

Täysistunto

Torstai 17.12.2015 klo 10.01—23.27

Täysistunto alkoi klo 10.01. Täysistunto keskeytettiin klo 11.37. Täysistuntoa jatkettiin klo 16.01. Täysistunto päättyi klo 23.27.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (10.01—11.37, 16.01—17.00 ja 21.01—22.57), ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (17.00—18.58 ja 22.57—23.27) ja toinen varapuhemies Paula Risikko (18.58—21.01).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston täydennysvaali

Vaali VAA 38/2015 vp

Vaaleja

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 2. asiana on Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston täydennysvaali. Totean, että vaali on yksimielinen.

Eduskunta valitsi Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston jäseneksi Joonas Räsänen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 talousarvioesityksen (HE 30/2015 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 30/2015 vp

Hallituksen esitys HE 118/2015 vp

Talousarvioaloite TAA 1-362/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2015 vp

Ainoa käsittely

Asian käsittely keskeytettiin.

3.1. Pääluokka 24 Ulkoasiainministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Nyt ryhdytään pääluokan 24 yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Yleiskeskustelu päättyi 16.12.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Pia Viitanen sd Susanna Huovisen sd kannattamana 24.10.20: Lisätään 3 780 000 euroa suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenoihin. (Vastalause 1)
2. Peter Östman kd Päivi Räsänen kd kannattamana 24.30.66: Lisätään 50 000 000 euroa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle. (Vastalause 5)
3. Pia Viitanen sd Susanna Huovisen sd kannattamana 24.30.66: Lisätään 190 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 1)
4. Anna-Maja Henriksson r Stefan Wallinin r kannattamana 24.30.66: Lisätään 250 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 4)
5. Pekka Haavisto vihr Touko Aallon vihr kannattamana 24.30.66: Lisätään 290 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (TAA 47)
6. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.66: Lisätään 330 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 3)
7. Pia Viitanen sd Susanna Huovisen sd kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahan korottamiseksi." (Vastalause 1)
8. Peter Östman kd Päivi Räsänen kd kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen rahoitus turvataan ja huomioidaan kansalaisjärjestöjen tekemän työn merkitys kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten auttamisessa." (Vastalause 5)
9. Pekka Haavisto vihr Touko Aallon vihr kannattamana 24.30.89: Vähennetään 90 000 000 euroa Finnfundin pääoman korottamiseen ehdotetusta määrärahasta." (TAA 48)
10. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.89: Vähennetään 90 000 000 euroa Finnfundille esitetystä tarpeettoman suuresta osakepääoman korotuksesta tilanteessa, jossa muutoin kehitysyhteistyön määrärahaa pienennetään tuntuvasti. (Vastalause 3)
11. Pia Viitanen sd Susanna Huovisen sd kannattamana 24.30.89: Vähennetään 90 000 000 euroa Finnfundin pääomittamiseen ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 1)
12. Anna-Maja Henriksson r Stefan Wallinin r kannattamana 24.30.89: Vähennetään 130 000 000 euroa kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

13. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.90.50: Lisätään 200 000 euroa, josta osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle 168 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 34 000 euroa. (Vastalause 3)

14. Pia Viitanen sd Susanna Huovisen sd kannattamana 24.90.50: Lisätään 202 000 euroa Eurooppalainen Suomi ry:lle ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle. (Vastalause 1, TAA 193)

15. Riitta Myller sd Anneli Kiljusen sd kannattamana 24.90.50: Lisätään 202 000 euroa, josta osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle 168 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 34 000 euroa. (TAA 193)

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 57; poissa 19 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 39; poissa 19 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Pia Viitasen ehdotus 3, Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 4, Pekka Haaviston ehdotus 5 ja Kari Uotilan ehdotus 6 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 6 ehdotusta 5 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 4 vastaan, minkä jälkeen voittaneesta ehdotusta 3 vastaan, ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Pekka Haaviston ehdotus 5 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 170, ei 12; poissa 17 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pekka Haaviston ehdotuksen 5.

2) Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 4 "jaa", Pekka Haaviston ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 25; poissa 19 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Anna-Maja Henrikssonin ehdotuksen 4.

3) Pia Viitasen ehdotus 3 "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 35; poissa 17 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pia Viitasen ehdotuksen 3.

4) Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 69; poissa 19 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 71; poissa 15 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 70; poissa 14 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Pia Viitanen sd: Tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään pöytäkirjaan.

Puhemies Marja Lohela: Pekka Haaviston ehdotus 9, Kari Uotilan ehdotus 10 ja Pia Viitassen ehdotus 11 ovat samansisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Pekka Haaviston ehdotus 9, Kari Uotilan ehdotus 10 ja Pia Viitassen ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 71; poissa 15 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 38; poissa 16 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 13, Pia Viitassen ehdotus 14 ja Riitta Myllerin ehdotus 15 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään samansisältöisistä Pia Viitassen ehdotuksesta 14 ja Riitta Myllerin ehdotuksesta 15 yhdessä Kari Uotilan ehdotusta 13 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 13 "jaa", Pia Viitassen ehdotus 14 ja Riitta Myllerin ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 54; poissa 13 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen 13.

2) Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 65; poissa 14 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 24 mietinnön mukaisena.

3.2. Pääluokka 29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Nyt ryhdytään pääluokan 29 yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Yleiskeskustelu päättyi 16.12.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Thomas Blomqvist r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.01.50: Lisätään 100 000 euroa Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionapuun. (TAA 26)

2. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.01.51: Lisätään 500 000 euroa rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille niiden rakennusten korjaus- ja täydennysinvestointeihin. (Vastalause 5)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

3. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 29.10.30: Lisätään 15 000 000 euroa yleissivistävän koulutuksen laadun kehittämiseen. (TAA 308)
4. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 29.10.30: Lisätään 30 000 000 euroa ryhmäkokojen pienentämiseen. (TAA 309)
5. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.10.30: Lisätään 30 250 000 euroa, mistä 30 000 000 euroa avustukseen perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen ja 250 000 euroa kerhotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 3)
6. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.10.30: Lisätään 38 000 000 euroa, josta osoitetaan 30 000 000 euroa perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen ja 8 000 000 euroa perusopetuksen laadun kehittämiseen. (Vastalause 1)
7. Carl Haglund r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.10.30: Lisätään 42 000 000 euroa valtionavukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin, josta 12 000 000 euroa yleissivistävän koulutuksen laadun parantamiseen ja 10 000 000 euroa koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan. (Vastalause 4)
8. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.10.30: Lisätään 50 000 000 euroa varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen. (Vastalause 5)
9. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.10.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että päivähoiton ja perusopetuksen ryhmäkokoja ei kasvateta lyhytnäköisillä säästötoimenpiteillä." (Vastalause 5)
10. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.10.51: Lisätään 75 000 euroa valtionavustukseen järjestöille. (Vastalause 1)
11. Katja Hänninen vas Hanna Sarkkisen vas kannattamana 29.10: Lisätään uudelle momentille 20 000 000 euroa home- ja kosteusvaurioiden korjaamiseen. (TAA 92)
12. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo lainsäädännöllä eduskunnan päätettäväksi varhaiskasvatusta koskevat ryhmäkoot." (Vastalause 1)
13. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 29.20.30: Lisätään 2 300 000 euroa toisen asteen koulutukseen Keski-Suomessa. (TAA 5)
14. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.20.30: Lisätään 46 000 000 euroa ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin. (Vastalause 1)
15. Carl Haglund r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.30.21: Lisätään 1 000 000 euroa ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

16. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.30.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus parantaa kansanopistojen valmiuksia maahanmuuttajien kotouttamisen edistämiseksi." (Vastalause 1)
17. Carl Haglund r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.30.31: Lisätään 1 500 000 euroa ammatillisen lisäkoulutuksen valtionavustukseen. (Vastalause 4)
18. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.30.33: Lisätään 20 000 000 euroa oppisopimuskoulutukseen. (Vastalause 5)
19. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.30.33: Lisätään 20 000 000 euroa nuorten aikuisten osaamisohjelman jatkamiseen täysimääräisenä. (Vastalause 3)
20. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.30.33: Lisätään 20 000 000 euroa nuorten aikuisten osaamisohjelmaan. (Vastalause 1)
21. Anna-Maja Henriksson r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.40.20: Lisätään 500 000 euroa lastentarhaopettajien kielikylpypedagogiseen koulutukseen Åbo Akademiassa. (Vastalause 4, TAA 81)
22. Katja Taimela sd Ilkka Kantolan sd kannattamana 29.40.20: Lisätään 5 000 000 euroa osaavan työvoiman saatavuuden ja osaamisen kehittämisen varmistamiseksi kehittämällä teknisen alan korkeakoulu yhteistyötä Turussa. (TAA 104)
23. Ilkka Kantola sd Katja Taimelan sd kannattamana 29.40.22: Lisätään 5 000 000 euroa Lääkkeet ja diagnostiikka kasvun tukijalkana -hankkeen ensimmäisen vuoden rahoitukseen. (TAA 105)
24. Carl Haglund r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.40.50: Lisätään 24 200 000 euroa yliopistojen toimintaan. (Vastalause 4)
25. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.40.50: Lisätään 40 000 000 euroa yliopistojen perusrahoitukseen. (Vastalause 5)
26. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 29.40.50: Lisätään 50 000 000 euroa yliopistojen toimintaan. (TAA 211)
27. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.40.50: Lisätään 50 000 000 euroa yliopistojen toimintaedellytysten turvaamiseen. (Vastalause 3)
28. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.40.50: Lisätään 50 000 000 euroa yliopistojen toiminnan rahoittamiseen. (Vastalause 1)
29. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.40.51: Lisätään 10 000 000 euroa Suomen Akatemian toimintamenoihin. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

30. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.40.54: Vähennetään 10 000 000 euroa strategiseen tutkimusrahoitukseen ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 5)
31. Carl Haglund r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.40.55: Lisätään 11 400 000 euroa ammattikorkeakoulujen toimintaan. (Vastalause 4)
32. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 29.40.55: Lisätään 25 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen toimintaan. (TAA 212)
33. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.40.55: Lisätään 25 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen toimintaedellytysten turvaamiseen. (Vastalause 3)
34. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.40.55: Lisätään 25 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen toiminnan rahoittamiseen. (Vastalause 1)
35. Heli Järvinen vihr Krista Mikkosen vihr kannattamana 29.80.01: Lisätään 25 000 euroa Joroisten Musiikkpäivien järjestämiseen. (TAA 100)
36. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.01: Lisätään 100 000 euroa Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenoihin. (Vastalause 3)
37. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.04: Lisätään 180 000 euroa museoviraston toimintamenoihin. (Vastalause 3)
38. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.06: Lisätään 300 000 euroa Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenoihin. (Vastalause 3)
39. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.80.31: Lisätään 2 632 000 euroa teattereiden ja orkestereiden toimintaan. (Vastalause 1)
40. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.80.32: Lisätään 1 339 000 euroa museoiden toiminnan rahoittamiseksi. (Vastalause 1)
41. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.32: Lisätään 1 400 000 euroa valtionosuuksiin ja -avustuksiin museoille. (Vastalause 3)
42. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.41: Lisätään 2 000 000 euroa lainauskorvausten määrärahan nostamiseen asteittain kohti muiden Pohjoismaiden tasoa. (Vastalause 3)
43. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.80.41: Lisätään 2 000 000 euroa lainauskorvausten tason nostamiseksi. (Vastalause 1)
44. Matti Semi vas Hanna Sarkkisen vas kannattamana 29.80.50: Lisätään 128 000 euroa rauhantyön edistämiseen. (TAA 285)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

45. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.80.50: Lisätään 180 000 euroa Ihmisoikeusliiton ja muiden kansalaisjärjestöjen toiminnan tukemiseen sekä järjestöjen rauhantyöhön. (Vastalause 1)

46. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.50: Lisätään 228 000 euroa ihmisoikeus- ja rauhantyön edistämiseen, josta 100 000 euroa Ihmisoikeusliitolle. (Vastalause 3)

47. Anna-Maja Henriksson r Thomas Blomqvistin r kannattamana 29.80.50: Lisätään 2 000 000 euroa Vega-hankkeeseen, mm. sotakorvauskuunari Vegan sekä Vanhan sataman telakka-alueen kunnostamiseen Pietarsaareissa. (TAA 82)

49. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80: Lisätään uudelle momentille 10 000 000 euroa kansainvälisen elokuva- ja tv-alan tuotantotukeen. (Vastalause 3)

50. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 29.91.51: Lisätään 1 477 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (TAA 310)

51. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.91.51: Lisätään 3 500 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (Vastalause 1)

52. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.91.51: Lisätään 7 000 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (Vastalause 3)

53. Carl Haglund r Mikaela Nylanderin r kannattamana 29.91.51: Lisätään 7 500 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (Vastalause 4)

54. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.91.51: Lisätään 7 500 000 euroa nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tukemiseen. (Vastalause 5)

55. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa käyttöön syksyllä 2016 av-alan tuotantokannustinjärjestelmän ja varaa siihen riittävät resurssit." (Vastalause 1)

56. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin homekoulujen, -päiväkotien ja kirjastojen korjausinvestointien nopeuttamiseksi." (Vastalause 1)

57. Pia Viitanen sd Krista Kiurun sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin luovien alojen kasvuohjelman perustamiseksi." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 27; poissa 18 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 179, ei 5; poissa 15 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 34; poissa 12 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 4, Kari Uotilan ehdotus 5, Pia Viitasen ehdotus 6 ja Peter Östmanin ehdotus 8 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 8 ehdotusta 6 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 5 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 4 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Pia Viitasen ehdotus 6 "jaa", Peter Östmanin ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 30; poissa 12 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pia Viitasen ehdotuksen 6.

2) Kari Uotilan ehdotus 5 "jaa", Pia Viitasen ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 37; poissa 14 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen 5.

3) Touko Aallon ehdotus 4 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 50; poissa 12 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen 4.

4) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 71; poissa 13 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 36; poissa 15 (äänestys 20). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 71; poissa 14 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 58; poissa 13 (äänestys 22). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Hännisen ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 26; poissa 13 (äänestys 23). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 62; poissa 14 (äänestys 24). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 14; poissa 17 (äänestys 25). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Maria Tolppanen ps: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli painaa vihreää.

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 59; poissa 12 (äänestys 26). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

[Äänestys 27 mitätöitiin.]

Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 34; poissa 12 (äänestys 28). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 67; poissa 13 (äänestys 29). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 35; poissa 13 (äänestys 30). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 31; poissa 13 (äänestys 31). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 19 ja Pia Viitasen ehdotus 20 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 19 ja Pia Viitasen ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 61; poissa 12 (äänestys 32). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 21 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 25; poissa 13 (äänestys 33). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Taimelan ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 17, tyhjiä 1; poissa 13 (äänestys 34). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Satu Taavitsainen sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "jaa".

Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Samoin.

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Ilkka Kantolan ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 24, tyhjiä 1; poissa 13 (äänestys 35). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Carl Haglundin ehdotus 24, Peter Östmanin ehdotus 25, Touko Aallon ehdotus 26, Kari Uotilan ehdotus 27 ja Pia Viitasen ehdotus 28 koskevat samaa

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

määrärahaa. Ensin äänestetään saman sisältöisistä ehdotuksista 26, 27 ja 28 yhdessä ehdotusta 25 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 24 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Peter Östmanin ehdotus 25 "jaa", Touko Aallon ehdotus 26, Kari Uotilan ehdotus 27 ja Pia Viitasen ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 58; poissa 12 (äänestys 36). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Peter Östmanin ehdotuksen 25.

2) Carl Haglundin ehdotus 24 "jaa", Peter Östmanin ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 63; poissa 12 (äänestys 37). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Carl Haglundin ehdotuksen 24.

3) Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 72; poissa 12 (äänestys 38). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 58; poissa 16 (äänestys 39). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Juhana Vartiainen kok: Arvoisa puhemies! Anteeksi, minä painoin nappia hieman liian myöhään, tarkoitukseni oli äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Vartiaisen korjaus merkitään.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 178, ei 9; poissa 12 (äänestys 40). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Rouva puhemies! Oli tarkoitus painaa "jaa".

Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Oli tarkoitus painaa "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Puhemies Maria Lohela: Carl Haglundin ehdotus 31, Touko Aallon ehdotus 32, Kari Uotilan ehdotus 33 ja Pia Viitasen ehdotus 34 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään saman sisältöisistä ehdotuksista 32, 33 ja 34 yhdessä ehdotusta 31 vastaan ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Carl Haglundin ehdotus 31 "jaa", Touko Aallon ehdotus 32, Kari Uotilan ehdotus 33 ja Pia Viitasen ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 58; poissa 12 (äänestys 41). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Carl Haglundin ehdotuksen 31.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

2) Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 70; poissa 13 (äänestys 42). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Heli Järvisen ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 13; poissa 13 (äänestys 43). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 59; poissa 12 (äänestys 44). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 58; poissa 12 (äänestys 45). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 38 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 57; poissa 13 (äänestys 46). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 59; poissa 12 (äänestys 47). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Pia Viitasen ehdotus 40 ja Kari Uotilan ehdotus 41 koskevat samaa määrärahaa. Ensimmäin äänestetään ehdotuksesta 41 ehdotusta 40 vastaan ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Pia Viitasen ehdotus 40 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 25; poissa 12 (äänestys 48). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pia Viitasen ehdotuksen 40.

2) Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 40 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 58; poissa 12 (äänestys 49). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 42 ja Pia Viitasen ehdotus 43 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 42 ja Pia Viitasen ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 58; poissa 13 (äänestys 50). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Matti Semmin ehdotus 44 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 58; poissa 12 (äänestys 51). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Pia Viitasen ehdotus 45 ja Kari Uotilan ehdotus 46 koskevat samaa määrärahaa. Ensimmäin äänestetään ehdotuksesta 46 ehdotusta 45 vastaan ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Pia Viitasen ehdotus 45 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 27; poissa 13 (äänestys 52). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pia Viitasen ehdotuksen 45.

2) Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 68; poissa 13 (äänestys 53). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 169, ei 13; poissa 17 (äänestys 54). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 49 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 25; poissa 12 (äänestys 55). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 50, Pia Viitasen ehdotus 51, Kari Uotilan ehdotus 52, Carl Haglundin ehdotus 53 ja Peter Östmanin ehdotus 54 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään saman sisältöisistä ehdotuksista 53 ja 54 yhdessä ehdotusta 52 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 51 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 50 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 52 "jaa", Carl Haglundin ehdotus 53 ja Peter Östmanin ehdotus 54 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 14; poissa 12 (äänestys 56). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen 52.

2) Pia Viitasen ehdotus 51 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 52 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 26; poissa 12 (äänestys 57). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pia Viitasen ehdotuksen 51.

3) Touko Aallon ehdotus 50 "jaa", Pia Viitasen ehdotus 51 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 59; poissa 12 (äänestys 58). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen 50.

4) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 50 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 72; poissa 13 (äänestys 59). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 55 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 57; poissa 14 (äänestys 60). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 56 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 63; poissa 12 (äänestys 61). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 57 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 67; poissa 13 (äänestys 62). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Satu Taavitsainen sd: Arvoisa puhemies! Numerossa 35 tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Antero Laukkanen kd: Arvoisa puheenjohtaja! Kohdassa 2 oli tarkoitukseni äänestää "ei", mutta myöhästyin.

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 29 mietinnön mukaisena.

3.3. Pääluokka 32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Nyt ryhdytään pääluokan 32 yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Yleiskeskustelu päättyi 16.12.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskusteliansa kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.01.01: Lisätään 1 500 000 euroa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan. (Vastalause 1)
2. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.01.02: Lisätään 2 000 000 euroa yksinyrittäjien henkilökohtaisen työllistämisneuvonnan tukemiseen. (Vastalause 1)
3. Carl Haglund r Joakim Strandin r kannattamana 32.01.02: Lisätään 7 000 000 euroa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenoihin. (Vastalause 4)
4. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.01.02: Lisätään 10 000 000 euroa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenoihin. (Vastalause 3)
5. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.01.02: Lisätään 10 000 000 euroa uusien palveluliiketoimintamallien kehittämiseen. (Vastalause 1)
6. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.20.06: Lisätään 1 500 000 euroa Innovaatiokeskus Tekesin toimintamenoihin. (Vastalause 5)
7. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.06: Lisätään 1 740 000 euroa Innovaatorahoituskeskus Tekesin toimintamenoihin. (Vastalause 3)
8. Hanna Sarkkinen vas Katja Hännisen vas kannattamana 32.20.40: Lisätään 1 000 000 euroa Oulun Eteläisen Instituutin tutkimustoiminnan kehittämiseen ja LAGUNA-hankkeen pilottivaiheen ensivaiheen kuluihin. (TAA 281)
9. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 32.20.40: Lisätään 10 000 000 euroa Tekes-rahoitukseen. (TAA 315)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

10. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.20.40: Lisätään 23 000 000 euroa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 5)
11. Anna-Maja Henriksson r Joakim Strandin r kannattamana 32.20.40: Lisätään 30 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 4)
12. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.20.40: Lisätään 70 000 000 euroa Tekesin toiminnan tukemiseksi. (Vastalause 1)
13. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.40: Lausumaehdotus: "Vuonna 2016 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 331 015 000 euron arvosta" (valtuus). (Vastalause 3)
14. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.20.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin innovaatiojärjestelmän ylläpitämiseksi sekä turvaamiseksi pitkällä aikavälillä ja toimiin, jotka turvaavat huippuosaamisen ja korkean teknologian yritysten avunsaannin menestyksensä luomiseksi." (Vastalause 1)
15. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.20.41: Lisätään 5 000 000 euroa Suomeen suuntautuvan matkailun edistämiseen. (Vastalause 1)
16. Mika Kari sd Ville Skinnerin sd kannattamana 32.20.42: Lisätään 1 000 000 euroa Lahden radanvarren kasvukäytävän pilotointikohteille. (TAA 122)
17. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 32.20.42: Lisätään 3 000 000 euroa Innovatiiviset kaupungit (INKA) -ohjelman rahoittamiseen. (TAA 316)
18. Carl Haglund r Joakim Strandin r kannattamana 32.20.43: Lisätään 300 000 euroa kansainvälistymisavustukseen yritysten yhteishankkeisiin. (Vastalause 4)
19. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.43: Lisätään 7 400 000 euroa yritysten yhteishankkeiden kansainvälistymisavustuksiin. (Vastalause 3)
20. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.20.43: Lisätään 17 000 000 euroa uuden viennin toimintamallin toteuttamiseksi. (Vastalause 1)
21. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.43: Lausumaehdotus: "Valiokunta on muuttanut määrärahan siirtomäärärahaksi 3 v. Määrärahaa saa käyttää yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1300/2010) mukaisesti." (Vastalause 3)
22. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.20.49: Lisätään 10 000 000 euroa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 5)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

23. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.20.82: Lisätään 10 000 000 euroa Finnveran uuden juniorilainan käyttöönottamiseksi. (Vastalause 1)
24. Ilkka Kantola sd Katja Taimelan sd kannattamana 32.20: Lisätään uudelle momentille 2 000 000 euroa laivanrakennuksen innovaatiotoiminnan tukemiseen. (TAA 111)
25. Anna-Maja Henriksson r Joakim Strandin r kannattamana 32.30.01: Vähennetään 25 000 000 euroa työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenoihin ehdotetusta määrärahas-
ta. (Vastalause 4)
26. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.30.01: Lisätään 28 000 000 euroa nuorisotakuun alasajon peruuttamiseksi. (Vastalause 1)
27. Katja Taimela sd Ilkka Kantolan sd kannattamana 32.30.45: Lisätään 3 000 000 euroa Salon seutukunnan äkillisen rakennemuutoksen tukeen. (TAA 298)
28. Anna-Maja Henriksson r Joakim Strandin r kannattamana 32.30.51: Lisätään 15 000 000 euroa yksityisiin työnvälityspalveluihin. (Vastalause 4)
29. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.30.51: Lisätään 30 000 000 euroa julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin. (Vastalause 5)
30. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 32.30.51: Lisätään 50 000 000 eu-
roa julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin. (TAA 102)
31. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.30.51: Lisätään 69 840 000 euroa julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin aktiiviseen työvoimapolitiikkaan, välityömarkki-
noiden turvaamiseksi, oppisopimuskoulutukseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. (Vasta-
lause 1)
32. Jari Myllykoski vas Katja Hännisen vas kannattamana 32.30.51: Lisätään 87 000 000 euroa, mistä 57 000 000 euroa arvonlisävero-osuuksiin ja 30 000 000 euroa nuorisotakuun toteuttamiseen ja kehittämiseen. (Vastalause 3, TAA 208)
33. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.30.51: Lisätään 87 000 000 eu-
roa, mistä 30 000 000 euroa nuorisotakuun toteuttamiseen ja kehittämiseen. (Vastalause 3)
34. Sirpa Paatero sd Anneli Kiljusen sd kannattamana 32.30.64: Lisätään 3 500 000 euroa digitaalisen liiketoimintaympäristön, kuljettajakoulutuksen sekä ajoharjoittelun edellyttä-
mään investointiin KymiRing-hankkeessa. (TAA 248)
35. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.40.01: Lisätään 1 500 000 euroa kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenoihin harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

36. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.60.40: Lisätään 5 000 000 euroa energiatukiin. (Vastalause 5)
37. Touko Aalto vihr Antero Vartian vihr kannattamana 32.60.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ympäristölle haitallisten verotukien karsimiseksi." (Vastalause 2)
38. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.60.43: Lisätään 80 000 000 euroa päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiojärjestelmän käyttöönottamiseksi. (Vastalause 1)
39. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.60.45: Lisätään 10 000 000 euroa uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointitukeen. (Vastalause 5)
40. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että talousarviovuoden aikana valmistellaan uusi uusiutuvan energian tukijärjestelmä, joka astuu voimaan vuoden 2017 alussa. Uuden järjestelmän on oltava sellainen, että uusiutuvilla energialähteillä tuotetun energian uutta kapasiteettia syntyy mahdollisimman paljon mahdollisimman vähillä hiilidioksidipäästöillä ja mahdollisimman kustannustehokkaasti." (Vastalause 3)
41. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32.70.03: Lisätään 3 000 000 euroa maahanmuuttajien kotouttamiseen ja työllistymisen edistämiseen. (Vastalause 1)
42. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 32.70.03: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen edistämiseen tarkoitettujen määrärahojen riittävyyttä ja tarvittaessa tekee lisätoimia." (Vastalause 2)
43. Carl Haglund r Joakim Strandin r kannattamana 32.70.30: Lisätään 8 750 000 euroa valtion korvauksille kunnille. (Vastalause 4)
44. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen harmaan talouden torjunnan tehostamisesta." (Vastalause 1)
45. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa kuntatyöllistämismallin mukaisen esityksen." (Vastalause 1)
46. Pia Viitanen sd Tarja Filatovin sd kannattamana 32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa Rinteen työllistämismallin mukaisen esityksen." (Vastalause 1)
47. Carl Haglund r Joakim Strandin r kannattamana 32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin oppisopimus- ja minijob-mallin selvittämiseksi, jossa alle 30-vuotiailla nuorilla olisi helpompaa saada töitä esim. antamalla heille oi-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

keus ansaita 500 euroa kuussa ilman, että se vaikuttaisi tukiin tai muihin etuuksiin samalla, kun työnantajilla olisi oikeus pienempiin maksuihin työllistäessään nuoren henkilön." (Vastalause 4)

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 70; poissa 18 (äänestys 63). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "ei", mutta myöhästyin.

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 59; poissa 15 (äänestys 64). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Carl Haglundin ehdotus 3 ja Kari Uotilan ehdotus 4 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 4 ehdotusta 3 vastaan ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Carl Haglundin ehdotus 3 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 26; poissa 15 (äänestys 65). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Carl Haglundin ehdotuksen 3.

2) Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 35; poissa 16 (äänestys 66). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 51, tyhjiä 7; poissa 14 (äänestys 67). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Peter Östmanin ehdotus 6 ja Kari Uotilan ehdotus 7 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 7 ehdotusta 6 vastaan ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Peter Östmanin ehdotus 6 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 34; poissa 13 (äänestys 68). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Peter Östmanin ehdotuksen 6.

2) Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 39; poissa 14 (äänestys 69). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Hanna Sarkkisen ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 165, ei 18; poissa 16 (äänestys 70). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 9, Peter Östmanin ehdotus 10, Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 11 ja Pia Viitasen ehdotus 12 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 12 ehdotusta 11 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 10 vastaan, sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 9 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 11 "jaa", Pia Viitasen ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 140, ei 46; poissa 13 (äänestys 71). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Anna-Maja Henrikssonin ehdotuksen 11.

2) Peter Östmanin ehdotus 10 "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 55; poissa 14 (äänestys 72). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Peter Östmanin ehdotuksen 10.

3) Touko Aallon ehdotus 9 "jaa", Peter Östmanin ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 59; poissa 13 (äänestys 73). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen 9.

4) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 72; poissa 13 (äänestys 74). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 13; poissa 13 (äänestys 75). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Satu Taavitsainen sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 72; poissa 13 (äänestys 76). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 58; poissa 13 (äänestys 77). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mika Karin ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 14; poissa 17 (äänestys 78). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 35; poissa 14 (äänestys 79). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Carl Haglundin ehdotus 18 ja Kari Uotilan ehdotus 19 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 19 ehdotusta 18 vastaan ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

1) Carl Haglundin ehdotus 18 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 26; poissa 14 (äänestys 80). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Carl Haglundin ehdotuksen 18.

2) Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 35; poissa 13 (äänestys 81). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 58; poissa 13 (äänestys 82). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 21 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 169, ei 17; poissa 13 (äänestys 83). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 39; poissa 17 (äänestys 84). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 57; poissa 14 (äänestys 85). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Nasima Razmyar sd: Arvoisa rouva puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Ilkka Kantolan ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 31; poissa 13 (äänestys 86). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 177, ei 9; poissa 13 (äänestys 87). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 26 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 60; poissa 14 (äänestys 88). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Tarja Filatov sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Katja Taimelan ehdotus 27 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 18; poissa 14 (äänestys 89). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 177, ei 9; poissa 13 (äänestys 90). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Peter Östmanin ehdotus 29, Touko Aallon ehdotus 30 ja Pia Viitasen ehdotus 31 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 31 ehdotusta 30 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 29 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Touko Aallon ehdotus 30 "jaa", Pia Viitassen ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 45; poissa 13 (äänestys 91). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen 30.

2) Peter Östmanin ehdotus 29 "jaa", Touko Aallon ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 58; poissa 13 (äänestys 92). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Peter Östmanin ehdotuksen 29.

3) Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 63; poissa 13 (äänestys 93). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Jari Myllykosken ehdotus 32 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 26; poissa 16 (äänestys 94). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Tarkoituksenani oli äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 33 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 25; poissa 13 (äänestys 95). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sirpa Paateron ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 9; poissa 17 (äänestys 96). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitassen ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 57; poissa 13 (äänestys 97). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 18; poissa 14 (äänestys 98). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 36; poissa 15 (äänestys 99). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitassen ehdotus 38 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 43, tyhjiä 1; poissa 22 (äänestys 100). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 33; poissa 15 (äänestys 101). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 40 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 34, tyhjiä 1; poissa 15 (äänestys 102). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitassen ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 67; poissa 14 (äänestys 103). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 42 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 68; poissa 13 (äänestys 104). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 175, ei 9; poissa 15 (äänestys 105). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 44 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 72; poissa 13 (äänestys 106). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 58; poissa 14 (äänestys 107). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 58; poissa 14 (äänestys 108). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 163, ei 21; poissa 15 (äänestys 109). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Tytti Tuppurainen sd: Arvoisa puhemies! Kohdassa 8 piti äänestämäni "ei".

Maria Tolppanen ps: Arvoisa puhemies! Pääluokan ensimmäinen asia pitää olla kohdalani "jaa".

Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Kohdassa 63 en mielestäni ehtinyt painaa "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 32 mietinnön mukaisena.

3.4. Pääluokka 33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Yleiskeskustelu päättyi 16.12.2015 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan 33 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.02.07: Lisätään 2 300 000 euroa työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenoihin harmaan talouden torjuntaan. (Vastalause 1)
2. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 33.03.04: Lisätään 3 000 000 euroa Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin. (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

3. Heli Järvinen vihr Touko Aallon kannattamana vihr 33.03.50: Lisätään 5 000 000 euroa Työterveyslaitokselle. (TAA 103)
4. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.03.63: Lisätään 2 500 000 euroa nuorisotakuun vahvistamiseksi. (Vastalause 1)
5. Mikaela Nylander r Eva Biaudet'n r kannattamana 33.03: Lisätään uudelle momentille 100 000 euroa naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisen yhteensovittamiselimen toimintamenoja varten. (TAA 222)
6. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.03: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus toteuttaa viivyttämättä eduskunnan aiemman päätöksen mukaisesti arvioinnin tutkimusrahoitusuudistuksen vaikutuksista tutkimuksen laatuun ja tekee arvion toimenpiteistä korkeatasoisen tutkimuksen turvaamiseksi ja kestävän rahoitustason saavuttamiseksi." (Vastalause 1)
7. Carl Haglund r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 33.10.50: Lisätään 120 000 euroa turvapaikanhakijoille annettaviin äitiyspakkauksiin. (Vastalause 4)
8. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.10.51: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta lapsilisää korotetaan indeksin mukaisesti sekä, estääkseen negatiivisen indeksitarkistuksen vuonna 2016, jäädyttää indeksin aiemmalle tasolle ensi vuodeksi." (Vastalause 1)
9. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta yleisen asumistuen enimmäisasumismenot tarkistetaan vuokratuon mukaisesti eikä tuki muutenkaan heikkene vuonna 2016." (Vastalause 1)
10. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin asumistuen perusteiden palauttamiseksi ennalleen." (Vastalause 2)
11. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin r kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin eläkeläisten taloudellisen kokonaistilanteen arvioimiseksi." (Vastalause 4)
12. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.10.60: Lisätään 5 000 000 euroa sosiaaliturvarahastojen toimintakuluihin. (Vastalause 2)
13. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.10.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa Kelan lakisääteisen toiminnan ja asiakkaiden oikeusturvan toteutumisen ja osoittaa tarvittaessa lisärahoitusta toimintaan." (Vastalause 1)
14. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.20.31: Lisätään 2 270 000 euroa kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseksi. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

15. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin r kannattamana 33.20.50: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että ansiosidonnaista päivärahaajärjestelmää kehitetään kannustavammaksi siten, että tukea maksetaan lyhyemmän ajan, mutta tuen määrää nostetaan hiukan työttömyysjakson ensimmäisenä 100 päivänä." (Vastalause 4)
16. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.20.52: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varautuu työttömyyden kustannuksiin riittävästi." (Vastalause 1)
17. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.20.56: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta vuorotteluvapaajärjestelmän ehdot säilyvät vuoden 2015 tasolla." (Vastalause 1)
18. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.20.56: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin vuorotteluvapaan ehtojen palauttamiseksi sellaiselle tasolle, että vuorotteluvapaan käyttö ei vähene." (Vastalause 2)
19. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 33.30.60: Lisätään 9 000 000 euroa harkinnanvaraisen kuntoutuksen menoihin. (Vastalause 3)
20. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin r kannattamana 33.30.60: Lisätään 10 000 000 euroa kuntoutukseen. (Vastalause 4)
21. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta asiakkaiden kustannukset lääkkeistä eivät nouse enempää kuin on päätetty 20.3.2015 vahvistetulla lailla ja jotta matkakorvausten omavastuut säilyvät vuoden 2015 tasolla." (Vastalause 1)
22. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin lääkekorvausten palauttamiseksi ennalleen." (Vastalause 2)
23. Peter Östman kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa päätöksen lääkekorvausmenojen leikkauksesta kokonaan ja kohdentaa lääkekorvausjärjestelmän uudistuksesta vapautuvat määrärahat lääkekorvausten vuosittaisen maksukaton alentamiseen." (Vastalause 5)
24. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin matkakorvausten omavastuun palauttamiseksi ennalleen." (Vastalause 2)
25. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa julkisen palvelun resurssit, jotta hoidon saatavuus säilyy, eikä kohdistu lisää leikkauksia lääkäri- ja hammaslääkärikorvauksiin ennen kuin sosi- ja terveydenhuollon rahoitusuudistuksesta on päätetty." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

26. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin yksityislääkärien Kela-korvausten pienentämiseksi." (Vastalause 2)
27. Peter Östman kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu yksityisistä lääkäripalveluista maksettaviin korvauksiin kohdistetun leikkauksen." (Vastalause 5)
28. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta harkinnanvaraista kuntoutusjärjestelmää vahvistetaan siten kuin ns. AURA-kuntoutuksen valmistelun yhteydessä on linjattu." (Vastalause 1)
29. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta keliakiaa sairastaville henkilöille maksetaan jatkossakin ruokavaliokorvaus kuten vuonna 2015." (Vastalause 1)
30. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ruokavaliokorvauksen palauttamiseksi." (Vastalause 2)
31. Peter Östman kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää ruokavaliokorvauksen täysimääräisenä." (Vastalause 5)
32. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus toteuttaa eläkkeensaajan asumistuen enimmäisasumismenojen indeksitarkistukset ja turvaa näin eläkkeensaajien asumistuen tason." (Vastalause 1)
33. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla eläkkeensaajien asumistuen taso seuraa vuonna 2016 asumiskustannusten nousua." (Vastalause 2)
34. Peter Östman kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää eläkeläisten asumistuen täysimääräisenä ja että eläkeläisten asumismenojen enimmäismääriin tehdään asianmukaiset korotukset vuonna 2016." (Vastalause 5)
35. Peter Östman kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee takuueläkkeeseen lisäkorotuksen." (Vastalause 5)
36. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa käyttöön työeläkerahastojen Emu-puskurin ja valmistelee kolmikantaisesti väliaikaisen työeläkemaksuallennuksen vuosille 2016—2018 sekä suunnitelman puskurin palauttamiseksi tarvittavalle tasolle." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

37. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.60.31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee sote-uudistusta avoimesti ja vuoropuhelussa opposition ja kansalaisyhteiskunnan kanssa ja varaa tähän tarvittaessa kehysten ulkopuolisen rahoituksen." (Vastalause 1)
38. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.60.32: Lisätään 5 000 000 euroa terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen. (TAA 8)
39. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 33.60.32: Lisätään 5 000 000 euroa terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen. (Vastalause 3)
40. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.60.33: Lisätään 6 000 000 euroa lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. (Vastalause 2)
41. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin r kannattamana 33.60.35: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että toimeentulotuen ja lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen välinen kytkös katkaistaan." (Vastalause 4)
42. Pia Viitanen sd Susanna Huovisen sd kannattamana 33.60.36: Lisätään 120 000 euroa saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseen. (TAA 243)
43. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33.60.52: Lisätään 2 800 000 euroa turvakotipaikkojen lisäämiseen ja auttavan puhelimen kustannuksiin. (Vastalause 1)
44. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 33.60.52: Lisätään 10 000 000 euroa turvakotien nykytoiminnan turvaamiseen ja turvakotipaikkojen määrän nostamiseen asteittain 530 paikkaan. (Vastalause 3)
45. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.60.52: Lisätään 28 450 000 euroa turvakotitoiminnan menoihin. (TAA 15)
46. Mikaela Nylander r Eva Biaudet'n r kannattamana 33.60: Lisätään uudelle momentille 500 000 euroa sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämistä aiheutuviin kustannuksiin. (TAA 223)
47. Stefan Wallin r Carl Haglundin r kannattamana 33.70.20: Lisätään 1 000 000 euroa paraislaisten ilmaiseen rokottamiseen puutiaisaivotulehdusta (TBE) vastaan. (TAA 339)
48. Touko Aalto vihr Ozan Yanarin vihr kannattamana 33.70.20: Lisätään 5 000 000 euroa rokotteiden hankintaan. (Vastalause 2)
49. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin r kannattamana 33: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että laaja ympärivuorokautinen päivystyssairaalatoiminta turvataan tasapuolisesti koko maassa." (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

50. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin r kannattamana 33: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus muuttaa sosiaali- ja terveysministeriön kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annettua asetusta siten, että noin 1 000 synnytyksen lukumäärää vuodessa koskeva vaatimus kumotaan." (Vastalause 4)

51. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin kannattamana 33: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että kansalaisten kielelliset oikeudet turvataan sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksessa." (Vastalause 4)

52. Anna-Maja Henriksson r Carl Haglundin kannattamana 33: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin terveydenhuollon yhtenäisen kustannuskaton luomiseksi." (Vastalause 4)

53. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee viivyttämättä kokonaisarvioinnin leikkausten, kiristysten ja maksukorotusten kustannuksista yhteiskunnallemme ja vaikutuksista yksittäisten ihmisten ja ihmisryhmien asemaan ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä ryhtyy arvioinnin mukaisiin toimiin eriarvoisuuden kasvun pysäyttämiseksi." (Vastalause 1)

54. Pia Viitanen sd Tuula Haataisen sd kannattamana 33: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee väliaikaisen lainsäädännön, jolla kansaneläke- ja kuluttajahintaindeksiin sidotut etuudet eivät laske indeksin mukaisesti vuonna 2016." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Pia Viitasaen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 56; poissa 23 (äänestys 110). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 24; poissa 19 (äänestys 111). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Heli Järvisen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 25; poissa 20 (äänestys 112). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasaen ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 71; poissa 19 (äänestys 113). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mikaela Nylanderin ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 69; poissa 17 (äänestys 114). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasaen ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 72; poissa 16 (äänestys 115). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Carl Haglundin ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 68; poissa 17 (äänestys 116). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 63; poissa 16 (äänestys 117). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 63; poissa 16 (äänestys 118). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 62; poissa 16 (äänestys 119). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 72; poissa 16 (äänestys 120). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 25; poissa 16 (äänestys 121). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 67; poissa 19 (äänestys 122). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Peter Östman kd: Oli tarkoitus äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään se.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 123). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 22; poissa 15 (äänestys 124). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 61; poissa 17 (äänestys 125). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 126). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 71; poissa 15 (äänestys 127). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 19 ja Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 20 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 20 ehdotusta 19 vastaan ja siten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 19 "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 24; poissa 16 (äänestys 128). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen 19.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

2) Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 71; poissa 15 (äänestys 129). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 21 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 130). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 131). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 41; poissa 15 (äänestys 132). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 71; poissa 16 (äänestys 133). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 60; poissa 17 (äänestys 134). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mikko Kärnä kesk: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli painaa "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään se.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 26 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 26; poissa 15 (äänestys 135). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 27 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 178, ei 6; poissa 15 (äänestys 136). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 69; poissa 17 (äänestys 137). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 138). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 139). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 140). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 32 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 141). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 33 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 142). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 68; poissa 19 (äänestys 143). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 30; poissa 15 (äänestys 144). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 37, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 145). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 68; poissa 15 (äänestys 146). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 38 ja Kari Uotilan ehdotus 39 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 38 ja Kari Uotilan ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 25; poissa 14 (äänestys 147). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 40 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 159, ei 26; poissa 14 (äänestys 148). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 25, tyhjiä 6; poissa 14 (äänestys 149). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 42 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 69; poissa 15 (äänestys 150). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Pia Viitasen ehdotus 43, Kari Uotilan ehdotus 44 ja Touko Aallon ehdotus 45 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 45 ehdotusta 44 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 43 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 44 "jaa", Touko Aallon ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 170, ei 15; poissa 14 (äänestys 151). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen 44.

2) Pia Viitasen ehdotus 43 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 44 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 25; poissa 14 (äänestys 152). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Pia Viitasen ehdotuksen 43.

3) Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 69; poissa 16 (äänestys 153). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Mietintö "jaa", Mikaela Nylanderin ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 73; poissa 14 (äänestys 154). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 21, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 155). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 48 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 24; poissa 15 (äänestys 156). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 49 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 157). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 50 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 28, tyhjiä 1; poissa 18 (äänestys 158). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 51 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 73; poissa 16 (äänestys 159). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 52 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 73; poissa 14 (äänestys 160).

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 53 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 70; poissa 15 (äänestys 161). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Pia Viitasen ehdotus 54 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 56; poissa 17 (äänestys 162). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Äänestyksessä 2 oli tarkoitukseni äänestää "jaa".

Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää kohdassa 37 "jaa" ja kohdassa 40 "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään nekin.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 33 mietinnön mukaisena.

3.5. Pääluokka 30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat! Siirrymme takaisin päiväjärjestyksen 3. asiakohtaan. Nyt esitellään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan koskeva pääluokka 30.

Keskustelu

17.01 **Harry Wallin sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalousjaoston jäsenet ovat tehneet hyvää työtä, lämmin kiitos siitä jokaiselle. Työmme oli tehokasta ja yk-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

situumaista. Valtiovarainvaliokunta on lisännyt talousarvioon noin 40 miljoonaa euroa, joista 4 080 000 euroa kohdentuu maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan. Seuraavaksi käyn lyhyesti läpi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muutoksia ja pääkohtia.

Arvoisa puhemies! Valiokunnassa on yksimielisyys siitä, että maataloustuotanto on poikkeuksellisen suuressa kannattavuuskriisissä. Tilojen taloudellisiin ongelmiin liittyy monia tekijöitä. Iso ongelma on tuottajahintojen lasku. Venäjän tuontirajoitukset aiheuttavat niin ikään suuria tulonmenetyksiä sektorille. Panoshinnat ovat kuitenkin säilyneet ennallaan. Sääolot ovat lisänneet menetyksiä ja tuoneet lisäkustannuksia. Tilojen on myös aikaisempaa vaikeampi saada rahoitusta. Kokonaisuus on tiloilla vaikea, ja valiokunta on siitä erittäin huolestunut. Maatilojen kannattavuutta on välttämätöntä parantaa, ja vain siten voidaan turvata kotimaisen elintarviketeollisuuden raaka-ainetarpeet sekä lähi- ja luomuruokatuotanto. Valiokunta korostaa, että niukat tuet tulee kohdentaa mahdollisimman vaikuttavalla tavalla.

Arvoisa puhemies! Valiokunta katsoo, että tarjottavat neuvontapalvelut turvaavat osaltaan maatalouden toimintaedellytyksiä ja tuella on parhaimmillaan moninkertainen vipuvaikutus. Valiokunta lisää momentille "Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen" 1,3 miljoonaa euroa, josta se osoittaa ProAgrialle 1 252 000 euroa asiantuntijapalveluihin ja 48 000 euroa Suomen Hevostietokeskus ry:lle neuvontatyöhön ja sähköisten palvelujen kehittämiseen.

Valiokunta haluaa myös korostaa nuorten hyvinvointia ja työelämävalmiuksia edistävää vapaaehtoistyötä ja lisää 600 000 euroa 4H-toimintaan. Niin ikään kylätoiminta on tärkeä maaseudun kehittämisessä, ja Suomen yli 3 100 kyläyhdistystä ovat osoittaneet vastuuta tässä työssä. Valiokunta lisää kylätoiminnan valtionapuun 500 000 euroa ja toteaa lisäksi, että pääosa momentilta myönnettävästä valtionavusta tulee kohdentaa alue- ja paikallistason toimintaan.

Valiokunta lisää Maaseutuviraston toimintamenoihin 400 000 euroa mobiilivalvonnan toteuttamiseen aikataulussa.

Suomen puhtailla elintarvikkeilla sekä vitamiinipitoisilla luonnontuotteilla voi parhaimmillaan olla merkittävät vientimahdollisuudet. On hyvä, että valiokunta päätti tukea 130 000 eurolla Arktiset Aromit ry:tä luonnontuotteiden vientiedellytysten ja matkailukykennän kehittämiseksi.

Tilojen kannattavuutta parannetaan myös siten, että tilusten sijoitusta nykyaikaistetaan ja tiivistetään kokoamalla lohkoja yhteen. Valiokunta lisää kiinteistötoimitusten tukemisen momentille 500 000 euroa.

Haluan myös mainita eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä kehittävälle Tampereen yliopiston vaihtoehtomenetelmäkeskukselle myönnettävän 100 000 euron lisäyksen tutkimusmenetelmien kehittämiseen.

Arvoisa puhemies! Biotalous on kaikkien huulilla ja tutkimustarpeet kasvussa. Valiokunta on huolissaan viime kaudella perustetun Luonnonvarakeskuksen toimintamäärärahan riittävydestä. Tutkimuslaitosten fuusio tehtiin tehostamaan toimintaa, mutta sen synnyttämät synergiaedut toteutuvat viiveellä. Lukessa on tehty jo paljon toimintojen supistamista, ja talousarvioesitys tarkoittaa, että niukalla linjalla täytyy jatkaa. Valiokunta on huolissaan Luken kyvystä selvittää tehtävistään, sillä Lukella on keskeinen vastuu siitä, miten biotalouteen kohdistuvat odotukset lunastetaan. Olen iloinen, että valiokunta päätti lisätä 400 000 euroa Euroopan metsäinstituutin rahoitusosuuden korottamiseen. Instituutin rooli

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

on kasvanut niin ikään metsiin kohdistuvan kiinnostuksen lisääntymisen vuoksi, mutta myös biotalouden, ilmaston ja maaseudun kehittämisen osalta. Valiokunta pitää tärkeänä, että EFI pysyy myös jatkossa Suomessa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi luonnonvarataloudesta. Momentin määräraha kasvaa 5,77 miljoonalla eurolla tähän vuoteen verrattuna. Se antaa mahdollisuudet useita toimialoja koskevien luonnonvara- ja biotaloushankkeiden toteuttamiseen. Valiokunta pitää hyvänä, että petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen tarkoitettua määrärahaa on pystytty korottamaan. Valiokunta pitää hyvänä tavoitteena monipuolistaa ja lisätä puunkäyttöä sekä kasvattaa sen jalostusarvoa. Tältä momentilta leikataan tukia, mutta valiokunta pitää tärkeänä, että pienentyneitä (Puhemies koputtaa) tukituloja kohdistetaan vaikuttavammalla tavalla, ja toimintatapoja tulee samalla muuttaa.

Tässä yhteydessä haluan vielä kiittää jaoston ja valiokunnan jäseniä ja toivottaa kaikille hyvää joulua.

17.06 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin suuret kiitokset valtiovarainvaliokunnan jaostolle ja jaoston puheenjohtajalle sekä myös maa- ja metsätalousvaliokunnalle erinomaisesta yhteistyöstä tässä kuluneen vuoden aikana, ja se yhteistyö ja yhteinen ymmärrys suomalaisen maatalouden ja maaseudun tilanteesta, haasteista näkyy myös tässä valiokunnan mietinnössä.

Kaiken kaikkiaan ensi vuoden budjetti tässä haasteellisessa, vaikeassa taloustilanteessa, missä Suomi on, on supistuva myös täällä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla — yli 107 miljoonaa euroa ovat menot pienemmät ensi vuonna kuin nyt kuluvana vuonna. Näissä oloissa valiokunta on hyvin tunnistanut niitä kipukohtia, mitä erityisesti ensi vuoden budjettiin liittyy, ja täytyy antaa kiitos ja tunnustus kaikista niistä lisäyksistä, mitä valiokunta on kyseiselle hallinnonalalle osoittanut.

Ja vielä tuosta kohdentamisesta: Jaoston puheenjohtaja otti juuri äsken esille tämän maatalouden kannattavuustilanteen, minkä kanssa nyt kuluvana syksynä on jo näitten akuuttien toimien kanssa täällä tehty töitä tuon EU:lta tulleen kriisipaketin nopeaksi liikkeelle saamiseksi, hallituksen antaman 20 miljoonan lisäbudjetin nopeaksi liikkeelle saamiseksi. Oivallus ja toteamus siitä, että kun kannattavuutta edistetään, niin samalla täytyy myös turvata neuvonnan, erityisesti talousneuvonnan, resursseja, on todella tärkeä juttu, sillä ehdinkoon ajautuneilla tiloilla joskus voi olla jopa tärkeämpää se, että siellä ammattilaisten ja ulkopuolisten silmien kanssa hieman katsotaan niitä vakauttamistoimia, kuin se, tuleeko joku tietty satanen euroja lisää sinne tilille vai ei. Eli tämä neuvonnan rahojen lisääminen on oikein tervetullut parannus valiokunnalta.

Myös viljelijöitten kannattavuuteen ja maksuvalmiuteen vaikuttaa oleellisella tavalla se, että EU:n maatalouspolitiikan vaatimat tukijärjestelmän valvonnat pystytään tekemään oikea-aikaisesti, jotta tukien maksu ei viivästy. Siinä mielessä digitaalisen asioinnin tai sähköisen asioinnin edistäminen tällä määrärahalla mobiilivalvonnan parantamiseksi on oikeaan suuntaan menevä toimenpide niin ikään, ja se toivon mukaan tulevana vuonna helpottaa sitä, että tukien maksatusaikataulu sitten ei myöskään näitten valvontojen viivästyksen takia suotta viiraa.

Biotalous tausta on tietenkin vankka tutkimustieto, ja siinä mielessä nuo huomiot, mitä valiokunta on tehnyt, ja myös nämä määrärahalisäykset esimerkiksi Euroopan metsäinstituutille ovat tuiki tarpeellisia. On tärkeää, että Euroopan metsäinstituutti sijaitsee Suomessa, ja on tärkeää, että näissä kasvavan biotalouden oloissa meillä on tämmöistä eu-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

rooppalaista yhteistä toimintaa ja sillä on vankka tukijalka Suomessa. Se lisää suomalaisen metsätalouden mahdollisuuksia ja ikään kuin hyväksyttävyyttä kaikissa oloissa, koska monta kertaa jostain muualta päin katsottuna ei välttämättä tunnustetakaan niitä meidän kestävän metsätalouden vahvuuksia. Tässä tämän tutkimustiedon ja kansainvälisen yhteistyön merkitys on tärkeä.

Luonnonvarakeskuksen säästöt — täytyy todeta, että nyt tämä hallitushan ei tee enää euronkaan lisäsäästöjä, vaan nämä ovat aikaisempia päätöksiä, mitä nyt joudutaan panemaan toimeen — tulevat näkymään toimipaikkaverkossa ja henkilöstömäärän supistumisessa. Mutta uskon kuitenkin, että tämän muutoksen jälkeen sitten myös Luonnonvarakeskus on tikissä vastaamaan niihin tietotarpeisiin, mitä alalta nousee.

Myös kylätoiminnan rahojen lisääminen on todella tervetullutta, koska se on omalta osaltaan tukemassa maaseudun elinvoimaisuutta.

Palaan vielä erääseen ajankohtaiseen kysymykseen. Eli aivan nyt tässä viime päivinä on keskusteltu siitä, miten tukiehtojen muutos ja valvontakäytäntöjen muutos on johtanut erittäin vakaviin sanktioihin nautatilojen osalta. Tässä on käynnistetty täysi työ näitten menestysten kohtuullistamiseksi. Ei ole oikein, että viljelijältä voivat mennä lähes koko vuoden tuet muutaman päivän viivästyksen takia, varsinkin kun tieto tästä ei ole taatusti saavuttanut ajoissa kaikkia viljelijöitä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Minä huomaan, että on aihetta ja tarvetta debattiin, hieman yllättäin näin. Nyt pyydän niitä, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

17.12 **Jari Leppä kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tässä ministeri Tiilikainen ja jaoston puheenjohtaja Wallin käyttivät erinomaiset puheenvuorot, niihin on helppo yhtyä. Molemmilla oli sama päällimmäinen huoli, ja se oli maatalouden, suomalaisen ruuantuotannon kannattavuus. Sen eteen meidän kaikkien on tehtävä kaikkemme, jotta tätä pystyttäisiin kohentamaan. Siihen liittyvät tietenkin tuet, niiden oikeudenmukaisuus, sanktioiden kohtuullisuus, niin kuin ministeri viimeksi tuossa mainitsi, myös hallinnon toimivuus ja sujuvuus, hallinnollisen taakan keventäminen ja myös markkinat.

Puhemies! Se havainto, joka meillä nyt on tässä maassa: Me syötämme joukkoruokailussa tällä hetkellä meidän lapsillemme, vanhuksillemme, meidän sairaaloissamme, sellaista ruokaa, mitä ei ole mahdollista tuottaa Suomessa. Suomen laki, Suomen säädökset eivät mahdollista sellaisen ruuan tuottamista. Siitä huolimatta joukkoruokailussa tätä tehdään. Tässä on meille kaikille puuhaa, että tämä saadaan poikki. Suomessa joukkoruokailussa ei saa missään tapauksessa tarjoilla sellaista ruokaa, joka ei täytä Suomen ruokanormeja. (Puhemies koputtaa) Eihän missään mitään muutakaan tuotetta ole sellaista, joka ei täytä Suomen normeja ja jota kuitenkin käytetään täällä.

17.13 **Pirkko Mattila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille ja jaoston puheenjohtajalle tästä esittelystä. Tilannekuva näyttää tulleen haltuunotetuksi monipuolisesti, kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja tuossa huolenaiheensa esitti juurikin kannattavuudesta. Tuottajahinnat ovat pudonneet, mutta kustannusrakenne on edelleen sama maatiloilla.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja kiinnitti aivan oikeaan asiaan huomiota, ja minä toivoisin tässä, että myöskin Suomen kunnissa otettaisiin nimenomaan hankintala-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

ki niiltä osin käyttöön niin, että se nimenomaan suuntaa ostamaan sitä kotimaista ruokaa julkisissa hankinnoissa.

Mutta, arvoisa ministeri, meillä on todellakin hyvä hallitusohjelma, niin kuin tuossa jo kyselytunnilla tuli esille — biotalous ja puhtaat ratkaisut — huolimatta siitä, että maataloudessa synkkä tilanne on. Haluaisin kysyä: Mitä kuuluu sinisen biotalouden ohjelmalle? Niin kuin täällä lukee, jaosto on kirjoittanut näin: "Kotimaisen kaupallisesti pyydetyn kalan osuus kokonaiskulutuksesta on enää vain 6 prosenttia." Tämä on todella hälyttävän vähän meidän vesistöisessä maassa.

17.14 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen nosti täällä tärkeän asian esille. Se on tukien takaisinperintä. Yleinen oikeuskäytäntö menee niin, että rikoksen ja rangaistuksen pitää olla suhteessa toisiinsa. Nyt kuitenkin näyttää siltä, että EU:n kautta tuleva pakote periä näitä tukia takaisin johtaa täysin kohtuuttomuuksiin. Näitä tiloja on jo useita satoja, ja pienestä unohduksesta, joka ei sinänsä ole rikos, alkaa seurata ikään kuin kaksinkertainen rangaistus. Tukirangaistus ulotetaan kaikkiin tukiin, ei pelkästään kotimaassa säädettyihin säädöksiin, ja se saattaa johtaa siihen, että nämä rangaistukset ovat 100 000, jopa 200 000 euroa. Mitenkä asiaa aiotaan EU:ssa viedä eteenpäin samalla tavalla kuin asedirektiivin kanssa? Eli silloin kun joudutaan todella kohtuuttomuuksiin, pitää vaatia myös EU:n hallintomenettelyltä oikaisua.

17.15 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On käynyt selväksi, että koko eduskunnalla on huoli suomalaisen maatalouden tulevaisuudesta. Vaikeimmassa tilanteessa ovat maito- ja sikasektori johtuen Venäjän pakotteista muun muassa. Nyt kun Venäjän presidentti Putin tapasi USA:n ulkoministeri Kerryn, niin he sopivat samaan kuvaan ja jopa hymyilivät toisilleen siinä tv-kuvassa. Voisiko olla niin, että nyt näitä Venäjän pakotteita voitaisiin lähteä lieventämään, jolloin me saisimme tilaa meidän maataloustuotteille, ja voisiko siinä Suomi olla nyt sitten aurana edellä, että te ottaisitte tätä asiaa esillä valtioneuvostossa ja sieltä kautta EU:hun, että saataisiin näitä Suomelle epäoikeudenmukaisia pakotteita lievennettyä?

17.16 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin suuri kiitos siitä, että tämä Euroopan metsäinstituutin EFIN ajateltu leikkaus palautettiin. Joensuu on Euroopan metsäpääkaupunki, ja EFI on ainoa tällainen kansainvälinen laitos, joka sijaitsee muualla kuin Helsingissä Suomessa, ja on todella hienoa, että voimme varmistaa, että se pääkonttori siellä edelleen säilyisi. EFIN sisällähän muut jäsenmaat mielellään ottaisivat tämän konttorin omiin pääkaupunkeihinsa, ja siksi on tärkeää, että me varmistamme sen, että Suomi osallistuu rahoitukseen riittävästi. Nyt tämä leikkauksen peruminen oli erittäin hyvä askel, mutta jatkossa olisi syytä miettiä, miten me edelleen tuemme sitä, jotta se säilyy Joensuussa.

Yksi huoli minulla on tässä maa- ja metsätalousministeriön budjetissa, ja se on tämä Metso-rahojen leikkaus. On hyvin valitettavaa, että siihen kohdistetaan leikkaus, kun me tiedämme, että myös ympäristöministeriön puolella luonnonsuojelurahoja leikataan. Miten me varmistamme, että me pystymme turvaamaan luonnon monimuotoisuuden? Metso-ohjelma on ollut hyvin (Puhemies koputtaa) pidetty ja kysytty suojeluohjelma.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

17.17 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin täytyy kyllä jaostoa kiittää siitä, että se on näissä omissa päätösesityksissään tuonut juuri niitä keskeisiä asioita, mitä myös valiokunnassa nähtiin ongelmallisiksi. Ministeri itse asiassa otti hyvin kantaa siihen, mitkä ovat Luonnonvarakeskuksen resurssit ja edellytykset. En lähde väittelemään siitä, kun faktaa on, mistä nämä päätökset johtuvat — ne ovat edellisen hallituksen tekemiä päätöksiä — mutta haastan kyllä ministeriä ja hallitusta siitä, että jos te laitatte kärkihankkeeksi biotalouden, olisiko ollut järkevää katsoa hieman peruu- tuspeiliin ja miettiä, kuinka näitä edellisen hallituksen tyhmyyksiä olisi voitu nyt korjata ja ainakin ohjeistaa niin, että Akatemian rahoihin olisi tullut selkeä peukalonjälki, mihinkä sieltä rahoitusta laitetaan.

17.19 **Thomas Blomqvist r** (vastauspuheenvuoro): Värderade herr talman, arvoisa puhe- mies! Tässä ministeri itse nosti esille tämän EU-säännöksen muutoksen, joka on aiheutta- massa erittäin suuria vaikeuksia nautojen kasvattajille. Sehän on niin, että voi olla kysy- mys jopa satojentuhansien eurojen tukimenetyksistä, ja olen iloinen siitä, että ministeri on reagoanut tähän asiaan.

Det här straffet är ju både orimligt och överdrivet, och ännu värre blir det av att ändringen inte har kommunicerats tillräckligt bra och den kommer så här mitt i säsongen. Tidigare har ju en försenad anmälan endast förorsakat avslag för stöd för de dagar som anmälan har va- rit försenad, inte hela årets stöd.

Herra puhemies! Haluan kuitenkin kysyä, mihin konkreettisiin toimiin ministeri ja minis- teriö voi ryhtyä, jotta normien purku ja byrokratian sujuvoittaminen koskettaisi myös maanviljelijöitä, ja tässä tapauksessa niin, että nämä nautatilat pelastetaan jopa konkurssil- ta.

17.20 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Makeran pa- nostukset antavat tulevaisuudessa mahdollisuuden ruuantuotannon jatkumiseen ja toivot- tavasti mahdollisuuden maatiloilla myös siirtyä fossiilisen energian käyttäjästä jopa ener- gian tuottajaksi muillekin. Kysyisin ministeriltä: minkälaisia tulevaisuuden näkymiä näet- te tässä asiassa?

Normien purku on yhtä lailla tärkeää viljelijöiden menestymisen kannalta kuin se työ, mitä on tehty tukien maksatuksen järjestämiseksi ja kriisituen hommaamiseksi. Tähän työ- hön on tarmolla ministeriössä lähdetty. Kuitenkin minua huolestuttaa se, ovatko kaikki vi- rastot samalla linjalla. Mavin pääjohtaja sanoi viime viikon Maaseudun Tulevaisuuden haastattelussa, että hänelle ei kuulu byrokratian torjunta, hänelle kuuluu vain byrokratian noudattaminen. (Puhemies koputtaa) Emme muutenkaan ole oikein tyytyväisiä Mavin toi- mintaan. Miten kommentoitte tätä?

17.21 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää jaos- toa ja valtiovarainvaliokuntaa erittäin hyvistä lisäyksistä. Kuten edustaja Myllykoski sa- noi, ne olivat pitkälle myös valiokunnan toivomia. Erityisesti pidän hyvänä sitä, että Pro- Agrarian neuvontapalveluihin, FICAMille ja tähän kylätoimintaan on annettu merkittävä li- särä. Uskon, että tämä raha menee kyllä ihan tarpeelliseen kohteeseen.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Haluan myös kiittää ministeriä siitä, että olette tähän kohtuullistamiseen ottanut todella nopeasti ja tehokkaasti kantaa. Nimittäin kyllä on niin, että tehdyn virheen suhteessa rangaistukseen pitäisi olla jossakin kohtuullisuudessa — varsinkin kun kyse on tahattomuudesta. Tämä asia on nyt mennyt kyllä niin paljon ylitse, että täytyy sanoa, että alkaa jo usko horjua siihen, ovatko nämä virheistä annettavat rangaistukset ylipäättään missään suhteessa. Se on kyllä sellainen asia, joka on pakko nostaa siellä EU-tasollakin vielä vahvemmin pöydälle.

17.22 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tampereen yliopiston yhteydessä toimii vaihtoehtomenetelmakeskus FICAM, jonka koe-eläimiä korvaava tutkimus- ja testimenetelmien kehittäminen on kansainvälisesti korkeasti arvostettua. Ihmiskudoksella tehtävien tutkimusmallien ja testimenetelmien käyttömahdollisuudet kohdistuvat lääkkeisiin, kemikaaleihin ja kosmetiikkaan. Vastuuministerinä on maa- ja metsätalousministeriö, mutta toiminta koskettaa myös monia muita ministeriöitä.

Lääketutkimus ja lääkkeiden kehittäminen ovat oleellinen osa terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategiaa. Lääkekehitys molekyylistä lääkevalmisteeksi on kallista ja aikaa vievää. Onkin tärkeää etsiä keinoja uusien lääkeinnovaatioiden markkinoille tulon nopeuttamiseen.

Arvoisa puhemies! Kuten todettu, valtiovarainvaliokunta päätti lisätä FICAMin määrärahoihin 100 000 euroa eläinkokeita korvaavien vaihtoehtoisten menetelmien kehittämiseksi. Kysyisin vielä arvon ministeriltä, kuinka eri ministeriöiden välillä voitaisiin tehdä yhä syvenevää yhteistyötä (Puhemies koputtaa) vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien kehittämiseksi.

17.23 Pertti Hakanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos esittelystä ja kiitos siitä jakovaran käytöstä, millä tavalla tuotiin hyviä ja tärkeitä asioita esille. Minä haluan kuitenkin ottaa pari asiaa vielä tässä myöskin esille.

Kansallisten tukien ratkaisu ensi vuodelle ajautuu tilanteeseen, jossa valtio tekee yksipuolisen päätöksen. Syynä tietysti on valtiolla rahan puute, mutta millä tavalla tullaan turvaamaan nyt myöskin jatkossa sitä, että ei syötäisi niitä tulevien vuosien varoja? Tänä vuonna menee vähän maksuperuste pitkäksi, ja se leikataan ensi vuodelta. Mikä tietysti vielä ikävämpää, tämän kriisituen, joka nyt sitten lähtee hakuun — taikka huomenna on viimeinen päivä sikatiloille — maksu otetaan ennakoivasti nyt sitten vuoden 2018 tuista. Elikkä tässä on just se pitkä tie, jolla pitäisi myöskin pystyä turvaamaan se rahoitus tuleville vuosille.

Sitten aluetukiin sen verran, että se tosiaan koskee 450:tä tilaa ja suurin sanktio, yli 200 000 yksittäisellä tilalla, on aivan kertaluontoinen summa, joka saattaa viedä tilan aivan konkurssin partaalle. (Puhemies koputtaa) Elikkä näihin pitää kyllä pystyä löytämään joku ratkaisu. Voiko olla mahdollista niin, että kun asetus on tullut tammikuussa voimaan, niin se otettaisiin käyttöön kuitenkin vasta tämän vuoden lopussa, jolloin voitaisiin nämä myös jättää leikkaamatta?

17.25 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Maitopurkki ei täyty itsestään, paljon työtä se vaatii erityisesti maatalousyrittäjältä itseltään. Kävin syksyllä Kärkölässä tutustumassa Juha-Matti ja Minna Laihon maitotilaan. Tapasin myös heidän

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

ystäviään ja kollegoitaan maatalouden eri aloilta. He yhdessä tuottavat meille kaikille puhdasta suomalaista ruokaa, joka on kansainvälisestikin verrattuna erittäin laadukasta.

Suomalainen maatalousyrittäjä on ollut tänä vuonna tiukilla, niin kuin tässä keskustelussa näitä syitä on tullut paljon esiin. Lisäksi huolenaiheena on se, että kaupan osuus ruuan hinnasta on useiden vuosien ajan noussut tuottajien kustannuksella. Tuottaja tarvitsee työleen reilun hinnan.

On tärkeää toimia suomalaisen ruuantuotannon kilpailukyvyn parantamiseksi pitkäjänteisesti ja tuloksekkaasti. Tässä taloustilanteessa kustannustehokkain tapa vastata tuottajan ongelmiin ei ole kuitenkaan, että varoja siirretään Maatilatalouden kehittämisrahaan. Kysyn, ministeri Tiilikainen: mitä hallitus aikoo tehdä kehittääkseen rahaston toiminnan avoimuutta ja eduskunnan budjettivaltaa lisäävää suuntaa?

17.26 Susanna Koski kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksi haluan kiittää ministeri Tiilikaista siitä, että työotettanne on helppo arvostaa.

Normienpurkutalkoot ovat yksi tämän hallituksen kärkihankkeista. Tarpeettomien normien ja turhan byrokratian purkamisen puolesta kannustaisin ehkä arvioimaan uudelleen Maaseutuviraston tehtäviä sekä ennakkoluulottomasti pohtimaan, voisiko maatalouden hallintoa purkaa jopa niin radikaalisti, että Maaseutuviraston tehtävät palautettaisiin omaksi osastokseen esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön yhteyteen säilyttäen sen lisäksi nykymallista ainoastaan kuntien maaseutusihteerien tehtävät. Tälle ehdotukselle tuntuisi olevan tukea myös oppositiosta.

17.27 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä esille tullut lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkioita koskeva byrokratiakysymys liittyy EU-lainsäädäntöön, ja siellähän ne pahimmat ongelmat kuitenkin ovat, ja niihin pitäisi päästä vaikuttamaan. Tämmöinen yhden päivän peli ei ole kyllä millään tavalla kohtuullista tavallisen ihmisen kannalta. Tässähän on kysymys sinänsä vanhasta säännöstöstä, eläinrekisterin ylläpitämisestä sinne Maatalouden Laskentakeskukseen, mutta tämä direktiivi, jossa kiristettiin sanktioita, tuli voimaan vasta tänä vuonna 28.5. Ja tästä on kyllä informoitu tosi huonosti — niin Mavi, Evira kuin Maatalouden Laskentakeskus. Ne tietysti sanovat, ettei niille kuulu mikään informointi.

Mutta ihan ministeri Tiilikaiselta kysyisin: millä aikataululla tähän saadaan selvyyttä, että joulun tulisi näillekin tiloille? Eilen Laitilasta sain soiton, 150 000 euroa kysymyksessä, ja tässähän, jos tilan tulos menee tappiolle, menetetään (Puhemies koputtaa) myös verotuksen vähennyksiä, (Puhemies koputtaa) kunnallinen ansiotulovähennys, työtulovähennys.

17.28 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Wallin nosti tärkeän asian esille eli nämä Venäjä-pakotteet, ja minä itsekkin olen vierailull tavallista enemmän nyt maatiloilla ja järkyttynyt siitä, kuinka raskaan taakan maatilat, maatilayrittäjät, ennen kaikkea maitotilat, kantavat ja oikeastaan koko elintarvikeketju.

Nämä Venäjä-pakotteet ovat aika paljon ulkopoliittikkaa, EU-poliittikkaa, mutta ovat ne paljon muutakin. Ja olen ollut huomaavinani, että muissa EU-maissa keskustellaan siitä, voitaisiinko alkaa purkaa tätä pakotenukittelua, ja nyt kun Yhdysvallat ja Venäjä, voi olla, lähentyvät ja liennyttävät, niin onko Suomessa mietitty strategiaa siitä lähtökohdasta, että

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Suomi voisi olla ihan keulimmaisena tässä liennytyspolitiikassa sen takia, kun Suomi kai-kista raskaimman taakan kantaa?

17.29 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin monissa pu-heenvuoroissa on kuultu, maailmanpolitiikan tapahtumat vaikuttavat suoraan etenkin mai-dontuottajien tuloihin. Niin kauan kuin Venäjän raja pysyy kiinni, kotimarkkinat täyttyvät maitotuotteista ja siitä kärsivät myös pienet kotimaisilla markkinoilla toimivat meijerit ja viljelijät ovat tiukemmilla kuin koskaan aikaisemmin. Tässä tilanteessa normienpurkukul-koot tulisi toteuttaa ja nopeasti. Kysyn: Miksi viljelijöiden pitää leikkiä salapoliisia ja käy-dä tarkistamassa määräyksiä ja ohjeita ministeriön, Mavin, Eviran, Tukesin ynnä muiden sellaista sivuilta? Miksi ohjeet ja säännökset ovat hajotettuina niin moneen paikkaan? Ku-kaan virkamieskään ei hallitse koko aluetta, mikä viljelijän pitää tällä hetkellä hallita. Eikö asioita voisi kasata yhteen paikkaan, mieluiten sellaiseen, jossa olisi osaavia ja palvelualt-tiita virkamiehiä, jotka tarkistavat paperit ennen kuin kaiken maailman ohjeita päästetään viljelijöiden kiusaksi?

17.30 **Lasse Hautala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Me kaikki tiedämme ja tunnustamme nämä maatalouden tämänhetkiset kannattavuusongelmat, ja meidän tulee tehdä kaikkemme niiden voittamiseksi. Tulevaisuuteen on kuitenkin katsot-tava, ja on pidettävä yllä maatalouden mahdollisuutta investoida.

Edellinen hallitus vannoi sähköisten järjestelmien nimiin, ja kuten nyt hyvin tiedämme, siinä epäonnistuttiin täydellisesti. Eli kuluneena vuotena maatalouden osalta ei paljon in-vestointeja suoritettu. Sillä oli myöskin merkittävä vaikutus alan teollisiin työpaikkoihin — monet yritykset joutuivat lomauttamaan väkeä. Syy oli se, että Hyrrä-ohjelma ei toimi-nut eikä ilmeisesti toimi vielääkään toivotulla tavalla. Aiotaanko ministeriössä nyt kiinnit-tää huomiota näihin sähköisen järjestelmän toimimiskysymyksiin?

17.31 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olemme var-masti kaikki samaa mieltä, että Venäjän pakotteet iskevät kovalla tavalla suomalaiseen ruuantuotantoon. Mutta samaan aikaan pitää tietysti pitää mielessä ne teot, joita Venäjä on tehnyt Ukrainassa, ja nämä ovat kaksi vakavaa asiaa.

Suomalainen maatalous on monesta syystä tukalassa tilanteessa, mutta suomalainen ruoka on hyvää ja puhdasta, suomalainen ruoka työllistää suomalaisia. 15 euroa lisää suo-malaiseen ruokaan tuo 15 000 työpaikkaa tai turvaa 15 000 työpaikkaa.

Ruuan alkuperämerkinnät olisivat meille kaupan asiakkaille toivottu lisä. Millä tavalla tällä kaudella on tarkoitus edetä ruuan alkuperämerkintöjen vahvistamiseksi, niin että ih-minen kaupassa tietäisi, ostaako hän suomalaista ruokaa vai mistä ruoka on tullut, ja samaa voisi tietysti kysyä myös ravintoloista, että voisiko ravintoloiden ruokalistoissa olla mer-kinnät ruuan alkuperästä?

17.32 **Anneli Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! 4H on Suo-men suurin nuorisojärjestö, jonka merkitys korostuu nyt vahvasti näinä vaikeina aikoina. On ollut todella harmillista, että näitten vuosien aikana ministeriö on vuosi toisensa jäl-keen leikannut rajusti 4H:n toimintamäärärahoja, eduskunta on sitten systemaattisesti vuo-si toisensa jälkeen taas palauttanut määrärahoja. 4H työllisti kuluvana vuonna muun muas-sa 8 500 nuorta erilaisiin toimintoihin elikkä enemmän kuin mikään yksittäinen nuoriso-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

järjestö. Se muun muassa järjesti Kolme askelta työelämään, jonka avulla tuetaan nuoren elämäntilannetta, Ajokortin työelämään, joka järjestää nuorille erilaisia työelämäkokemuksia, ja niin edelleen.

Arvoisa ministeri, olisiko nyt mahdollista, kun tiedän, että tunnetaan 4H-järjestelmän, että te voisitte nyt vaikuttaa siihen, että tämä jatkuva sahaaminen (Puhemies koputtaa) siinä, miten ministeriö rahoitusta ohjaa 4H-toimintaan, loppuisi, että 4H voisi kehittää systemaattista toimintaa vuosi toisensa jälkeen nykyistä paremmin?

17.33 Reijo Hongisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muutamissa puheenvuoroissa on otettu kantaa tähän Maaseutuviraston maksatukseen, ja käytän siitä muutaman sanan. Nimittäin viljelijät ovat ottaneet yhteyttä sangen runsaasti ja todenneet, että maksatukset ovat myöhässä. He ovat investoineet, ja investointien laskut erääntyvät, ja viljelijät ovat investoineet nimenomaan sitä silmällä pitäen, että he saavat nämä tukimaksatukset ajallaan ja pystyvät sitten maksamaan lainansa. Kun näistä viljelijöistä riippumattomista syistä ovat nyt sitten maksut erääntyneet, niin viljelijät ovat joutuneet ottamaan lainaa, jolla maksavat sitten sitä entistä lainaa pois. Näin useille on aiheutunut jopa useitten tuhansien eurojen tappiot. Viljelijät kyselevätkin, kun heistä riippumattomista syistä heille tulee rahallisia menetyksiä, onko valtiovalta pohtinut koskaan sitä, millä tavalla voitaisiin kompensoida näitä, esimerkiksi tulemalla takaamaan tai jotenkin muuten avustamaan viljelijöitä tässä tukialassa tilanteessa.

17.34 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri on tehnyt varmasti kaiken mahdollisen tämän sektorin ja maatalouden eteen toimikautensa aikana. Mutta kuten ministeri itsekin totesi, siitä huolimatta alan kannattavuus on heikentynyt, investointien määrä on vähentynyt, viljelijöitten henkinen kantti on ollut todella kovalla koetuksella. Tässä budjetin palautekeskustelun yhteydessä olen perinteisesti kysynyt yhden kysymyksen alan ministereiltä: mitä te sanotte tällaisessa tilanteessa sukupolvenvaihdosta suunnitteleville, kenties tuleville viljelijöille, nuorille viljelijöille, nuorille ihmisille, jotka miettivät tätä alaa omaksi ammatikseen? Ministerit ovat perinteisesti hyvin perusteellisesti halunneet tähän kysymykseen vastata, ja arvostetut puhemiehet ovat myös halunneet antaa siihen vastaukseen aina aikaa, joten toivoisin, että tähän olisi aikaa myös tänä iltana.

17.35 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen metsien ja soiden lukuisista erilaisista marjoista, sienistä ja yrteistä sekä muun muassa puiden sivutuotteista otetaan talteen ja hyödynnetään valitettavasti vain pieni murto-osa. Kiinnostus luonnontuotteita kohtaan on kuitenkin jatkuvassa kasvussa niin täällä Suomessa kuin maailmanlaajuisestikin, eli kysyntää ja kasvupotentiaalia olisi runsaasti. Kysyisinkin ministeriltä: miten näette tämän sektorin kasvumahdollisuudet, ja miten luomu- ja lähiruokaa voisi lähteä jatkojalostamaan entistä tehokkaammin sekä vientituotteiksi että matkailualaa hyödyttäväksi tuotteiksi? Ja kiitosta täytyy antaa lisäyksestä muun muassa Arktisille Aromeille.

17.36 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oikein ilolla luin tätä budjettikirjan sisältöä. Tässä on hyvin huomioitu tämä meidän maataloutemme ja maanviljelymme ahdinko ja sitä on hyvin käsitelty edellisvuosiin verrattuna. Täytyy

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

myös ministeriä kiittää siitä nopeasta toiminnasta. Ei ole jääty vatuloimaan, kun on tullut näitä asioita esille, ja on hyvässä yhteistyössä myös ympäristöministeriön kanssa tehty muun muassa nitraattiasetuksia ja muuta. Mutta huoli tässä budjettikirjassa ovat tietenkin nämä valtiontalouteen liittyvät leikkaukset, ja kiitos siitä sitten valtiovarain jaostolle, että sieltä on saatu muun muassa 4H-toimintaan, kylätoimintaan, FICAMiin ja myös ProAgrian toimintaan lisää rahoitusta.

Tuossa on huolenaihe, mikä oikeasti täällä budjettikirjassa lukeekin, että on haaste, että tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnon taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä. Edelliset hallitukset ovat yrittäneet tätä hallinnon taakkaa keventää, mutta jos sitä sillä tyylillä kevennetään, ei maatalouden selkäranka enää kestä. Toivon todellakin, että hallinnon taakkaa oikeasti kevennetään ja saadaan myös Mavin ja myös nämä (Puhemies koittaa) sähköiset järjestelmät kuntoon.

17.37 Satu Taavitsainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri! Edellinen hallitus asetti Suomelle kansalliset luomutavoitteet, ja olen ymmärtänyt, että nykyinen hallitus on myös nämä hyväksynyt. Eli vuonna 2020 Suomen peltoalasta tulee olla luomutuotannossa 20 prosenttia, ja julkisissa ruokapalveluissa tarjottavasta ruuasta tulee olla 20 prosenttia luomua vuonna 2020. Nyt sitten Suomen ruokajärjestelmän keskeisiä pulmia on torjunta-aineiden käytön lisäksi tuontiruuuan suuri osuus, eli alijäämä on jopa 3—4 miljardia euroa vuodessa. Samaten meillä tuodaan paljon luomuelintarvikkeita, eli kaupoissa myynnissä olevista luomuelintarvikkeista vain 60 prosenttia on kotimaisia. Näiden edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista ja haasteiden ratkaisemista tukemaan Suomeen perustettiin vuoden 2012 lopussa Luomuinstituutti, ja sen koordinaatioyksikkö sijaitsee Mikkelissä. Kysyn ministeriltä: miksi budjetissa ei ole rahaa Luomuinstituutin toimintaan?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä kaksi puheenvuoroa, edustajille Kulmala ja Anttila, ja sen jälkeen ministerille pari minuuttia, ja sitten jatketaan debattia, niin että kaikki varmasti saavat puheenvuoron.

17.39 Kari Kulmala ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tänään oli jo puhetta, tänä vuonna käyttöön otetun säännön mukaan lihanautojen, uuhien ja lypsylehmiä eläinpalkkiot jäävät saamatta koko vuodelta, jos ilmoitus eläinrekisteriin on myöhästynyt päivänkin määrääjasta. Jos eläimiä jää palkkion ulkopuolelle paljon, viljelijä voi menettää ajoissakin ilmoitettujen eläinten tuen. Eläinpalkkioiden menetykset voivat olla viljelijää kohti tuhansia tai kymmeniätuhansia euroja. Muutos merkitsee, että moni jouluviihköllä eläinpalkkioiden ensimmäistä erää odottava viljelijä pettyy pahasti ja joululahjatkin jäävät ostamatta. Myöhästymisrangaistuksen saaneilla tiloilla suunniteltu velkojen maksu ja joulu vaihtuvat pohdintaan, miten konkurssi olisi vältettävissä. Nyt vaaditaan pikaisia toimia, joilla kohtuuttomista tukisäännöksistä johtuvat nautatilojen konkurssit estetään. Olikin erinomaista kuulla ministeriltä, että asiaan ollaan puuttumassa. Päätökset eivät kuitenkaan ehdi täksi jouluksi.

17.40 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn niihin kiitoksiin, joita täällä on esitetty sekä jaostolle, valiokunnalle että myöskin ministerille. Täällä nousivat useissa puheenvuoroissa esille nämä Venäjä-pakotteet, ja penättiin sitä,

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

että niitä pitäisi nyt voida purkaa. Olen siitä purkamisasiasta sillä tavalla täysin samaa mieltä, että sille tielle pitäisi vähitellen päästä, mutta taustalla on se ongelma, että Ukrainan kriisi edelleen jatkuu, ja rehellisyyden nimissä on sanottava, että EU-komissiokaan ei ole syytön niihin ongelmiin, jotka ovat syntyneet Ukrainan kriisin yhteydessä. EU:sta annettiin vähän liian paljon toivoa siihen, mitä kaikkea apua voidaan tulla Ukrainan suuntaan antamaan, ja sitten tilanne on se, mikä on. Nyt on vain se ongelma, että ne markkinat on menetetty. Ei niitä enää saa kovin helposti takaisin, koska Venäjä on ne korvannut toisella tavalla. Ja sitten kysymys näiden pakotteiden mahdollisesta jatkamisesta: valitettavasti tässä talossa on selkeä tieto siitä, että Euroopan unioni tulee esittämään niiden jatkamista ainakin puoli vuotta. Tämä on tämänhetkinen tieto ulkoasiainhallinnolta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt ministeri joko paikalta tai pöntöstä 2 minuuttia.

17.41 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitoksia, puhemies! Asiantuntevia kommentteja ja kysymyksiä tuli oikein liukuhihnalta, ja yritän niistä muutamaa poimia vastauksia.

Moni nosti esille juuri tämän virheitte ja sanktioitten epäsuhdan. Eilen ollessani tuolla Brysselissä kuulin tästä näin, että nyt satoja tiloja kohtaa tämä ongelma, että eläinrekisterin päivitys on ollut joitain päiviä myöhässä ja voi olla tuhansien eurojen sanktioista kyse. Eiliselästä lähtien maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö ja Mavin johtaja ovat etsineet toimenpiteitä, mitä voidaan EU-asetuksen puitteissa nyt tässä tehdä, ja kyllä nyt täytyy sanoa, että tuo tilanne on sen kaltainen, että tässä on syytä ottaa myös hieman riskiä, jonka sitten ministeri tarvittaessa ottaa, jotta kohtuuttomuuksilta vältytään. Joka tapauksessa menetyksiä näistä tulee, niin kuin aiemminkin, ja sen viljelijät tietävät. Mutta moni ei ole tehnyt sitä pelkästään vahingossa, vaan sen takia, että jokin tuiki tärkeä, tilan toiminnan kannalta oleellinen työ, kylvöt tai rehun korjuu, on vienyt viljelijän työtunnit ympäri vuorokauden ja on ajateltu, että sitten kun työt on tehty, palataan papereihin, ja seuraukset voivat olla näin kohtalokkaita. Sitä ei voi mitenkään täysin hyväksyä.

Tässä se aika lähestulkoon jo menikin, muutama muu kommentti.

Tämä Venäjä-pakotteitten synnyttämä tilanne: Tapasin Pariisissa myös Venäjän luonnonvaraministerin. Se oli ensimmäinen ministeritason tapaaminen noin 2,5 vuoteen. Eli suhteita täytyy hoitaa, mutta todellakin tämä pakotepäätös on sitten Euroopan unionin päätös, sitä ei maatalousministeri päättä, mutta toki on hyvä pitää suhteet kunnossa naapuriin.

Maksatusrytmistä myös oli tässä puhetta, ja nyt aika pitkälti probleemit liittyivät siihen, että tämä tukikausi vaihtui, ja nyt itse asiassa tänä syksynä on hieman pystytty kirimään sitä maksatusohjelmaa kiinni, mutta maksuvalmiusongelmissa kamppaileville viljelijöille jokainen euro olisi tuiki tärkeä saada ajallaan, ja sen takia tätä työtä täytyy tulevana vuonna jatkaa.

17.44 Anne-Mari Virolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Metsätalous on kiistatta yksi kansantaloutemme tukipilareista. Onkin hyvä, että valiokunta on tässä mietinnössään korostanut riittävää puun saatavuutta ja jalostusarvon kasvattamista. Meidän on todellakin syytä keskittyä puun saatavuuteen, kun tunnistamme sen, että omistajakunta on yhä ikääntyneempää ja asuu vielä kaupungeissakin.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Viime vaalikaudella ministeri Koskinen herätti keskustelua veroporkkanoista metsänomistajille, jotta metsätilojen koko saataisiin kasvamaan. Hän esitti muun muassa, että metsäverotusta tulisi kehittää enemmän yrittäjämäiseen suuntaan, esimerkiksi sillä tavalla, että jos et myy puuta tietynä ajanjaksona, niin menettäisit verohuojennuksen, tai vastavasti, jos myisit metsämaata toiselle metsänomistajalle ja saisit tilakoon kasvamaan, niin siitä saisi porkkanan. Ministeri Tiilikainen, te tunnette varmasti (Puhemies koputtaa) Ruotsin tilanteen, jossa perinnönjaon yhteydessä metsätiloja ei saa pilkkoa. En nyt kysy teiltä tästä, miten suhtaudutte siihen, mutta kannustan teitä jatkamaan toimia metsätilojen koon kasvattamiseksi (Puhemies koputtaa) ja erityisesti sukupolvenvaihdosten edistämiseksi.

17.45 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus peri edelliseltä talousarvion, jossa tälle vuodelle viljelijätulot laskivat noin 7 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Nämä leikkaukset kohdistuvat pääosin Etelä-Suomen kansalliseen tukeen eli entiseen 141-tukeen ja pohjoiseen tukeen. Huomioiden tämän talouden taantumisen vakavuuden, jonka kanssa nyt kamppailemme, ymmärrän, että näitä leikkauksia ei pystytä nyt kompensoimaan, siitäkään huolimatta, että edellisellä vaalikaudella maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta säästettiin suhteessa enemmän kuin muista pääluokista.

Mutta pidän välttämättömänä ja erittäin hyvänä, niin kuin ministeri täällä on todennut, että viljelijätukiin ei nyt kohdisteta merkittäviä uusia leikkauksia vuodelle 2016. Maatalous kamppailee todella vakavien vaikeuksien ja kannattavuusongelmien kanssa eikä kesä enää ensimmäistäkään tukileikkausta tai tuotantoon kohdistettua (Puhemies koputtaa) lisäkustannusta.

17.46 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jatkaisin tuosta edustaja Virolaisen kysymyksestä. Nyt on semmoinen tilanne, että ilmasto on muuttunut ja puunkorjuu on erittäin hankalaa varsinkin näin syksyisenä aikana. Me joudumme menemään tuonne ihan kesäkorjuuleimikoille. Olisiko semmoista mahdollisuutta ministerin puuttua, esimerkiksi veroporkkanoilla, että saadaan puunhuoltovarmuutta paremmaksi tämmöisenä rospuuttoaikana? Esimerkiksi tämmöinen tilanne, voisiko olla mahdollista: meillä esimerkiksi nyt on todella huono tilanne, kauppaa on paljon, mutta ei saada metsästä puuta liikkumaan?

17.47 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todella edetään EU:n ohjelmakauden vaihtovuotta. Se tuo ongelmia yhdessä Venäjän-kaupan ja talouden huonon tilanteen takia, ja kannattavuus on todella iso ongelma. Ensi vuonna pitää pyrkiä parempaan, niin kuin on pyrkimys.

Ministeri Tiilikainen, olette käyttänyt hyvän puheenvuoron EU:ssa vaatien byrokratian vähentämistä, muun muassa valvontojen teettämistä riskiperusteisemmin, jolloin Suomen valvonta selvästi vähenisi, myöskin pinta-alojen tarkistuksen järkevöittämistä. Omasta kokemuksesta tiedän, että EU-kiireet ovat toisinaan hitaita, ja todella vaaditaan nyt korkean tason vaikuttamista, että EU:ssa todella tapahtuu. Se on EU:ssakin hanke, byrokratian vähentäminen. Oletteko valmis laittamaan paidan likoon ja tarvittaessa viemään asian päämiesten tasolle, jotta todella saadaan nyt (Puhemies koputtaa) tuloksia myös EU-tasolle ja sitä kautta kansalliselle tasolle byrokratian lieventämiseen?

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

17.48 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri, tähän olette sillä tavalla hybridivirassa, ja uskoisin, että teillä on erittäin oikea asenne ja osaminen myöskin hybridivirkanne mukaisesti edistää sekä maa- ja metsätalouden elinvoimaisuutta että toisaalta meidän kaikkien lastemme kannalta vastuullista ympäristölinjaa. Tässä tavallaan kahden ministeriön polttopisteessä ehkä erityisesti on ravinteiden kierto — sitähän oikeastaan koko maatalouskin pohjimmiltaan on. Se, kuinka hyvin ne ravinteet kiertävät ja miten paljon valuu vesistöihin, on kuitenkin isoin asia meidän Saaristomeren tilallekin. Tässä suhteessa olisin kysynyt, että kun niukkoja aikoja eletään, yksi niitä harvoja panostuksia, mitä tämä hallitus pystyy onneksi tekemään, on Maatilatalouden kehittämisrahaston lisäpanostus, jossa toki muutenkin pyörii resursseja, niin miten olisi mahdollista, näettekö, että voitaisiin tämän Makeran säännöissä vielä voimakkaammin kannustaa sellaisiin investointeihin, esimerkiksi korkeammilla tukiprosenteilla, joilla samalla edistetään luopumista esimerkiksi tuontiöljystä biopolttoaineiden hyväksi tai ravinteiden kierron edistämistä kaikin tavoin. — Kiitos.

17.49 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan ensiksi haluan kiittää ministeriä siitä, että Euroopan metsäinstituutin EFIN peruspääoma palautettiin miljoonan euron tasoon. Eli siitä esityksestä, mikä hallituksesta lähti, tuota peruspääomaa korotettiin 400 000 eurolla. Mutta täytyy muistaa, että tuo miljoonan euron taso on säilynyt jos sen koko olemassaolon ajan eli 20 vuotta. Siihen ei ole tullut muutoksia, paitsi nyt kahtena edellisenä vuonna, kun eduskunnasta saatiin sitä korotusta 250 000. Tämä on kuitenkin erittäin tärkeää, jos vaikka ajatellaan nyt ilmastopöytäkirjaa, joka saatiin Pariisissa: me tarvitsemme tieteellistä tietoa ja kansainvälisiä yhteyksiä yhä enemmän. Euroopan metsäinstituutti on se taho, joka voi näitä varmistaa Suomelle, esimerkiksi siitä, miten hiilen sitominen lasketaan, miten metsänielut lasketaan, miten metsämaainventaariota tehdään. Tämä on erittäin tärkeää meille, ja varmasti me molemmat toivomme, että tämä instituutti myös tulevaisuudessa (Puhemies koputtaa) pysyy Suomessa.

17.50 **Juha Pylväs kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitokset ministerille maanviljelijöiden ahdingon ymmärtämisestä ja niistä reippaista toimituksista tämän ahdingon helpottamiseksi. Kuten täällä on kuultu, maatalous on tällä hetkellä poikkeuksellisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Pidänkin hyvänä nyt näitä kirjauksia. Muun muassa maatalojen talousahdinkoon neuvonnan kautta helpotusta haetaan 1,3 miljoonan euron panostuksella. Myös tämä kylätoiminnan lisämääräraha aktivointiin on sikäli tervehdittävä, että tulee tätä yhteisöllisyyttä kylille lisää, kun tätä rahaa saadaan sinne kylätoiminnan tukemiseen. Merkittävänä saavutuksena on myös tämä Makeran pääomittaminen, jolla nämä maatalouden investoinnit saadaan nyt turvattua nousuun, jotta meillä jatkossakin on kilpailukykyinen maatilatalous. Toivottavaa on, että nämä sähköiset järjestelmät, niin Hyrrä kuin tukihakujärjestelmäkkin, (Puhemies koputtaa) olisivat jatkossa toimivia.

17.51 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä on ollut hyviä puheenvuoroja. Olisin tuonut erään nuorenparin viestin. He olivat minuun yhteydessä liittyen tukien takaisinperintään tänä syksynä ja valittelivat sitä, että koko viime kesän olivat maa- ja metsätalousministeriöstä tavoitelleet virkamiestä, joka oli ainoa, joka käsitteli tukien takaisinperinnän sopimista, ja heillä oli sitten jo mennyt se lasku ulosottoon, ja he olivat siellä aivan hädissään tämän myllytoimintansa kanssa. Elikkä toivottavaa olisi, että

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

siellä olisi riittävät ja osaavat resurssit, jos henkilö joutuu olemaan pitkään pois. Tämä oli erittäin hälyttävää, että oli vain yksi henkilö, joka hoitaa näitä koko ministeriössä, ja siellä odotteli nuoripari aivan järkyttyneenä, mutta onneksi selvisi. Että tästä olisi pieni sananen kiva kuulla, miten varmistettaisiin, että siellä resurssit riittävät.

Eläinsuojelukerhon jäsenenä tapasimme Eviran ihmisiä. Olisin kysynyt, miten eläinsuojelulaki edistyy. Siinä eläinsuojeluvaltuutettu on nyt ilmeisesti määräaikaisena jäämässä valitettavasti pois. Miten tämä työ edistyy? Sehän olisi myös hyvä kilpailuvaltti. Monet ihmiset haluavat valita hyvin pidetyn tuotantoeläimen lihaa. Nyt on tullut siitä myös yhteydenottoja, että ihmiset ovat kokeneet, (Puhemies koputtaa) etteivät enää tiedä, ovatko ne asiat näin.

17.53 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan lausua lämpimät kiitokset valtiovarainvaliokunnalle ja jaostolle, että Euroopan metsäinstituutti sai tämän rahansa viime tipassa, ja samoin 4H-järjestön puolesta uskallan lausua kiitoksia siitä, että tämä hyvä toiminta saa jatkua. Toivoisin kuitenkin, että tulevien vuosien budjeteissa näille molemmille saataisiin tähän pysyvämpi järjestely aikaan, että voidaan toimintaa kehittää ja suunnitella. Esimerkiksi metsäinstituutin kohdalla tämä tilanne on minusta aivan kohtuuton, että eletään jatkuvassa epävarmuudessa ja kuitenkin kansainvälisesti arvokkaasta toiminnasta on kysymys.

Mutta kysyisin tästä suurpetopolitiikasta vielä, kun tuolla itärajan pinnassa asun ja maaseudun ihmiset pelkäävät. Susitilanne on karannut käsistä, sudet juoksentelevat pitkin kyliä. Meillä on menossa kokeilu, jossa ensi vuonnakin hoidetaan tätä niin sanottua kannanhoidollista metsästystä. Kysyn teiltä, ministeri: onko tarkoitus, että tämä hyvä toiminta vaikiinutetaan ja saadaan maaseudun ihmisille se tilanne syntymään, että heillä on turvallista elää omalla kotiseudullaan (Puhemies koputtaa) pelkäämättä pimeitä iltoja?

17.54 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä oli pohjalla 100 000 euroa maa- ja metsätalousministeriön osalta FICAMille, joka on vaihtoehtomenetelmäkeskus eläinkokeille. Tämä FICAMin toiminta Tampereen yliopiston yhteydessä perustuu EU-direktiiviin, jossa on siis pyrkimyksenä korvata eläinkokeita eettisesti ja muulla tavalla hyväksyttävämmiin. Ensinnäkin kiitos valtiovarainvaliokunnan jaostolle siitä, että tähän ollaan nyt saamassa 100 000 euron lisäys. FICAM toimii itse asiassa hyvin pienellä budjetilla, se on noin miljoona euroa. Rahoitusta tulee OKM:n suunnalta, ja on erilaista projektirahoitusta. Kuinka hyvin ministeri tuntee tämän FICAMin? Ja sitten toisaalta, kun varmasti tunnette sen sangen hyvin, niin minkälaisia mahdollisuuksia näette kaupallistamisen mielessä tämän toiminnan kehittämisessä? Olisiko mahdollista ajatella niin, että jatkossa tämä rahoitus olisi pysyvämpää, ettei joka vuosi täytyisi edelleen sitten pyrkiä tätä pientä lisäystä siihen tekemään, jolla on erittäin suuri merkitys kuitenkin toiminnalle?

17.55 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mikä ei ole oikeus ja kohtuus, se ei saata olla lakikaan. Täytyy teitä, ministeri Tiilikainen, kiittää siitä, että te olette tämän sisäistänyt, te kuulette sen viljelijöiden hätähuudon, mikä tällä hetkellä näistä monista aivan kohtuuttomista asioista tulee. Nyt viimeisimpänä on tämä eläinrekisteriasia, mihin lupasitte puuttua. Se on iso asia ja tärkeä asia. Jos sanktioissa puhutaan

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

kymmenistätuhansista aina sinne satoihintuhansiin euroihin, niin ne ovat aivan kohtuuttomia inhimillisistä virheistä.

Te olette toiminnut topakasti. Nitraattiasetus on yksi hyvä esimerkki siitä, missä on saatu maalaisjärkeä tänne päätöksentekoon ja kohtuullistettu myös niiltä osin asioita, ja se on hyvä. Vielä haluaisin kuitenkin kannustaa siihen, että esimerkiksi Maaseutuviraston toimintaa saadaan luotettavammalle tasolle, ja kysyisinkin: mitä me voisimme tehdä täällä päätöksenteossa, jotta viljelijät pystyvät luottamaan paremmin (Puhemies koputtaa) siihen, kuinka meidän viranomaiset toimivat?

17.56 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 4H-toiminta on arvokasta työtä, ja on ilo katsoa, että valiokunta on saanut momentille 600 000 euroa lisää. Meillä Lahdessa 4H-yhdistys pitää lähes keskellä kaupunkia Marolan kotieläinpihaa, jossa kaupunkilaiset pääsevät maatalon pihapiirissä tutustumaan niin maatalouden eläimiin kuin moniin muihinkin eläimiin. Näin ei ole joka kaupungissa. Nykyään on paljon kaupunkilaisnuoria ja myös aikuisia, jotka eivät ole ikinä nähneet esimerkiksi vaikka lehmää muuten kuin maitotölkkin kyljessä tai tv:ssä. Kysynkin ministeriltä: kuinka saisimme Ruuhka-Suomen lapset ja myös aikuiset tutustumaan lähemmin maatalouden tuotantoeläimiin muutenkin kuin ruokalautasella? Näin he voisivat oppia arvostamaan tuotantoeläinten laadukkaita elinoloja paremmin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä tässä debattivaiheessa puheenvuorot edustajille Räsänen, Maijala, Wallin ja Leppä, elikkä jaoston ja valiokunnan puheenjohtaja, ja sen jälkeen ministerille, ja sitten jatketaan niillä henkilöillä, jotka vielä eivät ole puheenvuoroa saaneet.

17.57 Joonas Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka tässä käsitellään ensi vuoden budjettia, ajattelin ministeriltä kysyä vähän näkemyksiä siihen, että kun me tiedämme, kun peilaamme vähän pidemmälle tulevaisuuteen, niin meidän ruuantuotantokin tulee olemaan aika merkittävässä roolissa siinä, miten myös tätä ilmastonmuutosta torjutaan. Miten meidän ruuantuotanto kehittyy ja muuttuu yhä ekologisemmaksi, ja miten me saamme uusia tapoja siihen ruuantuotantoon? Niin kuin täällä monessa keskustelussa on viitattu tähän Tampereen yliopistolla tehtävään hienoon työhön, niin siellähän on myös visioitu tätä tulevaisuuden ruuantuotantoa. Ajattelin tässä kertoa, että siellä opiskelijat ovat miettineet esimerkiksi sitä, että vihannekset kasvaisivat tulevaisuudessa liikuteltavissa koteloissa tehdasmaisissa yksiköissä, valo tulisi ledeistä, kasvualustana toimii mullan sijaan vesihöyry ja robotit hoitavat logistiikan ja automaatiojärjestelmä ravinteet ja kastelun. Olisin pyytänyt: voisitteko vähän kuvata, miten itse näette ehkä tämän ruuantuotannon tulevaisuuden, ja ehkä niitä keinoja, millä me pääsisimme yhä enenevässä määrin ekologisempaan ruuantuotantoon? (Puhemies koputtaa) Sitä kautta se olisi meidän kaikkien ja myös ympäristön etu.

17.59 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, että nyt on ensimmäisen kerran kiinnitetty asianmukaisesti huomiota porotalouden petovahinkotilanteeseen ja siihen ollaan varaamassa riittävä määräraha ensimmäistä kertaa pitkään aikaan. Nyt pitää vain huolehtia, että maksatukset hoidetaan sitten myöskin ajoissa.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Mutta korvauksilla ei puututa siihen varsinaiseen ongelmaan eli petojen aiheuttamiin vahinkoihin. Tärkeintä olisi se, että me saisimme niitä petojen aiheuttamia vahinkoja vähennettyä. Tilanne on meillä nyt se, että lukuporojen määrä on pudonnut toistakymmentätuhatta ja teuraitten määrä on romahtanut viime vuosina todella alas. Meidän pitäisi saada toimenpiteitä, millä näihin voidaan puuttua. Sen takia kysynkin: mitä ollaan nyt tekemässä tälle ahma-asetukselle, onko se edistymässä? Sitten kaikkein tärkein asia: mitä ollaan tekemässä karhukannalle? Ennen kaikkea se, että niitä teurasvasoja ei tule, johtuu siitä, että vasat katoavat nykyään kesäaikaan, ja se on täysin verrannollinen siihen, että karhujen määrä on samanaikaisesti räjähtänyt käsiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt siirrymme toiselle kierrokselle jaoston puheenjohtajan ja valiokunnan puheenjohtajan puheenvuoroilla. Lisäksi täällä on vielä ensimmäistäkin kierrosta odottavia.

18.00 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunta teki tärkeän matkan tänä syksynä Seinäjoelle, ja käytiin Mavissa aika pitkä ja perusteellinen keskustelu. Se oli hyvä ja avartava keskustelu. Silloin kävi selväksi, että kaikki ne syyt, mitä tässäkin nyt on tullut esille, eivät johdu pelkästään Mavista, koska Maanmittaushallitus hallinnoi Mavin tietojärjestelmiä. Tämän takia me kutsuimme jaostoon myöskin Maanmittaushallituksen pääjohtajan ja kansliapäällikön kuultavaksi, ja sen pohjalta sitten syntyi tämä lisämääräraha niihin mobiililaitteisiin, että nämä tietojärjestelmät saataisiin toimimaan ajanmukaisesti. Meillä jaostolla on erittäin hyvä yhteistyö valiokunnan kanssa. Meillä on helmikuussa yhteinen seminaari Maanmittaushallituksessa, jossa me pureudumme tähän ongelmaan.

Haluan myöskin kiittää opposition puolesta ministeriä erinomaisesta työstä ja toteaisiin vain lopuksi sen, että näiden tukimaksatusten pitäisi aina tulla ajallaan, mutta kuitenkin Mavi on pystynyt toiseksi nopeiten Euroopassa nämä maksamaan syksyllä. Irlanti oli nopein ja Suomi tuli toiseksi, muut tulivat vasta sitten perässä.

18.01 **Jari Leppä kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Biotalousala on tulevaisuuden ala, mikä on tässäkin tänään, niin kyselytunnilla kuin nyt tässä keskustelussa, moineen kertaan todistettu, ja näin asianlaita on. Siinä keskiössä tietenkin raaka-aineiden tuotannon osalta ovat suomalainen metsätalous ja suomalainen maatalous. Meidän pitää tehdä kaikkemme, jotta ne tuotantoedellytykset, toimintaedellytykset ovat sellaisia, että kannattavuus säilyy. Se on ihan selvä. Pääosassa ovat tietenkin markkinat ja markkinoiden toimivuus.

Ensimmäisessä puheenvuorossani kiinnitin huomiota siihen, että meillä on erikoinen lainsäädäntö tässä maassa. Me voimme siis täällä syöttää julkisessa ruokailussa sellaista ruokaa, mitä ei ole Suomessa mahdollista tuottaa. Tämä on ennenkuulumatonta. Tällainen pitää pystyä meillä lopettamaan. Toinen asia, arvoisa puhemies, on se, että meidän ruokamme, tuotantomme on tutkitusti ja todistetusti maailman puhtainta, siinä on vähiten hormoneja — ei käytännössä ollenkaan — antibiootteja, kasvinsuojeluainejäämiä ja niin edelleen. Se on premiumluokan ruokaa. Ei ole mahdollista, eivätkä markkinat voi toimia niin, että sitä yritetään myydä mahdollisimman halvalla. (Puhemies koputtaa) Eihän se ole mitään bisnestä silloin.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri, max 2 minuuttia.

18.02 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Edustaja Leppä otti aivan oikean asian esille, eli niille, jotka julkisia ruokahankintoja tekevät, täytyy saada lisää tietoa siitä, miten pystytään vaatimaan meillä noudatettavan tuotantotavan mukaisia tuotteita. Ei siis suomalaisia, mutta täytetään samat standardit. Tämä on tärkeä huomio.

Edustaja Taavitsainen puhui luomusta. Se on erittäin tärkeä ja yksi kehityssuunta meidän maataloudessa, kasvava ala, ja sitä pyritään edistämään. Nyt tässä Luonnonvarakeskuksen toimipaikkaverkkouudistuksessa vielä viime vaiheessa halusin varmistaa sen, että Mikkeli tulee säilymään luomutuutkimuksen keskittymänä ja Luke ottaa Luomuinstituutista vetovastuun vuonna 2017. Eli Mikkelissä luomutuutkimus jatkuu.

Metsätaloudesta moni puhui. Tuo tutkimuksen vahvistaminen — pyrin saamaan EFIN rahoituksen vakaammalle pohjalle ensi vuoden aikana, että se ei ole pelkästään eduskunnan varassa aina. Mutta nämä erilaiset verohelpotukset sukupolvenvaihdon ja yrittäjämäisen metsätalouden eteen: metsävähennyksellä kannustetaan kasvattamaan tilakokoa, sitten sukupolvenvaihdon tarkoitus saada vuoden 2017 alusta toimimaan. Edustaja Hakkaraisen heittoon siitä, olisiko erityisen vaikeissa oloissa sitten vielä jotain kannusteita, en pysty vielä vastaamaan.

Makeran pääomitus herätti jonkun verran kritiikkiäkin, mutta nyt on ilmeisen hyvin ymmärretty, mitä sillä haetaan. Sillä haetaan sitä, että suomalainen maatalous pystyy pitkällä tähtäimellä investoimaan ja kilpailukykyä ja kannattavuutta parantamaan. Näitten pääomistusten ansiosta pystyttiin juuri eläinsuojelua parantaviin investointeihin, uusiutuvan energian investointeihin ja maaperän viljelykuntoa parantaviin investointeihin korottamaan sitä tukea. Kiitos siitä.

Pedoista vielä sen verran, edustaja Hoskonen, että tarkoitus on nimenomaan, että tämä kaksivuotinen, nyt kokeiluna oleva suden kannanhoidollinen metsästys voisi jatkua. (Puhemies koputtaa) Nyt, kuten tiedätte, näitä lupia myönnettiin reippaammin kuin viime vuonna, jotta kanta pysyisi oikealla tasolla, ja tätä täytyy pyrkiä jatkamaan.

Tässä joitain päällimmäisiä huomioita.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kiitoksia ministerille. Hän saa vielä tilaisuuden jatkaa.

18.05 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Viljelijöiden toimeentulosta on kannettu aiheellisesti huolta, ja siitä täytyy kiitoksia antaa ministerille, hän on hyvin reagoinut näihin eri asioihin, samoin valiokunnan ja jaostojen työ viljelijöitten edunvalvonnassa on mielestäni ollut hyvää.

Venäjän pakotteista täällä on myös paljon puhuttu, ja itse näkisin myös, että siellä pitää kaikkensa tehdä, jotta niihin saadaan helpotuksia.

Mutta kysyisin ihan uutta. Toimeentuloa viljelijät kaipaavat, uusia avauksia. Biotalon näkymät ovat myönteiset, ja hallitusohjelmassa sitä kovasti tuetaan. Kymenlaaksossa on biohanke: entisen Myllykosken paperitehtaan tiloihin on tulossa biolaitos, jonka raaka-aineena on muun muassa olkea ja myllyteollisuuden raaka-aineita. Mitkä mahdollisuudet ministerillä on vaikuttaa tämän hankkeen eteenpäinviemisessä?

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

18.06 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan vielä tähän susien kannanhoidolliseen metsästykseseen, ja kiitos ministerille, että suhtautuu ymmärtäen niiden ihmisten ongelmiin, jotka kokevat huolta tästä jatkuvasti lisääntyvästä susikannasta. Sain Tohmajärveltä eräältä valtuutetulta kirjeen, että he oikeasti ovat joutuneet tilanteeseen, jossa 16-päinen susilauma pyörii aivan siinä kylän pinnassa ja juoksee jopa valaistuja kevyen liikenteen väyliä pitkin siellä, missä lapset menevät kouluun. Tämä kysymys voi jostakin tuntua vähäpätöiseltä, mutta kun kunta joutuu tämän syyn takia turvautumaan koulukyytiin ja ottamaan näille lapsille taksin, niin onko joku järjestelmä olemassa, että kunnalle korvataan, koska sudethan ovat valtion suojeluksessa tavallaan ja kunnalle aiheutuu ikään kuin pedoista vahinko? Tämän halusin nyt suoraan ministeriltä kysyä.

18.07 **Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On näistä normipurkutalkoista ollut paljon puhetta, ja korostaisin tässä keskustelussa myös sitä näkökulmaa, että meille tulee jatkuvasti näitä uusia normeja, joita ei edes käsitellä täällä eduskunnassa, vaan erilaisia kriteereitä ja normeja tulee esimerkiksi tukien myöntämiseen liittyen. Miten tähän aiotaan puuttua, kun meille tulee uutta normitusta, että me emme ole näitten kanssa jatkuvissa ongelmissa ja vaikeuta esimerkiksi maatalousyrittäjien toimeentuloa?

Sitten on ollut puhetta siitä, että biotalous pitää saada nousuun, siellä on kymmeniätuhansia, jopa 100 000 tulevaa työpaikkaa mahdollista saada. Miten turvataan se, että saamme jatkossa enemmän ammattimaisia metsätalousyrittäjiä ja osaajia ja esimerkiksi vaikka puuta rakentamiseen liittyen? On tiedossa se, että meidän ammatillinen koulutus ei tällä hetkellä vastaa yritysten tarpeita, ja myös nuorilta tulee sitä palautetta, että heidän osaamisensa ei tällä hetkellä riitä ja tämä vaikeuttaa työllistymistä. (Puhemies koputtaa) Voidaanko esimerkiksi mennä tämmöisiin osaamiskeskukseen, mitä Saksassa käytetään yrittäjien ja oppilaitosten välillä? (Puhemies koputtaa) Esimerkiksi Saksassa nuorisotyöttömyys on lähellä nolaa biotalousalalla.

18.08 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toivoisin, että ministerillä olisi aikaa kommentoida myös, jos puhemies armollisesti antaisi vielä enemmän kuin vain 2 minuuttia jossakin vaiheessa — tämmöinen nöyrä pyyntö puhemiehelle — tämän Luken ja sitten Akatemian asiaa tavallaan, minkälaisella kädellä ministeri aikoo ottaa nyt siihen kiinni, että hallituksen oma kärkihanke, biotalous, saa sille kuuluvan aseman tutkimuksessa ja kehityksessä. Nyt kun kerran edellisen hallituksen aikanaan tekemä Luken rahoituksen kaventaminen on tosiasia, niin toivoisin, että nyt ministeri vähän sitä avaisi.

Ilolla ja samalla surulla, kun valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Leppä otti kiinni tuohon tärkeään asiaan, on todettava se, että meidän pitää alkuperätuotantomerkintöjä tehdä siten, että meillä ei tuoteta eikä syötetä lapsillemme jotain sellaista, mitä me emme itse osaisi, joka on Thaimaassa tuotettua broileria ja niin edelleen. Meidän on pakko pystyä tähän ottamaan kantaa, ja toivon, että EU:ssa viette tätä alkuperämerkintää eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä nyt puheenvuoron edustaja Honkoselle, ja nähdäkseni kaikki, jotka ovat pyytäneet puheenvuoron, ovat ainakin kerran saaneet puheenvuoron käyttää. Osin on menty jo toista kierrosta ja toista kierrosta jatketaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

18.10 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Innokkaana maaseudun kehittäjänä iloitsen, että kylätoiminnan valtionapua voitiin säilyttää tällä tasolla, mitä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä nyt esitetään. Pidän myös hyvin tärkeänä sitä, että erikokoisia kyläyhteisöjä, niin kuin tässä on nyt tullut esille, oli sitten kyse kaupungin läheisestä maaseudusta, harvaan asutusta maaseudusta tai ydinmaaseudusta, voidaan kehittää edelleenkin ja näiden kyläyhteisöjen elinvoimaisuutta tukea.

Olisin kuitenkin kysynyt maaseudun kehittämiseen liittyvistä ongelmista. Tässä on nyt jo viitattu tähän Hyrrä-tietokantaan, myös monet maaseudun kehittäjät ovat sen kokeneet ongelmallisena. Esimerkiksi Leader-toimintaryhmät käyttävät tätä samaa ohjelmistoa, ja se syö kyllä todella paljon resursseja, myös ajallisia resursseja sitä käytännön maaseudun kehittämistyötä tekeviltä ihmisiltä. Olisin ministeriltä kysynyt, tullaanko näihin maa- ja metsätalousministeriön tietohallintojärjestelmiin pikapuoliin etsimään parannusta.

18.11 **Lasse Hautala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä monissa puheenvuoroissa on kiinnitetty huomiota siihen, että lapset eivät enää näe eläimiä eivätkä täten pääse tietoisuuteen siitä, että mistä ruoka tulee. 4H-toiminta on kuitenkin sellaista toimintaa, jossa järjestetään usein teemapäiviä ynnä muita maataloilla, niin että siellä päästään näkemään sitten sitä todellista ruuan alkuperää, ja siksi oli tärkeää, että me valtiovarainvaliokunnan maatalousjaostossa nostimme 4H-toiminnan valtionapua 600 000 eurolla.

Toinen kysymys on se, että meidän pitäisi saada myöskin malleja tuolta Keski-Euroopasta biotalouden hyödyntämiseen ja tilakohtaisten bionesteiden ja sähköntuotantojärjestelmien kehittämiseen, koska näen, että se olisi yksi hyvä tulonlähde myöskin tulevaisuudessa maataloille.

18.12 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näistä julkisista ruokahankinnoista: Nyt kun hankintalakia ollaan tekemässä — tiedän, että maa- ja metsätalousministeriöstä on henkilö tässä työryhmässä — toivoisin, että nyt todellakin tulee tänne perusteluteksteihin selkeä kirjaus siitä, että on ihan luvallista laittaa laatukriteereitä ja tukea siten hallitusohjelman mukaisesti kotimaisia ruokahankintoja. Ei voi olla toimintatapana, niin kuin edustaja Leppä tuossa sanoi, että me säädämme täällä yhtä ja julkisella puolella käytetään toisenlaisilla pelisäännöillä tuotettuja tuotteita. Eli toivoisin, että yhteistyö olisi vahvaa.

Sitten haluaisin yhtyä siihen kiitokseen, että luontopolitiikkaa on tehty luottamuksella ja reiluin keinoin sitoutettu paikalliset esimerkiksi suurpetojen suojeluun ja annettu kannanhoidolliselle metsästykselle tilaa — 46 lupaa on ihan hyvin. (Puhemies koputtaa)

Mutta kysyisin vielä metsävaratietojen ja sähköisten palveluitten hyödyntämisestä tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Kari ja nyt vielä edustajat, jotka pyydätte ja haluatte vielä käyttää useampia puheenvuoroja, toivon, että nousette ylös ja painatte uudelleen V-painiketta, että saamme tämmöisen päivityksen, missä tarkkaan ottaen menemme.

Jatkamme vielä hetken, ja ministeri saa ilman muuta, niin kuin äsken luvattu, vielä puheenvuoron.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

18.13 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meille sosialidemokraateille työ on politiikan keskiössä — kaikki työ on arvokasta, yrittäminen on arvokasta. Ja tästä elintarvikesektorista: tällä sektorilla työskentelee noin 300 000 ihmistä Suomessa, joten elintarvikesektorin merkitys myös työn näkökulmasta on keskeinen.

Uudistan kumminkin kysymykseni liittyen Makeraan. Makeran tulevaisuutta selvitetiin viime kaudella johtamanne ministeriön perustamassa työryhmässä. Tässä työryhmässä syntyi johtopäätös, että tätä Makera-järjestelmää pitäisi uudistaa erityisesti läpinäkyvyyttä tukevalla tavalla. Onko teillä ministerinä tiedossa, mihin johtopäätökseen tässä työryhmässä päädyttiin? Onko tuloksia tämän osalta syntynyt?

18.14 **Timo V. Korhonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka täällä ovat nämä petoasiat olleet jo monella tavalla esillä, niin vielä siihen liittyen. Niin kuin tässä on todettu, susien kannanhoidollinen lupamäärä oli nyt reilusti noussut, ja ministeriön ohjeen mukaan ministeriö suosittelee uusien lupien kohdentamista nuoriin haittaa tai vahinkoa aiheuttaviin susiin.

Mutta minä tässä toivoisin myös, että näitä lupia kohdennettaisiin, miten sen nyt sanoisi, tarpeen mukaan myös alueellisesti, ja tarkoitan tällä muun muassa Kainuuta, missä tietyllä alueella tämä on todellinen ongelma, on useita laumoja, joitten aiheuttamat vahingot ovat kiistattomia. Eli ehkä kysymys näinpäin, että voiko ministeriö ajatella näitten uusien kaatolupien myöntämistä myös selkeästi alueellisesti.

18.15 **Teuvo Hakkarainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen yksi kärkihanke on biotalous. Kysyisinkin näistä chp-voimaloista, joilla voidaan tuottaa sekä lämpöä että sähköä: kuinka paljon hallitus on panostanut tähän? Tämä ehkä kuuluu tuonne Rehnin puolelle, mutta... Sahoilla esimerkiksi — puhun alasta, jonka tunnen — tulee paljon sivutuotteita. Nyt sitä sivutuotetta ajetaan satojen kilometrien päähän omakustannushintaan, ja voi olla jopa 30—40 prosenttia vettä mukana. Me ajamme vettä paikasta toiseen. Miksi sitä ei siirretä tai muunneta siinä paikan päällä energiaksi, lämmöksi ja sähköksi, jolloin ylimääräinen sähkö voidaan syöttää verkkoon ja itse käyttää siinä? (Puhemies koputtaa) Näissä teollisuuslaitoksissa nimittäin paranisi myös huoltovarmuus, kun nykyään näissä on ongelmia, (Puhemies koputtaa) verkoissa ja näissä.

18.16 **Markku Pakkanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on nostettu esiin keskustelussa myös kylätoiminta ja 4H-järjestöjen toiminta, jotka tuossa valio-kuntakäsittelyssä saivatkin lisärahaa. Jotta tämmöiset kylätoiminnat menestyisivät, niin mikä on ministerin näkemys laajakaistojen tulevaisuudesta tuolla maaseudulla? Maanviljelijät, maatalous tarvitsevat hyviä laajakaista-, kuituyhteyksiä, jotta tekniikka pelaa.

Toinen asia, mihin haluaisin kiinnittää vielä huomiota: Byrokratian purkutalkoista hallitus puhuu paljon, ja meillä on myös rantakaavaa ja yleensä kaavoitusta maaseudulla. Siellä on paljon myös yritystoimintaa, ja nämä yrittäjät haluavat maatilamatkailua ja vastavaa. Miten tähän suhtaudutaan, voiko tätä kaavoitusta kenties helpottaa ministeriön toimesta?

18.17 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun Pariisissa saatiin hyvä ilmastopöytäkirja, niin se edellyttää myös meiltä monenlaisia toimia. Puuhan kasvua metsässä enemmän kuin koskaan, mutta onko se oikeanlaista puuta, joka sitoo parhaal-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

la mahdollisella tavalla hiiltä? Ja sitten kun me rakennamme tätä uutta biotaloutta, niin onko se sitten sellaista, jossa se hiilen sidonta säilyy?

Nämä ovat varmaan sellaisia asioita, mitä meidän pitää miettiä. Mitä kautta, ministeri, ajattelette, että tällainen tieto ja ehkä osaamisen päivittäminen sitten viedään sinne käytännön metsätalouteen? Erityisesti ilmastopaneelitutkimusten mukaan tarvitaan enemmän järeää puuta sahateollisuuden käyttöön, joka tätä kautta sitten myöskin pitäisi tämän hiilen pidempään tässä kierrossa.

18.18 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näihin suosien kaatolupiin vielä: Viime kaudellahan meillä kävi ehkä huonosti useammallakin alueella, koska hallinto-oikeus käsitteli niin pitkään näitä valituksia. Onko nyt tässä lupien myöntämisessä huomioitu tämä valitusaika, että tässä saadaan kuitenkin keväällä sitten ajoissa ennen lumien lähtöä nämä luvat käyttöön?

Toinen tärkeä asia, mistä tässä on keskusteltu, on tämä metsätalouden kokonaiskuva, ja biotalouden kehittäminen on erittäin hyvä, nämä kärkihankkeet. Saadaan puu liikkeelle ja saadaan uusia tuotteita metsistä. Siinä on meillä kuitenkin paljon tekemistä, jos noin kolmasosa Suomen metsistä tällä hetkelläkin on huonossa hoidossa, ja juuri yhdistykset, kuten metsänhoitoyhdistys, ja monet muut tahot ovat sitten hyviä neuvonantajia siinä. Näenkin, että vaikka mhy-laki muutettiin, he ovat kuitenkin pysyneet siinä ajan kärjessä.

Mutta yksi kysymys: Täältä momenttia ehdotetaan poistettavaksi, Pienpuun energiatuoki. (Puhemies koputtaa) Millä tavalla energiapuuta tullaan tukemaan — vai tuetaanko — koska tällä hetkellä energiayrittäjät ovat aika pulassa?

18.20 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvä, kun metsätalous nousi nyt tässä myöskin vahvasti keskusteluun. Kysyisin oikeastaan ministeriltä sitä, kun hyvin suuri ongelma meillä tällä hetkellä, kun halutaan bioenergiaa edistää, halutaan kestävä metsätaloutta edistää, on se, että meillä on hyvin pirstoutunut metsätilarakenne. Mehän hallitusohjelmaan kirjasimme sen, että sukupolvenvaihdoksia edistetään. Kysyisin teiltä, missä tämä vaihe on menossa.

Toinen kysymys liittyen tähän samaan asiaan, minkä edustaja Kalmari jo nosti esiin, nämä sähköiset järjestelmät muun muassa metsätalouden tukiin liittyen. Olisi hyvä, jos pystyisitte kertomaan niiden kehitysvaiheista, sillä ongelmia tässä on. Taimikon hoitoon, juurikäävän torjuntaan ja niin edelleen on haettavissa tukea, mutta systeemi ei metsätalousyrittäjien toimesta kuultuna ole sillä tasolla kuin sen tulisi olla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä debatin tässä vaiheessa puheenvuorot edustajille Mikkonen, Mykkänen ja Anttila, ja sen jälkeen ministerille puheenvuoro, ellei nyt jollakulla ole aivan välttämätöntä. — Edustaja Maijalalla näyttää olevan, elikkä hänelle. (Naurua)

18.21 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin me olemme kuulleet, viljelijät ovat olleet todella tukalassa tilanteessa koko syksyn tämän taloudellisen tilanteen takia, ja huolta on aiheuttanut myös lomituksista säästäminen. Nyt valiokunta onneksi löysi siihen paremman ratkaisun kuin mitä olivat ne kaikkein pahimmat pelot, mutta silti on syytä huolehtia siitä, että maatalousyrittäjät jaksavat, ja varmasti syytä seurata, miten tämä lomitusjärjestelmä toimii. Me tiedämme, että silloin kun viljelijä

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

voi hyvin ja jaksaa, niin hän myös huolehtii esimerkiksi tuotantoeläimistään hyvin, ja tämä on meidän kaikkien yhteinen tahto.

Edustaja Meri otti esille tämän eläinsuojeluvaltuutetun viran lakkauttamisen. Pitäisin hyvin tärkeänä, että tämä säilytettäisiin, sillä se on ollut hyvä linkki eri toimijoiden välillä, niin tuottajien, tutkijoiden kuin järjestöjen, ja me tiedämme, että kuluttajat ovat entistä kiinnostuneempia (Puhemies koputtaa) eläinten hyvinvoinnista ja tuotannosta, ja siksi tämä olisi erittäin tärkeä säilyttää.

18.22 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri vastasi kysymykseeni, että kyllä, Makeran tukiprosenteissa luodaan porrastus, jolla tuetaan ravinteiden kiertoa, öljyn korvaamista. Kiitokset siitä.

Kun meillä hallitusohjelmassa on kunnianhimoinen ja tarpeellinen tavoite, että lannasta 50 prosenttia prosessoitaisiin tehokkaasti 10 vuoden päästä, siinä tietysti yksi keskeinen kysymys on se, että sille orgaaniselle kotimaiselle lannoitejakeelle olisi luonteva, tehokas logistiikkajakelu ja kysyntä. Tähän liittyen, kun olen miettinyt, että meillä on liikenteen puolella varsin hyvin lähtenyt liikkeelle biopolttoaineiden osuuden nousu, jossa tässä istuvalla puhemiehellä on ollut merkittävä roolikin, olisiko mahdollista, että myöskin maatalouden puolella loisisimme jonkinnäköisen kotimaisen kiertoravinteen sekoitevelvoitteen lannoitusteollisuudelle? Se voisi lähteä hyvinkin pienistä prosenteista liikkeelle, mutta loisi selkeän nielun, jolla sitten alkaisi syntyä kysyntää, ja isot yhtiöt loisivat prosessin, jolla tehokkaasti tämä (Puhemies koputtaa) kiertoravinne syntyisi lannoitteeseen. — Kiitos.

18.23 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on erittäin monessa puheenvuorossa jo puututtu maatalouselinkeinon erittäin heikkoon kannattavuuteen, joka on todella se kaikkein suurin tulevaisuuden uhka. Ongelmahan on se, että elintarviketalousketjussa muodostuva arvonalisä ei välity ketjun kautta sen toimijoille oikeudenmukaisessa suhteessa, vaan ketjun vahvin eli kauppa ottaa siitä päältä suurimman osan. Kaupan katteethan ovat olleet merkittävästi kasvussa koko ajan. Sen lisäksi kauppa on lähtenyt halpuuttamisen tielle, ja halpuuttamisestakin kauppa ottaa välistä. Tutkimusten mukaan halpuuttamisesta kuluttaja on hyötynyt noin 7 prosenttia, vaikka tuotteen hintaa on alennettu 20 prosentilla, eli kauppa ottaa senkin siitä itselleen.

Tässä tarkoituksessa kysynkin, kun hallitusohjelmaan on kirjattu, että tuottaja- ja toimialaorganisaatiolaki olisi mahdollista antaa. Se loisi tietyn neuvotteluprosessin mahdollisuuden koko elintarvikeketjuun. Minun kysymykseni ministerille kuuluukin: onko asia jo valmistelussa, ja mikä on sen aikataulu?

18.24 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, että sain lisätä vielä yhden asian, susikysymyksen. Nimittäin edustaja Korhonen otti hyvin esille Kainuun susikantatilanteen. Kainuussa on metsäpeuroja, joitten määrä on romahtanut viime vuosina susien vuoksi todella paljon. Nyt haluankin esittää kysymyksen, siis esitän kysymyksen: kumpi on tärkeämpää, se, että Kainuun metsäpeurat pysyvät yleensä ottaen olemassa ja hengissä, kyseinen kanta, vai se, että meillä on siellä elävä susikanta?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Leppä.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

18.25 **Jari Leppä kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ministeri Tiilikaista on syytä kiittää myöskin siitä, että tähän kaikkeen biotalouteen liittyvään, luonnonvara-alaan liittyvään, on tullut nyt realismia vahvasti mukaan, ja hän muistaa sen, että luonnonlaki on kuitenkin se, joka määrittelee aika pitkälle tämän koko alan perustaa. Hyvä niin.

Saman pitää mennä myöskin koko hallinnon läpi. Nythän hallitusohjelmassa on kirjaus myöskin siitä, että maataloushallinnosta yksi porras tippuu pois, ja toivottavasti — ja uskon näin — kun valmistelu etenee, se tapahtuu erityisesti viljelijälähtöisesti, ei hallintolähtöisesti vaan viljelijälähtöisesti niin, että myöskään sieltä ei tule uusia lisäkustannuksia alalle, joka ei yhtään uutta kustannusta kerta kaikkiaan siedä. Mutta tämän uskon olevan, ja varmasti kaikki uskomme olevan, täysin mahdollista ottaen huomioon, mitä ministeri Tiilikainen on tähän asti saanut aikaan. (Puhemies koputtaa) Ensimmäisenä näyttönä tietysti tuo nitraatidirektiivin, järjettömän sellaisen, purkaminen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt ministeri, sanotaanpa nyt, 3 minuuttia.

18.26 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen:** Arvoisa puhemies! Yrittän purkaa monia kysymyksiä.

Edustaja Myllykoski kysyi tästä, että kun Luken määrärahat pienenevät, niin eikö Akatemian määrärahoja voisi osoittaa tähän biotalouden vahvistamiseen. Siellä on monia tutkimusohjelmia, mistä biotaloustutkimus voi hakea, mutta olet aivan oikeassa siinä, että täytyy vahvistaa sitä, koska juuri sinne niitä Lukenkin rahoja on siirretty, että sieltä myös on mahdollisuus saada takaisin.

Alkuperämerkinnöistä moni puhui, muun muassa edustaja Heinonen, ja tässä on tarkoitus, että edetään EU:ssa vapaaehtoisella pohjalla, että ei luoda turhaa byrokratiaa sillä, että on pakko lähteä alkuperämerkintöihin, vaan se, joka markkinoilla kykenee ja kuvittelee hyötyvänsä siitä, on valmis silloin satsaamaan siihen alkuperämerkintään. Uskon, että tällä tavalla menemme eteenpäin.

Näistä sähköisistä tietojärjestelmistä moni otti esille sen, että ne ovat toimineet hitaasti tai eivät vielä kukaan kaikilta osin. Esimerkiksi juuri nämä hankehakemukset: Vaikka niitä päätöksiä nyt tehdään käsipelin, niin sitten maksatuksiin päästään vasta, kun tuo Hyrrä-järjestelmä toimii. Maatilojen investointien osalta nyt tuon Hyrrän pitäisi olla tietojeni mukaan kunnossa.

Sähköisestä metsävaratiedosta muun muassa edustaja Kalmari kysyi, ja sitä on tarkoitus hallituksen kärkihankkeena edistää, koska ajantasainen ja tarkka tieto metsistä on myös sähköisen puukaupan edellytys, plus että se on edellytys sille, että pystytään lähivuosina karsimaan sitä Kemera-byrokratiaa, mihin täällä useampi edustaja viittasi. Itse asiassa tuo pienpuun energiatuki on nimenomaan siirretty sinne Kemera-tukijärjestelmään nyt jatkossa, että siinäkin tapahtuu tämmöinen yhtenäistäminen.

Moni edustaja kysyi tähän energiapuoleen liittyvistä asioista, ja niitä tietysti nyt ratkotaan ilmasto- ja energiastrategian päivityksen yhteydessä, ja tämä metsien hiilensidonta on tärkeä näkökulma. Meillä Suomessa on se onnellinen tilanne, että metsät kasvavat kymmeniä miljoonia kuutioita enemmän vuodessa kuin mitä käytetään, eli meillä on samaan aikaan mahdollista lisätä niin puun teollista käyttöä kuin energiakäyttöä, huolehtia luonnon monimuotoisuudesta, ja silti meillä vielä säilyy se positiivinen hiilinielu, kunhan meidän metsämme vain pysyvät tuottavina jatkossakin.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Makeran kertasinkin tuossa jo, että niitä korotettuja prosentteja tulee tiettyihin juttuihin. Tämä läpinäkyvyys: Tietysti näissä investointituissa on omat kriteerinsä, niitten mukaan toimitaan. Sitten näissä erilaisissa kehittämishankkeissa ja tutkimuksissa, mitkä ovat hake-
musten nojalla, toki niissäkin on kriteeristönsä, miten niitä tukia myönnetään.

Sudet, alueellinen kohdentaminen. Nyt meillä on 34—38 laumaa. 46 lupaa tietää yli yhtä lupaa per lauma, ja siinä, mihin päin sitten näitä paria lupaa per lauma osoitetaan, varmasti otetaan susitiheys huomioon. (Puhemies koputtaa) Peura on ihan yhtä tärkeä elementti luonnon monimuotoisuutta kuin susikin. Totean sen edustaja Maijalalle.

Vielä sen verran, että edustaja Mikkonen otti tärkeän asian, viljelijöitten jaksamisen ja lomituksen, joka on myös edellytys sille, että eläimistä pidetään hyvää huolta. Se on tärkeä huomio, että jotta viljelijät pystyvät työnsä hoitamaan hyvin, (Puhemies koputtaa) niin heidän täytyy myös jaksaa.

Sitten aivan lopuksi palaan edustaja Korhosen ottamaan kysymykseen sukupolvenvaihdosta (Puhemies koputtaa) suunnittelevista tiloista. Juuri sen eteen koko tämä keskustelu on käyty, jotta voitaisiin kannattavuutta mahdollisesti parantaa, esimerkiksi näitä tuotajaorganisaatioita luomalla, mihin edustaja Anttila viittasi, että voitaisiin sitä kahlitsevaa byrokratiaa ja henkistä taakkaa purkaa sitä kautta, että voitaisiin varmistaa Makeralla muun muassa ne investoinnit. (Puhemies koputtaa) Näistä syntyy se, uskaltaako nuori lähteä tälle edelleenkin tulevaisuuden alalle eli ruuan tuottamiseen kasvavalle ihmiskunnalle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat! Tässä vaiheessa tämän pääluokan 30 käsittely keskeytetään, ja keskustelua jatketaan myöhemmin tänä iltana.

Yleiskeskustelu keskeytettiin kello 18.30.

Yleiskeskustelua jatkettiin kello 22.34.

Puhemies Maria Lohela: Palataan käsittelemään pääluokkaa 30.

22.34 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka on ymmärrettävistä syistä sen saman ongelman edessä kuin muutkin valtion budjetin osat, elikkä säästää pitää, kun tilanne on, mikä on.

On hyvä, että Makera sai lisää rahaa, sille annan erittäin suuren arvon, koska jos emme investoi emmekä pidä huolta siitä, että tuotantolaitteet maataloudessa säilyvät kunnossa, niin sehän on suoraan verrannollinen siihen, miten tässä maassa tulevaisuudessa elintarviketeollisuus toimii. Ja tämä nykyinenkin tilanne, jossa elämme, eli Venäjän pakotteiden takia esimerkiksi elintarvikkeiden kauppa itään on käytännössä pysähtynyt, ei loputtomiin jatku. Siksi tulee pitää maatalous kunnossa edelleen tässä maassa ja nimenomaan niin, että tilojen ahdinkoon pyritään vaikuttamaan paljon entistä tehokkaammin. Paljon on toki tehtykin, mutta ne vähäiset rahat, mitä meillä on siihen ollut käytettävissä, eivät varmaan riitä. Markkinoilta toivoisin vähän vetoapua tähän hommaan lisää, koska pelkällä valtion rahalahan tähän ei pysty vaikuttamaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Metsäpuolella sitten toisaalta voisi sanoa, että se, kun nyt saimme tästä Pariisiin ilmasto-kokouksesta positiivisen viestin siitä, että suomalaiset metsät lasketaan kaikin puolin hiilinieluisiksi edelleen täysimääräisenä, on hyvä asia. Mutta toivoisin vielä, että kun ministeri sitten näistä asioista neuvottelee EU:ssa metsätalouden osalta, niin uusiutuvan energian kestävyyskriteereillä ei rajoitettaisi suomalaisen energiapuun käyttöä, koska se olisi aivan kohtalokas virhe meidän suomalaisten kannalta, koska Suomen todellinen ja ainoa luonnonvara ovat metsät ja sieltä saatava hyöty on tälle kansakunnalle se valtava mahdollisuus. Ja nyt, jos me emme tätä omaa metsävarantoamme pysty täysimääräisenä hyödyntämään jonkun hallinnollisen määräyksen takia, olemme todella huonossa tilanteessa.

Näihin kahteen asiaan haluan kiinnittää huomiota ja toivon, että metsätalouden puolella tämän alkavan vuoden aikana saamme eteenpäin askelia niin, että metsien käyttö lisääntyy, investointeja tehdään, kotimaista puuta jalostetaan pitemmälle ja puurakennuksia tehdään tähän maahan enemmän kuin tähän asti on tehty.

22.36 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! En tässä ryhdy käsittelemään maatalous-päälukun numeroita. Ainoastaan muutamia tämmöisiä ajatuksia siitä, mikä mielestäni on tällä hetkellä suomalaisen maatalouden tilanne.

Maataloudessahan on sillä tavalla tapahtunut tasa-arvokehitystä, että nyt kaikki päätuotantosuunnat ovat erittäin kannattamattomia, kun aikaisemmin, noin runsas vuosi sitten, maidontuotanto oli vielä selvästi muita kannattavampi. Nyt on siis tasa-arvoisuus toteutunut, kaikki ovat tasapuolisen kannattamattomia. Maatiloilla on aikamoisia maksuvalmiusvaikeuksia myöskin, ja aika yleinen tilanne on, että vähintään toinen puolisoista käy palkkatyössä ja silti rahat eivät tahdo riittää. Tiedetään myös, että markkinatuotoilla ei voi tulla toimeen kuin joillain ihan harvinaisilla esimerkiksi puutarhatuotannon aloilla, kenties. Sitteen tukibyrokratia vaivaa monin tavoin, niin kuin esimerkiksi tänään täällä käsitelty hyvin ikävä tilanne noissa lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkioissa, kun tämmöinen yhden päivän myöhästymisen vie koko tukimuodon tulot tilalta koko vuodeksi. Tämä tästä yleistilanteesta.

Oikeastaan sen takia tulon tänne, että minusta pitäisi selvittää myöskin tätä maatalouden velkaantumistilannetta. Perinteinen vastaushan on se, että tilanne on kohtuullisen hyvä, että elinkeino ei ole liian pahasti velkaantunut, pieni osa on vain velkaantunut, ehkä 10—15 prosenttia. Mutta ne loput ovatkin niitä jäädyttelijöitä, joitten tiloilla melkoisella todennäköisyydellä tuotanto lakkaa. Ne velkaantuneet tilat ovat juuri ne investoineet, usein nuorille viljelijöille siirtyneet tilat, ja niillä tuo tilanne on aika lailla veitsenterällä. Velkaa on paljon, ei oikeastaan ole näköpiirissä, että sen velan pääomaa pystyttäisiin juurikaan lyhentämään, ja korot nyt sitten pystytään maksamaan, kun meillä on tämä euron siunattu kriisi, joka pitää korkotason sairaalloisen alhaisena ties kuinka kauan. Viljelijät ovat monesti hyvin tyytyväisiä euroon, että se on kovin hyvä valuutta, kun korkotaso on näin alhainen. He rakastavat euron kriisiä.

Jos korkotaso nousee tuonne normaalina pidettävään 4—6 prosenttiin, silloin voi jo alkaa eräillä tiloilla rytistä. Niin kauan kuin vakuudet säilyvät — ja vakuushan on käytännössä maatalousmaa, ei niillä talousrakennuksilla ja maatalouskoneilla kovin paljon ole vakuusmerkitystä — niin kauan kuin tuon maatalousmaan arvo säilyy, niin kauan tilanne on tietysti se, että pankit ovat suhteellisen tyytyväisiä, kun saavat korot. Mutta jos tuo kiinnostus maatalouden ulkopuolella pellon hankintaan vähenee, niin silloin kyllä on hyvin lä-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

hellä sekin tilanne, että maatalousmaan arvo laskee jyrkästi ja pankit alkavat vaatia lisää vakuuksia, ja silloin sitten on peltoa kaupan.

Kyllä tällä kaudella pitäisi tehdä joku kunnon selvitys tästä maatalouden tilanteesta. Nyt asiat on pitkälti lyöty lukkoon sinne vuoden 2020 loppuun, mutta sitä varten jo täytyy valmistautua, että sitten vuodesta 2021 lähtien voitaisiin hiukan analyttisemmin käsitellä näitä maatalouden ongelmia ja turvata sitten näitten kynnelle kykenevien tilojen tuotannon jatkuminen tässä maassa.

22.41 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Taloudellinen tilanne on Suomessa heikko, ja tällä hallinnonalalla on paljonkin asioita, joita olisi tullut olla siinä laajemmin ja enemmän, koska biotalousosio on juuri tässä, ja me todella tarvitsisimme tähän paljon, että me saisimme Suomelle lisää taloudellista kehitystoimintaa aikaiseksi.

Mutta minulle henkilökohtaisesti yksi kohta tässä on Kemera, Kestävän metsätalouden rahoituslaki -kohta, johon olisin todellakin toivonut jo tässä vaiheessa lisää määrärahoja vajaatuottoisten metsien uudistamiseen. Eli Kemera-laki tuli voimaan 1.7.2015, ja viime talvena me keskustelimme tästä asiasta, että minkä takia vajaatuottoisten metsien uudistaminen jätettiin tästä pois. Se otettiin siinä vaiheessa esille näissä lisäteksteissä, että se voitaisiin ottaa tänä talvena tai myöhemmin uudestaan käsittelyyn. Se ei kuitenkaan nyt ole tässäkään matkassa, ja se, mikä merkitys tällä on, on se, että meillä Lapissa, erityisesti Keski-Lapissa, puolet metsistä uudistetaan tällä hetkellä vajaatuottoisten metsien uudistamisella Kemera-tuella, ja nyt tämä on jäänyt kokonaan pois. Viimeistään vuoden päästä tämä asia on pakko ottaa uudestaan käsittelyyn, jotta me voimme varmistaa sen, että yksityispuolellakin saadaan jatkossakin metsätaloutta kehitettyä järkevällä tavalla.

22.43 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa puhemies! Suomalaisessa maataloudessa eletään tällä hetkellä akuuttia taloudellista kriisiä. Millään tuotantosuunnalla ei mene niin sanotusti hyvin eikä voi oikeastaan puhua edes kohtalaisesta tuloksesta. Monilla tuotantosuunnilla, erityisesti lihantuotannossa, ollaan siinä tilanteessa, että keskustellaan jopa kokonaisten suomalaisten tuotantosuuntien loppumisesta ja katoamisesta.

Tilanne on monen tekijän summa. Olemme osa yhteistä eurooppalaista maatalouspolitiikkaa ja elämme eurooppalaisen maatalouden olosuhteissa. Mutta iso tekijä tietysti on ollut myös ulkopoliittikka: asiat, jotka ovat tapahtuneet Venäjän ja Ukrainan välillä. Se on tullut iskuna varsinkin maitoa tuottaville tiloille. Ei ole voitu viedä maitotaloustuotteita Venäjälle vanhaan hyvään tapaan. Kuitenkin maatalouden kriisi on myös koko mantereen laajuinen kriisi. Jopa Euroopan tasolla on haasteita monilla tuotantosuunnilla kannattavuudessa, ja jopa Brysselin kaduilla — lähellä sitä, missä näitä koko mannerta koskevia maatalouspoliittisia päätöksiä tehdään komission edessä — on nähty mielenilmauksia, mikä kertoo siitä, missä tällä hetkellä mennään Euroopan tasolla ja globaalilla tasolla.

Täällä Suomessa ja eduskunnassa meidän pitää tehdä kaikki se voitava, mitä meillä on kansallisessa päätöksenteossa suomalaisissa käsissä maatalojen tilanteen helpottamiseksi ja sillan rakentamiseksi tämän kriisin yli. Kuitenkin tulevaisuuden näkymät ovat sellaiset, että 10—20 vuoden päästä maailman väestönkasvu, ilmastonmuutos, luonnon ja ympäristön pilaantuminen synnyttävät tilanteen, jossa todennäköisesti elintarvikkeista voi olla jopa puutetta täällä meidän pallollamme. Ja siinä kohtaa hyvä ja toimiva elintarviketuotanto ja ruokaturva nousevat ihan uuteen arvoon arvaamattomaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Kansallisessa maatalouspolitiikassa keskeinen tekijä, johon tulee kiinnittää huomiota, on se, että ne maatalouden tuet, jotka kuuluvat tuottajille laillisesti, pitää saada maksettua ajallaan. Ja on mahdotonta ja aivan käsittämätön tilanne se, että jos on haasteita hallinnossa, jos on haasteita viranomaisen toiminnassa, niin kärsijäksi joutuu se edunsaaja — se maatilayritys, maaseutuyritys — ja se tuottaja, yksityishenkilö. Näin ei voi olla.

Haluan tässä kohtaa ottaa kantaa keskusteluun Maaseutuviraston roolista, joka on tässä tämänpäiväisessä ja -iltaisessakin keskustelussa noussut esille. En voi ymmärtää ja hyväksyä sitä, että Maaseutuvirasto ei tietojärjestelmäongelmiin ja atk:hon viitaten ole pystynyt maksamaan tukia ja avustuksia oikea-aikaisesti. On tärkeää, että nyt selvitetään ulkopuolisen tahon toimesta avoimesti ja reilusti, mikä siellä Maaseutuviraston toiminnassa mättää, missä ne pullonkaulat ovat. Jatkossa hallinnon pitää toimia meidän hyvän hallinnon periaatteitten mukaisesti myös maaseutu- ja maatalouspuolella.

Tässä kuitenkin Maaseutuviraston toiminnan kritiikissä, ihan aiheellisessakin kritiikissä, on ollut jopa tietynlaisia ajojahdin ja noitavainonkin piirteitä. Ei ole mikään patenttiratkaisu, mikään sormiennapsautusratkaisu, se, että lakkautetaan Maaseutuvirasto ja sen jälkeen kaikki ongelmat suomalaisessa ja EU:n maatalousbyrokratiassa katoavat.

Rohkenen kyllä väittää, vaikka Maaseutuvirastossa ei ole riittävästi ymmärretty viljelijöitä ja tuottajia, että kyllä enemmän ymmärretään viljelijöitä ja tuottajia, kun Maaseutuvirasto sijaitsee Seinäjoella keskellä peltoja, keskellä sitä todellista elintarvikemaakuntaa, kuin että se sijaitisi Etelä-Helsingissä. Näin ollen toivon, että pystymme yhdessä kehittämään alueellistetun maaseudun ja maatalouden osaa ja viraston toimintaa niin, että kaikki asiat maataloushallinnossa saadaan asiallisesti hoidettua.

Niin ikään en voi hyväksyä sitä, että ollaan lisäämässä voimakkaita tarkastusmaksuja erityisesti kotieläintuottajille, joilla on epähuomiossa saattanut tiettyjen selvitysten toimitaminen jäädä muutaman päivän päähän. Sanktiot pienistä virheistä maatalouden ilmoituksissa eivät voi johtaa kohtuuttomiin seuraamuksiin, ja niissä täytyy miettiä meidän oikeusvaltiomme ja oikeusturvamme peruspilareita.

22.48 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Tämä valtion talousarvio on nyt maa- ja metsätalouden osalta niin hyvä kuin se tässä valtiontaloudellisessa tilanteessa voi olla. Se ei toki ole täydellinen, mutta niin hyvä kuin näissä taantuman oloissa se voi olla. En siis tässä puheenvuorossa puutukaan momentteihin tai budjettimuutoksiin, vaan ajattelin sanoa muutaman sanan yleisestä maatalouspoliittisesta kehityksestä, joka on itse asiassa edennyt samaan suuntaan jo vuosia — tai ehkäpä jopa vuosikymmenen.

Kehitys, josta olen huolissani, on se, että parasta mahdollista taloudellista tulosta ei välttämättä enää tuota paras mahdollinen tuotanto, paras mahdollinen sato, suuremmat määrät tai tuotannon tehokkuus. Moneen kertaan muutettu Euroopan unionin tukijärjestelmä on aiheuttanut vinoumia, jotka ovat voineet johtaa siihen, että tuottamatta jättäminen voi olla ruuan tuottamista kannattavampaa. Itse asiassa monissa tilanteissa tämä tilanne on jo näin.

Tämähän ei ole ongelma, jos tuotetaan tärkeitä luontoarvoja, suojellaan harvinaisia kohteita tai suojellaan tehokkaasti vaikkapa vesistöjä. Mutta jos, ja osittain kun, nyt on tapahtunut jo niin, että tämä etenee tavallisille pelloille, silloin on vaarana, että koko maatalouspolitiikan oikeutus voi joutua kyseenalaiseksi. Ruuantuotantoa on Euroopassa alettu tukemaan silloin, kun ruuasta oli pulaa. Sittemmin unionin politiikassa on käyty läpi monia vaiheita tuotannon rajoittamisesta ruuantuotannon tukemiseen ja määrien kasvattamiseen

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

vaihdellen trendinomaisesti vuosikymmenten mittaan. Tällä hetkellä vallalla on ruuantuotannon kestävyys tukeminen, erilaisten vihreiden arvojen moniarvoisuuden tukeminen.

Mutta pelkään pahoin, että maataloustukijärjestelmä ei ole kestävällä pohjalla, jos muiden arvojen tukeminen ja muut arvot ylittävät tässä poliittisessa arvotuksessa itse ruuantuotannon tarkoituksen ja arvot. Siksi tämä kehitys pitäisi pystyä kääntämään. Ruuan tuottamisen pitäisi olla aina kannattavampaa kuin tuottamatta jättämisen. Tukijärjestelmien pitäisi aina kannustaa pyrkimään mahdollisimman hyviin satotasoihin, mahdollisimman tehokkaaseen tuotantoon, käyttämään uusinta teknologiaa, kohdistamaan oikeat viljelytoimenpiteet oikeille maille oikeaan aikaan. Tällä hetkellä tukijärjestelmä ei tätä kaikin osin tee, ja uskon ja toivon ja luotan, että hallituksen biotalouden kärkihankkeessa tähänkin ongelmaan tullaan puuttumaan.

En usko, että pitkällä tähtäyksellä tukijärjestelmämme on kestävällä pohjalla, jos ruuan tukemisessa maataloustuissa, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu hinnanalennuksiksi kuluttajien elintarvikkeiden hintoihin, alkavat painottumaan enemmän kaikki muut arvot ja seikat kuin itse ruoka ja sen hinta ja sen arvot. Tämä on myös ongelma tällä hetkellä viljelijöille, maataloustuottajille. Poliitikko on ollut tempoilevaa, EU on asettanut tavoitteita ja vaihtanut tavoitteitaan tiheällä aikavälillä. Viljelijät halusivat tuottaa Suomessakin puhdasta suomalaista ruokaa, mahdollisimman suuret sadot kestävällä tavoilla, ja he halusivat myös tulonsa nimenomaan tästä ruuan tuottamisesta, ruuan hinnasta, mutta tällä hetkellä ruuan hinta on painettu niin alas, tuottajahinnat niin alas, että tukien merkitys on kasvanut erittäin suureksi, ja siten viljelijät joutuvat tukiriippuvaisina reagoimaan äkisti milloin mihinkin tukimuutoksiin ja itse ruuan tuottaminen uhkaa jäädä sivurooliin.

Mutta uskon siis, että tämä talousarvio, joka nyt on käsittelyssä, on yksi palanen tässä matkalla kohti sitä, että pääsemme biotaloudessa keskittymään maataloustuissakin ja maataloustuotannossa itse ruuan tuottamiseen, laadukkaitten suomalaisten elintarvikkeiden tuottamiseen.

22.54 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelman mukaan Suomessa palkitaan ahkeruudesta, työstä ja toimeliaisuudesta. Kasvava taloutemme perustuu hyvään johtamiseen, vahvaan yrittäjyyteen ja omistajuuteen sekä koko Suomen voimavarojen hyödyntämiseen. Näihin seikkoihin tulee siis hallitusohjelmassa panostaa. Jokainen hallinnonala on asettanut toimialalleen hallitusohjelmasta johdetut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2016. Näistä yksi on muun muassa se, että kilpailukyky vahvistuu parantamalla yrittäjyyden toimintaedellytyksiä. Näihin mielestäni maaseuturahaston yritystuet ja niiden maksatukset liittyvät oleellisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön alaisuuteen kuuluvan maaseuturahaston hanke- ja yritystukien tukipäätösten tekeminen ja maksatus on jälleen kerran pahasti viivästynyt uuden ohjelmakauden alettua. Nyt käynnissä oleva maaseuturahaston ohjelmakausi kohdistuu vuosille 2014—2020. Tukien haku alkoi keväällä 2015, ja tukirahojen maksun hakijoiden tilille on ilmoitettu alkavan vasta alkutalvella 2016. Näin ollen tukien hakijat joutuvat pahimmillaan odottamaan rahojen tilille maksamista kohtuuttoman ajan rahoitushakemuksen jättämisen jälkeen.

Etenkin yritystukien maksaminen olisi saatava käyntiin mahdollisimman pian. Maaseuturahaston yritystuki on tarkoitettu tukemaan aloittavan yrityksen alkuvaihetta tai toimivan yrityksen laajentumista uudelle toimialalle. Moni investointeja suunnitellut yrittäjä on kuluneen vuoden aikana päättänyt jättää investoinnit kokonaan tekemättä tai siirtänyt nii-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

den tekemistä myöhempään ajankohtaan, koska ei ole voinut tietää, milloin tukirahoja todellisuudessa aletaan maksaa yrityksille. Tämä on hidastanut etenkin pienten yritysten kehittymistä ja kasvua, koska näillä yrityksillä ei tyypillisesti ole ylimääräistä rahaa sidottavana investointeihin. Etenkin vallitsevassa taloudellisen taantuman tilanteessa tukien sujuva hakeminen ja maksaminen olisi ollut merkittävä käytännön apu yrityksille.

Yrittäjille on tärkeää, että tukien haku ja maksaminen on sujuvaa eikä vie kohtuuttomasti yrittäjän kallisarvoista työaikaa. Sujuva haku- ja maksatusprosessi vahvistaisi yritysten uskoa yritystukia kohtaan sekä lisäisi ja kannustaisi niiden hyödyntämiseen yritystoiminnan kehittämisessä. Monella yrittäjällä on negatiivinen ennakkokäsitys yritystukiin liittyvästä byrokratiasta, paperisodasta sekä prosessin hitaudesta. Valitettavasti tämä käsitys vastaa tällä hetkellä todellisuutta. Maaseutuvirasto vastaa maaseudun kehittämisen tukien maksuista, tarkastuksista ja valvonnasta. Se valmistelee ja ohjeistaa tukien hakua ja maksatusta koskevia asioita sekä vastaa tukien julkisesta valvonnasta. Ely-keskusten elinkeinojen, työvoiman, osaamisen ja kulttuurin vastuualueiden toimijat vastaavat alueellisesti maaseudun kehittämisen tukien hausta, maksatuksesta ja muusta toimeenpanosta.

Arvoisa puhemies! Uuden ohjelmakauden alku on ollut tiedossa jo useita vuosia ennakkoon. Tietojärjestelmä olisi pitänyt saada kuntoon hyvissä ajoin niin, ettei tällaista viivästystä ja siitä seurannutta vahinkoa yritysten kehittämisrintamalla olisi päässyt syntymään. Yritystukihakemuksia on jätetty 1 080 kappaletta ja hanketukihakemuksia 1 478 kappaletta. Sähköisesti Hyrrä-järjestelmässä jätettyjen hakemusten osuus kaikista hakemuksista oli lähes 90 prosenttia. Kyse ei ole siis kovin pienestä määrästä.

Tein eilen aamulla yritystukien maksatuksesta kirjallisen kysymyksen eduskunnalle. Samana päivänä Maaseutuviraston julkaiseman tiedotteen mukaan maaseudun yritystukien päätöksenteon ja maksamisen aikataulut ovat selvillä. Hyvä näin. Yritystukien maksaminen on tiedotteen mukaan mahdollista helmikuun puolivälistä lähtien. Maaseudun hanketuista ely-keskukset alkavat tehdä päätöksiä tammikuussa, ja hanketukien maksamisen ajankohdasta kerrotaan myöhemmin. Nämä tukimaksut eivät siis ehtineet jouluksi vaan venyivät jälleen kohtuuttoman kauas hakemuksen jätöstä. En pidä tätä millään tavalla hyväksyttävänä toimintana. — Kiitos.

23.00 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Vielä yksi puheenvuoro maataloudesta ja samalla myös vähän metsätaloudesta.

Kuten sanottua, tämä pääluokka on Suomen kannalta äärimmäisen tärkeä. Kysymys on ei sen suuremmasta asiasta kuin meidän leivästämme ja myös meidän toimeentulostamme. Suomalaisessa maisemassa metsätalouden merkitys edustaa edelleen reilua viidesosaa Suomen bkt:stä. Joku sanoi, että se on hieman alle — se on totta tilastollisesti, mutta kun lasketaan puhtailla kotimaisilla panoksilla, niin metsätalouden merkitys on äärimmäisen tärkeä.

Arvoisa puhemies! Maataloudesta haluan sanoa sen verran vielä, että tämä pelleily, joka liittyy näiden erilaisten tukien maksatuksiin, ja niissä tapahtuvat viiveet eivät mielestäni ole mitenkään hyväksyttäviä, eivät mitenkään hyväksyttäviä, enkä jaksa ymmärtää sitä, että Seinäjoella toimiva Maaseutuvirasto on tämän homman sössinyt näin perusteellisesti. Suomessa on tähän asti luotettu viranomaisten toimintaan, ja se viranomaisluotettavuus on kunnia-asia ollut suomalaisessa yhteiskunnassa, mutta Maaseutuviraston osalta tämä ei näköjään enää pidä paikkaansa. Onhan käsittämätöntä, että esimerkiksi maksatusten hoitamisessa ajallaan perustelu on, että jokin tietokoneohjelma ei pelaa. Kun pankit toimittavat

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

päivittäin miljoonia maksutapahtumia silmänräpäyksessä, niin luulisi nyt tuostakin porukasta löytyvän joku tietokonenörtti, joka laittaa tämän asian kuntoon ilman, että tarvitsee tällaisia puolivillaisia selityksiä kuunnella, että tietokoneohjelma ei pelaa. Jos ei sitten kerran pelaa, niin pitää laittaa sinne sellaiset työntekijät, jotta homma pelaa. Perustelut, mitä on julkisuuteen Maaseutuvirastosta lausuttu, eivät ole uskottavia, pidän niitä suorastaan naurettavina.

Hallitusohjelman yksi tärkeä, keskeinen asia on byrokratian purkaminen, ja maatalouspuolella, jos missä, tämän hallitusohjelman osion soisi onnistuvan täydellisesti. Suomalaiseen maatalouteen liittyy niin valtava määrä erilaista byrokratiata, joka joutaa purkaa pois mahdollisimman tehokkaasti. On itsestään selvää, että kun julkista rahaa jaetaan ja annetaan hyvillä perusteilla eri tarkoituksiin maataloudessa, niin siihen liittyy aina tietty määrä hallinnointia, ja sitä kautta saavutetaan tämän laillisuus ja läpinäkyvyys. Se on aivan itsestään selvää, mutta tällaisesta turhanaikaisesta pompottamisesta ja byrokratiasta — esimerkiksi tämänkin keskustelun aikana mainitut ja kuullut esimerkit siitä, että maksatuksia voidaan pienentää, tukea voidaan pienentää jonkun tilastollisen pienen virheen takia taikka esimerkiksi siksi, että pellon pinta-alat eivät ihan millilleen ole tänä vuonna samat kuin vuoden kuluttua — on päästävä kerta kaikkiaan irti. Se ei kuulu nykyaikaan, eikä sillä voi olla perusteluna, että jossakin EU-direktiivissä niin sanotaan.

Maatalouden tärkeä tehtävä on tuottaa tähän maahan hyvää suomalaisen ruuan raaka-ainetta ja niin, että tuo 300 000 ihmisen työllisyys turvataan koko elintarvikeketjussa ja ennen kaikkea suomalaiset saavat puhdasta ruokaa, niin että voimme tulevaisuudessakin nauttia siitä ja ennen kaikkea turvata suomalaisten ihmisten kansanterveyden. Jos me syömmme itseemme päivittäin sellaisia ruokatarvikkeita, joissa on esimerkiksi torjunta-ainejäämiä taikka muita myrkyjä, niin sen tiedätte, mitä se vaikuttaa suomalaisten terveyteen. Toivottavasti tässä suomalaisten yhteisymmärrys riittää, että pystymme pitämään kotimaisen ruokaketjun toiminnassa maataloilta suoraan suomalaiseen ruokapöytään.

Arvoisa herra puhemies! Kaksi huomiota vielä lopuksi. Petovahinkojen osalta on päästy maassa hyvään tilanteeseen. Nämä vahingot, mitä suurpedot aiheuttavat, korvataan valtion varoista täysimääräisenä, ja valtion on pidettävä huoli siitä, että esimerkiksi poronhoitoalueella taikka sitten metsästäjän kannalta metsästyskoiriakin — tänäkin päivänä on varmaan joku ajokoira taikka hirvikoira menettänyt henkensä susien raatelemana — korvataan täysimääräisenä. Koska kerran valtiolla on varaa näitä suurpetoja pitää tässä maassa yllä, niin silloin pitää olla myös kukkaroa maksaa syntyneet vahingot. Ja kannat on pidettävä sillä keinoin, että tuleva kanta olisi metsästyksen avulla niin pieni, että tällaisia vahinkoja ei pääse syntymään. Nykyisessä tilanteessa suurpedot ovat tottuneet ihmisiin niin, että pyöritään pihoissa ja marjapensaissa pelkäämättä, ja siitä tilanteesta on päästävä irti, ja se hoidetaan vain ja ainoastaan järkevällä metsästyksellä.

Lopuksi Metsähallitus-laista vielä sen verran, että kun tämä kuuluu maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan, Metsähallituksen asiat, niin uusi laki pitää saada kuntoon, niin että siitä on hyötyä tälle kansakunnalle jatkossa. Ehdottomana ehtona on se, että Metsähallituksen maa- ja metsäomaisuus, meidän suomalaisten omaisuus, säilyy Suomen valtion yksiselitteisessä omistuksessa ilman, että on minkäänäköistä vaaraa siitä, että esimerkiksi yhtiöittämisen kautta voisi joku päästä käsiksi suomalaisten kansallisomaisuuteen. Niin ei saa koskaan käydä.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

23.05 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Viimeisten neljän vuoden aikana olen tällä kohtaa, kun käsitellään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan pääluokkaa, joka kerta ottanut esille petoasiat.

Nyt olen tyytyväinen siitä, että vihdoinkin tähän on varattu tarpeeksi määrärahoja, koska on todennäköistä, että ensi vuonna näitä petovahinkoja tulee paljon. Mutta nyt minä sitten toivon, että jatkovuosina ei tarvitsisi enää varata näin isoja määrärahoja tähän tarkoitukseen vaan että nyt pystyttäisiin oikeasti tekemään toimenpiteitä, joilla saadaan tämä tarve pienenemään, eli erinäköisiä asioita: esimerkiksi ahma-asetus saataisiin aikaiseksi, jolloin ahmojen aiheuttamat vahingot saataisiin todellakin vähenemään, lisäksi karhupuolella saataisiin aikaiseksi kunnolla sellaisia toimenpiteitä, että ei sitten vahinkoja tapahtuisi. Ja ei sitä tiedä, vaikka ne pedot aiheuttaisivat vahinkoa vaikka kutuille, en tiedä, miten lie tämä asia nyt sitten. Mutta toivon mukaan jatkossa tarvitaan näitä määrärahoja tähän petovahinkojen korvaamiseen vähemmän.

23.06 **Juha Pylväs kesk:** Arvoisa herra puhemies! Näihin maatalouden tukijärjestelmiin, kuten tässä aiemminkin on viitattu, keskeisesti liittyvät sähköiset järjestelmät, niin tukihakuihin, peltotukiin kuin investointihanketukiin liittyvät, ovat olleet toiminnaltaan valitettavan epävarmoja. Valiokunta onkin puuttunut omassa lausunnossaan aiheellisesti tähän keskeiseen maatilatalouden henkistä kuormitustakin lisäävään asiaan. Kuluneen kesän aikana moni viljelijä on tuskaillut tukitarkastuksiin liittyvien hallinnollisten ongelmien kanssa ja kokenut tukitarkastuksiin liittyvää epävarmaa oikeusturvaa.

Pidänkin hyvänä, että tukitarkastuksiin liittyviä sähköisiä järjestelmiä ollaan kehittämässä ja myös valiokunta on siihen kiinnittänyt huomionsa. Pidän jatkossa edelleen tärkeänä, että kaikki sähköiset järjestelmät saadaan täysin toimiviksi ja luotettaviksi, jottei niistä viljelijöille aiheudu ylimääräistä henkistä eikä taloudellista kuormitusta. On varsin myönteistä, että tähän ongelmaan on vakavasti paneuduttu ja sähköisten järjestelmien kehittämiseen on osoitettu toivottavasti riittävästi resursseja.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, budjettikeskustelun loppusuora aina ennen joulua on tavattoman tärkeä vaihe vuoden kulussa. Kaikki puheet ovat tärkeitä, mielenkiintoisia. Aina yksi ylitse muiden ja odotetuin on kuitenkin vaalikauden ensimmäisen budjetin loppusuoralla kuttupuhe. — Edustaja Hakanen.

23.08 **Pertti Hakanen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Todellakin tänään koko ilta on puhuttu maatalouspolitiikkaa, ja niin kuuluukin. Mutta näin Tyrväällä syntyneenä kyllä täytyy sanoa, herra puhemies, että kyllä loukkaa, kun kutusta ei ole puhuttu vielä sanaakaan. Ajattelin sen nyt tässä vähän korjata. Asiahan on kuitenkin niin, että meillä on tämmöinen jalo, itsepäinen eläin, joka ansaitsee kyllä tulla mainituksi täällä meidän valtiopäivillä budjettikeskustelussa. Tähän eläimeenhän liittyy paljon tuttua symboliikkaa. Se seikkailee monissa kansansaduissa ja eläinsanonnoissa. Myös näin joulun alla erityisesti lapsien odotama vieras kantaa nimeä, joka liittyy kyseiseen eläimeen. Olemmekin puhuneet täällä salissa lehmistä, sioista, ketuista, susista, minkeistä — monista muista eläimistä. Mutta tosiaan kuttu on jäänyt mainitsematta.

Herra puhemies! Jo vuonna 83 kanssani samalta paikkakunnalta kotoisin oleva silloinen kansanedustaja Timo Roos käsitteli taitavasti kuttua omassa puheenvuorossaan, josta muodostui yllättäen eduskuntaan perinne. Minulle perinteen viestikapulan luovutti edustaja

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Pirttilahti, joka myös ansiokkaasti käsitteli kuttua viime vuonna. Todennäköisesti kuttu on ollut hänelle lähellä sydäntä myös pitkin tätäkin vuotta. Kutun villan lämpöarvoja en puheessani valitettavasti tänä vuonna käsittele, koska talvi ei ole niin pitkällä. Pikemminkin kuttu vihertää kauniisti näissä lämpötiloissa.

Arvoisa puhemies! Kuttu on eläin, joka lypsää noin viittisen litraa maitoa päivässä ja jota on kutsuttu köyhän miehen lehmäksi. Kyseessä on eläin, jonka tuoksu on ammoniakinkatkuinen. Se itse asiassa muistuttaa muuten hyvin useasti tuttua hien hajua. Jos se on kollegoille outo tuoksu, niin nyt on joulutauolla oiva paikka kokeilla, miten hiki tuoksuu. Kuttu on omistajalle haastava ja kärsivällisyyttä vaativa eläin. Se syö ajan kuluksi vaikka navetan seinän ja nälän tullen saattaa löytää utareensa — toki edustaja Alatalo jonain vuonna kutsui niitä rinnoiksikin, maidonlähdettä — ja ottaa välillä jopa huikkapalat siitä suurimpaan nälkäänsä. Tämä sapettaa tietysti tuottajaa, kun maidontuotanto vähenee.

Mutta kuttu ei silti mikään tyhmä eläin ole. Nopean googlettamisen kautta löytyi uutinen, jossa kuttu on ystävästynyt myöskin tiikerin kanssa. Tämä osoittaa mielestäni huomattavaa neuvottelutaitoa ja sopeutumistaitoa, ja tuossa jutussa tiikerin kerrottiinkin jopa yrittäneen opettaa kutulle saalistusta. Ehkä meidänkin tulisi ottaa mallia kutuista joissakin asioissa.

Euroopan unionin alkuvaiheina, vuodesta 1995, maatalousbudjeteissa, kansallisissa tukiratkaisuissa oli jopa oma pääluokka kuttujen kansalliselle tuelle. Nämä tuet ovat nyt sulaneet etelässä nolliin, mutta pohjoisessa vielä onneksi tuetaan kutunmaidon tuotantoa. Tämä Euroopan unionin tukipolitiikka yhdessä kansallisen politiikan kanssa on ajanut Suomessa kutut kohti pohjoista. Tämä ei toki tarkoita sitä, että edustaja Maijalan pitäisi lähettää porot takaisin vastapalveluksena etelään; pitääkö poronne. Mutta kuttu ei kuitenkaan tiikerinkään opastuksella oppinut saalistamaan — ei mitään hätää sinne Lappiin.

Arvoisa puhemies! Modernin kehityksen myötä lypsyrobotit ovat yleistyneet maataloudessa. Myös kuttutiloilla ollaan kehittämässä erityislaatuista huipputeknologiaan perustuvaa liikkuvaa robottia. Liikkuva siksi, koska kuttu on niin päakkö, ettei tiedäkään, mistä sen löytää lypsyn aikaan — paritteluaikaan saattaa jopa löytää pukin luota.

Kuttuja on tunnetusti ollut paljon Pirkanmaalla ja Satakunnassa ja erityisesti siellä synnyinseuduillani Tyrvällä. Tyrvää on ollut maankuulu kuttupitäjä. Siellä itsekkin asustelen, ja kuttu näyttelee näinä päivinä suurta roolia: niin maidontuottajia kuin juustontekijöitä löytyy vielä pitäjästä. Lisäksi kuttu on myöskin Tyrvällä yhä näkyvissä vanhassa vaakunnassa ja myöskin lentopallojoukkueemme VaLePan logossa sekä sastamalalaisen kirjailijan Mauri Kunnaksen Herra Hakkaraisen Koiramäki-hahmossa.

Herra puhemies! Tiesittekö muuten sitä, että kutusta voidaan tehdä soittimiakin? Meiläpäin paikallinen yhtye Pukinsarven Tröötöttäjät kiertää maakuntaa kuin tahkon kivi akseliaan. Lisäksi kutunmaidosta on jatkojalostettu myöskin suihkugeeli. Löytyy todennäköisesti myös ensi vuonna hyvin varustelluista ruokakaupoista jopa yöseen aikaan. Soveltu käyttötarkoitukseen myöskin vartalon pesuun, vaikka onkin aivan luonnonvalkoinen. Tuoksun saatte arvata.

Näin monipuolisen eläimen lajikannasta on tulevaisuudessa pidettävä erittäin hyvää huolta. Tähän ratkaisuna on luonnollisesti ahkera lisääntyminen. Kuttu onkin tehokas lisääntyjä, sillä kili saavuttaa sukukypsyyden jo noin kolmen kuukauden ikäisenä. Kuttu valitsee parittelukumppaninsa, aivan kuten monet muutkin eläimet, yksilön koon ja suurisarvisuuden perusteella.

Arvoisa puhemies! Mutta se olkoon kuttujen parittelusta. Siirrytään aivan eri aihepiiriin.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Pukkien sarvista saadaan nimittäin myös hyvinvointia, aivan kuten porojenkin sarvista, ja tyrväläisenä totta kai kutun ja pukin sarvesta, pukin sarvesta nimenomaan vielä tehokkaampaa. Niistä voidaan jatkojalostaa ihmisille, lähinnä kai miehille, uutetta, joka kirjaimellisesti kohottaa kuntoa. Viimeksikin eilen sain sähköpostin, jossa Suomen väestönkasvun kerrottiin olevan hitainta kaikista Pohjoismaista. Kutuissa saattaa siis piillä avaimet myöskin väestöongelmiin.

Arvoisa puhemies! Minulle kuttu kuitenkin symboloi ennen kaikkea puhdasta suomalaista ruokaa, jota tässä maassa tarvitaan nyt sekä tulevaisuudessa. Kutun hikinen tuoksu kertoo siitä kovasta työstä, jota tuottajat tekevät päivittäin pitääkseen oman ruuantuotantomme hengissä.

Tämän puheen myötä kuttupuhe myöskin palaa Tyrvälle, missä sen voidaan katsoa saaneen aikoinaan alkunsa. Tämä puheenvuoro on puhtaan suomalaisen ruuan puolesta, ja kun puhutaan kutusta, niin kysehän on varsin tärkeästä jutusta.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.

3.6. Pääluokka 35 Ympäristöministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt siirrymme ympäristöministeriön pääluokkaan. Jaoston puheenjohtaja Heinonen.

Keskustelu

18.31 **Timo Heinonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää ennen muuta meidän hallinnonalamme ministeriä mutta myös valtiovarainvaliokuntaa ja asunto- ja ympäristöjaostoa aktiivisesta ja hyvästä työstä, mitä olemme tehneet näiden asioiden ympärillä, ja myös meidän erinomaista valiokuntaneuvostamme Mari Nuutilaa, jonka kanssa olemme työtä saaneet tänäkin syksynä tehdä.

Ympäristöministeriön hallinnonalan talousarvioesitys on 198 miljoonaa euroa, ja lisäksi pääosa asuntotoimen avustuksista ja korkotuista rahoitetaan Valtion asuntorahastosta. On myönnettävä, että ympäristöhallinnon toimialan tavoitteiden, tehtävien ja käytettävissä olevien resurssien välillä on epäsuhtaa ja resurssit ovat kaiken kaikkiaan hyvin niukat. Eriytyisen huolissaan valiokunta on aluehallinnon avien ja elyjen resursseista, joilla toimeenpannaan ympäristötehtäviä. Uhkana on esimerkiksi, ettei kaikkein suuririskisimpiäkään kohteita voida tarkastaa teollisuuspäästädirektiivin mukaisesti, ja sopeuttamistarve vaikuttaa myös ympäristölupien käsittelyyn. Valiokunta pitää hyvänä, että ympäristöministeri on käynnistänyt useita kehittämistoimenpiteitä, joiden avulla pyritään ylläpitämään laadukas, tehokas ja vaikuttava ympäristöhallinto niukkenevista voimavaroista huolimatta. On lukuisia lainsäädännön uudistuksia käynnissä: sähköinen lupajärjestelmä Lupa-jatko ja valvonnan tietojärjestelmä Vahti, muun muassa.

Kosteus- ja hometalkoiden erillisrahoitus päättyy ympäristöministeriön hallinnonalalla. Ohjelman periaatepäätös on valiokunnan saaman selvityksen mukaan toteutettu ja kehittämistoimet on viety lainsäädäntöön, koulutukseen ja käytäntöihin. Työtä kosteus- ja homeproblematiikan parissa pitää kuitenkin jatkaa.

Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon -määrärahaa on 366 000 euroa vähemmän kuin tänä vuonna. Sillä tuetaan lähinnä ympäristöjärjestöjä, saariston ja tunturialueiden

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

ympäristönhoitoa sekä asumisalan järjestöjä ja ympäristökasvatusta. Leikkaukset ovat suuria, ja erityisesti pitkään valiokunta kävi keskustelua Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminnasta ja muun muassa sen vanhenevista ja uusimisikään tulleista huoltoaluksista. Valiokunta piti tarpeellisena, että myös veneilijöiden jätemaksuja tarkistetaan vastaamaan jätehuollon todellisia kustannuksia, kuten on tehty muidenkin toimijoiden osalta.

Muutama sana ympäristön- ja luonnonsuojelusta.

Ympäristövahinkojen torjuntamäärärahaa on pystytty korottamaan ensi vuodelle 500 000 euroa, ja tämä kohdentuu öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan ja valmiuksien lisäämiseen.

Eräät ympäristömenot, Itämeren vesistöt -momentille osoitetaan reilu 2 miljoonaa euroa enemmän kuin päättyvänä vuonna. Vuonna 2016 on tarkoitus ottaa käyttöön vesienhoitosuunnitelmat ja merenhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016—2021. Tällä panostetaan myös erityisesti heikentyneiden rannikkovesien ja jokien tilan kohentamiseen, ja täällä on osoitettu myös kärkihankerahaa tähän.

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät -momentille on osoitettu reilu 3 miljoonaa euroa vähemmän kuin päättyvänä vuonna. Se sisältää puoli miljoonaa euroa itsenäisyyden juhlavuonna 2017 perustettavan uuden kansallispuiston valmisteluun. Tällä määrärahalta ylläpidetään kansallispuistojamme kuten myös retkeilyalueiden kehittämistä ja niiden hoitoon panostamista Luontopalveluiden kautta.

Siirtoviemärit olivat myös yhtenä aiheena, jota enempi käsittelimme. Valiokunta toteaa, että tälle momentille ei enää ehdotettu lainkaan määrärahaa siirtoviemäreiden tukemiseen keväällä 2014 tehdyn periaatepäätöksen mukaisesti. Valiokunta piti kuitenkin tarpeellisena, että keskeneräisiin hankkeisiin osoitetaan valtion tukea niin, että ne voidaan rakentaa loppuun, ja näin valiokunta esittää 3,13 miljoonan euron lisämäärärahaa kolmen siirtoviemärin loppuunsaattamiseen.

Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot -momentille esitetään merkittävää leikkausta, ja valiokunta pitää tärkeänä, että niukka rahoitus suunnataan suojelun kannalta keskeisimmille alueille sekä edustavimpiin ja olemassa olevia suojelualueita täydentäviin kohteisiin.

Alusinvestoinneissa on varaus öljytorjuntavalmiuden vahvistamiseen (Puhemies koputtaa) ja merentutkimusalue Arandan peruskorjaukseen. — Jos, arvoisa puhemies, voi, niin lyhyesti vielä kävisin asuntotuotannon läpi.

Avustukset korjaustoimintaan: Korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksia leikataan merkittävästi. Määrärahan vähentyessä on tärkeää kohdistaa se entistäkin vaikuttavammin.

Talousarvioesityksen mukaan Valtion asuntorahaston varoja arvioidaan käytettävän yhteensä 200 miljoonaa euroa asuntotoimen avustusten ja korkomenojen maksamiseen vuonna 2016, ja lisäksi rahastosta tuloutetaan 47 miljoonaa euroa valtion talousarvioesitykseen. Asuntorahastosta varaudutaan tukemaan noin 7 500 uuden korkotukiasunnon rakentamista. Valiokunta pitää kohtuuhintaisen asuntotarjonnan lisäämistä asuntopolitiikan keskeisimpänä tavoitteena ja pitää hyvänä, että asuntorakentamisen lisääminen on myös yksi (Puhemies koputtaa) hallituksen kärkihankkeista. Tämä mietintö myös huomioi turvapaikanhakijoiden kasvavan asuntotarpeen.

Valiokunta pitää tarpeellisena myös, että käynnistysavustuksia voidaan rahoituksen riittäessä jakaa myös muille MAL-alueille, jolloin avustuksen suuruus (Puhemies koputtaa) voisi olla esimerkiksi puolet Helsingin seudun summasta, ja esille nousee muun muassa

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

kasvukäytävääjattelu Helsinki—Hämeenlinna—Tampere, Helsinki—Lahti ja muut. (Puhemies koputtaa)

Arvoisa puhemies! Tuossa keskustelun yhteydessä voin varmasti palata vielä toimenpiteisiin asuntotuotannossa ja erityisryhmien asumisessa, mitä valiokunta piti myös erittäin tärkeänä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Tiilikainen, 5 minuuttia.

18.38 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia valtiovarainvaliokunnan asianomaisen jaoston puheenjohtajalle tästä esityksestä, ja kiitän valtiovarainvaliokuntaa tästä hyvästä mietinnöstä. Vaikka näitä lisäresursseja ei kovin moneen kohteeseen irronnut, niin tuossa mietinnössä oli kuitenkin tunnistettu monia tärkeitä asioita ikään kuin jatkopohdintaa varten, miten näissä niukoissa oloissa sitten pystyttäisiin näitä ympäristön kannalta keskeisiä asioita hyvin hoitamaan. Koska meillä on tämä taloustilanne, kuten tiedätte, Suomi velkaantuu edelleen, yli varojemme me elämme, niin silloin säästöt ovat kohdentuneet myös tänne ympäristöhallintoon ja erityisesti tuolta luonnonsuojelualueitten hankinnan puolelta on sitten näitä säästöjä haettu.

Siinä mielessä täytyy olla onnellinen ja iloinen siitä, että tuo Metso-toimintatapa eli tämä vapaaehtoinen Etelä-Suomen metsiensuojelu jatkuu. Vaikka nyt siellä määrärahasu-pistukset vaikuttavat sen, että pienempi määrä hehtaareita voidaan uusia alueita hankkia suojelun piiriin, niin on tuiki tärkeätä, että tämä toiminta jatkuu. Samaan aikaan, kun metsien käyttöä teollisiin tarkoituksiin, energiatarkoituksiin lisätään, pystytään myös sitten monimuotoisuutta paremmin vaalimaan, kun luonnonsuojelualueita pystytään edelleen tässäkin mitassa edes hankkimaan.

Tuo lisäys tänne siirtoviemärihankkeitten puolelle on varmasti tärkeä siinä, että saataan näitä käynnissä olevia hankkeita loppuun, aivan kuten jaoston puheenjohtaja totesi. Samalla kuitenkin se periaatepäätös, että jatkossa enää ei näitä tämänkaltaisia avustuksia tehdä, on hyvä mainita. No, mitä sitten jatkossa? Tässä kohtaa otan esille sen ison haasteen, mitä hallitusneuvotteluissa ja hallitusohjelmassa on jo hahmoteltu.

Meidän täytyy siirtyä nyt tässä jätevesien käsittelyssä ikään kuin uuteen ajatteluun ja aikakauteen. Kun tähän saakka on tehty niin, että yritetään vain mahdollisimman tehokkaasti estää jätevesissä olevien ravinteitten päätyminen vesistöön ja sitten on keskitetty ja put-sareita rakenneltu pitkin ja poikin Suomenmaata ja kaiveltu siirtoviemäreitä, millä vesiä sitten johdetaan tehokkaiisiin puhdistamoihin, niin nyt se uusi haaste on, miten saadaan kiertotalouden hengessä niitä jätevesien sisältämiä ravinteita takaisin kiertoon pelloille, kuitenkin niin, ettei vaaranneta viljelysmaitten puhtautta ja ihmisten terveyttä.

Tämän ajattelun vauhdittamisen täytyy olla tässä hallituksen kiertotalouskärkihankkeessa hyvin tärkeänä, niin kuin täällä on jo vähän tähänkin aiemmin tänään viitattu. Mutta viettäen nämä käynnissä olevat siirtoviemärihankkeet loppuun. Varmasti niitä ehkä jatkossakin rakennellaan. Mutta ikään kuin uusi aikakausi tässä jätevesipuhdistuksessa täytyy nyt ottaa ja pystyä lähtemään kestävämpää tulevaisuutta siltä kantilta rakentamaan.

Vesistöjen hoidosta haluan sanoa sen, että ehkä tarkkaavaisimmat edustajat huomasiivat, että tuossa joku viikko sitten vesien- ja merenhoidon suunnitelmat vahvistettiin tuleville vuosille. Tämähän on osa hallituksen kärkihanketta. Meillä on tavoitteena Itämeren hyvään tilaan palauttaminen ja myös näitten sisävesistöjen kunnan kohentaminen. Näissä

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

suunnitelmissa on koottu hurja joukko toimenpiteitä, joita on alueellisesti pohdittu, mitä milläkin kantilla viedään sitten eteenpäin.

Mutta, hyvät edustajat, vielä palaan tuohon tämän vuoden suurimpaan ympäristön kannalta tehtyyn päätökseen eli Pariisin ilmastopöytäkirjaan. Se on nyt sitten varmasti tulevaisuutena vuosina vaikuttamaan myös meillä Suomessa. Se antaa sen sitovuuden, vaikuttavuuden, kattavuuden, mitä Suomi ja EU lähtivät ilmastoneuvotteluista hakemaan. Samalla se antaa suuren joukon mahdollisuuksia suomalaiselle ympäristöliiketoiminnalle, puhtaille ratkaisuille. Se meidän täytyy pystyä käyttämään nyt sitten tulevaisuudessa hyväksi ja esimerkiksi näitten kärkihankerahoitusten turvin luoda mahdollisuuksia niille uusille pilot-tihankkeille, demolaitoksille, joita tarvitaan, jos mielittää sitten täältä rajojen ulkopuolelle vientiin tähyillä, niin kuin tarkoitus tietenkin on. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Asiasta käydään debatti, ja pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää puheenvuoron debatissa, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

18.43 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitan tästä Pariisin sopimuksesta, mihin ministeri Tiilikainen lopetti. Se on todella hieno saavutus, ja yksi asia, josta olen siinä hyvilläni, on se, että siinä on todettu numeroina, mikä on ero valtioiden tähänastisten päästölupausten ja 2 asteen lämpenemisrajan välillä. Valtioiden päästösuunnitelmat vuodelle 2010 ovat noin 40 prosenttia liian korkeat, jotta maapallon lämpeneminen voitaisiin rajoittaa alle 2 asteen, ja tietysti ero on vielä suurempi, kun on päätetty tavoitella 1,5 asteen lämpenemisrajaa nyt.

Hallituksen biotaloussuunnitelmissa on paljon hyvää, mutta täytyy ottaa huomioon se, että luonnon monimuotoisuuden suojelun pitää olla tasapainossa metsien käytön lisäämissuunnitelmien kanssa. (Puhemies koputtaa) Siltä kannalta on erittäin huolestuttavaa se, että hallitus leikkaa luonnonsuojelun määrärahoja jopa vielä rajummin kuin kehitys yhteistyörahoja. (Puhemies koputtaa) Luonnonsuojelun hankintarahoista hallitus leikkaa yli puolet. Nämä eivät sovi yhteen, nämä asiat.

18.44 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puheenjohtaja! Aluksi haluan kiittää ministeriä erinomaisesta työstä Pariisissa. Suomi todella pienenä maanakin sai siellä todella hyvän aseman, kun ministeri Tiilikainen toimi pääneuvottelijana EU:n yhdessä isossa kokonaisuudessa. Hieno asia tämä ilmastopöytäkirja monella tavalla — itsekyyden ja vastuuttomuuden aika on toivon mukaan ohi.

Olisin kysynyt ministeriltä metsien asemasta. Aikaisemmissa sopimuksissa on metsiä nähty hiilinieluinä, joiden vähenemistä on pyritty hillitsemään. Nyt kuitenkin siellä Pariisissa saatiin vähän erilainen asento, 2020 käydään sitten tätä hiilinielukeskustelua vielä lisää, mutta olisin halunnut vielä tarkennusta, mitkä ovat Suomen askelmerkit siihen, jotta nämä meidän hyvin hoidetut metsät otetaan hyvin hoidettuina erinomaisina hiilinieluinä huomioon jatkossa.

18.45 **Veera Ruoho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä Suomessa on yksi Euroopan suurimmista kaatopaikoista, Ämmässuo, ja sen vieressä Kulmakorven niin ikään massiivinen kallio-, kivilouhinta- ja murskaustyömaa. Asutusalueita kaatopaikan ympärillä on useampia sekä Espoon että Kirkkonummen puolella. Kaatopaikasta aiheutuu

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

melu-, pöly-, värinä- ja hajuhaittoja. Ämmässuon vesien näytteenottopisteestä on löytynyt muun muassa syanidia ja syöpää aiheuttavia pah-yhdisteitä.

Syksyllä kaatopaikan vaikutusalueen asukkaille järjestettiin terveystarkastus. Tulosten mukaan ilmeni terveydensuojelulain 1 §:n mukaisia terveyshaittoja ja myös negatiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Kysyinkin arvoisalta ministeriltä, miten tässä tilanteessa turvataan eri louhimoiden ja esimerkin mukaisen kyseisen, miltei koko pääkaupunkia hyödyttävän kaatopaikan vaikutusalueen asukkaiden terveys tässä tilanteessa, kun muun muassa valvonnan resursseja myöskin vähennetään.

18.46 Saara-Sofia Sirén kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On oikein ilahduttavaa, että Itämeri on ollut esillä hallitusohjelmassa ja nyt esimerkiksi kiertotalouden myötä aihe on esillä varmasti jatkossakin. Haluaisin palata ehdotukseen, jonka ympäristövaliokunta teki liittyen Pidä Saaristo Siistinä ry:n alushankintaan. Pidä Saaristo Siistinä ry hoitaa saaristoalueella veneilijöiden ja saaristolaisten jätehuoltopalveluja, ja jätehuoltopalvelut nojaavat pitkälti tämän vapaaehtoisuuteen perustuvan yhdistyksen toimintaan. Nyt tämä toiminta on vaarassa, kun rahoitusta leikataan ja heillä ei ole mahdollisuutta tehdä uutta alushankintaa vanhan aluksen käydessä ihan nyt viimeisiä aikoja.

Tästä on ollut käynnissä hakemus, jossa Öljysuojarahaston varoista on haettu rahaa alushankintaan. (Puhemies koputtaa) Tässä olisi paljon positiivisia piirteitä. Tämä alus voisi myöskin tehdä öljyntorjuntatehtäviä silloin, kun sellainen tarve on, ja muuna aikana hoitaa sitten tätä tavallista jätehuoltopalvelua, jota järjestö tekee. (Puhemies koputtaa) Onko mitään suunnitelmia, että tehtäisiin rahastolakiin muutos, joka mahdollistaisi tämän rahaston käytön?

18.48 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Sirén nosti tärkeän asian esille, jota valiokunta huolellisesti — voisi sanoa, että yhtenä aivan isoimpana asiana — läpi kävi, eli Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminnan. Se on saanut vuosittain merkittävän, lähes puolen miljoonan avustuksen, ja nyt huoltoalukset ovat uusimisiässä, ja tällaisen huoltoaluksen hinta on noin 1,5 miljoonaa euroa. Valiokunta saamansa selvityksen mukaan pitää tätä liian kalliina rahoitettavaksi tämän järjestöavustuksen kautta, vaan siihen pitää etsiä muu rahoituskeino.

Mahdollisen ulkopuolisen rahoituksen saaminen on myös vaikeaa, eikä siihen voida valiokunnan saaman selvityksen mukaan käyttää myöskään Öljysuojarahaston varoja, mutta niin kuin edustaja Sirén esille nosti, täytyy miettiä sitten vaihtoehtoisia keinoja. Mutta nämä kortit on nyt katsottu (Puhemies koputtaa) tässä vaiheessa.

18.49 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä hehkuttaa Pariisin ilmastopöytäkirjasta, mutta samalla täytyy muistaa, että toteutuakseen se edellyttää meiltä vielä paljon toimia. Tässä jo tuli esille, että 40 prosenttia pitää vielä kirittää, mitä tähän saakka on luvattu, ja tässä mielessä tämä luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen ja luonnonsuojeluvarojen riittävyys on ehdottoman tärkeää myös Suomessa.

Toinen kysymys on vesien suojeleminen. Millä tavalla nyt sitten tätä hajavesineuvontaa aiotaan antaa? Sen lisäksi, että tältä siirtoviemärihankkeelta on nyt rahat loppu, niin on myöskin tältä neuvonnalta.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Toinen tällainen yksityiskohta on Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät ja siellä nämä työllisyysmäärärahat, joita oli puoli miljoonaa (Puhemies koputtaa) ja joilla oli erittäin iso merkitys Pohjois- ja Itä-Suomen nuorille.

18.50 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset myös minun puolestani hyvästä työstä Pariisissa.

Minä haluaisin nostaa esiin asumisen. Minä pidän hirveän hyvänä, että on tunnistettu ja tartuttu siihen suurimpaan ongelmaan, mikä meillä täällä Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla on, eli asumisen korkeaan hintaan. Se on jo suurin kaupunkiköyhyyden aiheuttaja. Se on jo työllisyyden este ja sen kautta talouskasvun este, joka vaikuttaa koko Suomeen, kun tiedämme, miten iso osa meidän bruttokansantuotteesta syntyy pääkaupunkiseudulla. Olette esittänyt muutosta korkotukilainoihin siten, että omistajan omavastuuosuuden tuottoa lasketaan 8 prosentista 4 prosenttiin. Esitys kokonaisuutena on hyvä ja tarttuu minun mielestäni juuri oikeaan kysymykseen: että pidetään ne yleishyödyllisesti tuetut asunnot oikeasti kohtuuhintaisina. Tämä kyseinen muutos nyt kuitenkin kaikkien asiantuntijoidenkin mielestä tuntuu johtavan päinvastaiseen suuntaan. Eli tämä saattaisi heikentää yksityisen Ara-tuotannon määrää ja niitä käyntiin lähteviä tuotantoja. Helsingissä viime varauskierroksella yksityisten (Puhemies koputtaa) kiinnostus Ara-tuotantoon oli isompaa kuin koskaan. Oletteko valmis vielä harkitsemaan tämän asetuksen muuttamista?

18.51 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tänään on aiheesta kiitetty ministeri Tiilikaista tuosta omasta osuudestaan Pariisin ilmastopöytäkirjassa.

Ympäristöministeriön vastuualue jakaantuu nimenomaan ympäristöasioihin ja rakentamisen asioihin. Haluan todeta, että talousarvion tavoitteita, joita ovat muun muassa energiatehokkuus ja vähähiilisyys, luonnonvarojen kestävä käyttö ja toimiva kiertotalous, on erittäin helppo kannattaa. Täällä kun olivat jo nämä siirtoviemäriasiat, niin haluan todeta, että lämpimät kiitokset valtiovarainvaliokunnalle siitä, että sinne nimenomaan annettiin ne ympäristövaliokunnan pyytämät rahat, se 3,13 miljoonaa euroa nimenomaan siirtoviemärirakentamisen tukemiseen. Mutta sitten rakentamisen puolella asuntopolitiikan keskeisimmän tavoitteen tulee olla jatkossa kohtuuhintaisen asuntotuotannon saaminen ja keinojen löytäminen siihen. Arvoisa ministeri, onko meille tulossa uusia hallituksen esityksiä nimenomaan tähän asiaan?

18.53 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viimeisiä Natura-alueita, joista kiisteltiin 2000-luvun alussa, ei vielä ole saatu paperilta täytäntöön. Alueet eivät ole suuria, vaan hankalia viimeisiä maapaloja. Alueita löytyy muun muassa Uudeltamaalta sekä Pohjanmaan rannikolta, jossa syntynyt Molpe-liike, Molperörelsen, aiheesta kysyy, mikä Molpea oikein uhkaa, kun kyläläiset de facto itse ovat hoitaneet alueita 700 vuoden aikana niin, että ne ovat kelvanneet jopa YK:n maailmanperintökohteeksi. Luonnonsuojelulain mukaan suojelu on pyrittävä toteuttamaan ensisijaisesti vapaaehtoisin keinoin, mutta jostain syystä edes luonnonsuojelulain 25 §:n mukainen määräaikainen rauhoittaminen ei näytä viranomaisille kelpaavan. Suojeluun varatuille rahoille olisi varmasti parempaa käyttöä, mutta erityisesti minua huolestuttaa se, kuinka paljon aikaa ja turhaa vääntöä sekä energiaa tähän on kulunut ja edelleen ilmeisesti kuluu, asiassa, jossa viranomaisten toiminta usein on paikallisen väestön oikeustajun vastaista. Kysyisin arvoni mi-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

nisteriltä: eikö nyt olisi aika viheltää näiden kohtuuttomuuksien osalta peli poikki, aidosti kuunnella paikallisia, alueita vuosisatoja suojelleita maaseudun asukkaita?

18.54 **Martti Mölsä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Puhun mielelläni rakentamisesta. Runsas pari viikkoa sitten täällä salissa keskusteltiin ja kuulimme, kuinka ay-liike käärii miljoonia vuokra-asuntoyhtiöistä ja asumistuet valuvat osinkoina liitoille. Ay-liike on saanut viiden vuoden aikana lähes 50 miljoonaa euroa VVO:n vuokraosinkoja. Ammattiliitot kuittaavat vuokratuotoista verovapaat osingot, ja vähävaraiset maksavat vuokrissaan lystin. Marraskuun lopulla allekirjoitetulla esisopimuksella Y-Säätiöön kuuluvalla Y-Asunnoille siirtyi 8 631 vuokramääritykseltään omakustannuserusteista VVO:n asuntoa eri puolilla Suomea. Kauppahinta on Aran vahvistama luovutuskorvaus, joka on arviolta noin 75 miljoonaa euroa. Arvoisa ministeri, onko teillä tietoa, valuvatko (Puhemies koputtaa) nämäkin rahat suoraan demareitten taskuun?

18.55 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan vielä tähän ilmastopopimukseen. Haluan myös omalta osaltani kiittää ministeriä ja kiittää oikeastaan koko maailmaa siitä, että on vielä uskoa siihen, että asioita voidaan yhdessä hoitaa. Ehkä maailma tältä osin vielä paremmaksi joskus muuttuu.

Haluaisin kysyä vielä ministeriltä erityisesti turpeen energiakäytöstä, miten me aiomme sosiaalisesti ja oikeudenmukaisesti hallita turpeen käyttöä tulevaisuudessa. Pariisin ilmastopopimuksen myötä uskon, että turpeen energiakäyttö on tuskin enää mahdollista samalla tavalla. Ja rahoitusta yrititte avata tuossa kyselytunnin aikana, mutta kysyn vielä kerran: toivottavasti ei ole niin, että ilmastorahoitusta aiotaan sitten ottaa meidän hyvin vähäisistä kehitysyhteistyömäärärahoistamme?

18.56 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää ympäristöministeriä hyvästä neuvottelutuloksesta Pariisissa. 1,5 asteen lämpenemistavoite koko maapallolle antaa toivoa meille kaikille ja tuleville sukupolville.

Haluaisin kysyä tarkemmin näistä käydyistä neuvotteluista ja jatkosta, nimittäin neuvottelutavoitteissahan oli myös se, että pohdittaisiin aikaa ennen vuotta 2020. Nyt kun tavoitetta on kiritetty, niin on hyvin tärkeää toimia etunojassa ja ryhtyä kiristämään tavoitteita jo samoin tein eikä vasta 2020:n jälkeen.

Toinen kysymys, josta haluaisin lisätietoa, on kansainväliset laiva- ja lentoliikenteen päästöt. Olivatko ne neuvotteluissa ja keskusteluissa esillä, ja mitä parannuksia olisi saatavissa?

18.57 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa joudumme siihen, että luonnonsuojelun alueiden hankinta ja Metsä-ohjelma olivat kohde, jonka määrärahoja joutuimme vähentämään todella paljon. Mutta me valiokunnassa kirjoitimme kuitenkin siihen tekstin, että suojelun kannalta keskeisiin kohteisiin osoitetaan nämä määrärahat sitten.

Nyt sitten kuitenkin eri lakien, esimerkiksi metsälain ja monen muun lain, perusteella meillä Suomessa on olemassa miljoonia hehtaareita, jotka ovat käytännössä jo vapaaehtoisia suojelun alueita ilman mitään korvausta. Onko olemassa minkäänlaista tarkoitusta, että kartoitettaisiin, paljonko on maanomistajien omia suojelun alueita ja eri lakisäätteisiä suojelukohteita, joihin ei välttämättä tarvitse osoittaa ollenkaan määrärahoja, että nämä saadaan

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

suojelluksi ja ylläpidettyä? Tämä kannattaisi jossakin ottaa huomioon, kuinka paljon meillä on jo olemassa suojelualueita.

Toisekseen näistä puistoista. Meillä on paljon puistoja, mutta niiden ylläpitäminen ei ole ilmaista. Nyt meillä ollaan perustamassa yhtä uutta puistoa, uutta kansallispuistoa. Kysyn, olisiko järkevää, että se olisi esimerkiksi Hossa, jonka (Puhemies koputtaa) ylläpitäminen ei tuo lisää kustannuksia.

18.58 Pirkko Mattila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille ja jaoston puheenjohtajalle esittelystä. Meillä todellakin on oiva hallitusohjelma, jossa on kiertotalous yhtenä helmenä. Toki kierrättää voisimme täällä eduskunnassa enemmänkin: kun syön viiliä, en voi sitä purkin kantta laittaa metallikierrätykseen, ja kotonani sen toki teen.

Täällä on esitetty huoli metsärahojen vähenemisestä ja luonnonsuojelualueitten määrärahojen vähentämisestä ja metsien käytöstä puuta liikkeelle -ajatuksella. Olen aivan samaa mieltä kuin edustaja Maijala, että meillä on juuri viime kaudella uusittu metsälaki, jossa nostettiin uusia luontokohteita suojeltaviksi. Me emme ole purkamassa yhtäkään luonnonsuojelulakia, ilmastolakia, ympäristölakia. Meillä on myöskin minunkin mielestäni osin hivenen kyseenalainen Natura-hanke etenemässä, joten niiltä osin meillä on kyllä tätä suojeltua pinta-alaa. Mutta, arvoisa ministeri, olettehan kuullut verrattomasta Hossan kansallispuistohankkeesta, olettehan? (Naurua)

18.59 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyin niihin kiitoksiin, joita täällä on osoitettu ministerille Pariisin ilmastopuhtauksesta. Voi todeta vain, että se, että Suomen ministeri sai siellä lisävastuuta Euroopan unionin puolesta neuvotellessa, kertoo siitä, että suhteemme sinne suuntaan ovat kunnossa, on syntynyt sitä luottamussuhdetta, jota tarvitaan.

Varsinaisesti pyysin tämän vastauspuheenvuoron kiinnittääkseni huomiota siihen, että meillä on tänä päivänä erittäin mittava tarve saada liikkeelle uusia investointeja. Nyt vain valitettavasti lupajärjestelmät kestävät, ja sitten meillä on valitusjärjestelmä, jossa liian usein valitetaan hankkeista, jotka toteutuessaan eivät sillä tavalla uhkaa luontoa. Minä tiedän Humppilasta yhden hankkeen, joka liittyi ihan kasvuturpeen nostamiseen. Sitä on vuosikymmenet nostettu, ja nyt sitten, kun tuli pieni laajennus, siitä valitettiin, ja yrittäjä odottaa kolmatta vuotta, että hän saisi sen lisäalueen. Tämä on kohtuutonta myöskin tätä kautta vaikeuttaa niitä mahdollisuuksia, joita yrittäjillä ja investoijilla olisi, ja tähän toivon kiinnitettävän huomiota. Tiedänkin, että siellä on hankkeita digitalisaatiota myöten, joilla näitä luvituksia voitaisiin nopeuttaa.

19.01 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Siirtoviemärihankkeet olivat meillä ympäristövaliokunnassa käsittelyssä, muitakin hyviä vaihtoehtoja siellä oli, mutta todellakin tämä oli ehkä perusteltua viedä loppuun, kun alkuun on päästy. Niin kuin ministeri sanoi, tämän jälkeen tässä muodossa ei viedä eteenpäin. Korostan sitä, että siirtoviemärihankkeet ovat myös Itämeri-hanke, ja Itämeri-asia on meille kaikille yhteinen, ja se on myös hallitusohjelmassa vahvasti kirjattu.

Luontoystävällisyydestä ja luonnonsuojelusta ja näin pois päin: On puhuttu jonkin verran arvoista. Valtiovarainvaliokunnan 40 miljoonan euron lisäyksestä lähes 8 prosenttia

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

liittyy luontoon, kun lasketaan, että tämä siirtoviemärihanke on luonnonsuojelua ja vesistöjen suojelua.

Sitten tästä erinomaisesta kansallispuistoasiasta, joka on hallitusohjelmassa. Kysyn ministeriltä: kuinka hyvin olette huomioinut tai aiotte huomioida, kun vertailette Kirkkonummen Porkkalaa ja Suomussalmen Hossaa, paikallisen tuen merkitystä? Olen ymmärtänyt, että Hossaa tukevat yrittäjät, Kuusamon kunta, Suomussalmen kunta, maakuntaliitto. Siellä ovat fasilitetit valmiina, niin että onhan (Puhemies koputtaa) tämä huomioitu?

19.02 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Mölsä otti tärkeän asian esille. Meillä Suomessahan se pääasiallinen tapa, millä tuetaan vuokra-asunto-tuotantoa, on korkotuki. Kun meillä on 40 vuoden korkotuki ja meillä on ollut eripituisia korkotukia, nyt ollaan suunnittelemassa 10 vuoden korkotukea, ja sitten, kun tämä korkotuki on loppunut, näillä asunnoilla ei ole enää säädeltyä vuokraa. Tästä on kysymys näissä VVO:n asunnoissa. VVO:n asunnoista kaksi kolmasosaa on säätelemättömiä tällä hetkellä, ja siellä ei ole siis vuokralle kattoa. Sen sijaan on äärimmäisen tärkeää, että me huolehdimme siitä, että näille yleishyödyllisille rakennuttajille tulee se tuki, mitä me voimme tällaisessa taloudellisessa tilanteessa ylipäättänsä antaa. Tästä syystä on hyvä, että Y-Säätiö on nyt näitten asuntojen omistaja, koska se on yleishyödyllinen yhtiö, ja tällaisia (Puhemies koputtaa) yhtiöitä me tarvitsemme.

19.03 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todellakin syytä kiittää Pariisin ilmastopöytäkirjasta, mutta sitten on syytä muistaa, että yksi huolenaihe on luonnon monimuotoisuuden väheneminen, joka tapahtuu kovaa vauhtia myös täällä meillä. Nyt kun luonnonsuojelurahojen leikataan hyvin rajusti ja halutaan samalla rahalla saada tehokkaammin luonnonsuojelua edistettyä, niin on hyvin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, mihin nämä rahat laitetaan. Sen takia luonnonsuojelun alueet tulee valita luonnon laadullisten kriteerien perusteella, ja toivon, että tämä on huomioitu. Kysyisin: miten varmistetaan, että suojelluksi tulevat todella ne alueet, jotka ovat monimuotoisuuden takia kaikkein kriittisimmät, eivätkä ne, joita ehkä kaikkein auliimmin tarjotaan suojeluun?

19.04 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan palata samaan aiheeseen, jota täällä on pidetty jo aiemmin esillä. Pidä Saaristo Siistinä ei ole vain alusinvestointien tarpeessa, vaan tekee myös muuten todella merkittävää työtä ja oikeastaan ainoana toimijana hoitaa esimerkiksi veneilijöiden käymäläjätteen keräyksen ja kiertäytymisen. Nyt tehtävät järjestöavustusten leikkaukset uhkaavat esimerkiksi tämän järjestön toimintaa. Tästä haluaisinkin kysyä, onko tästä tehty jo linjaus, millä tavalla tämä järjestöavustusten leikkaus tullaan toteuttamaan. Mielestäni olisi järkevää ei leikata juustohöylällä vaan katsoa se tarpeellisuus. Ja tässä kun ajatellaan myös tätä vesistöjen tilan parantamisen kärkihanketta, niin tämä on erittäin vahvasti linjassa sen kanssa ja on Itämeren tilan kannalta erittäin tärkeä toimija.

19.05 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan yhdyn näihin kiitoksiin, mitä on esitetty ympäristöministerille Pariisin ilmastoneuvotteluiden hyvästä hoitamisesta ja hyvistä tuloksista. Siitä suuri ja lämmin kiitos.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Hallituksen yksi keskeisimpiä kärkihankkeita on tämä biotalous, ja on selvää, niin kuin tässä on jo keskustelussa tullut esille, että metsän käyttö tulee voimakkaasti lisääntymään. Nyt kuitenkin biotalouskärkihankkeessa meillä on tavoitteena lisätä puurakentamista ja monilla muillakin tavoilla korvata tiettyjä muita materiaaleja biopohjaisilla materiaaleilla. Mitä tulee näihin päästöihin, kysyn ministeriltä, kuinka olisi mahdollista nyt paremmin tuoda esille sitä, että kun korvaamme esimerkiksi erittäin paljon hiilidioksidipäästöjä tuotavaa betonirakentamista puurakentamisella, niin todellisuudessaan päästöt vähenevät, kun vaihdamme näihin parempiin biopohjaisiin materiaaleihin kuten puuhun. Tämä yhteinä esimerkkinä.

19.06 Satu Taavitsainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri, olen saanut huolestuneita viestejä invalidiyhdistysten toimijoilta, jotka ovat ilmaisseet huolensa siitä, että kun sääntelyä ollaan purkamassa, niin tarkoittaako se rakentamisessa esteettömyyssääntelyiden lieventämistä. Toivoisin, että tästä voisitte kertoa.

Sekä toinen asia: Täällä on useassa puheenvuorossa kiitelty Pariisin ilmastosopimusta, mutta toinen tällainen suuri kansainvälinen asia liittyy tähän TTIP-sopimukseen. Kuinka näette oman ministeriönne alla tämän TTIP-sopimuksen uhkakuvat, esimerkiksi liittyen vaikka kemikaaleihin, joissa meillä on ollut hyvinkin varovaisuusperiaatesuhtautuminen?

19.07 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Luonnon monimuotoisuus on tärkeää säilyttää, kun lisäämme puun käyttöä, mutta osa monimuotoisuuden katoamisesta liittyy vain pelkoihin. Siksi minusta olisi järkeä tässä edustaja Maijalan esityksessä, siinä, että kasattaisiin kaikkea sitä luonnonsuojelua, mitä itse kukin siellä omissa metsissään tekee — mutta ei ehkä ole Naturassa tai ei ole luonnonsuojelualueena — niin että voisimme sitäkin sitten raportoida myöskin muihin maihin. Metsävaratiedon yhteydessä tietyllä tapaa tämäkin olisi mahdollista tehdä, aivan samoin kuin esimerkiksi lahopuutietojen kokoaminen. Nimittäin luulen, että täälläkin salissa on pelkoja siitä, että lahopuu vähenee, vaikka itse asiassa lahopuun määrä nousee koko ajan.

19.08 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Takavuosien kuumaa poliittinen kysymys oli jätevesiasetus. Te, arvoisa ympäristöministeri, rauhoititte heti alkuun tämän keskustelun, kun totesitte, että kenenkään ei enää tarvitsisi pelkästään jätevesien takia lähteä investoimaan, vaan vasta sitten, kun tehdään rakennusluvan vaativa rakennusteko. Kuitenkin ilmeisesti pohjavesi- ja ranta-alueet muodostaisivat tästä poikkeuksen. Ajattelinkin kysyä, minkälaisia ajatuksia on näitten pohjavesi- ja ranta-alueitten tarkemmaksi määrittelyä. Tulisiko siihen kunnalle vastuuta, vai ohjattaisiinko sitä jollakin tavalla valtakunnallisesti?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan tähän vielä kolme vastauspuheenvuoroa. Sen jälkeen ministeri käyttää puheenvuoron, ja sitten jatketaan vielä muutama hetki debattia. Nämä kolme henkilöä ovat edustaja Heinonen, edustaja Savola ja edustaja Hakkarainen.

19.09 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pariisin ilmastopimuksen kiitoksiin toki yhdyin myös jaoston puheenjohtajana ja annan kiitosta ministerille hyvästä työstä siinä.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Järjestörahat oli kyllä ehdottomasti vaikein paikka meidän jaostotyöskentelyssämme. Mitä tuli sitten siihen, mitä painotimme, me näimme niin, että on myös luonnonsuojeluteko viedä loppuun Lohtajan, Sastamalan ja Ylivieskan keskeneräiset siirtoviemärit, ja päätimme osoittaa tämän rahan sinne ja saada nämä valmiiksi ja lähivedet ja Itämeren näin osaltaan puhdistettua. Katsoimme niin, että nämä vähenevät metsiensuojelurahat kohdennetaan nimenomaan, niin kuin täällä on toivottu, niihin herkimpiin alueisiin, eli kyllä tästä aika hyvä kokonaisuus kuitenkin löytyi. Mutta tämä osoittaa sen, että tänä päivänä me säästämme kaikesta. Täällä tänään on käyty keskustelua, kuinka säästetään lapsista, perheistä, eläkeläisistä, mutta me säästämme myös näistä. Vähenevillä rahoilla, (Puhemies koputtaa) niin kuin tuossa esittelypuheenvuorossa kerroin, pystymme kyllä eteenpäin menemään.

19.10 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pariisin ilmastopöytäkirjan myötä varmasti Suomelle tulee nyt aivan uudenlaisia mahdollisuuksia, koska meidän pitää uusiutuvaa energiaa, uusiutuvia biopohjaisia rakennusmuotoja ynnä muita pystyä käyttämään paremmin hyväksi. Myös metsäosaaminenhan on meillä Suomessa huippuluokkaa. Kuinka me pystyisimme myös sitä viemään, jotta me pystyisimme kestävä metsätaloutta edistämään myös muualla päin maailmaa ja tietysti Eurooppaa?

Te, ministeri Tiilikainen, heti uutisissa Pariisin ilmastopöytäkirjan neuvottelujen ratkaisun jälkeen toitte pontevasti esille sen, että nyt Suomeen kannattaa investoida ja nyt Suomessa on mahdollisuuksia viedä puhdasta teknologiaa maailmalle, meillä on siihen osaamista. Mihin teollisuudenhaaraan ja -aloihin nyt teidän mielestänne kannattaisi nimenomaan meidän yrityselämämme keskittyä, jotta me saisimme myös sitä kaivattua kasvua meidän talouteemme aikaan?

19.11 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä en kuulu niihin koppiaisten paimentajiin ja tämmöisiin Natura-miehiin. Perustelen sen vielä: meillä on harhakäsitys, että metsät voisivat olla hiilivarastona. Ne ovat hyvin yleisiä tämmöiset, että vanhat metsät... Meillä on panostettu Suomessa yli sata vuotta metsänhoitoon, ja sen ansiosta meillä on esimerkiksi nyt puolitoista—kaksinkertainen puuntuotto 70-lukuun verrattuna, ja samalla metsien hiilinielu ja hiilen kertyminen maaperään on nyt kaksinkertainen edelliseen puustoon verrattuna. Elikkä tämmöinen vanhojen metsien suojelu ei oikeastaan toimi hiilinieluna, vaan nämä uudet, hyvin kasvavat metsät toimivat hiilinieluna. Onko siellä ministeriössä ja myös siellä EU:n päässä tietoa, miten tämä (Puhemies koputtaa) todellisuudessa toimii?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten ministeri, olkaa hyvä, enintään 5 minuuttia. Sen jälkeen jatketaan debattia, joten kaikki puheenvuorot kyllä huomioidaan.

19.13 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa rouva puhemies! Tässä ehtii varmasti monta asiaa ottaa, kun ripeästi lähtee liikkeelle.

Aloitetaan täältä asumisesta, mihin äsken tuossa avauspuheenvuorossa en vielä ennättänyt: Moni edustaja halusi siitä puhua, ja nyt täytyy sanoa, että tässä ensi vuodelle näissä käynnistysavustuksissa erityisryhmien asuntokohteisiin säilyvät nämä 10 prosentin avustuskohteet, kuten opiskelija-asunnot, nuorisoasunnot ja näin, eli näillä rahoilla, mitä on käytettävissä, saadaan toivottavasti mahdollisimman paljon asuntorakentamista al-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

kuun, mahdollisimman moni rakennushanke käyntiin. Korjausavustuksia niin ikään jatketaan, ja tähän liittyy tämä esteettömyyskysymys — ottikohan Taavitsainen esille tämän — mikä on tärkeä juttu. Samalla kun näitä rakentamisen sääntöjä pyritään keventämään sillä tavalla, että rakentamisen kustannukset alenevat, meidän pitäisi kuitenkin muistaa se, että esteettömien asuntojen tarve vain kasvaa tulevina vuosina. Itse asiassa tästä on löydettävissä hyvä kompromissi. Ei niin, että luovutaan siitä esteettömyydestä, mutta paremmalla suunnittelulla pystytään se esteettömyys, esimerkiksi kylpyhuoneissa, toteuttamaan 1,5—2 neliötä nykyistä pienempiin tiloihin. On hienoa, että tästä olen pystynyt käymään alan järjestöjen kanssa vuoropuhelua ja on löydetty tämmöinen ratkaisu, mikä samalla alentaa rakentamisen kustannuksia mutta missä siitä esteettömyystavoitteesta ei tarvitse tinkiä. Ja tämän tiedon välittäminen on erittäin tärkeä juttu.

Sitten mitä tulee tähän vuokra-asumisen hintaan: Kyllä tuo on vakavalla mielellä tehty ja pysyväksi tehty esitys, että niissä vuokra-asunnoissa sen omistajan omalle pääomalle tuleva korvaus on laskettu 8 prosentista 4:ään, ja sehän koskee olemassa olevaa asutokantaa, eli se hillitsee vuokran nousupaineita. Sitten tässä edustaja Modig otti esille sen, että käykö nyt niin, että sitten se hillitsee uudisrakentamistuotantoa. No, oikeastaan nyt meidän täytyy katsoa sitten nämä kohtuuhintaisen asutorakentamisen ehdot, ja siinä mielessä tätä selvitysmies Rossilahden esittelemää uutta lyhyttä korkotukimallia on tarkoitus viedä nopealla tahdilla eteenpäin, koska se sisältää taas puolestaan senkaltaisia elementtejä, jotka todennäköisesti pystyvät vauhdittamaan tätä tuotantoa. Paljon on myös kiinni siitä, että MAL-sopimuksissa saadaan hyvä lopputulos esimerkiksi täällä Helsingin seudulla ja kaupungit ovat itse myös aktiivisia tonttitarjonnan kaavoituksen edistämisessä. Tämä homma ei pelkästään valtion narulla työntämällä etene.

Sitten muutamaan muuhun asiaan:

Moni viittasi metsien merkitykseen, ja kiitoksia niistä kiitoksista ilmastoneuvotteluja koskien. Oli tietysti ilo olla siellä suomalaisena ja kantaa vähän vastuuta sitten laveamminkin. Tässä metsänielussa itse asiassa tehtiin EU:n sisällä ja Venäjän kanssa töitä, jotta se kirjaus, mikä tuolla ilmastopuolellisessa on, ei ota kantaa näihin laskentasääntöihin ja -malleihin vaan että yleisellä tasolla tunnustetaan se, että kun siirrytään kohti sitä hiilineutraalia yhteiskuntaa, niin hyväksytään myös, että nieluilla on siinä iso merkitys ja että metsät ovat yksi keskeinen nielu. Se jumpa, miten se konkreettisesti näihin laskentasääntöihin menee, alkaa muuten EU:n sisällä nyt sitten lähiaikoina, ja siinä meidän on syytä olla hereillä. Niin kuin edustaja Hakkarainen kysyi, että tunnustetaanko tämä asia, niin suomalaiset kyllä sen tunnustavat, ja meidän tehtävämme on sitten yrittää saada sitä ymmärrystä laveammin EU:ssa.

On todellakin metsiä koskien kaksi asiaa: on se hiilivarasto, mikä on siinä puustopääomassa, mikä meillä on — kuten edustaja Hakkarainen hyvin totesi — jopa kaksinkertaistunut, mutta samaan aikaan meillä on myös se nielu eli se vuotuinen kasvukin kaksinkertaistunut. Tämä ei voi loputtomasti jatkua näin, ellei samaan aikaan myös se poistuma ole senkaltainen, että metsien rakenne pysyy kasvua edistävänä. Silloin tullaan siihen, että mitä sitten sillä hakatulla puulla tehdään. Energiantuotannossa Kansainvälisen ilmastopaneelin laskentasääntöjen mukaan puu on hiilineutraali energialähde. Mutta mitä enemmän pystytään sitomaan puuta rakenteisiin, niin samalla se kerran kasvanut ja nieluna toiminut puu voi olla myös varasto näissä rakennuksissa. Sen takia on tuiki tärkeää sitäkin edistää.

Monimuotoisuudesta: Olen tyytyväinen, että moni otti sen esiin. Nyt täytyy huomata, että vaikka määrärahat alenevat, niin eihän yhtään suojelualuetta pureta mihinkään, vaan

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

kaikki olemassa olevat suojelualueet säilyvät, ja uskon, että moni edustaja tunnistaa sen, että jos joku alue on ollut vaikka kymmenen vuotta suojelussa, niin siinä sen suojeluarvo on pikkuhiljaa vain parantunut. Nyt meillä on todellakin tärkeätä, (Puhemies koputtaa) että samalla kun metsävaratietoa kehitetään, myös tätä muuta luontoa ja ympäristötietoa kehitetään, jotta meillä on parempi tieto monimuotoisuudesta. Itse asiassa otin tämän kysymyksen muuten eilen tuolla EU:n ympäristöneuvostossa esille, kun monimuotoisuudesta keskusteltiin, että myös tätä olemassa olevien (Puhemies koputtaa) suojelualueitten luontoarvojen parantumista ja tietoisuutta on syytä kehittää. — Kiitoksia.

19.19 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä tulikin jo hyvin vastauksia asumiseen liittyen, ja edustaja Modig otti tuossa aikaisemmin esille asuntojen kalleuden täällä pääkaupunkiseudulla. Kaavoituksen sujuvoittaminen on tosi tärkeä asia ja niin myös monet muut normien purkamiset asuntotuotannossa. Olisin kysynyt tästä normien purkamisesta tällä alueella, että millä tavalla ensi vuonna ministeriössä edetään.

19.19 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vapaaehtoisen luonnonsuojelutyön merkitystä ei voi liikaa korostaa. Olen itsekin toiminut Lahden, Hollolan ja Asikkalan alueella olevan Vesijärvi-säätiön puheenjohtajana. Me olemme Suomessa tottuneet siihen, että meillä on puhdas ja yltäkyläinen luonto, mutta meillä on myös paljon ongelmia. Rehevöitymisestä ja huonosta happitilanteesta kärsii niin oma Vesijärvemme kuin Itämeremmekin.

Ongelmallista on myös se, että samaan aikaan ympäristönsuojelua muutetaan liiaksi tällä hetkellä vapaaehtoisuuden suuntaan. Luonnonsuojelualueiden hankintarahoja leikataan 60 prosenttia, niin kuin ministeri tuossa aikaisemmin totesi. Myös paljon tunnustusta saanut Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelma Metso-hanke vaarantuu. Lisäksi ympäristönsuojelujärjestöjen määrärahoista leikattiin yli 250 000 euroa.

Miten te, ministeri, näette vesiensuojelun tärkeyden? Tätä työtä ei saa jättää liiaksi vapaaehtoisten toimijoiden varaan.

19.20 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen, totesitte, että olemassa olevat suojelualueet pysyvät, mutta tosiasia on, että luonnon monimuotoisuus heikkenee kovaa vauhtia, puhutaan jopa kuudennesta sukupuuttoalasta, joten on todella valitettavaa, että luonnonsuojelualueiden hankinnasta leikataan yli puolet pois ja erityisesti tästä vapaaehtoisen suojelun Metso-ohjelmasta, joka on laajasti hyväksytty.

Myös kansallispuistot ovat todella rakastettuja, ja on hyvä päätös perustaa kansallispuisto Suomen 100-vuotisjuhlan kunniaksi. Vihreät kannattavat kahden kansallispuiston perustamista, sekä Hossaan että Porkkalaan. Porkkalan puolesta puhuu moni asia, muun muassa historian perinteet. Porkkalassa oli jo vuonna 38 kansallispuisto, mutta sotien melskeissä se jouduttiin purkamaan. Porkkalassa on upeita vesialueita, luontoalueita, saaristoa, luotoja, lintuja, (Puhemies koputtaa) ja se on hyvin tärkeä pääkaupunkiseudun asukkaille ja matkailijoille.

19.22 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen verran myös tähän Pidä Saaristo Siistinä ry:hyn, että todella olen itsekin tullut oppineeksi, että se ei ole

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

yhdistys muiden joukossa vaan itse asiassa varsinkin Suomenlahden koko vesien jätehuol-
lolle aivan olennainen linkki, jolloin tässä kyllä kannustaisin tosiaan hallitusta etsimään ta-
van erityisesti, vaikka rahaa on vähän, Öljysuojarahaston lainsäädännölle. Se ei saa kaatua
siihen, että se on lakiteknisesti mahdotonta sitä kautta rahoittaa, jos ei sille mitään asiape-
rusteita ole. Käsittääkseni rahasto itsessään on ollut kiinnostunut kyllä tämän kanssa ete-
nemään.

Tässä on puhuttu paljon Pariisin sopimuksen toimeenpanosta. Onneksi meillä Suomes-
sa itse asiassa hallitusohjelman tavoitteet ovat kunnianhimon tasoltaan jo sellaisia, että me
olemme pitkälti sillä 1,5 asteenkin lämpenemisuralla 2030-tavoitteissa, mutta ne vain pi-
tää panna toimeen. Tässä ehkä se isoin kysymysmerkki on se, saadaanko syntymään ne
noin 2,5—3 miljardin euron investoinnit erityisesti biojalostamoihin, jotta liikenteessä voi-
daan puolet öljystä korvata. Tässä isot yhtiöt sanovat, että Suomen nielu ei yksin oikein riit-
tä, tarvittaisiin Pohjoismaiden laajuinen markkinanäkymä. (Puhemies koputtaa) Voisiko
ministeri yhdessä pääministerin kanssa kenties yrittää sopia mahdollisimman nopeasti
Ruotsin kanssa yhteisen sekoitevelvoitepolitiikan, jotta nämä isot yhtiöt lähtisivät liikkeel-
le ja yksityinen raha poikisi meille tämän biopolttoainekuvion? — Kiitos.

19.23 **Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri,
hallitusohjelman mukaan Suomeen perustetaan uusi kansallispuisto maan 100-vuotisjuh-
lavuonna. Tähän on esitetty luonnoiltaan monipuolista 11 000 hehtaarin laajuista Hossaa,
joka on kokonaisuudessaan valtion mailla. Hossassa on ollut jo sata vuotta luontomatkai-
lua, ja alue kytkeytyy tiiviisti Suomen historiaan Kalevalan yhtenä syntysijana, itsenäi-
syyssjulistuksen kotipaikkana ja tunnetaan myös talvisodan keskeisistä taisteluista. Hossa
tekee myös tiiviisti luonnonsuojeluyhteistyötä itärajan yli Kalevalan kansallispuiston
kanssa. Hossan alueella on jo valmiit rakennetut puitteet kansallispuistoa varten, ja kansal-
lispuiston perustamiselle on alueella yksimielinen tuki. Kysynkin ministeriltä, milloin
voimme odottaa iloisia uutisia uudesta kansallispuistosta.

19.24 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja
Mölsä omassa puheenvuorossaan otti kärkevästi ja erittäin negatiivisessa mielessä esille
VVO:n ja ammattiyhdistysliikkeen välisen kytköksen, johonka kyllä ansiokkaasti edustaja
Myller vastasi, mistä on todellisuudessa kysymys. Mutta kun on nyt ministeri, joka täällä
vastaa, niin tavallaan haluaisin kysyä, millä lailla olette kuunnellut tätä keskustelua muis-
taen, että Nuorisosäätiö on yksi suurista myös asuntoja tuottavista ja rakentavista yksiköis-
tä. Tällä hetkellä 3 100 asuntoa ajatellaan olevan Nuorisosäätiön omistuksessa. Jos oikein
muistan, niin tähän kyseiseen kytkökseen liittyy myös se, että tässä kohtaa on vaalirahoit-
uksesta ja siitä langetetuista tuomioista kysymys. Kuinka näitä kahta erilaista asiaa voi-
daan vertailla? Toivottavasti Mölsäkin ymmärtää, miksi keskustapuolue ei ole kovin hana-
kasti lähtenyt tähän ay-liikkeen arvosteluun.

19.25 **Martti Mölsä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mennään nyt tä-
hän kansallispuistoasiaan, vaikka en ole intohimoinen puistojen kannattaja. Mutta jos juh-
lavuonna sellainen halutaan perustaa taikka on perustettava, niin olen vilpittömästi Hossan
kansallispuiston kannalla. Kuten täällä edustajat Mattila ja Jarvakin jo totesivat, kaikki on
Kainuussa valmista. Eli siinä suhteessa olen Hossan kannalla ja tietenkin kysyn: onko kus-
tannusvertailua jo olemassa siitä, kumpi on sitten edullisempaa perustaa, Porkkala taikka

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Hossa, ja mitä nämä kustannukset loppujen lopuksi sitten tulevat olemaan? (Timo Heinonen: Tuotot monin verroin suuremmat!) Ihan tämmöinen yksinkertainen kysymys.

19.26 **Timo V. Korhonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minustakin tuli itse asiassa vasta tänä vuonna innokas uuden kansallispuiston kannattaja. (Naurua) Eli hallitusohjelman mukaan todella 2017 juhlavuonna perustetaan, kuten todettu, yksi uusi kansallispuisto, ja pakko minunkin todeta Hossan osalta muutama tosiasia. Siellä luontoarvot ovat aivan huikeat, ne ovat kohdallaan. Kulttuuriarvot ovat mittavat, vastaavat Suomen 100-vuotiseen historiaan. Kuten sanottu, valtio omistaa jo maat, poikkeuksellisesti paikallinen tuki on täysin saumaton, jota muun muassa minun puheenvuoroni osoittaa. Hossan valinta myös taloudellisten arvojen näkökulmasta on tässä tilanteessa hyvin järkevää. Perustamis- ja ylläpitokustannukset ovat hyvin vaatimattomat. Eli, arvoisa ministeri, minäkin toivon hartaasti, että edustaja Jarva ja muut saavat lähiaikoina niitä iloisia uutisia Hossan kansallispuiston perustamisesta.

19.27 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella, kyllä täälläkin päässä iloisia uutisia odotetaan kansallispuiston perustamisesta, mutta ehkä sillä tapaa erilaisia iloisia uutisia, että odotetaan, että se kansallispuisto perustetaan Porkkalaan. Mutta ehkä emme ala tässä tätä debattia käymään siitä, kumpi kansallispuisto olisi parempi. Omasta mielestäni tietenkin Porkkala, (Naurua) mutta nämä ovat tietenkin mielipidekysymyksiä.

Olisin kysynyt ministeriltä enemmänkin tähän rakentamiseen liittyen sitä, että niin kuin kaikki tiedämme, se on haasteena, että meillä niitä kohtuuhintaisia asuntoja ei ole riittävästi. Nyt varsinkin, kun tarve vielä lisääntyy, kun niille turvapaikanhakijoille, jotka sitten tulevaisuudessa tulevat oleskeluluvan saamaan, pitäisi vielä kuntapaikka löytää, se tulee nostamaan vielä radikaalisti kohtuuhintaisten asuntojen tarvetta. Valtiovarainvaliokuntahan tässä mietinnössään puuttui nimenomaisesti tähän ja vaati, että hallitus kävisi nyt kaikki keinot läpi ja toisi jonkun ratkaisun, millä tämä asia pystyttäisiin (Puhemies koputtaa) ratkaisemaan kestävästi. Onkohan tästä teillä jo käyty keskustelua? Voisitteko vähän valottaa, minkälaisia ratkaisuja tähän on ajateltu?

19.28 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan liian usein erilaiset valitukset viivästyttävät rakennushankkeita ynnä muita hankkeita ja aiheuttavat niille kohtuuttomiakin lisäkustannuksia ja viivästyttävät niitä nimenomaan. Siksi myös viranomaiskäsittelyille tulisi asettaa kaavoitusprosessissa tietyt, nimenomaan sitovat käsittelyajat. Rakentamisessa yleensäkin normien ja byrokratian purkua tulisi jatkaa ja käynnistää sitä toden teolla. Itse kiinnittäisin huomiota esimerkiksi väestönsuojien rakentamisvelvoitteisiin. Arvoisa ministeri, voitaisiinko niitä keventää jollain tavalla?

Toinen asia on se, että täällä jo nousivat esteettömyysvaatimukset esille. Omasta mielestäni on kovin kohtuutonta se, että jos esimerkiksi rakennetaan 20 neliön asuntoja, niin siellä tarvitaan 6—7 neliön wc-tilat. Näissä pitäisi olla (Puhemies koputtaa) myöskin kohtuullisuutta. On hyvä, ministeri, että sanoitte, että näitä asioita selvitetään.

19.29 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin vielä minäkin palata tähän Itämeri-asiaan, jota täällä on sivuttu. Nimittäin Itämeren hyvän eko-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

logisen tilan edistäminen on meidän kärkihankkeita, ja tarkoituksena on tehostaa toimia Itämeren suojelemiseksi.

Tähän budjettiin liittyen olen syksyn aikana koettanut selvittää vähän tämän Itämeri-rahoituksen kokonaisuutta, ja se on tuntunut olevan hieman haasteellista, kun nämä varat ovat kahden eri ministeriön alla ja siellä eri momenteilla ja osa on kärkihankkeissa. Kysyisinkin ministeriltä, onko olemassa tällaista koontia tämän Itämeri-työn ympärillä budjetista ensi vuodelle.

19.30 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pariisissa solmittu ilmast sopimus on Suomelle mahdollisuus, kuten tiedämme, jota ei voi hukata tällä hetkellä. Cleantech-ratkaisujen kysyntä tulee tulevaisuudessa kiihtymään hurjasti, ja me voimme tarjota ratkaisuja esimerkiksi älykkäisiin liikennejärjestelmiin, jäte- ja vesihuoltoon ja energiatehokkuuteen. Cleantech-yrityksille avautuvat valtavat vientimarkkinat, eli luvassa on kymmeniätuhansia uusia työpaikkoja, jos nämä mahdollisuudet osataan hyödyntää. Suomella on tarjota infrastruktuuriratkaisuja, joita maailmalla tarvitaan, ja meidän tuleekin iskeä näille avautuville markkinoille mahdollisimman nopeasti. Kysyinkin ministeriltä: missä vaiheessa vihreän teknologian vientisuunnitelmamme ovat, etteivät muut meidän kanssa kilpailevat maat, kuten Ruotsi, Tanska ja Norja, aja meidän ohitsemme, vai ovatko jo ajaneet?

19.31 Anne-Mari Virolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! YK:n ihmisoikeudet edellyttävät itsemääräämisoikeutta, valinnanvapautta ja yhdenvertaisuutta. Tätä taustaa vasten valtioneuvosto jo vuonna 2010 päätti kehitysvammaisten laitostasumisen purkamisesta.

Olenkin iloinen, että edelleen budjetissa on 120 miljoonan euron myöntövaltuus erityisryhmien asuntotuotantoon, ja varsinkin, kun tässä valiokunnan mietinnössä korostetaan, että etusijalla ovat kaikkein vaikeimmassa asuntotilanteessa olevat elikkä pitkäaikaisasunnottomat, kehitysvammaiset ja mielenterveyskuntoutujat sekä muistisairaat.

Tiedämme, että näiden asuntotuotannossa on erityisvaatimuksia rakenteellisille ratkaisuille, mutta eivät pelkästään rakentamisen kustannukset ole haasteena, vaan kaavoituksen suhteen on esiintynyt aika lailla ongelmia. Nimby-ilmiö on tätä päivää, esimerkiksi kehitysvammaisia ei haluta siihen naapuriin.

Kannustan ministeriä seuraamaan jatkossakin, miten tämän myöntövaltuuden (Puhemies koputtaa) tason suhteen pärjätään, ja toimimaan ripeästi, jos tilanne niin vaatii, että lisärahaa tarvitaan.

19.32 Ulla Parviainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan minäkin vielä tuohon kansallispuistoasiaan ja mainittuun Hossaan, sillä mielestäni Hossa sopii erityisen hyvin itsenäisyyden kansallispuistoksi juuri sen upean luonnon ja myöskin niitten historiallisten, itsenäisyyteen liittyvien kiinnekohtien vuoksi. Ja kun tuolla Hossan retkeilyalueella viitisenkymmentä vuotta retkeilty olen, niin kun tässä on jo edustajilla ollut hirveän hyvä tieto Hossasta ja kysymyksiä ministerille esitetty, niin kysyinkin ministeriltä, puuttuuko ministeriltä vielä jotain oleellista tietoa, jotta pystyisi tämän Hossan nimeämään. (Naurua)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

19.33 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on sivuttu tänään myös erittäin tärkeitä aiheita: asumista ja ennen kaikkea kohtuuhintaista asumista. Meillä on siinä paljon tehtävää, mutta tietenkin erityisesti näin pääkaupunkiseudun puolelta voin sanoa, että katto pään päällä on jokaiselle arvokasta, mutta mielellään sellainen katto, johon on varaa.

Mutta me tarvitsemme siihen oikeanlaisia keinoja, ja palaan vielä tähän, mitä edustaja Modig täällä jo aikaisemmin esitti, eli vuokra-asuntolainojen korkotukeen. Saimme tästä, arvoisa ministeri, paljon kritiikkiä valiokunnassa. Itse asiassa asiantuntijat, jotka kävivät meillä asiasta kertomassa, kertoivat, että nämä vaikutukset olisivat hyvin marginaalisia, vuokriin tulisi noin 20 senttiä mahdollisesti muutosta, ja toisaalta asuntojen rakentamisen hyvin radikaali väheneminen koettiin huomattavasti suurempana ongelmana. Tätä kritiikkiä tuli erityisesti niiltä tahoilta, joiden päätavoitteena ei ole tehdä voittoa asunnontuottamisesta, ja toivottiin vielä ennen kaikkea, (Puhemies koputtaa) että saadaan asumisesta tämmöistä kokonaisuutta ja (Puhemies: Aika!) isompaa ohjelmaa. Mitä vastaatte tähän kritiikkiin?

19.34 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerikin toi esille Pariisin sopimuksen avaamat suuret mahdollisuudet ympäristöliiketoiminnalle, kuten moni muukin. Sen kannalta on kuitenkin tärkeää, että suomalainen luonnon- ja ympäristönsuojelu on maailmalla uskottavaa, ja nämä hyvin rajut leikkaukset luonnonsuojelun määrärahoihin sitä uskottavuutta valitettavasti heikentävät. On muistettava myös ilmastonmuutoksen vaikutus metsiin, esimerkiksi se, että tänne leviää uusia tuohyönteisiä. Edustaja Hakkarainen ei tykkää ötököistä, mutta voi tulla erityisen kiusallisia ötököitä. Tällaisia uhkia ja häiriöitä vastaan ekosysteemit, kuten metsät, ovat sitä vastustuskykyisempiä, mitä monimuotoisempia ne ovat.

Lisäksi haluaisin todeta, että se, mitä ministeri Tiilikainen äsken totesi metsänieluista ja metsähakkuiden lisääntymisestä, on jossain määrin ristiriidassa sen kanssa, mitä eilen maa- ja metsätalousvaliokunnalle ja ympäristövaliokunnalle ilmastopaneelin (Puhemies koputtaa) asiantuntijat kertoivat.

19.35 **Pirkko Mattila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäisessä puheenvuorossani kysyin ministeriltä, että onhan Hossan hanke tuttu, ja nyt voin ainakin olla vakuuttunut siitä, että tämä isänmaallinen, erittäin erittäin isänmaallinen, hanke on nimenomaan ministerille tuttu, ja kyllä minun puolestani voidaan vaikka tänä iltana päättääkin siitä, että kansallispuisto nimenomaan Hossaan rakennetaan.

Mutta vielä näistä hiilinieluista ja nimenomaan Pariisin ilmastopuhtausliikkeen liittyvistä tavoitteista. Haluaisin nyt ministeriltä kysyä: mitä teidän sektorillanne on tällä hetkellä tekeillä nimenomaan liikenteen päästöjen osalta? Mehän tiedämme, että kun ne ovat olleet päästökaupan ulkopuolella, niin sieltä kuitenkin merkittäviä tuloksia voidaan saada aikaan, vaikkapa nimenomaan maatalouden tuottamia biopolttoaineita tai mitä muuta vastaavaa vähäpäästöistä meillä Suomessa on mahdollista ottaa käyttöön.

19.36 **Pertti Salolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yritin eduskunnan kyselytunnilla saada puheenvuoroa, että olisin voinut vastustaa Vuotoksen altaan rakentamista, joka on jälleen noussut taktisesti, taitavasti, juuri tässä joulun alla on vedetty esiin, jotta ei kunnolla sitä vastarintaa pystyttyä järjestämään. (Olavi Ala-Nissilä: Min-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

kä takia sitä pitäisi vastustaa?) Nyt ensinnäkin tämä on aika törkeätä sikäli, että korkein hallinto-oikeus on aikanaan tehnyt tästä ratkaisun ja todennut, että tätä päätöstä kaikki noudattakoot, mutta sitä ei ole noudatettu, vaan siellä on venkoiltu ja pidetty ihmisiä epäetietoisuudessa vuosikymmeniä siitä, mikä tämän alueen kohtalo on. Se on täysin kohtuutonta.

Mitä näihin kansallispuistoihin tulee, niin minulla ei ole mitään sitä vastaan, että Hossa perustetaan. Se on erittäin hieno kansallispuisto. Mutta täytyy ottaa huomioon se, että meillä on myöskin valtavan paineistettu alue Porkkalassa. Hossa on aika hyvässä turvassa, se on melkein jo kansallispuisto, mutta Porkkala on kovan väestöpaineen ja kulutuksen uhkaamana. Sen vuoksi tässä on otettava tarkasteluun myöskin tämä Porkkalan kansallispuisto — ja juhlistetaan itsenäisyyttä (Puhemies koputtaa) oikein kunnolla, perustetaan molemmat. (Eduskunnasta: Hyvä idea!)

19.38 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastosopimus on täällä tullut hyvin esille, ja todella kiitokset yli puoluerajojen ovat tulleet aiheesta tässä tapauksessa. Mutta nyt meidän pitää olla todella huolellisia, että Suomesta ei tule kohtuutonta maksumiestä. Me emme saa siirtää myöskään meidän ilmasto-ongelmiamme kehittyviin ja kehitysmaihin.

Metsäasioita on otettu tässä hyvin esille, mutta maatalous on ollut nytten huonosti esillä. Meidän on oltava todella varmoja siitä, että meidän maataloutemme ei tule tästä kärsimään. Meidän peltomme luokitellaan hyvin helposti hiilen päästäjiksi, mutta peltomme ovat kuitenkin nurmella hyvin paljolti ja sitovat erittäin paljon aktiivisessa viljelyssä hiiltä. Samanaikaisesti meillä on valtava määrä turvemaita ja -soita, jotka luonnontilassa päästävät ison määrän metaania ilmaan ja ovat todellakin hiilipäästö, mutta peltona ollessaan ne voivat olla jopa sellaisia, että ne sitovat hiiltä enemmän kuin luonnontilaisina.

19.39 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pakko täältä on myös kiittää siitä, että ministeri on ollut aktiivinen ja pystynyt tuomaan niitä eduskunnan asetettamia näkemyksiä, mitä suuri valiokunta on pyrkinyt ohjeistamaan, ja siinä mielessä on kiitoksen aika. Kun ollaan tultu tälle äärelle, missä on nämä suuret mahdollisuudet, niin nyt kysyn ministeriltä, mikä on Suomen hallituksen se ratkaiseva askel siihen suuntaan, että todellakin olemme jakamassa sitä cleantechin mahdollisuutta. Kuinka paljon on käyty jo keskusteluja siitä, mitenkä ympäristöministeriö ja TEM yhdessä lähtevät tekemään niitä edellytyksiä, että Suomessa voi syntyä itsekkäästi tuotettuina referenssilaitoksia, joita voimme viedä? Pelkkiä suunnitelmia emme voi myydä Kiinaan emmekä muihinkaan kehittyviin teollisuusmaihin. Me tarvitsemme niitä referenssejä. Mikä on se suomalainen lääke, jotta meille voi (Puhemies koputtaa) tähän maahan syntyä referenssejä?

19.40 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustajat Karimäki ja Salolainen ottivat hyvin rakentavalla tavalla tämän kansallispuistoasian esille, ja molemmat todellakin, Porkkala ja Hossa, ovat arvokkaita kohteita. Minulle sopii vallan mainiosti, että molemmat perustetaan vaikka juhluvuonna. Kysyn ministeriltä, onko siihen mitään taloudellisia mahdollisuuksia, koska tästä syntyy ainakin konsensus. Jos se ei ole mahdollista, niin sitten ehkä täytyy ottaa jonkinlainen aikajänne siihen. Kysyn ministeriltä tätä maantieteellistä painotusta, kaksi näkökulmaa: Teijo ja Saaristomeri on perustettu tässä ihan taannoin, ja toinen maantieteellinen näkökulma liittyy siihen, että juhluvuoden 2017 yksi kärkihanke on Helsingin keskustakirjasto. Nyt sitten jos Porkkala on siinä toi-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

nen kärkihanke vieressä, niin onko se maantieteellisesti hieman epätasapainoinen, vai pitäisikö siinä tarkastella koko Suomea ja sitten ottaa Hossa mahdollisesti ensimmäisenä vaihtoehtona?

19.41 **Veera Ruoho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Normienpurkutalkoot ovat jo totta. Espoon Siikajärvelle nousi konttiasuntorivitaloja turvapaikanhakijoille ennen kuin mitään rakennuslupia oli edes haettu. Tarkistin tämän asian Espoon rakennusvalvonnan päälliköltä Rehn-Kiveltä. Arvoisa ministeri, konttiasunnot olisivat hyvä ratkaisu myös muille kohtuuhintaista asumista kipeästi tarvitseville pienituloisille, opiskelijoille, asunnottomille, kuten tietenkin myös näille turvapaikanhakijoille. Toivoisinkin siis yhtä nopeaa ratkaisua tähän asuntopulaan, joka vaivaa pääkaupunkiseutua, kuin mitä on näitten turvapaikanhakijoiden kanssa tehty.

19.42 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä olemme kaikki tietysti painiskelleet sen asian kanssa, että meillä eletään niukkuuden aikoja. Luonnonsuojeluun uusien alueiden perustamiseen varoja on kovin vähän. Niin kuin ministeri tässä todisti, se ei tietysti tarkoita sitä, etteivätkö nykyiset suojelualueet jatkuisi ja etteikö tosiaan niiden sisällä myöskin monimuotoisuus voisi itse asiassa lisääntyäkin.

Mutta olisin oikeastaan kysynyt ministeriltä. Kun tässä on tullut esiin sellainen aloite, jossa ollaan perustamassa säätiötä, jossa on jo joitakin tunnettuja yrityksiäkin mukana, niin kuin Lohja Rudus ja Lassila & Tikanoja muun muassa, joilla ajatuksena on se, että olisi tällainen rahasto, josta yritykset voivat kompensoida omassa toiminnassaan näkemäänsä ikään kuin luonnontilan käyttöä sillä, että tämä rahasto hankkii sitten suojelutarkoituksissa vapaaehtoisesti, ihan niin kuin Metso-ohjelman periaatteen tyyppisesti, alueita, jotka voitaisiin sitten suojella, niin miten me voisimme kenties vauhdittaa tämäntyyppistä toimintatapaa, jossa ilman veronmaksajien kohtuuttomia panostuksia päästäisiin kuitenkin etenevään nimenomaan arvokkailla (Puhemies koputtaa) suojelukohteilla edelleen?

19.43 **Sanna Marin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutos on yksi meidän aikakautemme suurimmista haasteista. On valtavan hieno asia, että Pariisissa on ilmastopuoli löytenyt ja ilmastopuoliin päästy. Se ei ole kuitenkaan meidän ainoa haasteemme tässä ajassa, vaan vähintäänkin yhtä suuri ongelma on luonnon monimuotoisuuden hupeneminen. Haluaisinkin kysyä tässä vaiheessa ministeriltä, kun nyt luonnonsuojelurahoja leikataan todella paljon, mitä kuuluu soidensuojeluohjelmalle. Millä tavalla me suojellemme tässä ajassa nimenomaan luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta äärimmäisen arvokasta suomalaista suoluontoa? Millä tavalla te aiotte ministerinä edistää soidensuojeluohjelmaa, joka todella surullisesti edellisen ympäristöministerin osalta viime kaudella torpattiin?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän tässä vaiheessa vielä kolme vastauspuheenvuoroa. Sen jälkeen olisi ministerin vastaus, ja sitten me menemme hetkeksi puhujalistaan ja sen jälkeen siirrymme kello 20 asiakohtaan 5. Nämä kolme henkilöä ovat edustajat Meri, Mikkonen ja Sirén.

19.44 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisin pikkusen vielä keskustellut näistä ympäristöluvista ja valitusprosesseista.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Minuun on ollut muutama yrittäjä yhteydessä, toinen ajoradoilta, kartingradoilta tuolta Hausjärveltä ja toinen meidän ampumaradalta Hyvinkäältä. On tuotu tosi paljon huolta siitä, että nämä ympäristöluvien käsittelyt ovat tosi monimutkaisia ja niistä on valtavat kulut hakijoille. Elikkä näissä prosesseissahan hakijan pitää toimittaa semmoisia selvityksiä viranomaiselle, jos hän ei hyväksy täysin niitä viranomaisen mittaustuloksia tässä prosessissa. Toivoisinkin, että nämä käytäisiin nyt oikeasti kunnolla läpi. Meillä on myös maa-ainesluvuissa ja ympäristöluvuissa valitusreitit eri prosesseissa eri hallinto-oikeuksiin, ja siellä saattaa tulla sitten ongelmia niitten ristiriitaisuuksissa — tämä on oikeasti ongelma — ja sitten myös siinä, että siellä on asianosaisen asema hyvin laaja myös silloin, jos sinä olet muuttanut sinne ehkä myöhemmin tietoisena tästä tilanteesta. Pyydän, että tämä otetaan aidosti vakavasti. (Puhemies koputtaa) Siellä seisoo paljon rahaa.

19.45 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hienoa ollut kuunnella, miten laajaa kannatusta kansallispuiston perustaminen on tänä iltana tässä salissa saanut. Mikä voisi olla parempi lahja 100-vuotiaalle Suomelle kuin suojella pala suomalaista luontoa? Kansallispuistothan on ennen kaikkea tarkoitettu retkeilyyn, ja ne ovatkin erittäin suosittuja retkeilykohteita. Kansallispuistobrändi on erittäin hyvä laadun tae. Siksi olisi minusta kunniallista, jos perustaisimme kaksi kansallispuistoa, sekä Hossaan että Porkkalaan. Molemmat alueet täyttävät kriteerit, ovat pitkälti jo valtion omistuksessa ja pitkälti myös joko retkeily- tai muuna suojelualueena. Tiedetään, että jokainen kansallispuiston palveluihin sijoitettu euro tulee kymmenkertaisena takaisin paikallistaloudelle, joten vaikka siihen nyt hieman enemmän rahaa tässä kohdin menisi, se tulee alueelle takaisin, ja kun luonnonsuojelurahojen muuten merkittävästi vähennetty, (Puhemies koputtaa) tämä olisi pieni tapa kompensoida sitä.

19.46 Saara-Sofia Sirén kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tämä ilmastopäätös oli upea asia, siitä vielä kiitos. Ja nyt kun parhaillaan ilmasto- ja energiastrategiaa täällä kansallisesti laaditaan vuodelle 2030, kysyisinkin, miten huomioidaan tässä strategiassa tammoinen pidemmän ajan skenaario nyt, kun tavoitteena on vuodelle 2050 tämän ilmastopäätöksen myötä saada päästöt nolllaan.

Haluan minäkin vielä tähän kansallispuistoasiaan sen verran ottaa kantaa, että kannatan kyllä tätä edustaja Salolaisen ehdotusta, että perustetaan molemmat. Olen ymmärtänyt, että tämä on mahdollista myös kärkihankkeen budjetin mukaisesti.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten ministeri Tiilikainen, olkaa hyvä, enintään 5 minuuttia.

19.47 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Pysin poimimaan joitain asioita, mihin useampi edustaja on puuttanut, ja aloitan tästä Itämeren suojelusta, vesien suojelusta, ja tästä Pidä Saaristo Siistinä -järjestön tekemästä arvokkaasta työstä. Todellakin, järjestöllähän on neljä alusta, mitkä eri puolilla operoivat, ja mikään niistä ei ole ihan tuore, eli kyllä siellä ilman muuta se tarve alushankinnalle on. Nyt sitten se mahdollisuus, voiko Öljysuojarahastosta myös ei-viranomaiskäyttöisiä aluksia rahoittaa, voidaan tietenkin selvittää, mutta se pään avaaminen sitten tämän kaltaisiin hankintoihin ei sekään ole aivan yksinkertainen juttu. Mutta se työ, mitä kyseinen järjestö tekee meidän ympäristömme hyväksi, on todella arvokasta.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Sitten tästä metsien monimuotoisuudesta olen aivan samaa mieltä kuin Karimäki, että kyllä minustakin on valitettavaa se, että Metso-rahoja on vähemmän. Totta kai mielihyvin olisin käyttämässä niitä runsaammin uusien metsiensuojelukohteitten saamiseen suojelun pariin, koska tuota tarjontaa on, eli metsänomistajat hyvin mielellään tarjoavat näitä kohteita. Mutta nyt kun määrärahoja on niukasti, niin niitten mukaan eletään, ja silloin nousevat just nämä kriteerit, mitä täällä peräänkuulutettiin useammassakin puheenvuorossa, että niukoilla rahoilla on sitten pystyttävä poimimaan nimenomaan ne luonnon kannalta kaikkein tärkeimmät kohteet.

Tästä liittymäkohta tänne soiden suojeluun, mistä edustaja Marin muun muassa kysyi. Nyt Metsähallituksen osaltahan tehdään tämä soidensuojeluohjelma, 36 000 hehtaaria näitä kohteita on kartoitettu ja ne suojeluun saatetaan. Sitten metsäisten soitten osalta, missä voi olla sitä uhkaa, että se luontoarvo olisi katoamassa, pyritään myös tätä Metsoa kriteerien salliessa käyttämään, eli myös siltä puolelta ovat ne arvokkaimmat kohteet, jos niitä jokin uhkaa. Onneksi meillä on hyvin paljon suoluontoa, mikä on jääkauden jälkeen pikkuhiljaa syntynyt ja mitä ei tälläkään hetkellä uhkaa mikään, eli eiväthän ne ole katoamassa, monetkaan luontoarvot, vaikka ne eivät olisi virallisen suojelun piirissä, onneksi.

Mutta täällä monimuotoisuudessa tarvitaan just näitä uusiakin lähestymistapoja, tällaista bisneksen ja biodiversiteetin yhteistoimintaa. Itse asiassa tammikuussa olen järjestämässä tällaisen round tablen metsäluonnon ympärille, mihin alan toimijoita, yrityksiä ja järjestöjä, kutsutaan nyt ideoimaan, että kun ollaan tässä niukassa rahatilanteessa, niin miten sitten pystyisimme vielä paremmin toimimaan.

Sitten tämä konsepti, mihin edustaja Mykkänen viittasi, että jotkut eturivin yritykset tekevät tällaisista biodiversiteettikompensaatiota toisaalla, jos niitten toiminta heikentää monimuotoisuutta toisaalla, on mielenkiintoinen konsepti. Tässähän meillä syksyllä oli täällä iso seminaari, ensimmäistä kertaa Euroopassa itse asiassa järjestettiin, Helsinki oli paikka, ja tämä on ala, mitä mielihyvin olen edistämässä.

Sitten kiitoksia hyvästä valaistuksesta erilaisten kansallispuistoehdokkaitten suhteen. Tässä kohtaa hallitus, niin kuin aina hyvä hallitus, tekee huolellista valmistelutyötä, ja tämän vuoden loppuun mennessä pitäisi tuon virkamiesvalmistelun, missä ympäristöministeriön virkamiesvoimin tätä vertailua näitten vaihtoehtojen välillä tehdään, olla loppuun saatettu aikataulun mukaisesti.

Näistä liikennepäästöistä ja lento- ja meriliikenteen osuudesta ilmastopöytäkirjassa: Meillähän Suomessa edistetään vahvasti tätä edistyneitten biopolttonesteitten osuuden kasvatusta liikennepolttoaineissa, 40:tä prosenttia tavoitellaan vuoteen 2030 mennessä. Karimäki muistaakseni kysyi tästä ilmastopöytäkirjasta. Siinä ei ole mainittu erikseen lento- ja meriliikennettä, ja yhdessä joittenkin maitten kanssa tässä ihan hiljan otettiinkin statement, muun muassa Ruotsi ja Suomi olivat siinä mukana, että nyt kun maailman maat ovat sopineet tästä ilmastosovusta kaiken kaikkiaan, niin samojen maitten pitäisi nyt siellä kansainvälisissä merenkulkujärjestöissä ja lentoliikennejärjestöissä ottaa myös askel eteenpäin, jotta nämä maailmanlaajuiset alat saataisiin tänne sopimuksen piiriin myöskin niitten järjestöjen päätöksillä.

Myllykoski, Lehto ja monet muut kysyivät tästä cleantechistä, että millä eväin ja millä toimialoilla. Toimialoja on paljon, ja kyllä tässä nyt myös yrityksillä on iso vastuu, eli kaikki, jotka ovat miettineet ja kuvitelleet, että nyt heillä on jotain tarjottavaa, niin ei muuta kuin rohkeasti eteenpäin, ja valtiovalta esimerkiksi näillä tutkimus- ja kehityspanoksilla ja kärkihankerahoilla tätä kehitystä tukee.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Asuntorakentamisen lisääminen suhteessa esimerkiksi siihen, että meillä on maahanmuuttajiakin paljon, (Puhemies koputtaa) mistä täällä kysyttiin, tulee todellakin meidän eteemme. Itse asiassa tänään Ruotsin kollegan, asuntoministerin, kanssa tapasimme ja keskustelimme, ja tämä oli varmaan (Puhemies koputtaa) hyödyllinen keskustelu molemmin puolin, niin että aina toiselta oppii. Mutta asuntorakentamista kaiken kaikkiaan meidän pitää hallituksen tavoitteitten mukaisesti pystyä lisäämään.

Jos saan, puhemies, sanoa kiitokset äärimmäisen rakentavasta ja monipuolisesta keskustelusta, mitä olette käyneet. Kiitos.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Puhujalistaan, edustaja Karimäki. — Otetaan muutama puheenvuoro tässä ja sitten käynnistetään se kohta 5.

19.53 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa rouva puhemies! Luonnontilaisten soiden osuus maamme soista on olemattoman pieni, sillä valtaosa soistamme on ojitettuja. Vapaasti ja luonnontilaisena virtaavia vesistöjä on todella vähän, ja monet ympäristöjärjestöt ovatkin ottaneet sydämenasiakseen virtavesien ennallistamisen.

Luonnontilaisen ja monimuotoisen metsän osuus kaikista Suomen metsistä on hälyttävän pieni, sillä valtaosa metsistämme on talousmetsiä. Suojelun tasoa on onnistuttu parantamaan hankkimalla uusia suojelualueita muun muassa Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuuden Metso-ohjelmalla. On vastuutonta, että hallitus leikkaa tästä vapaaehtoisen suojelun ohjelman määrärahasta yli puolet pois. Se vaarantaa laajojen yhtenäisten suojelualueiden toteuttamista ja kiihdyttää kuudetta sukupuuttoaaltoa.

Suomen luontotyypin suojelua pitää oleellisesti parantaa, sillä puolet Suomen eri luontotyypeistä on luokiteltu uhanalaisiksi. Moni eliölaji on vaarassa kadota sukupuuttoon. On keskeistä valmistella ja toteuttaa uhanalaisten lajien luonnonsuojelulain mukaisia suojeluohjelmia. Kun lajia suojellaan, suojellaan myös sen elinympäristöä. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen tarkoittaa sitä, että luonnonsuojelun eteen on panostettava paljon enemmän kuin ennen.

Arvoisa puhemies! Hyvä asia on päätös uuden kansallispuiston perustamiseksi Suomen 100-vuotisjuhlan kunniaksi. Ehdolla ovat pohjoisen Hossa ja etelän Porkkala. Molemmat ovat upeita alueita, ja vihreät kannattavat kahden puiston perustamista.

Monet seikat puoltavat Porkkalaa kansallispuistoksi. Porkkala on pääkaupunkiseudun viherkehän läntinen, merellinen helmi. Se on suosittu retkeilyalue, jossa voi kulkea rantakallioilla, uida uimapaikoilla ja veneillä saaristossa. Uusi kansallispuisto vahvistaisi rakennuspaineiden uhkaamaa pääkaupunkiseudun viherkehää. Merellinen luonto, lintuluodot, kalliot, rantaniityt ja vedenalaiset harjut on säästettävä jälkipolville. Porkkalan kansallispuiston perustaminen turvaa parhaalla mahdollisella tavalla alueen luontoarvot sekä mahdollistaa virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamisen. Koska alueella on nyt pieniä vaikkakin upeita erillisiä virkistysalueita, se on silti rikkonainen ja kaipaa kokonaisvaltaista kehittämistä, muun muassa laajempia ulkoilureittejä. Kansallispuistosta hyötyisivät paitsi luonto myös pääkaupunkiseudun asukkaat, matkailijat sekä yrittäjät.

Kirkkonummen Porkkalaan perustettiin kansallispuisto ensimmäisten joukossa jo vuonna 1938. Puisto sijoittui Stora Träskön saarelle mutta lakkautettiin parikymmentä vuotta myöhemmin Porkkalan vuokra-alueen palautuksen yhteydessä. Porkkalan kansallispuisto olisi ainutlaatuinen kokonaisuus hakamaita, sisälahtia ja hyljeluojoja. Historian ympyrä sulkeutuisi, kun sotien jälkeen lakkautettu kansallispuisto palautettaisiin arvoonsa.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Luontojärjestöt ovat esittäneet, että kansallispuisto perustettaisiin alkuvaiheessa valtion maille Kirkkonummen, Siuntion ja Inkoon kuntien alueille. Ehdotuksen mukaan kansallispuistossa olisi 1 600 hehtaaria maata ja 8 000 hehtaaria vesialueita. Uudenmaan liitto ja alueen kunnat tukevat kansallispuiston perustamista Porkkalaan. Uudenmaan maakunta-kaavassa on olemassa kaikki tarvittavat varaukset päätöksen toteuttamiseksi. Porkkala olisi napakymppi juhluvuoden teemojen — nykyisyys, menneisyys, tulevaisuus — kannalta.

Arvoisa puhemies! Äsken kävimme hyvää debattia, ja esille nousivat muun muassa esteettömyysmääräykset, joiden heikentämistä on kovasti pelätty. Esteettömien asuntojen tarve kasvaa, kuten ministeri täällä totesi, ja tarvitaan parempaa suunnittelua, jotta voidaan rakentaa esteettömiä asuntoja, ja kun esteettömyys otetaan jo varhaisessa vaiheessa huomioon, se ei edes tule kovin kalliiksi. Oli hienoa, että ministeri Tiilikainen totesi täällä, että esteettömyystavoitteista ei tarvitse tinkiä. Se on helpottava viesti monille vammaisjärjestöille, mutta nyt on todella tärkeätä ja jatkossa pitää paremmin varmistaa, että uudisrakentaminen todella on esteetöntä ja noudattaa olemassa olevia esteettömyysmääräyksiä.

19.58 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ajattelin sanoa muutaman sanan puurakentamisesta. Se löytyy myös hallitusohjelmasta, ja ensi vuonna on tulossa myös toimenpiteitä sen osalta. Puurakentaminen on terveellistä, se on kaunista, ja puurakentaminen on mitä parhain tapa myös varastoida hiiltä. Jos kaikista maailman jätteistä 40 prosenttia syntyy rakentamisesta, myös siinä on sijansa, että nämä rakennukset on kestävästä ja kierrätettävistä materiaalista tehty.

Puurakentaminen on hyvin trendikästä maailmalla, ja Keski-Euroopassa, Skotlannissa, on jopa aivan tämmöinen buumi menossa. Suomalainen pitkään kasvanut puu on erittäin hyvä rakennusmateriaali.

Lainsäädäntö alkaa olla kohdallaan. Meilläkin puukerrostaloja nousee jo joka puolelle, mutta meillä on joitakin ongelmakohtia vielä niin omassa lainsäädännössä kuin sitten myös muilla osa-alueilla.

Ensimmäisenä ja ehkä tärkeimpänä tällä hetkellä on se, että Suomessa puu palaa nopeammin kuin Ruotsissa. Toivoisin vahvasti sitä, että tämä asia selvitettäisiin, onko se todella näin, että suomalainen puu on herkempää palamaan. Tuskinpa.

Toisekseen rakennustarkastajien osaaminen puurakentamisessa on valitettavasti pääsyt hieman vähenemään, koska puurakentamista ei Suomessa ole juuri harjoitettu, varsinkin isoissa kohteissa, muutamaan kymmeneen vuoteen. Eli tätä osaamistasoa täytyisi nostaa.

Ja kolmanneksi ihan näiden rakennusmestareiden puurakentamisosaaminen ja -koulutus pitäisi saada uudelleen voimistettua ja kehitettyä, (Puhemies koputtaa) jotta me todella saamme hyviä, kestäviä puurakennuksia tänne Suomeen jatkossa paljon.

20.01 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Tuo oli erittäin tärkeää puhetta, mitä kuultiin puurakentamisesta, ja siinä meidän on syytä edistyä. Mutta kannattaa muistaa myöskin se, että tulevaisuudessa nanosellun kautta voidaan tehdä rakentamiseen tuotteita, joilla korvataan sekä betonia että terästä. Tämä on sitä tulevaisuuden osaamisaluetta, joka myös sitoo hiiltä sitten oman historiansa aikana, ja nämä tulevat olemaan niitä vastauksia, joita me tarvitsemme, jotta pystymme tuon 1,5 astetta alittamaan, toivottavasti.

Mutta sitten minäkin herkistyin täällä kovasti tähän kansallispuistokeskusteluun. Kaikki osasivat kyllä hyvin tuoda esille oman alueensa kansallispuiston hyvät puolet, ja on var-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

masti helppo yhtyä näihin. Olen entistä vakuuttuneempi siitä, että me tarvitsemme kaksi kansallispuistoa tässä vaiheessa, koska ne ovat hyvin erilaisia myöskin luontotyypeiltään. On erinomainen asia, että kansallispuistoilla on tuki alueen asukkailta. Itse olen aikanaan ainoana kansanedustajana 90-luvulla ollut Kolin kansallispuiston perustamisen kannalla. Ei ole kauhean helppo se tilanne, jos sekä poliittisesti että alueellisesti kansalaiset vastustavat niinkin hienoa asiaa kuin Kolin kansallispuistoa, mutta siellä se tällä hetkellä on ja voi hyvin.

Haluan sanoa jonkun sanan asuntopolitiikasta. Täällä on aivan oikein ollut esillä ja valiokunta mietinnössään toteaa, että se, mistä meillä on kaikkein suurin pula, on kohtuuhintaiset — itse vielä lisäksi: pysyvässä vuokra-asutuskäytössä olevat — vuokra-asunnot. Sen vuoksi toivoisinkin nyt, että hallituksessa todella mietittäisiin sitä, että nyt käytettäisiin ne mahdollisuudet, joita Asuntorahastossa on. Se on lähes velaton tällä hetkellä. Katsotaan, että siellä on noin 700 miljoonaa varoja, jotka voitaisiin käyttää järkevällä tavalla asuntotuotantoon. Tämä pitäisi nyt tehdä, monestakin syystä. Tämä olisi suhdannepoliittisesti järkevää, tämä olisi asuntopoliittisesti järkevää, koska näitä asuntoja tarvitaan. Toki me tähän ennen kaikkea tarvitsemme yhteistyötä valtion ja kuntien välillä niin, että kaavoitus saadaan toimimaan. Meillä on mahdollisuus myös nopeasti saada aikaan jo kaavoitetuille alueille täydennysrakentamista, ja täytyy miettiä myöskin, miten kerroksia nostamalla voidaan saada uusia asuntoja, ja tässä tämä puurakentaminen voisi olla erittäin tärkeä osa silloin, kun käydään tekemään näitä lisäkerroksia.

Mutta nyt sitten suoraan tähän ensi vuoden budjettiin. Hallituksen pitäisi nyt muuttaa tätä budjettia sillä tavalla, että palautettaisiin tuo omavastuukorko 1 prosenttiin, mikä saisi aikaan rakentamista. Näitä MAL-sopimuksia ja niihin liittyviä tukia lisätään niin, että pääkaupunkiseudun ulkopuolella voidaan myöskin näitä toteuttaa, että valtio todella sitoutuu näihin infrahankkeisiin, joilla mahdollistetaan sitten myöskin uusien asuinalueiden rakentaminen.

Eli on paljon sellaisia asioita, joita todella voidaan tehdä. Nyt pitää miettiä se, että tämä asuntopolitiikka on johdonmukaista. Nimittäin tällä hetkellä tämä johdonmukaisuus puuttuu, kun mietitään sitä lainsäädäntöä, joka on just läpäissyt eduskunnan ja jossa hallitus tulee asetuksella muuttamaan tätä omarahoitusosuudelle maksettavaa korkoa. Se tulee olemaan pienempi kuin tässä 10 vuoden korkotuessa, jota nyt ollaan suunnittelemassa, ja jo tämän 10 vuoden korkotuen nimi sanoo, että pysyy kohtuuhintaisessa asutuskäytössä vain sen 10 vuotta. Tämä normaali Ara-tuotanto, jota meidän pitäisi nyt todella yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa rakentaa, on käytännössä ikuisesti vuokra-asutuskäytössä, ja tällaista vuokra-asuntoasumista meidän pitää tukea.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Tässä vaiheessa vastauspuheenvuoro jaoston puheenjohtajalle, edustaja Heinoselle.

20.06 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edustaja Myllerin kanssa samaa mieltä siitä, että tuo omarahoituskorkoasia kannattaa vielä kertaalleen pohtia, ja olen samaa mieltä myös siitä, että meidän pitää saada tähän maahan lisää asuntorakentamista. Paras tae sille, että asuminen on kohtuuhintaista, on riittävä asuntotuotanto. Sen takia lupaprosesseja ollaan höllentämässä ja sujuvoittamassa ja myös asumisen kriteeristöjä, ja myös tuo uusi 10 vuoden välimalli tulee omalta osaltaan lisäämään asuntotuotantoa. (Riitta Myller: Mutta ei kohtuuhintaista!)

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Arvoisa puhemies! Että ei jäisi perinne tekemättä, kun asia ei ole maalissa, niin ympäristöasioista huolta kantavana ihmisenä kiirehdin hallitusta myös hevosenselän polton sallimisessa. Toivon, että ministeri on tässä määrätietoinen ja vie nyt asian lopulta maaliin.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Honkonen, poissa. Edustaja Ruoho. — Edustaja Ruoho todennäköisesti tulee tässä vaiheessa olemaan se viimeinen puheenvuoron pitäjä, koska ennustan, että ministeri Tiilikainen saapuu kohta saliin, ja heti käynnistään sitten.

20.07 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Ensin näistä esitetyistä asuntopolitiikan linjauksista ja erityisesti kohtuuhintaisesta vuokra-asuntotuotannosta: Uudenmaan kansanedustajana olen hyvin tietoinen pääkaupunkiseutua vaivaavasta asuntopulasta pienituloisille ja siitä, että tämä asuntopula tosiaan on uhka myös kansainväliselle kilpailukyvyillemmekin. Hallitus on luvannut purkaa normeja, mikä helpottaisi myös rakentamista. Mainitsin jo tuossa aikaisemmin näistä Espoon Siikajärvelle nousseista konttiasuntorivitaloista turvapaikanhakijoille, ennen kuin mitään niitä lupiakaan oli edes haettu, ja haluan vielä perustella sitä hieman lisää. Nämä konttiasunnot olisivat tosiaankin nopea ja hyvä ratkaisu myös muille kohtuuhintaista asumista kipeästi tarvitseville. Niissä on perustarpeet, ne ovat siistejä ja lämpimiä, ja niistä on hyvinkin moderneja versioita. Esimerkiksi Saksassa konttiasuntoja on myös muun muassa opiskelijoille.

Arvoisa puhemies! Sitten seuraavaksi tähän ympäristöterveydenhuoltoon ja ympäristönsuojeluun.

Edelleen mainitsin aikaisemmin tästä, että meillä on tosiaankin yksi Euroopan suurimmista kaatopaikoista, tämä Ämmäsuon kaatopaikka-alue, koko noin 500 hehtaaria, ja sen vieressä niin ikään massiivisen suuri Kulmakorven kallio- ja kivilouhinta- ja murskaustyömaa, ja siellä on useampia asuntoalueita kaatopaikan lähellä ja ympärillä sekä Espoon että Kirkkonummen puolella. Siellä alueella harjoitetaan erilaisia päästöjä aiheuttavia toimintoja yli kolmeakymmentä kappaletta. Sinne tuodaan biojätteet, se on polttotuhkien loppusijoituspaikka, sinne tuodaan pilaantuneet maat ja siellä suoritetaan louhintaa ja kivien murskausta. Kaatopaikasta aiheutuu melu-, pöly-, tärinä- ja hajuhaittoja, kuten aiemmin tuossa mainitsinkin. Todellakin sieltä on tammöisestä vesien näytteenottopisteestä numero 207A löytnyt muun muassa syanidia ja syöpää aiheuttavia pah-yhdisteitä. Ja lähteenä minulla on tammöinen Ahma Oy:n vesiraportti vuodelta 2014.

Tuon massiivisen kaatopaikan haitoista asukkaat ovat valittaneet aina korkeinta hallinto-oikeutta ja EU:ta myöten. Kuitenkaan näille asuinalueille ei ole järjestetty kunnallistekniikkaa turvaamaan puhdasta juomavettä. Mustanpurontien kaivoista löytyi jopa kolibakteereja. Asukkaat siellä käyvät hakemassa juomavetensä muutaman kilometrin päästä St1:n bensa-aseman viereisestä kraanasta. Myöskään kaatopaikan raskaan ja vilkkaan liikenteen aiheuttamaa vaaraa kevyelle liikenteelle ei ole hoidettu kuntoon yli 30 vuoden lupauksista huolimatta.

Espoon terveystoimet järjesti kaatopaikan vaikutusalueen asukkaille terveystarkastuksen tänä syksynä valtuustoaloitteeni pohjalta. Tulosten mukaan yksiselitteisesti ilmeni terveysvaaroja 1 §:n mukaisia terveyshaittoja. Yli puolet vastaajista koki kaatopaikan vaikuttavan omaan terveyteensä, läheisten terveyteen ja juomaveteen ja ilman sekä maaperän laatuun. Vastaajien elintavat olivat terveellisiä, joten sekään ei selittänyt esimerkiksi yli kolminkertaista verenpaine- ja diabeteksen saannollista käyttöä sekä keuhkolääkkeiden ja sy-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

dänlääkkeiden korkeampaa käyttöastetta verrattuna muuhun väestöön. Näiden terveyshaittojen lisäksi ilmeni negatiivisia sosiaalisia vaikutuksia.

Arvoisa puhemies! Ongelmana ei ole lainsäädäntö, joka periaatteessa antaa suojan ja turvan niin ihmisille kuin ympäristölle. Ongelma on riittämättömät resurssit valvoa ympäristölupien velvoitteiden noudattamista ja, kuten Ämmässuon tapauksessa, toimintojen sijoittamista aivan liian lähelle asutusta. Siksi onkin aika huolestuttavaa, että nyttien tässä kurjassa taloudellisessa tilanteessa me joudumme myös näistä valvontaresursseista vähentämään.

Sitten lyhyesti haluaisin vielä mainita tästä keskustelusta kansallispuistoista, että jos todellakaan ei ole mahdollista kahta uutta kansallispuistoa rakentaa, niin kallistuisin ehdottomasti tämän Hossan puolelle, jota täällä on paljon kehuttukin. Perustelen sitä sillä, että Porkkalan alueelta on tullut paikallisilta asukkailta adressi, johon on kerätty yli 400 hengen nimet, jotka vastustavat tätä Porkkalan rakentamista sen kalleuden vuoksi, ja sitten he näkevät myös, että luontoarvot säilyisivät paremmin, kun sinne ei rakennettaisi sitä kansallispuistoa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Koska ministeri Tiilikainen on tulossa vasta noin kolmisen minuutin kuluttua, niin edustaja Hoskonen, olkaa hyvä. (Riitta Myllerin välihuuto — Markus Mustajärven välihuuto)

20.12 **Hannu Hoskonen keski:** Arvoisa rouva puhemies! Pari oikaisua edustaja Myllerille ja myös edustaja Mustajärvelle. Minä olen innokas luonnonsuojelun kannattaja ollut pikkulapsesta asti, elänyt luonnon kanssa ja saanut siitä leipäni, niin että puheet siitä, että se olisi jotain muuta, eivät pidä paikkaansa. Siitä on kolmen vuosikymmenen näytöt. (Riitta Myller: Mutta luonnonsuojelualuemies!) — Ja luonnonsuojelumies myös. Ilomantsissa sijaitsevat vanhimmat luonnonsuojelualueet koko Suomessa, muun muassa Patvinsuon kansallispuisto, sitten tietenkin on Petkeljärvi—Putkelanharjun alue.

Olen pahoillani, arvoisa puhemies, että tässä maassa mitataan luonnonkäytön arvoja pelkästään suojelualueiden kautta. Suomi on Euroopan unionin kaikista eniten suojellut maa, joka on suojellut eniten metsiään ja maitaan. Sitten kun muut Euroopan unionin maat pääsevät tälle tasolle, voimme palata asiaan. Tämä ratkaisu siitä, että meidän pitää jatkuvasti lisätä suojelualueita — se on kestävä tie. Suomalainen metsien käyttö edustaa tällä hetkellä myös ympäristöministeriön pääluokassa sitä tasoa, joka kelpaa sellaisenaan ja jonka pitää kelvata muillekin Euroopan maille. Suomalaisen luonnonsuojelun ja ympäristönsuojelun kieroushan on siinä, että meidän suojelumme ei ole sitä suojelua, mitä Euroopan unioni tarkoittaa. Meidän suojelumme on sitä, että kaikki kielletään. Sen sijaan Euroopan unionissahan sallitaan normaali elämä suojelualueillekin. (Riitta Myller: Niin kuin Natura-alueilla!) Euroopan unionin suojelualueilla on käytössä muun muassa ydinvoimaloita, mikä Suomessa ei ole mahdollista.

Mutta asiaan. Mennäkseni tähän talousarvioon, jota nyt käsitellään, puurakentamisen elävöittäminen ja virkistäminen tässä maassa on erittäin tervetullut ilmiö. Arvoisa puhemies, tämä edustaja Myllerin puhe nanoselluloosasta on varmaan aivan sama asia kuin puhuttaisiin siitä älyliikenteestä. Se varmaankin tähänkin maahan tarvitaan, mutta meillä on suomalaista puuta ja suomalaista metsää. Siihen ei tarvita nanoselluloosaa vielä rakennusmateriaalina seuraavina vuosikymmeninä. Meillä on kaikki mahdollisuudet rakentaa tässä maassa puusta yhä enemmän, yhä parempia taloja ja ennen kaikkea ympäristön kannalta ja

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

ihmisten elämän kannalta puhdasilmaisia, terveitä taloja. Miksi me emme tätä tee? Ruotsi on tässäkin asiassa meitä paljon pitemmällä. Toivon, että tässä asiassa nyt saadaan purettua rakentamisen puolelta byrokratiaa, toteutetaan hallitusohjelmaan merkityt tavoitteet saada ympäristöministeriön alla olevat rakennusmääräykset niin järkeviksi, että puurakentaminen helpottuu, ja ennen kaikkea kaavamääräyksissä on päästy jo eteenpäin, kun maakuntakaavojen hyväksymismenettely ollaan siirtämässä maakuntaliittojen valtuustoille hyväksyttäväksi. Rakentamiskoikeuslupien myöntäminen siirretään ely-keskuksilta suoraan kuntien päätettäväksi — äärimmäisen hyvä asia — niin siihen kun vielä lisätään se, että turhia valitusoikeuksia karsitaan kovalla kädellä: eihän ole mitään järkeä siinä, että samasta asiasta viranomaiset tappelevat keskenään hallinto-oikeuksissa, se jarruttaa rakennushankkeiden toteuttamista. Ilomantsissa muuatta kerrostaloa on rakennettu viisi vuotta, ja aina on joku änkyrä suojelija estämässä, siellä on joku rotinkainen poikittain tiellä viime yönä ollut, niin ei saa rakentaa, lupaa ei voida myöntää. Siis tämä on juuri sitä suomalaisen elinkeinon tuhoamista, kun estetään rakentaminen ja investoinnit. Tämän takia rakentamiskoikeusbyrokratiaa on purettava kovalla kädellä, valitusoikeuksia vähennettävä ja päästävä rakentamaan tätä maata niin, että pystymme elintasoa kohottamaan.

Toivon sitä, että nyt haja-asutusalueiden jätevesiasetus saadaan vihdoin ja viimein siihen kuntoon, että meillä ympäristönsuojelulakiin kirjataan, että niin sanottujen kiinteiden maiden alueilla, missä ei ole vesistöjä lähellä ja jotka eivät ole pohjavesialueita, riittää, että nykyinen kolmen sakokaivon ja maaimeytyksen järjestelmä on erittäin hyvä. Budjetin perusteluissahan tästä on ihan oivallinen maininta. Kunnat itse tekevät, totta kai, rakentamismääräykset, mutta ympäristöministeriö rakentamiseen liittyvää byrokratiaa purkaa, ja olisi äärimmäisen tärkeää, että ympäristöministeriön virkamiehet ja ympäristöministeri Tiilikainen omalla vahvalla panoksellaan olisivat edesauttamassa sitä, että saadaan rakentaminen tässä maassa liikkeelle. Nykymeno, että rakentamista jarrutetaan kaikin mahdollisin keinoin, on Suomelle suureksi vahingoksi. Meillä miljardien investoinnit odottavat toteutumistaan ja vain sen tautta, että meillä byrokratia estää rakentamisen. Toivon, arvoisa rouva puhemies, että pääsemme tässä asiassa vihdoin ja viimein eteenpäin.

Mitä tulee edustaja Mustajärven suuresti rakastaman Vuotoksen rakentamiseen, niin onhan se nyt kummallinen valtio tämä Suomi, kun meidän pitää estää puhdas energiantuotanto tässä maassa ja samaan aikaan me 20 prosenttia tänäkin päivänä tuomme Suomeen sähköä. Tästäkin päivänä tulee ulkomailta Suomeen sähköä, ja vettä sataa ulkona ja lämmintä on 7 astetta. Haloo, herätkää hyvät kansanedustajat! Jos nyt olisi 30 astetta pakkasta ja ilma sinisenä, niin todennäköisesti jossakin päin Suomea olisivat sähköt pois sen tautta, kun meillä ei ole omaa sähköntuotantoa. Lopetetaan tämä taivastelu ja päästään oikeisiin töihin.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Tämän asiakohdan yleiskeskustelu keskeytetään. Jatkamme sitä illalla myöhemmin.

Yleiskeskustelu keskeytettiin kello 20.18.

Yleiskeskustelua jatkettiin kello 23.15.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ympäristöministeriön hallinnonalaan koskevan pääluokan keskustelu jatkuu.

23.15 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä ympäristöministeriön pääluokassa vuoden 2016 budjettia käsiteltäessä kiinnitän huomion muutamiin asunto- ja rakentamispoliittisiin asioihin.

Täällä on puhuttu monta vuorokautta putkeen biotaloudesta eri kohdissa, on puhuttu elinkeinopolitiikan yhteydessä, työllisyyspolitiikan yhteydessä, yleisen talouspolitiikan yhteydessä. Oleellinen elementti meidän biotaloudessa on se, että puuta pystytään käyttämään entistä enemmän mahdollisimman monilla eri tavoilla. Yksi keskeinen tapa käyttää puuta on koko ihmiskunnan historiassa ollut tietysti rakentaminen, ja hyvä työ sen eteen, että puurakentaminen etenisi Suomessa sekä asuntotuotannossa että julkisessa rakentamisessa, onkin lähtenyt liikkeelle. Pidän tärkeänä, että puurakentamista edelleenkin edistetään ja tarpeettomat esteet puurakentamiselta puretaan.

Toinen asia, arvoisa puhemies, johon haluan kiinnittää huomiota, on se, että me tarvitsemme Suomessa nyt todellisia ratkaisuja erilaisiin home- ja kosteusongelmiin. Ne koskettavat niin meidän julkista puolta kuin sitten meidän asumistakin. Tällä on tällä hetkellä todella isoja vaikutuksia meidän koko kansantalouteen, niin yksityisten henkilöitten talouteen, joilla tulee sellainen tilanne, että he sattuvat ostamaan asunnon tai asuinrakennuksen, jossa on home- tai kosteusongelmia, kuin ennen kaikkea meidän kunnallisiin ja valtiollisiin rakennuksiin, joissa on ilmennyt paljon erilaisia kosteus- ja homeongelmia.

Meidän asuntopolitiikassamme on käynnissä tällainen kohtaanto-ongelma. Toisaalta näyttää siltä, että monien asuntojen vakuusarvot ovat laskussa ja ei ole tietoa, onko niillä juuri minkäänlaista likviditeettiä markkinoilla, jos niitä lähdetään myymään. Toisaalta meillä on sitten kasvukeskuksissa ja osin myös maaseutupaikkakunnilla tarvetta edullisille vuokra-asunnoille. Varmasti myös tähän tarvittaisiin laajempaa selvitystä, miten me saisimme tätä asumisen kokonaisuutta tasapainotettua koko maassa.

23.18 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Haluan muutamalla sanalla ottaa kantaa puurakentamiseen ja sen merkitykseen Suomen taloudellisen toimeliaisuuden lisäämisessä.

Ympäristövaliokunta omassa budjettilausunnossaan kiinnitti huomiota puurakentamisen merkitykseen osana pyrkimystä kohti vähähiilistä yhteiskuntaa ja biotalouden edistämistä. Valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että vaikka puurakentamisen edistäminen näkyy vahvasti hallitusohjelmassa, niin siitä huolimatta talousarvioehdotukseen ei sisälly määrärahaa puurakentamisen edistämiseen. Olen tästä huolimatta täysin vakuuttunut siitä, että tämä hyvä Sipilän hallitus edistää puurakentamista kaikin keinoin, ja yhtenä osana hallituksen kärkihankkeita tullaan varmasti edistämään puurakentamisen mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Byrokratian karsiminen ja puurakentamisen esteiden purkaminen on oleellinen osa sitä, että saisimme luotua uusia puurakentamisen muotoja ja näitä muotoja toteuttamaan uusia suomalaisia vahvoja yrityksiä, jotka voisivat sitten muun muassa kaavoituksen muutoksilla tai kaavoituksen helpotuksilla, joilla suositaan puurakentamista, saada vahvan kotimarkkinan Suomesta, täällä lanseerattuja uusia tuotteita ja omaa tuotantoa. Tätä kautta uskon, että saamme myös tulevaisuudessa puurakentamisen alalta Suomelle uusia vientituotteita, jotka sitten tuovat meille vientituloja, työtä ja toimeliaisuutta koko valtakuntaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

23.20 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa puhemies! Haluan vielä kiinnittää huomiota muutama asiaan asumisessa ja asuntopolitiikassa.

Aran toiminta on herättänyt jonkin verran kritiikkiä viime vuosina siinä, että tätä niin sanottua yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, jota voi pikemminkin keskittämispolitiikkana pitää, on toteutettu myös sillä tavalla, että Ara on torpanut tiettyjä yleishyödyllisiä rakentamishankkeita, esimerkiksi asumisoikeusyhdistysten rakentamishankkeita sellaisissa kunnissa ja pikkukaupungeissa, joissa on ollut aleneva väkiluku. Ara on ottanut linjan, että esimerkiksi ikäihmisten senioritalotyyppisten kerrostalojen aloittamiseen ja rakentamiseen ei Aran etuisuuksia ja tukia ole saanut.

Toivon, että nyt ministeri Tiilikainen tarttuu tähän asiaan. Me näemme sen tilanteen, että tässä meidän Suomenmaassa on edelleen erittäin paljon erityisryhmiä, jotka tarvitsevat omanlaistaan rakentamista. Entistä enemmän kehitysvammaisten erityishuollossa ollaan menty siihen, että ihmisiä ei pidetä enää laitoksissa vaan heillä täytyy olla oma koti tai ainakin kodinomaiset olosuhteet. He tarvitsevat erityisrakentamista myös maaseudulla ja pienemmissä kaupungeissa. Suomi ikääntyy, hopeiset ikäluokat purjehtivat tuolla meidän kaupungeissamme ja kylissämme. Olisi erittäin hyvä, että heille voisi saada tällaisia senioritaloja. Ei ole enää tavanomaista maaseudullakaan, että jäisi se vanha pariskunta asumaan johonkin syytinkitaloon, vaan nuorelleparille halutaan antaa mahdollisuus rakentaa omaa elämää sillä tilalla. Silloin voi olla niin, että vanheneva pariskunta, isäntä ja emäntä, muuttaa sinne kirkonkylälle tai kaupunkikeskustaan, ja heille erittäin hyvä vaihtoehto olisi semmoinen senioritalo, jossa olisi valmistauduttu siihen, että kaikki ne sosiaali- ja terveyspalvelut tuodaan sinne asuntoon, se on täysin esteetön, ja tätä tulisi edistää.

Puhemies! Haluan loppuun sanoa myös sen, että byrokratian purku ja säädösten sujuvoittaminen — rakentamiseen se pitää laittaa, turhat toimenpideluvat pois, ja pieniä rakennuksia pitää olla mahdollista rakentaa omalle maalle pelkällä ilmoituksella.

23.22 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Puurakentaminen on ollut esillä meidän valiokunnassamme useita kertoja. Siinä on kyse ennen kaikkea byrokratian purkamisesta. Esimerkiksi nollaenergiatalon rakentaminen puusta on tänä päivänä ja jatkossakin todennäköisesti mahdotonta, elikkä meidän täytyy huomioida puurakentamisen todelliset tarpeet ja se, mitä asioita siinä tulisi ottaa huomioon.

Puurakentamisessa ei välttämättä ole kyse talousarviomäärärahoista, vaan enemmänkin tahdosta ja toimenpiteistä, niin että luomme edellytyksiä, että jatkossa puurakentaminen olisi oikeasti enemmän mahdollista. Kyse on siis todellakin esteiden purkamisesta, siitä, millä tavalla me pystymme Suomessa oikealla tavalla enempi rakentamaan puusta. Elikkä meidän tehtävämme on valiokunnassa mahdollistaa puun monipuolinen käyttäminen. Kyllähän tämä puurakentamisen lisääminen on haaste meidän valiokunnallemme, ja ainakin minä omalta osaltani olen mielelläni mukana tässä haasteen ratkaisemisessa.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.

3.7. Pääluokka 36 Valtionvelan korot

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Esitellään valtionvelan korkoja koskeva pääluokka 36.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Keskustelu

23.24 **Antti Kurvinen kesk:** Herra puhemies! Tässä salissa aina niin suurella innolla puhutaan siitä, pitääkö meidän vähentää valtionvelkaa vai ei pidä vähentää valtionvelkaa, ja erityisesti tuolla vasemmalla ja vihreissä usein tulee esille se, että mehän voimme ottaa velkaa vaikka määrättömästi enemmän ja enemmän. Tuntuukin vähän erikoiselta, että nyt meitä on täällä kuusi henkeä salissa keskustelemassa, kun oikeasti puhutaan siitä, mitä nämä korkomenot oikein merkitsevät valtionaloudelle ja koko julkiselle taloudelle.

Arvoisa puhemies! Yhdysvaltojen keskuspankki Fed ilmoitti juuri nostavansa ohjauskorkoiaan, ja tämä on kyllä varmasti globaalisti sellainen viesti ja impulssi, että se tulee vaikuttamaan viitekorkojen ja ohjauskorkojen nousuun myös maailmanlaajuisesti, ja korkotaso, joka on ollut jopa sairaalloisen matala, kuten aikaisemmissa pääluokissa puhuttiinkin, tulee todennäköisesti nousemaan. Voimme odottaa, että myös Euroopan keskuspankki EKP tulee nostamaan ohjauskorkoiaan jollakin aikavälillä. Meidän mantereemme, Euroopan manner, ja EU-maat ovat elpyneet kovasti finanssikriisistä, ja monissa maissa menee jo ihan kohtuullisen lujaakin, toisin kuin Suomessa ja valitettavasti tässä hyvässä veljessämme Kreikassa, joka on samassa tilanteessa kuin Suomi. Markkinat ovat aika erikoisessa asennossa. Osakekurssit ovat erittäin korkealla sen takia, että tuottoja eivät sijoittajat juuri mistään muista instrumenteista saa. Onkin ihan aiheellista kysyä ja peräänkuuluttaa, onko meillä jonkinlainen maailmanlaajuinen kupla käsillä, joka saattaa puhjeta sitten uudeksi finanssikriisiksi.

Arvoisa puhemies! Halusin nämä huomiot tuoda esille, kun käsitellään valtionvelan korkoja, koska täällä osa on sitä mieltä, että voimme ottaa velkaa aivan määrättömiin asti ja mitään ei pitäisi leikata, mitään ei pitäisi säästää. Korkomenot merkitsevät aika paljon sille, minkälaiset hyvinvointipalvelut meillä Suomessa voi olla.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 36 mietinnön mukaisena.

4. Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 4. asiana on suullinen kyselytunti.

Ministerit ovatkin jo paikoillaan, joten pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan.

4.1. Suullinen kysymys eläkkeensaajien verokohtelusta (Eero Heinäluoma sd)

Suullinen kysymys SKT 66/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäinen kysymys, edustaja Heinäluoma.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Keskustelu

16.02 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Vaikeina aikoina, joita nyt elämme, korostuu ihmisten oikeudenmukainen kohtelu: eri väestöryhmiä kohdellaan ymmärrettävällä ja hyväksyttävällä tavalla suhteessa toisiinsa.

Yksi asia on tämän oikeudenmukaisuuden kannalta erityisen merkittävä, ja se on verotus. Ensi vuoden alussa tulemme tilanteeseen, että hallituksen verolinjaukset tuovat eläkeläisille vähemmän käteen kuin mitä samaa tuloa saavat palkansaajat, työssä olevat, saavat. Se on vaivannut monia eläkeläisiä, varsinkin kun ennen vaaleja oli aika lailla toisenlaisia lupauksia asiasta. Siteeraan nyt silloisen pääministerin, ministeri Stubbin, puheenvuoroa juuri ennen vaaleja: "Pitää katsoa, mistä verotulot tulevat ja ovatko ne reiluja. Meidän perusfilosofiamme on se, että eläkkeitä ei voida verottaa kovempaa kuin työtä eli eläkevero ja työvero samalle viivalle." Aika moni eläkeläinen uskoi tämän, mutta toisin kävi. Miten tässä näin kävi, ministeri Stubb?

16.03 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meidän lähtökohtanamme tässä hallituksessa on se, että työn verotus kevenee: sen takia esimerkiksi työtulovähennyksen keventäminen 450 miljoonalla eurolla. Jos ja kun saamme aikaiseksi yhteiskuntasopimuksen ja siihen liittyvän 5+5+5-paketin ja pysytymme sen todentamaan, niin silloin me tulemme vastaan myös eläkeläisiä veronkevennyksellä, jonka suuruusluokka on noin miljardin verran.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.04 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän niin, että tarkoitatte, että seuraava veroratkaisu olisi semmoinen, että myös eläkeläiset saavat kevennyksiä, mutta ei ensi vuoden veroratkaisu, mikä tarkoittaisi silloin sitä, että tämä ero työssä olevan ja eläkeläisen välillä jäisi pysyväksi. Se, mitä te kutsuite epäreiluksi menettelyksi vielä ennen vaaleja, ei koskisikaan vain ensi vuotta vaan olisi pysyvä. Tämä on ihan toista kuin mitä te, ministeri Stubb, puhuitte ennen vaaleja ja varmasti harmittaa aika monta, joka on teitä ja teidän puoluettanne äänestänyt. Te olette vaihtanut kelkan tässä eläkeläisten veroasiassa. Te ette ole antamassa eläkeläisille samaa verokohtelua kuin työssä olevalle. Ja nyt te kerrotte, että tämä tulee jatkumaan ja että tämä ero tehdään pysyväksi. Ihmettelen, miten näin suuri muutos voi tapahtua, kun te sanoitte, että tämä on perusfilosofia, että kohdellaan samalla tavalla, ja piditte muuta menettelyä epäreiluna. Onko epäreilulle menettelylle nyt uusi määritelmä, ministeri Stubb?

16.05 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mehän lähdemme tietenkin siitä, että tämä on hallituksen kyselytunti, ja me pohjaamme koko meidän veropolitiikkamme, totta kai, hallitusohjelmaan ja siihen kokonaisuuteen. Me pyrimme pitämään meidän veropolitiikkamme vakaana, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että meillä on leveä veropohja ja matalat verokannat. Me pyrimme myös siihen, että verotus on tulevaisuudessa yksinkertaisempi järjestelmänä kuin mitä se on tänä päivänä. Me olemme myös tietoisia siitä, että sote-rahoitus tulee omalla tavallaan myös mullistamaan meidän verojärjestelmäämme. Ja tähän liittyy myös tietty peruserä, jota

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

me lähdemme rakentamaan, ja se on se, että verotus ja verojärjestelmä olisi reilumpi. Olen varma siitä, että tämänkin hallituskauden aikana verojärjestelmään tullaan tekemään matkan varrella uudistuksia.

16.06 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei minusta ole kovinkaan reilua se, että te, hallitus ja ministeri Stubb, olette nyt toimimassa täysin vastoin niitä lupauksia, mitä te annoitte eläkkeensaajaväestölle ennen vaaleja, ja kerroitte sen olevan teille kunnia-asia ja kokoomukselle perusfilosofia. Ja kuten tässä edustaja Heinäluoma totesi, minä uskon, että moni eläkkeensaaja saattoi sillä perusteella äänestää ja antaa luottamusta. On todella kylmä suihku sitten ensi vuoden alussa, kun moni eläkkeensaaja huomaa, että hänen verotuksensa suhteessa palkansaajaan tulee epäreiluksi.

Puhemies! Huomenna tästä äänestetään. SDP:n vaihtoehdossa verokohtelu on yhtenäinen, ja se tuo eläkkeensaajille noin 250 euroa enemmän käteen keskimääräistä eläkettä saavalle. Aiottako äänestää, aikooko kokoomus tässä tilanteessa äänestää tämän SDP:n esityksen mukaisesti?

16.07 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei aio.

16.07 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus lisää monella tavalla eläkeläisten köyhyyttä. Monet yhtäaikaiset leikkaukset, jotka kohdistuvat erityisesti ikäihmisiin, laittavat monet ikäihmiset valitsemaan jopa ruuan ja lääkkeiden välillä. Tämä on erittäin epäinhimillistä politiikkaa. Hallitus myöntää itsekkin, että toimeentulotukiasiakkaiden määrä tulee kasvamaan, ja monelle ikäihmiselle on suuri häpeä hakea toimeentulotukea perustarpeiden tyydyttämiseen. Mitä hallitus vastaa kasvavalle ikäihmisten joukolle, joka joutuu valitsemaan, ostaako ruokaa vai lääkkeitä?

16.08 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on lähtenyt ja lähtee siitä, että sillä omalla tulolla, on se sitten eläketulo tai muu sosiaaliturvaan liittyvä tulo, tulee pärjätä. Nämä muutokset, mitä ensi vuodelle eri etuuksissa tehdään, ovat senkaltaisia, että euromääräisesti, ja se käytettävissä oleva tulo lähtökohtaisesti ei laske.

Toinen asia, maksut nousevat. Kaikkein eniten sairastavat on huomioitu, maksukatot eivät muutu. Toisekseen eläkkeensaajan asumistukijärjestelmä, joka oli osana hallituksen säästölistaa: pitkän marssin ja valmistelun jälkeen todettiin, että siinä muodossa se esitys ei eduskuntaan tule.

Mitä vastataan? Vastataan niin, että kaikista ihmisistä Suomessa pidetään jatkossakin huolta ja onneksi meillä on toimeentulotukijärjestelmä niitä ihmisiä varten, jotka viimeisistä toimeentulotukea tarvitsevat. Se on sitten se tapa, jolla se leipä viime kädessä (Puhemies koputtaa) hankitaan, jos ei se muuten onnistu.

16.09 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Stubb, nyt tätä asiaa te ette pääse karkuun. Te teitte tämän lupauksen juuri ennen vaaleja. Vain viikkoa ennen vaaleja te sanoitte, että työtä ja eläkettä pitää verottaa samalla viivalla, ja nyt te sitten sanotte, että ei. Teidän esityksenne tarkoittaa sitä, että eläkkeensaajat asetetaan verotuksessa eriarvoiseen asemaan. Maamme eläkkeensaajat laitetaan maksamaan

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

enemmän veroa, ja kahden viikon päästä tämä kello alkaa tikittää, siitä lähtien se veroero kasvaa. Keskituloiselle eläkkeensaajalle tämä tarkoittaa yli 200:aa euroa vuodessa, pariskunnalle lähes 500 euroa vuodessa. Me olemme tälle esittäneet vaihtoehdon: eläkkeestä enemmän käteen ensi vuonna. Nyt sanotte, että eläkkeensaajia voidaan verottaa kireämmin kuin palkansaajia. Eläkkeensaajat olisivat nyt kiinnostuneita tietämään, kuinka iso teidän (Puhemies koputtaa) mielestänne sen eron pitää olla.

16.10 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lähtökohtanahan tietysti on se, että se työlinja, jonka hallitus on valinnut, jossa pyrimme luomaan seuraavien vuosien aikana 110 000 uutta työpaikkaa, tulee myös vahvistamaan eläkeläisten toimeentuloa. Se on ilman muuta selvää, että me teemme kaikista näistä vaikutusarviointeja matkan varrella ja me pyrimme rakentamaan sellaisen verojärjestelmän, joka on mahdollisimman oikeudenmukainen.

Nyt pitää kuitenkin muistaa, että tällä hetkellä me olemme siinä mielessä vaikeassa tilanteessa, että kun katsomme sopeutuksia, ei pystytä enää tekemään samaa, mitä tehtiin edellisen kauden aikana, eli veronkiristykset muodossa tai toisessa eivät ole enää tässä vaiheessa mahdollisia. Tämä johtuu tietysti siitä, että meidän kokonaisveroasteemme on yksi länsimaiden suurimmista, yli 44 prosenttia verrattuna OECD:n keskiarvoon, joka on noin 34 prosenttia tai vanhojen EU-maiden 39,5. Verotusta katsotaan aina kokonaisuutena ja pyritään löytämään parhaat ratkaisut.

Sen voin myös todeta valtiovarainministerinä, (Puhemies koputtaa) että kahdeksan ministerivuoden jälkeen on yksi asia, josta saa enemmän palautetta kuin mistään muusta, ja se on verotus.

16.11 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella niin, että kun hallitus tekee kovia ja kipeitä leikkauksia pienituloisten ihmisten asemaan — esimerkiksi monia pienituloisia eläkeläisiä koskevat lääkekorvausten pienentäminen ja maksujen korotukset ja sen lisäksi asumistukijäädytys ja muut ratkaisut — niin kun te teette näitä verohelpotuksia työtätekeville, mikä pienituloisille työtätekeville mielestäni on oikein, se kannustaa työntekoon, niin samalla olisitte voineet harkita sitä, että nostetaan kunnallisveron perusvähennystä, jolloin kaikkein pienituloisimmat ihmiset, jotka saavat sosiaaliturvaa ja saavat pienimpiä eläkkeitä, olisivat saaneet enemmän käteen, ja silloin ne teidän leikkauksenne eivät osuisi heihin niin pahasti.

Minun kysymykseni on, ministeri Stubb: kun te sanoitte äsken, että myöhemmin voidaan sitten katsoa, jos saadaan yhteiskuntasopimus, niin eikö ole pikemminkin niin, että ensiksi pitää tehdä oikeudenmukaisia veropäätöksiä, jotta tästä noustaankin, eikä niin, että ensiksi tehdään tiukkoja päätöksiä pienituloisille ja niitä korjataan ehkä vasta sitten myöhemmin?

16.12 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valitettavasti luulen, että tässä meidän talouspolitiikkamme ja talousfilosofiamme eroavat. Me olemme puhuneet paljon myönteisestä talouden kehästä, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että ensin luodaan kilpailukykyä, kilpailukyvyn myötä tulee kasvua, kasvun myötä tulee työpaikkoja, työpaikkojen myötä tulee verotuloja ja verotulojen myötä syntyy ja pystytään rakentamaan hyvinvointiyhteiskuntaa ja hyvinvointivaltiota.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Arvoisa edustaja Niinistö, se ei mene päinvastoin. Me emme voi ensin määritellä hyvinvointivaltion tasoa, sen jälkeen katsoa, miten paljon tulee verotuloja, ja sen jälkeen miettiä, mistä ne verotulot tulevat. Me joudumme ensin rakentamaan sen kakun, jonka pohjalle hyvinvointi rakennetaan.

16.13 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus aloittaessaan yritti löytää ratkaisuja, joissa työn tekemistä voitaisiin edistää ja sillä tavalla hyvinvointiyhteiskunnan peruspilaria vahvistaa. Tästä nyt syntyy se kuva, että tämä hallitus olisi ollut lisäämässä eläkeläisten veroa. Siitä ei ollenkaan ole kysymys, vaan eläkeläisten verotus säilyy samanlaisena kuin edellisen hallituksen aikana. (Välihuutoja) Kun tämä hallitus aloitti, oli tietenkin erilaisia mahdollisuuksia. Tässä lähdettiin siitä, että työn tekemiseen kannustetaan verotuksella. Meillä on historiassa erilaisiakin hallituksia ollut: on ollut taitetun indeksin mukaantuloa ja muuta tällaista. Tämä hallitus ei halunnut lähteä sille tielle, vaan halusi nimenomaan työnteon kannustavuutta.

16.14 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mehän olemme todellakin tilanteessa, jossa siis eläkeläisten verotus ei kiristy. Ja pitää muistaa tässä keskustelussa myös se, että pysytään siinä mielessä todenmukaisuudessa, että se ei todellakaan kiristy.

16.15 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eläkeläisten verotus todella on kireämpää ensi vuonna suhteessa palkansaajien verotukseen, mutta vielä kireämpää se on työttömillä. Peruspäivärahaa, työmarkkinatukea saavat maksavat käytännössä lähes 20 prosenttia veroa pienistä tuloistaan. Tämä johtuu tietenkin siitä, että jos perusvähennystä ei nosteta mutta työtulovähennystä nostetaan, ero kasvaa työssä käyvien ja toisaalta työttömien tai eläkeläisten verotuksessa. Nyt kysymys onkin, pääministerin sijainen Soini: Onko tämä oikein, että työttömät ja eläkeläiset maksavat huomattavasti korkeammalla prosentilla veroa kuin työssä käyvät? Ja jos se ei ole teidän mielestänne oikein, mitä hallitus aikoo tehdä tämän korjaamiseksi?

16.15 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikki lähtee siitä halusta, että työttömät pääsevät töihin. Se on se tapa, jolla heidät nostetaan tuloloukusta eteenpäin. Se on se tapa, johon pitää satsata: ihmisten työllistämiseen, työllistymiseen ja näitten asioiden eteenpäinviemiseen. Tämä on ainoa ratkaisu kestävään hyvinvointiin, ja vain tällä tavalla meillä on varaa myös huolehtia entistä paremmin yhteiskuntamme vähäosaisista, työttömistä. Ilman muuta työttömillä pitää olla toimeentulo, ja se viimesijainen toimeentulo on toimeentulotuki, mutta totta kai hallituksen ja kaikkien vastuullisten tahojen, myös elinkeinoelämän, pitää pyrkiä siihen, että on työpaikkoja, joihin työttömät voivat mennä.

16.17 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olemme koko syksyn kuulleet, että hallitus leikkaa erityisesti lapsiperheiltä, erityisesti opiskelijoilta, erityisesti työttömiltä, erityisesti lapsilta, erityisesti palkansaajilta ja nyt tänään erityisesti eläkkeensaajilta. (Välihuutoja) Ja vastaus on se, että hallitus todellakin joutuu leikkaamaan joka suunnasta, koska pyrimme mahdollisimman tasapuoliseen ja oikeudenmukaiseen politiikkaan. Nyt sosialidemokraatit täällä, jotka ovat eläkkeensaajia raivostutta-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

van raippaveron äitejä, (Sirkka-Liisa Anttila: Juuri näin! — Välihuutoja sosialidemokraattien ryhmästä) nostavat keskusteluun eläkeläisten verotuksen. Jotta ei jäisi mitään epäselvyyksiä, joudun vielä kysymään: onko niin, että ensi vuonna eläkkeensaajat maksavat veroa sen mukaan, mitä silloisen valtiovarainministeri Antti Rinteen aikana säädettiin?

16.18 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä on. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

16.18 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos maltatte kuunnella, niin kerron vastauksen ensin ja sitten esitän vielä kysymyksenkin.

Vastaus on se, että tämän vuoden, siis vuoden 2015, alussa eläkeläisten verotus suhteessa palkansaajiin oli samansuuruinen samasta tulosta. Se oli samansuuruinen. Oletan, että sen takia aikoinaan edellisessä hallituksessa kokoomuskin hyväksyi sen. Ja sen takia hyväksyttiin myös ministeri Rinteen vaatimus, että tehtiin ylimääräinen tarkistus, nostettiin eläketulovähennystä.

Mutta sen edustaja Zyskowiec haluaa unohtaa, että kokoomus lupasi eläkeläisille ennen vaaleja, että tämä periaate pidetään pyhästi vaalien jälkeen voimassa. Ja nyt ministeri Stubb kiemurtelee täällä syyskuusta lähtien, kun hän ei suostu sanomaan, että olen muuttanut kantani tai pettänyt lupaukseni. Oletteko te muuttanut kannan vai pettänyt lupauksen?

16.19 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ehkä se ero, edustaja Heinäluoma, teidän ja minun välillä on se, että me jatkuvasti pyrimme luomaan sellaista veropolitiikkaa, joka madaltaa verokynnystä ja joka tekee työn tekemisestä ja teettämisestä tässä maassa kannattavaa. Viime kaudella te, edustaja Heinäluoma puolueenne kanssa, ette tehneet mitään muuta kuin kiristitte ja korotitte tämän maan veroja, (Välihuutoja sosialidemokraattien ryhmästä) ja nyt te olette kääntäneet teidän kelkkanne 180 astetta.

16.19 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On ihan oikea havainto, että moni eläkeläinen kokee vääryyttä omassa verotuksessaan, varmasti myös moni palkansaaja toki. Ja on myös ihan totta, että ennen vaaleja tuolla hallituksen toimesta tuli luvattua yhtä sun toista, joka nyt ei ole toteutumassa, ja se on tietenkin ikävä tosiasia. On hyvä muistaa raippaveron osalta, että on todellakin niin, että moni eläkeläinen juuri siinä kokee vääryyttä. RKP:n vaihtoehtobudjetissa tämä on korjattu.

Minulla on kaksi kysymystä teille, ministeri Stubb. Ensimmäinen on: oletteko huomannut tämän ja missä vaiheessa aiotte tehdä asialle jotain? Ja toinen kysymys on: millä tavalla hallitus aikoo kannustaa eläkkeellä olevia käymään töissä, koska monella on vielä energiaa ja aikaa ja verotuksen pitäisi kannustaa ihmisiä, jos on terveys kunnossa, käymään töissä?

Fru talman! Vad tänker regeringen göra för att uppmåna pensionärer att jobba i den mån de orkar och har energi, och när tänker regeringen korrigera den här felaktiga solidaritetsskat-ten?

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

16.20 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Vi har visst väl noterat SFP:s förslag visavi pensioner och beskattningen.

Arvoisa rouva puhemies! Olemme todellakin huomanneet RKP:n ehdotuksen myös raip-paverosta. Olen esitetyn kysymyksen ja kysyjän kanssa samaa mieltä siitä, että meidän pitää luoda sellainen järjestelmä, joka myös avittaa ja mahdollistaa eläkeläisten työnteon. Haemme siihen erilaisia ratkaisuja, ja eläkeratkaisu sinällään on yksi oikea suunta. Olen aika usein kai tässäkin salissa ja muualla viitannut isääni, jonka ikä on 80. Joskus olen kysynyt, että milloinkaan lakkaat olemasta NHL:n pääkykyjenetsijä, mihinkä hän toteaa, että kuule, poika, en voi, koska hallitus haluaa pidentää työikää.

16.21 **Kaj Turunen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä kieltämättä nyt tulee vähän sellainen vaikutelma, niin kuin sosialidemokraatit ja oppositio vastustaisi jotenkin tätä työtulovähennystä, joka on 450 miljoonaa euroa ja kohdistetaan nimenomaan keskipalkkaisille ja pienipalkkaisille. Minä pidän tätä erittäin hyvänä asiana.

Arvoisa ministeri, kysynkin, kun tarkistan vain, kuulinko oikein: sanoitteko, että jos me saamme yhteiskuntasopimuksen ja tämän kilpailukykyloikan tehtyä, niin miljardin veronkevennys voitaisiin kohdistaa eläkeläisiin? (Naurua)

16.22 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En sanonut, vaan silloin me tulemme tekemään miljardin veronkevennyksen kokonaisuudessaan ja tarkastelemaan tätä. Mutta ehkä yksi asia, joka tässä on unohtunut, on, että me teemme myös ati-tarkistuksen ja sen myötä verotus kevenee reaalisesti ja pysyy samalla tasolla sekä palkansaajalla että eläkeläisellä.

16.22 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Monen ikäihmisen kohdalla verotuksen jälkeen käteenjäävien tulojen lisäksi eläkeläisen hyvinvoinnin tasoon vaikuttaa se, millaisia sosiaali- ja terveyspalveluita on saatavilla. Hallituksen toimesta annettiin asetus, jossa näitä sosiaali- ja terveyspalveluitten asiakasmaksuja on kunnissa mahdollisuus nostaa jopa 30 prosentilla. Monet kunnat rahapulassaan ovat nyt tekemässä näin. Olisin kysynyt sitä, eikö tämä olisi voinut odottaa sitä aikaa, kunnes tuo sote-ratkaisu saadaan aikaiseksi ja nähdään, millä tavalla nämä sosiaali- ja terveyspalvelut voidaan sitten näillä sote-alueilla järjestää. Oliko pakko lähteä nyt näitten maksujen kanssa liikenteeseen, koska ne tulevat syömään monien paljon sairastavien ihmisten tuloista huomattavan määrän?

16.23 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ensinnäkin kuntien edellytykset palvelujen tuotantoon ovat ensi vuonna vähintäänkin nykyisellä tasolla, elleivät paremmat, koska hallituksen esitys ensi vuoden budjetiksi ja sittemmin eduskunnan jo hyväksymä budjetti sisältää 290 miljoonaa euroa vuositasolla enemmän kuntakentälle rahaa, mistä on seurannut muun muassa se, että moniin uusiin pieniin joukkoon kuntia on joutunut tuloveroprosenttia nostamaan. Kuntataloutta on näiltä osin vakautettu.

Toisekseen, mikä on pakko, mikä odottaa sote-uudistusta, meillä on tässä iso kokonaisuus, sosiaali- ja terveydenhuollon koko järjestelmän, sen perustan, rakentaminen, ja sinäkin aikana, kun sitä perustaa rakennetaan, valmistellaan ja lainsäädäntöä valmistellaan

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

laiksi muuttuvaksi säännösten, meidän on vain tehtävä päätöksiä ja tehtävä ratkaisuja, joilla yritetään ensinnäkin tasapainottaa taloutta ja toisekseen samanaikaisesti kuitenkin huolehtia, että palvelut ovat saatavilla.

Puhemies Maria Lohela: Viimeinen kysymys tähän aiheeseen.

16.24 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä todeta, että näin joulun alla on hyvä muistaa, että olisi reilua, että siitä, mitä ihmisille luvataan, myös pidetään kiinni. Siltä osin on oikeutettua kysyä, pitävätkö nämä puheet, jotka on pidetty, todella paikkansa. Minusta oli reilua, että valtiovarainministeri Stubb tässä tunnusti koko eduskunnan ja kansansa edessä, että työ ja sen etusijalle paneminen on ollut tämän hallituksen kärkilinjana myös verotuksen suhteen. Tältä osin te olette ottaneet tämän keskustan linjan käyttöön, jossa keskusta aidosti halusi pitää huolta siitä, että sekä työntekijöitä että eläketuloa saavia tullaan kohtelemaan samoista tuloista eri tavalla. Se oli meille yllätys, että kokoomus tähän lähti, koska lupasitte pari viikkoa ennen vaaleja aivan toisin. Siltä osin ihmettelen nyt teidän puheitanne, miksi te ajattelette, että niiden eläkeläisten, jotka ovat pitkän työuran tehneet, työ ja siitä saatava eläketulo ei olisi (Puhemies koputtaa) yhtä tärkeä. Siltä osin vielä toivoisin, että, (Puhemies: Aika!) ministeri Stubb, harkitsisitte tätä.

16.26 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ehkä ensimmäisenä huomiona: viime vaalikaudella sosialidemokraattinen puolue halusi nimenomaan tasapainottaa taloutta palkan ja eläkkeen verotusta kiristämällä. Haluan vielä kerran korostaa, että se päätös, joka nyt tässä hallituksessa on tehty, ei kiristä eläkeläisten verotusta. Ei kiristä eläkeläisten verotusta, ja sanon vielä kerran, että ei kiristä eläkeläisten verotusta. Tässä on meillä ihan selkeä palkkalaskelma, alle 53-vuotiaan ja eläketuloa saavan veroaste eri tulotasoilla vuonna 2016. Se pariteetin ikään kuin erottuminen tässä tulee olemaan ainakin väliaikaisesti todella pieni. Mutta korostan vielä kerran, että tämä hallitus ei kiristä eläkeläisten verotusta, paitsi silloin, kun mennään yli 119 000 euron.

Kysymyksen käsittely päättyi.

4.2. Suullinen kysymys Pariisin ilmastopimuksen jatkotoimista (Antero Vartia vihr)

Suullinen kysymys SKT 67/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Vartia.

Keskustelu

16.26 **Antero Vartia vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Pariisissa saavutettiin viime viikonloppuna neuvottelutulos uudesta kansainvälisestä ilmastopimuksesta. Samalla päätettiin myös kiristää ilmastonmuutoksen torjumista koskevaa tavoitetta 1,5 asteeseen. Maiden antamat kansalliset päästölupaukset johtavat kuitenkin jopa 3 asteen lämpenemiseen. Tämä olisi varmuudella katastrofaalista ihmiskunnalle. Pariisin sopimuksessa valtioiden johtajat

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

yhdessä myönsivät, että nykyiset päästötavoitteet eivät riitä. Niitä päätettiin tarkastella viiden vuoden välein ja ensimmäisen kerran vuonna 2018.

Myöskään EU:n vuoden 2030 päästötavoitteet eivät ole linjassa uuden kansainvälisen tavoitteen kanssa. Tavoitteita on kiristettävä. Kysynkin: mitä hallitus aikoo tehdä sen eteen, että EU:n päästötavoitteet nostetaan sille tasolle, että ne ovat linjassa ilmastopoliittisen kiristetyin tavoitteen kanssa?

16.27 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyjä oli aivan oikeassa, että tuo Pariisin sopimus on käännteentekevä, koska nyt ensi kertaa kaikki maailman maat sitoutuvat toimiin ilmaston haitallisen, tuhoisan lämpenemisen rajoittamiseksi. Tuossa sopimuksessa kaikki maat itse asiassa sitoutuvat niihin etukäteen antamiinsa suunnitelmiin. Euroopan unioni sitoutuu vähentämään päästöjä vähintään 40 prosentilla vuoteen 2030 mennessä.

Suomen hallitus on tässä toiminut jonkun verran etunojassa, koska jo hallitusohjelmassa päätimme, että vuoden 2020 ilmastotavoitteet uusiutuvan energian osuuden nostamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi saavutetaan kuluvan vaalikauden aikana. Niin ikään olemme esitelleet hyvin kunnianhimoisia tavoitteita Suomelle koskien sitä, että uusiutuvan energian osuus nostetaan jopa yli 50 prosentin vuoteen 2030 mennessä, ja tässä kohtaa lähdemme siis itse liikkeelle.

EU päättää omista tarkemmista 2030-ilmastotavoitteistaan tulevan vuoden aikana.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.29 Antero Vartia vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Työ- ja elinkeinoministeriö valmistele tällä hetkellä uutta ilmasto- ja energiastategiaa sekä uusiutuvan energian tukijärjestelmää. Millä keinoin hallitus aikoo strategiassaan ohjata kulutusta päästöttömään suuntaan? Onko hallitus valmis verottamaan paljon päästöjä aiheuttavaa toimintaa nykyistä enemmän?

16.29 Elinkeinoministeri Olli Rehn (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tämä Pariisin sopimus on hyvin tärkeä virstanpylväs ihmiskunnalle, ja mielestäni kaikkia neuvottelijoita on syytä onnitella tästä tärkeästä askeleesta ja myöskin ministeri Kimmo Tiilikaista, koska hän toimi hyvin tärkeässä roolissa EU:n valtuuskunnassa näissä neuvotteluissa.

Suomen hallitus tulee toimimaan EU:n yhteisten päätösten mukaisesti, energia- ja ilmastolinjauksen mukaisesti, joka tähtää vuoteen 2030, joka on linjassa näiden Pariisin päätösten kanssa. Siihen sisältyy varsinkin se hyvin myöskin edustaja Vartian edustamaan ekologisen markkinatalouden ajatteluun sopiva toimenpide päästökaupan kehittämisestä. Päästökauppa ei ole toiminut ihanteellisella tavalla, ja sen vuoksi on syytä jatkossa nimenomaan päästökauppajärjestelmää kehittämällä huolehtia siitä, että näihin yhteisiin päästötavoitteisiin päästään.

16.30 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella syytä onnitella hienosta Pariisin sopimuksen lopputuloksesta ministeri Tiilikaista ja koko Suomen neuvottelutiimiä. Mutta kuten edustaja Vartia jo totesi, se, mitä Pariisissa sovittiin, edellyttää kaikilta mailta, myös EU:lta ja Suomelta, nykyisten tavoitteiden tiukentamista.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Muun muassa Sitra on tuonut esille sitä, että Suomella on mahdollisuus saada hyvin paljon uusia työpaikkoja ja vientituloja ilmastoystävällisen teknologian viemisellä. Se edellyttää kuitenkin sitä, että kotimaassa nostamme kunnianhimon tasoa. Kysyn: aikooko hallitus nyt todella nostaa siihen verrattuna, mitä tähän mennessä on jo päätetty? Sinänsä olen hyvin ilahtunut tästä, mitä ministeri Rehn äsken sanoi. Ymmärsin sen tarkoittavan sitä, että hallitus suhtautuu myönteisesti siihen, että EU:n päästökaupan päästökattoa tiukennetaan. Sehän on yksi niistä asioista, jotka tarvitaan, jotta Pariisin sitoumukset oikeasti toteutuvat.

16.31 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Hassi ottaa erittäin tärkeän näkökulman eli tämän ilmastopimuksen vaikutuksen myös Suomen talouteen ja työllisyyteen ja niihin mahdollisuuksiin, mitä tämä meille avaa. Nyt se ensimmäinen huomio tuosta Pariisin sopimuksesta on tietysti se, että kun Suomi ja EU ovat jo aiemmin sitoutuneet varsin kunnianhimoisiin ilmastotoimiin, niin nyt kun muut maailman suuret taloudet tulevat tässä mukaan, niin se parantaa Suomessa toimivan teollisuuden kilpailukykyä suhteessa muihin maailmankolkkiiin ja auttaa turvaamaan olemassa olevia työpaikkoja.

Mutta vielä suurempi merkitys tässä todellakin avautuu niille uusille toimialoille energiatehokkuuden, uusiutuvan energian, päästöttömien teollisten prosessien kehittämisessä, missä on nyt tämän sopimuksen myötä pitkäksi aikaa kasvavat markkinat tiedossa. Ja tähän hallitus tähtää tuolla strategisella tavoitteellaan nousta näitten asioiden kärkitoimijaksi. Sitä me kärkihankkeella ajamme. Se edellyttää myös näitä demonstraatiolaitoksia ja pilotointitoimintaa.

16.33 Elinkeinoministeri Olli Rehn (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kuten sanoin, nuo Pariisin päätökset ovat linjassa EU:n jo tekemän energia- ja ilmastolinjauksen kanssa vuoteen 2030, jota Suomi vahvasti tukee.

Me olemme käynnistäneet työ- ja elinkeinoministeriön toimesta Pariisin ilmastopimuksen vaikutusarvioinnin nimenomaan työllisyyden ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Tässähän tämä sopimus toimii molempiin suuntiin Suomen kannalta, eli cleantechin saralla, puhtaiden ratkaisujen saralla, meillä on mittavat, merkittävät mahdollisuudet, joissa kirjaimellisesti vain taivas on kattona. Kiinan-kysyntä on valtavaa tulevina vuosikymmeninä. Toisaalta päästökauppa on myös haaste suomalaiselle energiaintensiiviselle teollisuudelle, ja on tärkeää, että näissä neuvotteluissa huolehdimme siitä, että Suomi on samalla viivalla kaikkien muiden Euroopan maiden ja muiden maailman maiden kanssa.

16.34 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hienoa, että ilmastopimus syntyi Pariisissa, sillä ilmastonmuutos on suurin ihmiskuntaa kohtaava uhka, ja nyt, kun on saatu aikaiseksi globaali sopimus, ei ole enää syytä aikailla ilmastonmuutoksen torjunnan kanssa. Myös Suomen teollisuus näkee tämän sopimuksen ja ilmastonmuutoksen torjunnan suurena mahdollisuutena suomalaiselle teollisuudelle ja työpaikkojen luonnille.

Mutta haluaisin kysyä ilmastorahoituksesta. Osana sopimusta sovittiin, että vuodessa ohjataan kehitysmaille 100 miljardia dollaria ilmastorahoitusta, jotta he voisivat varautua ilmastonmuutokseen ja osallistua ilmastonmuutoksen torjuntaan. Mikä on Suomen osuus ilmastorahoituksesta, ja mistä määrärahoista se aiotaan kattaa?

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

16.35 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teolliset maat, rikkaat maat todellakin sitoutuivat pitämään tuon lupaa-mansa vuoden 2020 tasolla olevan 100 miljardin dollarin rahoituksen samassa tasossa aina vuoteen 2025 asti. Uusia rahoittajamaita toivotaan myös mukaan kaikkein heikoimpien maitten avuksi, ja tämä tulee tapahtumaan valitettavasti vain vapaaehtoisella pohjalla. Oli-si ollut todella hienoa, että myös Kiinan ja Intian kaltaiset suuret talousjätit olisivat sitou-tuneet antamaan rahoitusta — toki ne käytännössä sitä tekevätkin, mutta ainoastaan osa tästä rahasta on niin sanotusti budjettirahaa tai julkista rahaa.

Aivan yhtä tärkeäksi nousee se toinen osa rahoitussopimusta, missä sitoudutaan kehittä-mään laajalla rintamalla uudenlaisia rahoituslähteitä ja -instrumentteja, jotta pystytään mo-bilisoimaan myös yksityistä (Puhemies koputtaa) rahaa liikkeelle. Mistään kansallisista jaoista ja kiintiöistä maitten kesken ei ole sovittu.

16.36 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pariisin ilmasto-sopimus oli ehkä paras joululahja, mitä globaali yhteisö saattoi saada. Kiinnitän huomiota näihin yritysmahdollisuuksiin. Kuka meillä ihan tarkkaan ottaen johtaa valmistelua tai koordinointia siitä, miten Suomen elinkeinoelämä voi ottaa tästä asiasta kopin ja niin, että se tuo meille vientituloja, työpaikkoja ja sitten sitä hyvinvointia?

Edelleen, ehkä sitten tämmöinen yksityiskohtaisempi kysymys. Todennäköisesti minis-teri Soini osaa tähän parhaiten vastata. Olisiko ajateltavissa, että Suomen suurlähetystöver-kostolle otettaisiin ikään kuin kärkihankkeeksi ja jopa integroitaisiin vuoden 2017 juhla-vuoteen tämä ilmastoasia, vientimahdollisuudet ja Suomen osaaminen tällä saralla?

16.37 Elinkeinoministeri Olli Rehn (vastauspuheenvuoro): Kuten edustaja totesi, tämä on todellakin merkittävä mahdollisuus suomalaiselle yritys-elämälle ja teollisuudelle, ja se pitää käyttää hyväksi. Sen takia hallitus ennakoii jo ohjelmassaan sitä, että me panostamme hyvin vahvasti uusiutuvaan energiaan ja biotalouteen, ja tämä on keskeinen osa niitä kär-kihankkeita, joita hallitus on käynnistänyt. Keskeinen toimija tässä on teknologian ja inno-vaatioiden kehittämiskeskus Tekes, samoin kuin muut TEM-konsernin toimijat, kuten Finnvera, Finpro ja Teollisuussijoitus.

On hyvin tärkeää, että osana kärkihankkeita vahvistetaan viennin edistämisen mahdol-lisuuksia alueella, jossa näemme eniten näköaloja. Tämä tapahtuu lisäämällä sekä ulkomi-nisteriön että Finpron resursseja kaupallisen verkoston osalta, nimenomaan cleantechin ja biotalouden (Puhemies koputtaa) viennin edistämiseen.

16.38 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä edustaja Kiurun kysymys oli todella olennainen. Suomellahan on melko hyvä rekor-di eli maine ja näyttö, että kuinka esimerkiksi meidän suurlähetystömme ovat ympäristöys-tävällisiä. Esimerkiksi meidän Washingtonin suurlähetystömme on oikein siitä kuuluisa ja mallitapaus. Tätä pitää tietysti viedä eteenpäin.

Team Finlandin kohdalla näitä ponnisteluja pitää tehdä ja voidaan tehdä. Nyt ministeri Toivakka, joka on varsinainen meidän kaupparatsumme maailmalla, on ollut edistämässä nimenomaan näitä asioita sekä Iranissa että nyt Afrikassa Lake Turkanassa, eli tämän puo-lesta tehdään työtä. Tämä on se suomalainen tapa myös auttaa kehitysmaita ja kehittyviä talouksia kehittymään ja nostamaan itsensä ylös eikä pelkästään jättäytymään tukien (Pu-hemies koputtaa) varaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

16.39 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä ministeri Rehn sanoi, että vain taivas on kattona sille, miten paljon Suomi voi tätä cleantechiä viedä. Näin on, ja sen takia on erittäin harmillista, että Tekesin tutkimus- ja kehittämäärärahoja on leikattu. Mutta nythän eivät riitä nämä perinteiset tavat, vaan erityisesti pitää myöskin ottaa liikenne. Kysynkin liikenneministeriltä sitä, millä tavalla nyt liikenteen puolella ollaan valmistauduttu siihen, että käytännössä 2050 hiilidioksidipäästöjen pitää olla nollassa.

Ajattelen itse, että raideliikenne on se kaikkein tärkein tapa. Miten tähän nyt sitten yhdistyy se, että monin paikoin raideliikennettä leikataan, erityisesti Pohjois-Karjalasta? Mutta tähän tarvitaan myöskin kehittämishankkeita. Itä-Suomen raideliikennettä voitaisiin kehittää sillä, että Luumäki—Kesälahti-välille saadaan aikaan kaksoisraide. Uskoisin, että näin isoon kehittämishankkeeseen olisi myös tulossa EU:n kehittämisrahaa. Ollaanko tähän valmistauduttu?

16.40 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liikenteen tavoitteet ovat todellakin vaativat, ja siihen nähden on ihan selvää, että meidän on keskityttävä käytännössä kolmeen keskeiseen asiaan.

Meidän on huolehdittava siitä, että me saamme liikenteen nestemäisten biopolttoainesten käyttöä lisättyä, mutta se vaatii myöskin meiltä merkittäviä investointeja. Tämän lisäksi meidän on huolehdittava siitä, että me saamme myöskin muita vaihtoehtoisia käyttövoimia lisättyä, ja se taas vaatii meiltä osin myöskin veropolitiikkaa. Me tarvitsemme lisää sähköautojen käyttöä, me tarvitsemme myöskin lisää kaasuautoja ja vetyautoja. Kolmannen tekijän saamme aikaiseksi sillä, että huolehdimme meidän liikennejärjestelmämme tehokkuudesta. Se vaatii sitä, että me kehitämme digitaalisia palveluita, se vaatii sitä, että me kehitämme meidän raideliikenteemme kehittämistä, mikä tapahtuu osin kilpailun avaamisen kautta, ja se vaatii sitä, että me panostamme myöskin meidän infraamme, mitä me teemme nyt seuraavan kolmen vuoden aikana mittavalla panostuksella korjausvelkaan.

16.41 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä mahdollisuudet, mitä Pariisin sopimus avaa, jakautuvat todella laajalle sektorille. Nyt ei pidä miettiä pelkästään, että se on meille jotain tietynlaista teknologiaa.

Otan esimerkin koulutuksen saralta. Vielä neuvottelujen ollessa kesken, vaikka Suomi ja EU ja Indonesia ovat ehkä hieman eri leireissä tässä itse neuvotteluasemassa, kahdenvälisessä tapaamisessa Indonesian ministerin kanssa katsoimme jo tulevaan, minkälaisia yhteistyömahdollisuuksia meillä voi olla ilmastopimuksen syntymisen jälkeen, ja erittäin korkealle agendalla nousi mahdollisuus esimerkiksi metsäalan koulutuksen rakentamiseen. Heillä on valtava luotto Suomen metsäosaamiseen, ja nyt, kun meillä yliopistoilla tulee mahdollisuus myydä tutkintoja myös ulkomaille, tämänkaltaisiin mahdollisuuksiin täytyy tarttua ja alkaa räätälöidä koulutusta, jota kehittyvät maat tarvitsevat pystyäkseen toteuttamaan kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa.

16.42 **Rami Lehto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hehkutetun ilmastopimuksen syntymisestä huolimatta ilmassa on kuitenkin monia tummia pilviä. Tulossa on vaikeita keskusteluja EU:n sisälläkin, kun hiiliriippuvaisen Puolan ja muiden Itä-Euroopan maiden pitäisi panna sopimusta toimeen. Myös Suomesta on kuulunut soraääniä. Esimerkiksi Outokummun ympäristöjohtaja on lyttänyt Pariisin ilmastotulokset, kos-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

ka siinä ei sovittu sitovasti päästökustannusten globaalista jaosta. Kysynkin ministeriltä: miten turvataan perinteisen teollisuuden kilpailukyky ja työpaikat Suomessa, kun sopimus astuu voimaan?

16.43 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri tämä huoli Suomen taloudesta ja työllisyydestä on ilman muuta yksi ilmastopolitiikan täytäntöönpanoon vaikuttava tekijä. Kuten totesin, Suomi ja EU ovat jo tähän mennessä sitoutuneet joka tapauksessa tekemään varsin kunnianhimoisia ilmastotoimia, ja kun nyt muut maailman suuret talousalueet ja samalla päästäjät tulevat mukaan näihin ilmastotoimiin, niin se pelikenttä tasenee. Nykytilanteeseen verrattuna suomalaisen raskaan teollisuuden, energiantensiivisen teollisuuden, toimintaedellytykset paranevat siis suhteessa EU:n ulkopuoliseen elämään.

Kun meillä on tämä EU 2030 -ilmastopaketti valmistelussa ja siihen liittyy tuo päästökauppajärjestelmän uudistaminen ja osana sitä ilmaisten päästöoikeuksien ohjaaminen globaalissa kilpailussa kaikkein tiukimmilla oleville teollisuudenaloille, joilla myös energian tarve on suurin, niin uskon, että tämä ilmastopimus yhdessä ja EU:n jatkossa teke­mät päätökset pystyvät nimenomaan varmistamaan, että teollisuus Suomessa ja Euroopan unionin alueella pystyy toimimaan.

16.44 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Monien mielestä valkoinen joulu kuuluu perinteisiin ihan samalla tavalla kuin joulupukki, joulukuusi tai joulukinkku.

Dessvärre har en allt större del av landet allt oftare problem med att uppfylla denna viktiga och älskade tradition. Vita jular blir allt ovanligare.

Tämä johtuu, kuten tiedämme, ilmakehän lämpenemisestä, johon Pariisin ilmastokokous haluaa puuttua. Kysynkin teiltä, maatalous- ja ympäristöministeri Tiilikainen: Miten aiotte Pariisin ilmastopimuksen hengessä varmistaa Suomen kansallisten panostusten, niin sanottujen INDC:iden, toteutumisen ja niiden kehittämisen, jotta me suomalaiset jatkossa saisimme nauttia valkoisista jouluista, ja miten hallituksen rajut leikkaukset kehitysapuun sopivat yhteen tämän kanssa? Sekä aiotaanko harkita uudelleen päästökaupan tulojen kohdentamisperiaatteita?

16.45 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten jo aiemmin totesin, hallitus on itse asiassa omilla päätöksillään halunnut varhentaa Suomen ilmastotoimia, koska meillä on kaikki mahdollisuudet edetä uusiutuvassa energiassa ripeämmin kuin mitä olemme luvanneet ja samalla ajaa päästöjä alas himpun verran nopeammin kuin olemme luvanneet. EU on antanut yhteisen sitoumuksen, josta se ilman muuta tulee pitämään kiinni.

Tästä rahoitusjärjestelmästä kuvasin jo aiemmin, että paitsi että meillä on veronmaksajien rahaa, jolla rikkaitten maitten avulla avustetaan köyhien ilmastotoimia ja ilmastonmuutokseen sopeutumista, oleellinen osa tuota rahoitusjärjestelmää ovat myös yksityisen rahoituksen mobilisointi ja erilaiset uudet rahoituslähteet. Tässä mielessä, vaikka jouduimme tekemään näitä ikäviä kehitysrahoituksen leikkauksia, myös kehitysrahoituksen suunnittaminen uudella tavalla, esimerkiksi Finnfundin pääomittamiseen, avaa varmasti näitä uu-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

sia mahdollisuuksia yksityisenkin rahan (Puhemies koputtaa) mobilisoimiseen ilmastotoimiin.

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi kysymys tähän aiheeseen.

16.46 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Turkki ja Venäjä ovat viime viikkoina nokitelleet näyttävästi. Venäläinen Rosatom rakentaa Turkin ensimmäistä ydinvoimalaa Etelä-Turkkiin. Reuters uutisoi viime viikolla, että Rosatom olisi mahdollisesti pysäyttänyt ydinvoimalan rakentamisen näiden nokittelujen vuoksi. Fennovoiman ydinvoimaluvan myöntämisen yhteydessä moni hallituspuolueiden edustajista vaakuutti, ettei Rosatom tekisi päätöksiä poliittisista syistä vaan kyse on vain energiapolitiikasta. Te valitsitte uusiutuvan energian sijasta tällaisen järjettömän hankkeen. Voiko siis Rosatom pysäyttää tai lopettaa Fennovoima-hankkeen rakentamisen Suomessakin poliittisista syistä? Oletteko, elinkeinoministeri, varautunut tähän asiaan?

16.48 **Elinkeinoministeri Olli Rehn** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on tietysti aina varautunut kaikkeen. (Naurua) Mutta koskien tätä kysymystä: Ensinnäkin Fennovoiman päätöksen perusteena oli nimenomaan se, että siihen saatiin koottua — siis passiivissa "saatiin koottua" — riittävän vahva suomalainen omistus ja sitä kautta suomalainen osaaminen sekä teknologia- että liiketoimintamielessä. Suomella on yli 40 vuoden kokemus sekä maakaasuyhteistyöstä että ydinvoimayhteistyöstä ensin Neuvostoliiton ja sitten Venäjän kanssa, ja kaikista vaikeuksista huolimatta, mitä poliittisissa suhteissa on tietyissä vaiheissa ollut joko Suomen ja Neuvostoliiton välillä taikka Euroopan ja Venäjän välillä, energia ei ole ollut poliittisen painostuksen kohteena. Energiayhteistyö ei myöskään kuulu pakotteiden piiriin, ei Euroopan unionin toimesta eikä myöskään Yhdysvaltain toimesta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

4.3. Suullinen kysymys Vuotoksen altaasta (Markus Mustajärvi vas)

Suullinen kysymys SKT 68/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Mustajärvi.

Keskustelu

16.49 **Markus Mustajärvi vas:** Arvoisa puhemies! Vuonna 2002 korkein hallinto-oikeus tyrmäsi vuosikirjapäätöksessään vuosikymmeniä vatvotun Vuotoksen hankkeen, ja huolimatta korkeimman mahdollisen tahon päätöksestä maakunnan puuhamiehet eivät ole luopuneet hankkeestaan vaan tappeluttavat paikallisia ihmisiä vuosikymmenestä toiseen. Allashankkeen nimi ja perustelut ovat vaihtuneet, mutta kyse on vieläkin aivan samasta Vuotoksen altaasta. Allasta perustellaan nyt tulvasuojelulla. Tarkoituksenhakuisesti tulvavahvistus asetti Kemijoelle riskirajaksi varautumisen kerran 250 vuodessa uhkaavaan suurtul-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

vaan. Muualla Suomessa ja Euroopassa raja on 100 vuotta. Pitääkö ministeri Tiilikainen perusteltuna tällaista poikkeusta?

16.50 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Muuttuva ilmasto velvoittaa meitä myös sopeutumistoimiin, ja kaikkialla EU:ssa tehdään tällä hetkellä tulvasuojelusuunnitelmia vesistöalueilla, joilla tuo tulvariski on suuri. Näin myös Suomessa ovat 21 vesistöalueen kohdalla alueelliset tulvasuojelutyöryhmät tätä työtä tehneet ja tehneet omat esityksensä maa- ja metsätalousministeriölle, joka tulee tämän vuoden kuluessa vahvistamaan tulvasuojelusuunnitelmat siltä osin kuin ne katsotaan asianmukaisiksi.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.50 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapin ely-keskus ja allasalueen varsinaiset kunnat Savukoski, Pelkosenniemi ja Kemijärvi jättivät erivän mielipiteen tulvaryhmän esitykseen, ja myös maakuntakaavoituksessa paikalliset näkemykset on sivuutettu. Monet sellaisetkin kunta- ja maakuntapoliitikot, jotka aina moittivat Helsingin herroja siitä, että he eivät kuuntele lappilaisia, ovat nyt polkemassa paikallisia näkemyksiä ja kävelemässä paikallisten päättäjien yli. Aikooko ministeri Tiilikainen kuunnella paikallisia päättäjiä eli niitä ihmisiä ja kuntapäättäjiä, joita asia suoraan koskee, ja noudattaa ja kunnioittaa aiempaa korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä, kun teette päätöksen lähipäivinä tulvariskien hallinnasta, ja onko tässä hallituksessa ympäristöministeri samaa mieltä kuin maatalousministeri? (Naurua)

16.51 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä maatalous- ja ympäristöministerin toimesta olen luvannut, että maatalous- ja ympäristöministeri eivät tällä kaudella riitele keskenään. Sen lupauksen aion myös pitää. Mitä tulee näihin tulvasuojelusuunnitelmiin, niin tiedän hyvin nuo edustaja Mustajärven kuvaamat ristiriidat ja erimielisyydet, mitä juuri tähän kyseiseen tulvasuojeluhankkeeseen liittyy, ja senpä vuoksi aion perehtyä asiaan äärimmäisen hyvin ennen kuin siitä ratkaisua annan.

16.52 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Energiapaletti Suomessa tulee pitää monipuolisena, ja ennen kaikkea meidän tulee panostaa uusiutuvaan energiaan, niin aurinko- ja tuulivoimaan kuin vesivoimaan. Meillä olisi Lapissa paljon vesivoiman osalta potentiaalia, mutta ongelmana on se, että viimeisin Sierilän voimalaitoshanke on pyörinyt 11 vuotta byrokratian rattaissa. Eli ennen kaikkea meillä tulee luvituksen sujuvoittamisen ja nopeuttamisen olla tavoitteena.

Uusista ydinvoimahankkeista päätetään täällä eduskunnassa yhtiön hakemuksesta, mutta uuden altaan rakentamisen puolestaan on torpannut korkein hallinto-oikeus. Kysynkin teiltä, oikeusministeri Lindström: eikö myös merkittävät ja kauaskantoiset vesivoimahankkeet tulisi päättää täällä eduskunnassa käyttämällä poliittista harkintaa eikä tuomioistuinmessä?

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

16.53 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyjä on tietysti oikeassa siinä, että tämmöiset hankkeet ovat valtakunnallisesti tärkeitä. Se, että pyydätte minua ottamaan tässä ja nyt kantaa siihen, miten tulisi menettellä, on aika paljon pyydetty. Sen voin tietysti luvata, että tästä asiasta voidaan käydä keskustelua, mutta se, mihinkä se keskustelu johtaa, on sitten myöhempien johtopäätösten aikaan. Sen tiedän, että tämä hanke herättää tunteita ja on erittäin tärkeä, mutta tässä yhteydessä en kyllä rupea tätä arpomaan tämän enempää.

16.53 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että meillä ei ole yhtään sellaista energiamuotoa, joka saisi kaikkien kansalaisten varauksettoman tuen. Kaikille löytyy varmasti kannattajat ja vastustajat, ja jos puhutaan vesivoimasta, niin sekin on selvää, että tuolla alkuperäisen kysyjän mainitsemassa Lapin maakunnassa selvä enemmistö asukkaista kannattaa jo rakennettujen vesistöjen loppuun rakentamista. Nyt haluaisin kysyä asianomaiselta ministeriltä: onhan niin, että hallitus ei ole poissulkenut myöskään vesivoimaa jo rakennetuissa vesistöissä silloin, kun sille on yhteiskunnan kannalta merkittävät perusteet?

16.54 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ei ole sulkenut pois erilaisia energiavaihtoehtoja. Tämä alkuperäinen kysymys liittyi kyllä tulvasuojelusuunnitelmiin, joissa tarkoitus on suojata kaupunkeja, asujaimistoa ja yhdyskuntien elintärkeitä toimintoja poikkeuksellisia tulvaoaloja vastaan. Nyt tällä hetkellä ollaan tekemässä ratkaisua tulvasuojelun suunnitelmasta, ja se on hyvin pitkälle juridiikkaa oleva päätös.

Puhemies Maria Lohela: Viimeinen kysymys tähän aiheeseen.

16.55 **Markus Mustajärvi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapissa on mahtavia lohijokia, niin kuin te kaikki tiedätte, Teno- ja Torniojoki, ja myös Kemijoen varrella haaveillaan lohien palauttamisesta. Ounasjoki ja Kemijoen pääuoma yläosaltaan ovat rakentamattomia vesistöjä, mutta jos Vuotoksen allas rakennetaan, haaveet lohien palauttamisesta voidaan hylätä. Vuotoksen alueen luonto on aivan ainutlaatuista, ja alue on aivan liian arvokas hukutettavaksi. Mitä mieltä ministeri on siitä, että valtio lähtisi todella voimakkaasti osaltaan rahoittamaan ja ajamaan veturina lohijokiportaitten rakentamista?

Ja kommenttina sen verran, että minusta on aika surkeaa se, että lohien nousun Kemijoen ylälatvoille haluaa tuhota kansanedustaja, jonka nimi on Lohi. (Naurua)

16.56 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus sen sijaan haluaa edistää vaelluskalakantojen menestymistä, ja itse asiassa yksi hallituksen kärkihanke on juuri tämä vaelluskalakantojen edistäminen, kalatiestrategian toteuttaminen, ja siihen on varattu kuluvalle vaalikaudella myös määrärahoja. Sen ratkaisun aika, mihin kohteisiin tarkkaan ottaen näillä hallituksen kärkihankerahoilla pystytään tuota vaelluskalojen nousua ja lisääntymistä tukemaan, ei ole vielä, ja siinä tietenkin haetaan sitä, että veronmaksajien rahoilla saadaan mahdollisimman paljon vaikuttavuutta eli mukaan tulevia yrityksiä, mahdollisesti seutukuntien, kuntien rahoitusta, hankerahoitusta. Näillä kriteereillä valitaan sitten niitä kohteita, joita kalatiestrategiasta pystytään toteuttamaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

4.4. Suullinen kysymys pehmeistä ja pakottavista joulupaketeista (Antti Rinne sd)

Suullinen kysymys SKT 69/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Rinne.

Keskustelu

16.57 **Antti Rinne sd:** Arvoisa puhemies! Tämä kulunut vuosi on ollut meille suomalaisille monella tavalla hämmentävä, osin jopa ahdistavakin. Täällä eduskunnassa meillä on ollut paljon kipakkaakin keskustelua eri näkökulmista ja eri arvoistakin lähtien. Ihan kaikista asioista ei olla oltu samaa mieltä. Nyt on aika pikku hiljaa kuitenkin hiljentyä ja rauhoittua joulun aikaan. Samalla kun haluan toivottaa hallitukselle ja teille, varapääministeri Soini, levollista ja rauhallista joulun aikaa, kysyn: mitä arvelette, ovatko tontut tehneet ensi vuodelle meille suomalaisille pehmeitä vai pakottavia paketteja? (Naurua)

16.57 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Joulun väri on punainen; uskon, että se sopii SDP:lle ja vasemmistoliitolle. Joulukuusi on vihreä; uskon, että se sopii vihreille. Joulun tähti on keltainen; uskon, että se sopii RKP:lle. Joulun sanoma on kristillinen; uskon, että se sopii kristillisille. Ja mehän täällä olemme siten puolin ja toisin tonttuja tarpeen vaatiessa; uskon, että se sopii meille kaikille. Toivon oppositiolle, tälle kansanvallan aarteelle, rauhoittavaa joulun aikaa, jotta jaksatte taas meitä kohdella oikeudenmukaisesti myös ensi vuonna. (Naurua)

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle Metsähallituksen uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 132/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto. Asian käsittely keskeytettiin 9.12.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Ministeri Tiilikainen esittelee, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Keskustelu

20.18 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pysin tässä alkupuheenvuorossa kohtuulliseen tiivyyteen, koska ymmärrän myöhäisen illan ajankohdan ja tarpeen, että varmasti moni haluaa päästä sanomaan sanasensa tästä Metsähallitus-lain uudistuksesta.

Aloitan sillä, miksi Metsähallitus-lakia uudistetaan, miksi metsätalous saatetaan yhtiömuotoon. Nykyisen kaltaisen liikelaitosmallin jatkaminen sillä tavalla, että markkinaehtoinen metsätalousliiketoiminta olisi edelleen sijoitettuna sinne konkurssikelvottoman liikelaitoksen sisälle, ei ole mahdollista. Eli meillä on jo vuodelta 2007 olemassa komission päätös, jossa todetaan, että tämä suomalainen liikelaitoslaki tässä mielessä ei ole kelpo ja relevantti. Kaikista muista liikelaitoksista on sen jälkeen käytännössä lainsäädäntö muutettu, ja nyt sitten myös tämä Metsähallitus-liikelaitosta koskeva laki ollaan muuttamassa.

Moni on kysynyt sitä, miksi tässä on nyt tämmöinen kiire, tuleeko jostain joku paine, tuleeko komissiosta tai mistä se tulee. Ei tämän liikelaitoslain muuttamisesta ole sinänsä annettu mitään päivämäärää, mutta siinä tavassa, millä on ajateltu, että tuo yhtiöittäminen tehdään, jotta voidaan Metsähallituksen sisälle muodostaa Metsähallituksen sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö, joka sitten saa yksinoikeuden metsätalousliiketoiminnan harjoittamiseen valtion mailla, Metsähallituksen hallussa olevilla mailla, tämän kaltaisen järjestelyn tekemisellä, on kiire, koska tuo hankintalain muutos, mikä on tarkoitus huhtikuun alkuun mennessä saattaa voimaan eduskunnan käsittelyn jälkeen, tekisi tämän kaltaisen järjestelyn käytännössä mahdottomaksi. Riski olisi erittäin iso, että tätä järjestelyä ei enää voitaisi tehdä.

No, nyt kaiken keskustelun jälkeen, mitä tästä asiasta on käyty ja monenlaisia huolia ilmassa on ollut, oikeastaan ne huolet kertovat siitä rakkaudesta ja arvostuksesta, mikä suomalaisilla on Metsähallitusta kohtaan. Nyt tällä lainsäädäntömuutoksella taataan se, että Metsähallitus kuitenkin pysyy kokonaisuutena. Valtio omistaa jatkossakin valtion maa- ja vesialueet, niitten omistusoikeutta ei siirretä mihinkään, ja Metsähallitus sitten hallinnoi näitä valtion maa- ja vesialueita. Siitä kokonaisuudesta, mitä Metsähallituksen mailla yhteiskunnalle hyötyjä tuotetaan, totta kai siellä on se talousmetsistä saatava tuotto, joka on varsin merkittävä erä valtion budjetissa. Ensi vuonnakin 130 miljoonaa suurin piirtein taitaa olla tuo tuloutustavoite, mikä Metsähallitukselta sitten tulee meidän budjettiin erinäisiin hyviin tarkoituksiin käytettäväksi.

Edelleen Metsähallitus hoitaa ja hallinnoi niitä luonnonsuojelualueita ja kansallispuistoja, joita tänäänkin on täällä lisää toivottu, ja niillä tuotetaan tietysti sitä luonnon monimuotoisuutta, mutta myös paljon virkistyspalveluita kansalaisille. Ne ovat retkeilyn ja virkistykseen kannalta erittäin tärkeitä kohteita, mutta myös matkailuliiketoiminnan kannalta erittäin tärkeitä kohteita.

Edelleen Metsähallitus siis tuottaa jatkossakin kaikkea sitä hyvää, mitä siltä odotetaan, ja myös nämä yhteiskunnalliset velvoitteet, mitä Metsähallitukselle on asetettu, säilyvät nykyisellään. Liiketoiminnan harjoittamisessakin, mikä on vain siis osa Metsähallituksen toimintaa, otetaan huomioon biologinen monimuotoisuus, luonnon virkistyskäyttö, työllisyyden hoito, saamelaiskulttuurin ja poronhoidon edistäminen ja sitten myös se matkailuelinkeino.

Kun tuolla eri kuulemistilaisuuksissa, mitä tästä asiasta syksymmällä järjestettiin, liikuin, niin pyysin paikalla olevia kymmeniä ja kymmeniä ihmisiä — oikeastaan siellä taisi

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

olla muutama sata ihmistä yhteensä näissä tilaisuuksissa — antamaan arvosanan Metsähallituksen nykyiselle toiminnalle, ihan kouluarvosanalla, käsiviittauksella sopivan numeron kohdalla, ja kyllä siellä kasin ja ysin välissä oli se arvosana, minkä lähes kaikki tahot Metsähallitukselle antoivat.

Tämän nykyisenkaltaisen toiminnan, mitä arvostetaan, säilyttäminen mahdollisimman samankaltaisena, niin että kansalaisille tämä yhtiöittäminen ei juurikaan näkyisi, on tässä koko uudistuksessa punainen lanka. Sen takia vielä näitten kuulemistilaisuuksien jälkeen on tehty niitä muutoksia, otettu se työllisyysneuvonanto edelleen mukaan, korostettu sitä, että myös tämän yhtiön työntekijöillä on jatkossa mahdollisuus paikallisten tahojen kanssa yhteensovittaa niitä erilaisia tarpeita ja intressejä, mitä siellä alueilla on. Se paikallisen tason hyvä yhteistyö, mistä Metsähallitusta arvostetaan ja kiitetään, ei myöskään tämän lain myötä vaarannu.

Metsähallituksen yhteiskunnallinen ohjaus jatkuu samalla tavalla niin kuin tähänkin saakka, eli eduskunnan ja valtioneuvoston ohjaustehtäviin ei tule muutoksia. Eduskunta hyväksyy ne keskeiset Metsähallituksen palvelu- ja muut toimintatavoitteet budjettikäsittelyn yhteydessä.

Johtamisjärjestelmää tässä yhteydessä pyritään selkiyttämään sen verran kuin se on mahdollista, nimenomaan sieltä julkisten hallintotehtävien osalta. Tämä on myös muutos, joka tehtiin näitten kuulemistilaisuuksien jälkeen, että kun siellä oli aiemmassa luonnoksessa kohtuullisen yleisesti nämä julkisten hallintotehtävien toimet kuvattu ikään kuin ympäristöministeriön toimialalla, niin sitä rajattiin selvemmin koskemaan tiettyjä lakeja, joiden toimeenpanosta sitten julkiset hallintotehtävät, Luontopalvelut vastaavat. Liikelaitoksen hallituksen ja toimitusjohtajan päätösvaltaan kuuluu tuo luonnonvarasuunnittelu, koko liikelaitoksen henkilöstöpolitiikka, yhteinen henkilöstö- ja taloushallinto, tietohallinto, viestintä ja julkaisutoiminta. Tällä pyritään varmistamaan se, että Metsähallituksen kokonaisuus säilyy.

Pohjoisessa ja itäisessä Suomessa, missä Metsähallituksella on merkittävin asema ja tietenkin ne maat etupäässä valtiolla ovat, Metsähallitushan on tavattoman merkittävä työnantaja. Nykyisin konsernin palveluksessa on 1 750 työntekijää, joista kuutisensataa on, 650 taitaa olla, siellä julkisten hallintotehtävien ja Luontopalveluitten puolella ja sitten reilu tuhat täällä emoliikelaitoksessa. Nyt jatkossa sitten tämän emoliikelaitoksen työntekijöistä hyvin suuri osa, 600—700, siirtyy tämän osakeyhtiön palvelukseen, ellei jopa vähän enemmän. Mutta just tässä muutoksessa on tärkeätä, että heillä säilyy se ikään kuin Metsähallituksen henki ja se mahdollisuus tähän paikalliseen toimintaan jatkossakin.

Huolia kannettiin myös tästä saamelaisten asemasta. Nyt täytyy todeta, että esitys ei sisällä saamelaisten asemaa heikentäviä muutoksia vaan tässäkin kohtaa nykykäytäntö jatkuu. Olen ymmärtänyt näin, että itse asiassa Metsähallitus on viime vuosina saanut myös saamelaisten puolelta tunnustusta siitä, miten asiat ovat käytännössä hoituneet.

Myös huolet siitä, että jokamiehenoikeuksia nyt jotenkin kavennettaisiin tai että metsästyksen tai kalastuksen valtion mailla tulisi joitain ihmeellisiä muutoksia, ovat huolia, joihin voidaan todeta, että niitä on turha ihmisten ottaa, koska tämänkaltaisia muutoksia tähän lakiesitykseen ei sisälly.

Loppujen lopuksi tässä tehdään ne välttämättömät muutokset Metsähallituksen liiketoiminnan yhtiöittämiseen, jotta voidaan varmistaa, että tämä puunkorjuu, metsien hoito, toimittaminen tehtäville jatkossakin on ikään kuin valtion työtä. Nyt se tulee vain sen valtion Metsähallituksen sataprosenttisesti omistaman tytäryhtiön hoidettavaksi, ja tällä tavalla

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

itse asiassa varmistetaan näitä tuiki tärkeitä valtiokonsernin työpaikkoja Pohjois- ja Itä-Suomessa.

Tässä, puhemies, päällisin puolin esittely.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat varata 1 minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron, varaamaan sen painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

20.28 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerille kiitokset esittelystä ja kiitokset siitä, että tämä esitys on täällä. Tätä on jo kahden edellisen hallituksen toimesta yritetty, ja olen itsekin aikanaan tässä ollut mukana, mutta silloin ei päästy satamaan, nyt on päästy satamaan. Se on tässä tärkeintä, että tässä selkiytyvät nämä toiminnot. Muistan hyvin, että silloin kun Metsähallitus voitiin pitää kokonaisuena, niin 54 miljoonaa euroa oli se hyöty, mikä tuli siitä kokonaisuudesta, mutta nyt kun nämä kilpailulainsäädännön vaatimukset EU:n päästä ovat sitten vaatineet sen, että meidän pitää se osakeyhtiö tehdä, niin tässä se on tehty tavalla, joka on se toimeenpanon toteuttava, sen tehtävät toteuttava mutta joka kuitenkin mahdollistaa sen, että ne synergiaedut säilyvät, koska se on se tärkein. Yhdessä toimien ja sillä hengellä — niin kuin ministeri sanoi täällä — millä Metsähallitus on toiminut ja saavuttanut paikallisten ihmisten luottamuksen, se on hyvin tärkeä asia.

20.29 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään Genevessä YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien erityisedustaja on ilmaissut huolensa tästä laista ja siihen liittyvistä saamelaisten oikeuksista, koska tämä lakiesitys ei sisällä takeita saamelaisten oikeudesta perinteisiin elinkeinoihinsa ja alueisiinsa, jotka olivat aikaisemmassa lakiehdotuksessa. Hän myös arvosteli sitä, että saamelaiskäräjillä on ollut vain rajoitettu mahdollisuus vaikuttaa lain valmisteluun, ja totesi, että tämä on vastoin YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen 19 artiklaa.

Tämä, että nykyinen hallitus on pyyhkinyt lakiehdotuksesta pois monivuotisesti valmistellut ja neuvotellut pykälät nykylainsäädännön ja sopimusten mukaisesta saamelaisten oikeuksien turvaamisesta, on yksi keskeinen huolenaihe tässä hallituksen esityksessä, mutta niitä on muitakin, joita en nyt minuuttiin saa mahtumaan.

20.30 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen kyllä syvästi pettynyt, että keskusta tuo tämän esityksen. Viime kaudella, ministeri Tiilikainen, toimitte suuren keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtajana ja silloin sanoitte, että Metsähallitus pitäisi säilyttää kokonaisuutena ja parasta kansallisomaisuuden kannalta olisi, jos hallitus luopuisi uudistuksesta kokonaan. Kysyn teiltä, ministeri Tiilikainen: mikä muutti mielenne tässä asiassa?

Tuon myös saman huolen, mitä edustaja Hassi tässä korosti: YK antoi Suomelle tänään nuhteet Metsähallituslain luonnoksesta, koska saamelaisten oikeudet on poistettu. Kyllä uskottavan arktisen ja ihmisoikeuspolitiikan tekeminen edellyttää, että poistetut saamelaispykälät palautetaan.

Tässä on piilouduttu EU:n selän taakse. Se on totta, että kilpailuneutraliteettia edellytetään eli konkurssisuoja ja veroetu on poistettava, mutta siihen olisi ollut muitakin keinoja käytettävissä kuin tämä metsätaloustoimintojen osakeyhtiöittäminen.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

20.31 **Markus Mustajärvi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin se, että EU vaatisi konkurssisuojan poistamista, ei pidä paikkaansa. Hallituksen esityksessä on mainittu muun muassa Englannin, Norjan, Ranskan ja Saksassa muun muassa Baijerin osavaltion metsäorganisaatioitten malli, ja siellä nimenomaan on todettu se, että ne organisaatiot voivat mennä konkurssiin.

Voipi olla, että näiden asioiden suhteen tulee ihan lähiaikoina uutta tietoa, ja kysynkin ministeri Tiilikaiselta, että jos esimerkiksi saadaan uutta valoa siihen, että ensinnäkään Destia-päätös ei velvoita, siinä ei ole mitään yleistä yhtiöittämisvaadetta Suomen metsäorganisaation suhteen — Euroopan unionin maissa on lukuisia eri malleja, kuinka hoidetaan valtion kansalaisten yhteistä maa-, metsä- ja vesiomaisuutta — mitään sellaista EU-pakkoa ei ole, mitä te sanotte, ja meillä on jo nyt lukuisia esimerkkejä siitä, että asioita voidaan hoitaa monella tapaa, niin mikä takaa seuraavien eduskuntien suhteen sen, kenen taaseissa yhteinen omaisuus on ja kenellä ne yhtiön osakkeet ovat, jos yhtiömalliin mennään.

20.33 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä niin kuin moni muukin täällä vastustimme vielä vuosi sitten tätä osakeyhtiöittämisasiaa. Mutta ensi huhtikuussa tulee tosiaan voimaan direktiivi palveluiden käyttöoikeussopimusten kilpailuttamisesta, ja minä en ainakaan ole valmis ottamaan sitä riskiä, että puolalaiset esimerkiksi voittaisivat kilpailutuksen ja tulisivat hoitamaan Savukosken kunnan metsät. Se on meille niin tärkeää, että sen hoitaa Metsähallitus ja paikalliset työntekijät tekevät nämä työt.

Mutta sitten Savukosken kunta: Tilanne on se, että kuntamme verotuloista tällä hetkellä viidesosa tulee Metsähallitukselta, kun Metsähallitus hallinnoi 95:tä prosenttia meidän kunnan pinta-alasta. Kyse on siis älyttömän tärkeästä asiasta. Nyt sitten haluan kysyä: onko varmistettu, että meidän kunnan verotulot varmasti säilyvät, se viidesosa kunnan verotuloista Metsähallituksen kautta, myöskin tällä uudella osakeyhtiömallilla? (Markus Mustajärvi: Ei ole varmistettu!)

20.34 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on tullut hyvin selvästi esille jo näitten muutamien puheenvuorojen aikana, että tällaiseen muutokseen, mikä tässä on tehty, ei ole tosiasiallista tarvetta, kun sitä perustellaan EU:n kilpailulainsäädännön vaatimuksilla. Ja ministeri itsekin sanoi, että tämä ei tule aiheuttamaan juurikaan muutoksia. Minua ihmetyttää, miksi tämä muutos sitten pitää tehdä, jos niistä syistä sitä ei tarvitse tehdä, mitkä sanotaan, ja sitten se ei tule aiheuttamaan juurikaan muutoksia. Tietysti minua hämmentää myöskin se, että tätä kritisoidaan luonnonsuojelijoiden ja retkeilijöitten näkökulmasta, koska pelätään, että heidän oikeuksiaan rajoitetaan, ja sitten epäillään myöskin, niin kuin tässä äsken kuultiin, näitten kuntien näkökulmasta, mutta olen ymmärtänyt, että tätä epäillään myöskin sitten tämän metsän tuoton näkökulmasta. Eli tässä on monelta suunnalta tätä kritiikkiä. On aika ihmeellistä, että tämä kritiikki on niin valtavaa, jos tällä ei ole suurtakaan vaikutusta.

20.35 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minulta on nyt muutama kansalainen kysynyt tämmöistä asiaa, että kysypäs siellä meidän edustajana, kun meitä täällä huolettaa, että ei kai meidän pohjavesiä nyt sitten jatkossa ole mahdollista myydä ulkomaalaisille yrittäjille, niin että meidän kaikki pohjavedet ovat kohta muiden

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

omistuksessa. Haluan nyt, että täällä salissa tämä sanottaisiin, että kansalaiset kuulisivat, että eihän näin nyt vain ole.

20.35 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä esitystä Metsähallituksen uudelleenorganisoinniseksi on käsitelty jo vuosia eri hallitusten toimesta, ja nyt esitys on vihdoinkin täällä eduskunnassa. Kiitos siitä, hyvä niin.

Puutun vain yhteen esityksen yksityiskohtaan, joka on johtamisjärjestelmä: Vastuu ja valta on nyt saatava kirjattua selkeästi ja yksiselitteisesti, niin että keskinäinen kiistely ja ristiveto saadaan lopetettua. Muuten on vaara, että jaettu vastuu ei ole kenenkään vastuuta. Mielestäni talossa voi olla vain yksi isäntä kerrallaan, ja uskon, että johtamisjärjestelmän selkeyttäminen on tässä kaikista keskeisintä: jos se toimii, kaikki muut mahdolliset ongelmat saadaan sitä myöten ratkaistua, mutta jos johtaminen ei toimi, ei ole selkeää ja johdonmukaista, niin silloin on vaarana, että ei ole olemassa niin pientä ongelmaa, mikä ei Metsähallituksen toimintaa halvaannuttaisi.

20.36 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin minä olen tosi iloinen, että tämä keskustelu pystyttiin siirtämään ajankohtaan, jossa voimme käydä tämän ministerin läsnä ollessa. Tämä on niin iso ja merkittävä asia. Tässä on kyseessä meidän koko kansallisuusmaisuutemme.

Minä haluan nostaa esille Euroopan ainoan alkuperäiskansan, saamelaiset. Aivan kuten edustaja Hassi totesi, me olemme tänään saaneet nuhteita YK:n tasolta asti. YK:n alkuperäiskansojen oikeuksiin perehtyvä raportointi on ottanut kantaa tähän esitykseen, sanonut, että tämä esitys tällaisenaan uhkaa saamelaisten oikeuksia ja heidän mahdollisuuksiaan perinteisiin elinkeinoihinsa ja maihinsa.

Ministeri kuitenkin vakuutti puheenvuorossaan, että saamelaisten asema ei heikkene. Jos se kerran on se tavoite, pyrkimys ja tahtotila, minkä takia silloin heikentämiskieltopykäliä ei kirjata, niitä pykäliä, jotka varmistivat saamelaisten aseman ja oikeudet? Aiemmassa, kun täällä on mainittu, että tätä on työstyetty pitkään, viime kaudella työstyetyssä versiossa nämä pykälät olivat olemassa. Miten ministeri aikoo toimia tämän asian kanssa? Kuuletteko te nyt tarkemmalla korvalla YK:ta kuin suomalaisia tutkijoita, ihmisoikeus-asiiantuntijoita, jotka ovat kritisoineet aivan samaa asiaa?

20.37 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin ministeri totesi, tämä lakiesitys on aiheuttanut paljon huolta, ja se kertoo siitä, miten tärkeitä ja rakkaita meidän yhteiset metsämme suomalaisille ovat.

Ministeri otti puheessaan esille, että käytännössä tämä ei tulisi kauhean paljon muuttamaan asiaa. Sen takia olisi hyvä näitten huolien hälventämiseksi varmistaa, ettei muutoksia tule, että kirjataan lakiin selvästi sekä nämä saamelaisten oikeudet että se, että tämä on täysin valtion omistama yhtiö, joka noudattaa julkisuusperiaatetta niin, että eduskunnalla on edelleen mahdollisuus vaikuttaa siihen, ja sitten se, että ei siirretä tänne liiketalouspuolelle nyt sellaisia alueita, joilla ei ole mitään liiketaloudellista merkitystä, niin kuin yleiset vesialueet, ei retkeilyalueita eikä myöskään näitä luontaistalousalueita, koska nämä ovat niitä suuria huolia, mitä kansalaisilla on ollut: että jos ne siirretään sinne, niin sitten niistä ruvetaan rahastamaan.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

20.38 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En tiedä, onko poliittista jeesustelua, mutta tietysti tämä on moneen kertaan täällä ollut. Vanhasen hallitus tätä aikanaan ajoi, se ei mennyt maaliin. Viime kaudella tätä ajettiin kokoomuslaisen ministerin toimesta, mutta perussuomalaiset ja keskusta yhdessä myös hallituspuolueitten, demareitten ja vasemmistoliiton, kanssa pystyivät tämän torjumaan. Kun nyt selkeästi arvioiden mukaan tämä on heikompi esitys kuin se viimekautinen, mikä ihme tässä nyt on, että me haluamme riskeerata kansallisomaisuuden sillä, että me avaamme keittiön oven sille, että tulevien hallitusten aikana, jos tämä yhtiöitetään, on kuitenkin lainsäädännön oikopolulla siinä mahdollisuudet, että tämä kansallisomaisuus valuu meidän käsistämme pois, niin kuin kävi Digitalle taikka Yaralle, josta varmasti keskustapuolueella on erityisen ikävät muistot siitä, että lannoitteet menivät ja maanviljelijät maksoivat (Puhemies koputtaa) sen kaupan todella nopeasti? Mikä ihme on tässä nyt niin paljon parempaa kuin viime kaudella?

20.40 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on kehittynyt nyt lausuntokierroksella kyllä hyvään suuntaan, kiitoksia siitä ministerille. Mutta totta kai se sisältää useita elementtejä vielä, joita täytyy valiokuntakäsittelyssä sitten katsoa lävitse. Kun tehdään hyvä ja kattava valiokuntakäsittely, niin uskon, että löydetään sellainen ratkaisu, johon sitten myös eduskunnan on aikanaan hyvä yhtyä.

Valitettavasti tähän lainvalmisteluun on liittynyt paljon myös suoranaista propagandaa ja väärinymmärryksiä, joita myös täällä nyt useat edustajat ovat tuoneet esille. (Markus Mustajärvi: Millä kohdin, esimerkkejä?)

Nyt haluaisin ottaa kantaa tässä saamelaisien asemaan ja myös siihen, minkälaisia viestejä tuolta YK:sta tänään saatiin. On aivan totta, niin kuin ministeri sanoi, että saamelaisen asemaa ei olla tässä heikentämässä. Nyt myös hallituksella on määrätietoinen kanta ja linjaus siitä, miten alkuperäiskansan asioita ryhdytään kehittämään. Näistä tehdään oikeusministeriön hallinnonalalla tutkimus, ja näen tärkeänä, että sitten mahdollisesti palataan asioihin, kunhan tämä kokonaiskysymys on selvillä.

Ministeriltä olisin kysynyt, voisitteko nyt kertoa (Puhemies koputtaa) näistä kuntakohteisista neuvottelukunnista, millä tavalla ne tulevat sitten toimimaan.

20.41 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä ei ole kyse propagandasta, edustaja Kärnä, vaan aidoista huolista, mitä meillä kaikilla täällä on. Ja olen siitä täysin samaa mieltä, että tämä pitää nyt käsitellä asianmukaisesti, ja en ymmärrä ylipäänsä tätä nopeaa aikataulua ja kiirettä, koska en usko, että näin suurella asialla pitäisi olla näin suurta kiirettä. (Jari Leppä: Siis yli kymmenen vuoden käsittely on kiirettä?)

Kuten tässä useammat ovat jo maininneet, tätä on valitettavan moni taho ehtinyt jo kritisoida. Puhutaan siis järjestöistä, omistajista, jopa yrityksistä, hyvin monesta eri suunnasta. Ja toisaalta tämä EU:n taakse meneminen tuntuu enemmänkin sanahelinältä. Nyt olisi ihan korkea aika myös puhua siitä, mikä on se todellisuus ja minkä takia nyt tätä uudistusta ollaan tekemässä.

Tässä lakiesityksessä on useita ongelmakohtia, en pysty niitä kaikkia tässä avaamaan, mutta toivon kovasti, että hallitus jälleen kerran pystyisi käyttämään omaa harkintaansa. Meillä on kaikki mahdollisuus vielä panostaa meidän yhteiseen omaisuuteemme, ja tässä vaiheessa sitä ei ole varaa (Puhemies koputtaa) ainakaan menettää.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

20.42 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Metsähallitus-laki koskettaa kolmasosaa maamme vesi- ja maa-alueista, (Markus Mustajärvi: Kaikkia suomalaisia!) ja tähän uuteen lakiluonnokseen on tehty muutoksia, jotka heikentävät Luontopalveluiden asemaa ja ympäristöministeriön ohjausta. Se herättää huolen luontoarvoista. Varsinkin edustaja Viljasen puheet täällä yhdestä isännästä vain lisäävät pelkoja. Toisaalta Kärnä puhui siitä, että eduskunnan on syytä huolella käsitellä asia ja on oltava valmius myös tehdä pykälämuutoksia. Valtion maankäyttöä koskevien ristiriitojen vähentämiseksi olisi parasta siirtää julkisten hallintotehtävien taseeseen ne alueet, joiden merkitys metsätaloudelle on vähäinen, kuten retkeilyalueet ja luontaistalouden alueet.

Ja toisaalta, miksi, jos saamelaisten asema ei heikkene ja alkuperäiskansan asema ei heikkene, tämä pykälä heikentämiskiellosta on kokonaan poistettu laista? (Silvia Modig: Juuri näin!) Sen voisi sinne lisätä. Tämä pykälä on itse asiassa ihan sanasta sanaan luettava ja löydettävissä (Puhemies koputtaa) entisestä lakiluonnoksesta.

20.43 **Timo V. Korhonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse ymmärrän niin, että tätä lakiesitystä on syytä viedä eteenpäin muun muassa niillä perusteilla, mitä täällä edustajat Majjala ja Kärnä ovat aiemmin jo todenneet.

Mutta kahteen kysymykseen.

Ensinnäkin tämä johtamisjärjestelmä, joka on yksi iso kysymys. Ministeri sanoi tuossa esittelypuheenvuorossaan suurin piirtein näin, että johtamisjärjestelmää on pyritty selkeyttämään niin paljon kuin mahdollista. Onko tilanne nyt se, että tavallaan tällaisen kaksinaisuuden riskit tässä johtamisessa on eliminoitu? Onko selkeää, että Metsähallitus pystyy puhumaan nyt yhdellä äänellä?

Ja sitten tähän omistukseen. Onko nyt selvää, että Metsätalous Osakeyhtiö tulee olemaan sataprosenttisesti Metsähallituksen omistama? Ja ennen kaikkea, onko selvää, että yhtiötä ei voi yksityistää missään olosuhteissa?

20.44 **Sanna Marin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Ojala-Niemelä täällä viittasikin, niin todellakin, Ylen haastattelussa maaliskuussa 2014 te, ministeri Tiilikainen, kommentoitte, että Metsähallitus pitäisi säilyttää kokonaisuutena ja parasta kansallisomaisuuden kannalta olisi, jos hallitus luopuisi uudistuksesta kokonaan, kun tätä silloin edellisellä hallituskaudella valmisteltiin. Kysyn myös: miten mieli tässä ajassa on muuttunut? Nyt tämä käsittelyssä oleva lakiesitys on monella tavalla vielä heikompi kuin se edellinen.

Sitten kun tässä on viitattu näihin EU-säännöksiin, niin SDP on esittänyt viime kaudella vaihtoehtoja, kuinka Metsähallituksen kilpailuneutraliteetin takaamisen voisi lakiteknisesti hoitaa ilman tätä yhtiöittämistä, ja kuitenkin nyt tähän ollaan menossa. Minkä takia näin tehdään, kun tämä asia olisi mahdollista hoitaa myös toisella tavalla?

20.45 **Pirkko Mattila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille, puhuitte kauniisti suomalaisista metsistä. Suomalaisista metsistä pitääkin puhua kauniisti, ja suomalaisesta kansallisesta metsäpolitiikasta pitää pitää kiinni. Olemme boreaalisen metsävyöhykkeen parhaita asiantuntijoita siinä.

Ojala-Niemelälle haluaisin todeta sen, että tämä ei ole sama esitys kuin viime vuonna annettu. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että selkeytetään Metsähallituksen ohjausjärjestelmää. Eli minä toistan tämän saman kysymyksen, mitä täällä ovat edustaja Viljanen ja Kor-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

honen todenneet: Puhuuko Metsähallitus tämän uudistuksen jälkeen yhdellä äänellä? Onko meillä tulossa monimutkaisempi rakenne sen sijaan, mitä hallitusohjelmassa on tavoiteltu?

Sitten edustaja Myllykoski kantoi huolta tulevien hallitusten mahdollisista päätöksistä. No, kyllähän periaatteessa, jos tämä hallitus nyt ei tätä ajaisi, sitten voisi myös tuleva hallitus tehdä nämä samat ratkaisut. (Puhemies koputtaa) Mutta olennaista varmaan on se, mitä Korhonen otti esille: että tätä ei pilkota eikä myydä ulkomaille.

20.46 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmettelen edustaja Maijalan puheita siitä, kun hän pelkäsi puolalaisen työvoiman tuloa Suomeen. Metsähallitus on jo nytten, jos lähdetään sieltä kannolta tehtaalle, hakkuutyön ulkoistanut, lähikuljetuksen ulkoistanut, kaukokuljetuksen ulkoistanut, maanmuokkauksen ulkoistanut, osin uudistamistyöt ja taimikon hoidon. Ne nyt ovat jo kilpailutettuja, ja jos puolalainen firma tulee Suomeen ja hoitaa velvoitteensa, se voi tulla sinne teidän entiseen kotikuntaanne, minne ne olivat jo tulossa, mutta onneksi niiden taustat eivät pitäneet ja ne joutuivat kilpailusta vetäytymään. Se, onko nykymallinen Metsähallitus vai metsätalousyhtiö, ei muuta tätä asetelmaa miksikään. Ihmettelen kyllä, eikö edustaja Maijala ole perehtynyt tähän asiaan tuota vertaa.

Sitten jos ajatellaan, niin mikä on se EU-pakko, joka kieltää myymästä valtion omaisuutta, sitä metsäomaisuutta, jos puhutaan puutavarasta, olipa se muoto yhtiömuoto tai sitten muu organisaatio? Mikä muuttuu siinä ketjussa?

20.47 Johanna Ojala-Niemelä sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanoisin tästä perussuomalaisen tilanteesta, että myös perussuomalaisen eduskuntaryhmän puheenjohtaja Jari Lindström otti tähän viime kaudella kantaa ja kertoi, että ryhmä ei kannata ajatusta osakeyhtiön perustamisesta. Lindströmin mukaan yhtiöittämisellä voi olla negatiivisia vaikutuksia työllisyyteen. Ihmettelen kyllä syvästi, mihin tämä kanta on nyt kadonnut.

EU ei todellakaan missään dokumentoidusti edellytä, että pitäisi yhtiöittää. Liikelaitosmalli on ollut toimiva. Se voidaan määrätä konkurssikelpoiseksi, kuten on tehty esimerkiksi yliopistojen kohdalla. Samoin veroneutraliteetti on toteuttavissa kahden kolmen pykälän muutoksella, ei ole vaikeaa. Tämä selvitettiin viime kaudella moneen kertaan. Samoin yhtiömalli on paljon ongelmallisempi. Sen on tuotettava voittoa, se ei ole enää eduskunnan ohjauksessa tai hallinnon ohjauksessa. (Markus Mustajärvi: Tiedot ei ole julkisia!) — Ja tiedot eivät ole julkisia, kuten edustaja Mustajärvi täällä sanoi. — Tässä on huomattava määrä ongelmia, ja tulen ne luettelemaan omassa pitemmässä puheenvuorossani.

20.49 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin näen tässä Metsähallituksen yhtiöittämisessä joitakin pieniä mahdollisuuksia, mutta minä näen myös semmoisia mörköjä, joita en haluaisi nähdä. Ensinnäkin, kun omistusta hajautetaan tai eri toimijoita tällä keinoin laitetaan saman talon sisälle, viitataan esimerkiksi Enso-Gutzeit—Stora Enso-kehitykseen, siellähän Tornator omistaa maat ja Stora Enso tekee bisnestä. Nämä kaksi yhtiötähän toimivat alun perin saman katon alla, mutta nyt ne ovat kuin yö ja päivä eri puolilla, ei siis mitään tekemistä toisensa kanssa. Elikkä siitä on tullut raa’asti bisneksentekoyhtiö, mikä tietysti kuuluu normaaliin liike-elämään. Mutta tämä pitää selvittää kunnolla, ettei nyt vain käy vahinko, että tässä jotain kielteistä tapah-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

tuu valtion yhteiselle omaisuudelle, joka kuuluu suomalaisille. Ymmärrän Markus Mustajärven huolen vallan hyvin, siitä en millään lailla hänen mielipiteitään moiti.

Toinen asia, mikä on jo monessa puheenvuorossa tullut esille, on tämä omistajaohjaus, että talossa pitää olla yksi johtaja. Sellainen menettely, että talon sisällä voi olla tilanne lähiaikoina, että Metsähallitus tappelee Metsähallitusta vastaan oikeudessa — (Puhemies koputtaa) johtojärjestelyjen pitää olla selkeät, näin ei saa jatkua.

20.50 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys on meidän kansallisesta omaisuudestamme. Kun mietitään sitä, miten se toimii, miten paljon se on työllistänyt ihmisiä tuolla harvaan asutuilla alueilla, ja mietitään tämän yhtiön perustamista, kun siirrytään yhtiölakiin, niin yhtiöhän maksaa veronsa siinä kunnassa, missä pääkonttori on. Minun mielestäni se on tällä hetkellä Vantaalla, niin että näitä tuloja ruvetaan pikkuhiljaa siirtämään Etelä-Suomeen, sieltä puolen tulevia tuloja.

Sitten jos miettii sitä osakeyhtiötoimintaa, niin se vaatii sitä, että sen pitää tavallaan tuottaa voittoa. Kautta aikojen on nähty tämä järjestelmä, että silloin kun menttiin yhtiömalliin, niin sen jälkeen työllistämiset ja semmoiset toimet, mitkä yhteiskuntaa auttavat ja alueen ihmisiä auttavat, ovat hävinneet. Se vain kilpailuttaa ulkopuolisia toimijoita mahdollisimman paljon, jotta saa itselleen voittoa ja hoidettua näitä asioita. (Puhemies koputtaa) Minusta näitä asioita ei ole riittävästi otettu huomioon, nimenomaan työllistämisaikutuksia ja näitä, (Puhemies: Aika!) että Metsähallitus on meidän omaa omaisuuttamme.

20.51 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisin kysynyt ministeriltä: nyt kun Metsähallituksen mailta hakataan puuta noin 6,2 miljoonaa kuutiota vuodessa ja vuotuinen kasvu on kuitenkin yli 11 miljoonaa kuutiota, niin nyt jos tämä menee yhtiömuotoon, johdetaanko sitä niin kuin yhtiötä, katsotaanko se koko tuotto ja lähdetään katsomaan, että se valtion omaisuus on tuottavalla pohjalla kokonaisuudessaan?

Sitten vielä toinen asia, mitä kysyisin. Siellä on Luonnonvarakeskusta ja kaikkea, jotka työntyvät sinne väliin. Natura-alueet ja niitten suoja-alueet, käytännössähän ne suoja-alueet suojellaan: tuleeko niistä sellaisia pusikoita vain, joista ei koskaan tule mitään talousmetsiä? Onko tämä katsottu siellä?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan kaksi vastauspuheenvuoroa tässä vaiheessa, sitten ministerille 5 minuutin vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeenkin vielä debatti jatkuu. Nämä kaksi henkilöä ovat edustaja Hassi ja edustaja Blomqvist.

20.52 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n kilpailulainsäädännön vaatimat muutokset ovat hyvin pieni osa siitä, mitä hallituksen esitykseen sisältyy. EU ei todellakaan ole edellyttänyt sitä, että pyyhitään lakiesityksestä pois saamelaiden oikeuksia turvaavat nykyisten kansainvälisten sopimusten ja myös kotimaisen muun lainsäädännön edellyttämät pykälät. EU:lla ei ole mitään tekemistä sen kanssa, että hallitus ehdottaa Luontopalvelujen ja liiketalouspuolen väliin tämmöistä omituista kolmatta tase-erää, joka epäselventää hallintoa, heikentää eduskunnan valtaa ja heikentää myös mahdollisuutta valvoa sitä, että eduskunnan budjetissa myöntämät varat käytetään siihen tarkoitukseen, mihin ne on tarkoitettu.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

20.53 **Thomas Blomqvist r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tulin kesken tämän keskustelun, joten olen varmaan jäänyt aika paljosta paitsi. — Yhdyn tuohon toteamukseen, mitä edustaja Hassi äsken sanoi koskien saamelaisten oikeuksia. Kysyisin: miksi nämä pykälät on nyt jätetty pois? Oikeusministerihän on esittänyt, että ne pitäisi palauttaa tähän esitykseen, ja sitten olen ymmärtänyt, että tänään YK myös on tästä asiasta lausunut, että nämä saamelaisten oikeudet pitäisi sisällyttää. Kysynkin ministeriltä, vaikka tämä on ehkä kysytty aikaisemmin: miksi nämä on jätetty luonnoksesta pois?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Tiilikainen, enintään 5 minuuttia. Debatiti jatkuu sen jälkeen.

20.54 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen:** Kiitoksia, puhemies! Otetaan nyt yhtä kertaa kaikki paperit matkaan. — Tämä ensimmäinen ja ytimekäs kysymys, mikä tuli täällä muutaman edustajan, muun muassa Ojala-Niemelän ja Marinin, suusta, että no, mikä muutti mielen: juuri se, että haluan edelleen, että Metsähallitus pystytään säilyttämään yhtenä kokonaisuutena. Tällä järjestelyllä on varmuus siitä, että Metsähallitus säilyy yhtenä kokonaisuutena. Nyt Metsähallituksen liiketoiminta tulee Metsähallituksen sataprosenttisesti omistaman tytäryhtiön hoitoon, ja sillä tavalla tämä Metsähallituskokonaisuus voidaan säilyttää myös jatkossa.

Sitten tässä Ojala-Niemelä ansiokkaasti esitti, että olisihan tälle vaihtoehtoja, että muutamaa pykälää olisi tarvinnut vain muuttaa ja olisi saavutettu konkurssikelpoisuus ja niinpäin pois ja näinpäin pois. Jos se olisi niin helppoa, niin minkä ihmeen takia te ette neljän vuoden aikana saaneet sitä viime hallituskaudella sitten tehtyä, jos se oli noin helppo juttu? Tämä on nyt viiden hallituksen valmisteleva juttu: Vanhanen, Kiviniemi, Katainen, Stubb, Sipilä. Olisiko aika saada ratkaisu? (Vasemmalta: Ei Stubb valmistellut!) — Kyllä se taisi, kuulkaa, ystävät hyvät, olla Stubbin hallituksen aikanaan tekeillä siellä maa- ja metsätalousministeriössä. (Välihuutoja)

No, nyt tässä on esitys, ja tässä on paljon kysymyksiä noussut, esimerkiksi tämä palomuri, minkä edustaja Hassi otti, että onko nyt varmuus siitä, että budjettirahoilla tapahtuvat Luontopalveluitten rahoittaminen ja sitten tämä liiketoiminta eivät nyt mene sekaisin minkään tasejärjestelmän tai muunkaan kautta. Se on välttämätöntä, että tämä palomuri pitää, ja muun muassa sen takia tätä kirjanpitokäytäntöä yhtenäistetään ja halutaan varmistaa, että samoilla kirjanpitoperiaatteilla toimitaan kummallakin puolella, ja varmistetaan se palomuurin pitävyys myös.

Sitten huoli näistä kuntien verotuloista. Sikäli mikäli oikein olen tätä valmistelua ymmärtänyt, niin tämä järjestely ei sinällään vaikuta siihen, kuinka paljon kunnat saavat verotuloja, mutta totta kai se toiminnan volyymin tulee vaikuttamaan sitten verotuloihin. Tämä on semmoinen seikka, mikä varmasti kannattaa nyt sitten eduskunnassa huolellisesti katsoa, että miten tuo on, mutta joka tapauksessa tämän uudenkin Metsähallituksen tytäryhtiön työntekijät sinne paikkakunnille niitä yhteisöveroja sitten maksavat, missä sitä työtäkin tehdään. Eli ei täältä Vantaalle nyt mitään olla viemässä. Ja kuka sitä vielä tietää, mikä sen Metsätalous Oy:n kotipaikka on. Onko se jossain päätetty? Jos se olisi vaikka Rovaniemi.

No, katsotaanpa nyt sitten tätä taseenjakoja. Tässä vähän mietittiin ja ihmeteltiin sitä, että miksi on tämmöinen kolmijako. Minusta oikeastaan tuo kolmijako, mitä on kaavailtu tänne taseeseen, on aika kuvaava. Meillä on Metsähallituksella peruspääomaa, jolla on tuot-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

tovaatimus, ja sieltä ammennetaan se taloudellinen tulos, mistä sitten eduskunta päättää ja asettaa sen velvoitteen. Sitten meillä on selviä alueita, missä on luonnonsuojelun kautta tuleva rajaus, että siellä sitten huolehditaan siitä luonnon monimuotoisuudesta, ja ne ovat sitten sitä muuta pääomaa. Ja sitten tässä välillä on pääomaa, mille ei aseteta tuottovaatimusta, mutta siinä ei ole myöskään semmoista luonnonsuojelurajausta. Eli tämänkaltainen kolmijako tuossa tasekäytännössä nyt sitten on.

Tämä saamelaisasia: Ei nykyisestä Metsähallitus-laista olla heikentämässä yhtään mitään. Te puhutte nyt, että jostain aiemmasta luonnoksesta on jotain tiputettu pois. Se on hyvä, että eduskunta voi tämänkin asian nyt sitten perusteellisesti selvittää, ja eduskunnalla on siinä päätösvaltaa niin kuin aina suomalaisessa lainsäädännössä. Mutta totean edelleen sen, että nykykäytäntö jatkuu, ja itse asiassa mitä tulee siihen, mitä edustaja Kärnä kysyi, niin näiden saamelaisten kotiseutualueelle perustettavien neuvottelukuntien vuoksi itse asiassa ehkä himpun verran saamelaisten äänivalta jopa sitten vahvistuu. (Mikko Kärnä: Juuri näin!)

Paljon muitakin kysymyksiä: Tuli tämä, että puhuuko Metsähallitus nyt sitten yhdellä äänellä vai monella äänellä. Sanoin, että se puhuu mahdollisimman yhdellä äänellä. Metsähallituksella on myös laissa määritettyjä vahvaa julkista valtaa käyttäviä tehtäviä, ikään kuin riippumattomia viranomaistehtäviä, jotka sen on hoidettava juuri sen mukaan viranomaisena kuin mitä laki edellyttää. Ja näitä siellä julkisten hallintotehtävien puolella on osa niistä työtehtävistä, ja ne hoidetaan niin kuin laki edellyttää. Mutta kuten tuossa totesin, nyt kuitenkin luonnonvarasuunnittelu, liikelaitoksen henkilöstöpolitiikka, henkilöstö- ja taloushallinto, tietohallinto, viestintä, julkaisutoiminta, kaikki tämmöinen, kulkee sitten yhden johdon kautta.

Tämä työllisyyshuoli: 470 metsuria siellä Metsähallituksessa kuitenkin edelleen työtä tekee, ja hyvä niin. 1 300 työntekijää on näitten Mustajärven kuvaamien yritysten, joilta sitten palveluja hankitaan, palveluksessa. Nyt tällä järjestelyllä pystytään turvaamaan, että täällä valtiokonsernissa säilyy näitä työpaikkoja. — Vielä palaan siihen, jos puhemies sallii. Salliiko puhemies?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Kyllä, lyhyesti.

Kiitos. — Tässä heräsi epäily, että no, minkä takia nyt ja onko se nyt välttämätöntä ja vaatiiko EU. Ystävät hyvät, minulla ei ole taipumus mennä minkään selän taakse piiloon. Tässä minä olen teidän edessänne seisomassa enkä kenenkään selän takana. Mutta kun kuvasin sen, että tämä hankintalain muutos tuo muutoksen, että sen jälkeen tämänkaltaista yhtiöittämistä ei voitaisi tehdä, siihen sisältyy se riski, että jos ei tehtäisi mitään, niin sitten joku tulee ja valittaa, että tämä homma ei vastaa sitä kilpailulainsäädäntöä. Me voisimme hyvässä lykyssä mennä eteenpäin vaikka monta vuotta eikä mitään tapahtuisi. Mutta entäpä jos valittaa, entäpä jos todetaan, että no, näinpä on? Sen jälkeen, ystävät hyvät, tämä järjestely ei olisi enää mahdollinen, ja sen jälkeen meillä ei olisi mahdollisuutta varmistaa Metsähallituksen kokonaisuutta ja näitä tuikitärkeitä valtion työpaikkoja Itä- ja Pohjois-Suomeen. Tulisiko sieltä edustajien joukosta silloin puheenvuoroja, että minä kannan vastuun tästä, että vastustin tätä Metsähallitus-lain muutosta ja nyt kävikin huonosti? Ei, teidän tehtävänne olisi osoittaa tiukka kysymys ministerille, että kuka tumpelo on ollut ministerinä ja antanut tämmöisen tapahtua. En voi ottaa sitä riskiä, että tämmöinen vahinko

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

pääsisi tapahtumaan. Tässä on myös kyse riskien minimoinnista. — Tämän halusin vielä tähän loppuun todeta, kun kysyitte, miksi tätä muutosta tehdään.

Puhemies Maria Lohela: Ilmeisesti on vielä halua käydä debattia.

21.02 **Markus Mustajärvi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan sitä, että edustaja Tiilikainen on jo useamman tunnin istunut täällä ja osallistunut aktiivisesti keskusteluun, ja hyvä, että ehti tähän Metsähallitus-lain esittelyynkin. Mutta tässä on vielä auki oleellisia kysymyksiä.

Mikä sitoo tulevien eduskuntien tai jopa tulevan eduskunnan kädet omistuksen tai tase-siirtelyjen suhteen? Ei yhtään mikään. Kummankin suhteen riittää yksi eduskunnan päätös vain. Sitten tämä käyttöoikeussopimus ei sinälläänkään ole ongelmaton, ja minä vielä uudistan sen kysymyksen, kun en ole ymmärtänyt, vaikka olen pohtinut sitä Destia-päätöksestä lähtien, että mikä ajaa tämän pakon. Mikä siinä muuttuu kilpailutekijöitten, kilpailu-neutraliteetin suhteen? Onko se lähellä nykyistä oleva malli tai sitten metsätalousyhtiö, kyse on siitä, että valtion metsäomaisuutta laitetaan markkinoille liikkeelle, ja Metsähallituksella, niin kuin sanoin, ei ole yhtään konetta, joten se asetelma suhteessa Destia-päätökseen on aivan toisenlainen. Destia kilpaili omilla koneillaan yksityisillä markkinoilla.

21.03 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos siitä, että Lapin kenttää on kuultu. Tämä lakihan ei vielääkään ole todellakaan täydellinen, mutta onneksi meillä on vielä keväällä mahdollisuus ja aikaa tähän tehdä tiettyjä korjauksia ja muokkauksia, että saataisiin tästä mahdollisimman hyvä. Tällä hetkellä siihen lakiin saatiin matkaan tämä työllistäminen ja saatiin matkaan tämä, että puhutaan matkailun kanssa yhteistyöstä ja paikallisten toimijoiden kanssa yhteistyöstä. Mutta näihin yleispalveluvoittoisiin toivoisiin, että tulisivat matkaan myöskin nämä metsäteiden käyttöasiat, sillä juuri tänä syksynä on tullut velvoite, että yksityisten metsänomistajien pitää maksaa valtion metsäteiden käytöstä 15 senttiä per kiinto per kilometri. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi Savukoskella pahimmassa tapauksessa on tullut maksu 6 euroa per kiinto siitä, että puuta saadaan siirrettyä sieltä omasta metsästä valtion teiden kautta eteenpäin. Siis nollaraja on siirtynyt koko ajan yksityismetsiltä.

Arvoisa puhemies! Onko mahdollista, että tähän lain johonkin teksteihin kirjataan esimerkiksi muiden maaseutuelinkeinojen, kuten (Puhemies koputtaa) yksityismetsätalouden, edistämisvelvollisuus?

21.04 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä yhteiskunnalliset velvoitteet ovat tärkeä asia Lapin kannalta. Tosiaan meillä on metsureita paljon töissä ja ikärakenne on 55—65 vuotta, niin että hankala on työllistyä, jos sieltä jää pois. Mutta se, mikä tässä on ongelma, on se, että vain kirjaamalla nämä yhteiskunnalliset velvoitteet suoraan myös yhtiölakiin voidaan turvata, että nämä myös toteutuvat eduskunnan tarkoittamalla tavalla. Jos nämä nyt jäävät pelkän maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten valvoman käyttöoikeussopimuksen varaan, niin niiden toteutumisen seuranta perustuu vain luonnonvarasuunnitelman noudattamiseen eikä omistajaohjauksen kautta ohjattavaan jatkuvaan paikalliseen yhteensovittamiseen. Tämä on se ongelma — myös edustaja Maijalalle sanon tämän saman asian.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Metsähallitus on tehnyt hyvää työtä näiden eri intressien yhteensovittamisessa, niin metsätalous, kaivokset, matkailu, saamelaiset kuin poronhoito, mutta kun eduskunta on koko ajan nostanut näitä tulostavoitteita, niin nyt tuotantokoneisto viedään tästä alta pois. Minä tulen itse sieltä Muoniosta, missä meillä on ollut näitä metsäkiistoja, ja nyt kun koko ajan maakuntakaavoilla ja muilla lisätään näitä luonnonsuojelualueita, (Puhemies koputtaa) niin meillä on taas vaarana se, että meillä on Lapissa kohta kiistat päällä tämän lain myötä.

21.06 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä kysyn edelleenkin näistä piilosuojelualueista, mitkä ovat Natura-alueitten ja niitten ympärillä, että ei joku Luonnonvarakeskus — sehän saa jostakin virastosta rahat — sotke puuroja ja vellejä siellä keskenään.

Ja siihen edelliseen kysymykseen: Metsähallitus on kuitenkin suuri puuntuottaja. Että tämä pysyisi sen johdon alaisena, mikä sille kuuluu, eikä sotketa sieltä Luonnonvarakeskuksia ja kaikkia niille alueille, jotka kuuluvat metsänhoitoon.

21.06 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä salissakin nyt kuulemme, tämä herättää edelleen hyvin paljon kysymyksiä. Täytyy sanoa, että tässä valmistelussa on tapahtunut semmoisia käänteitä, että ne eivät ole kyllä näitä huolia ja pelkoja hälventäneet. Sen takia on todella hienoa, että me juttelemme tästä nyt tänä iltana ja ministeri on paikalla. Kysyisinkin, miten ministeri varmistaa sen, kun tämä etenee nyt valiokuntaan, että ne kuulemiset ovat riittävän laajoja ja että tämä laki nyt sitten jatkossa valmisteltaisiin mahdollisimman avoimesti. Se, että laki tuotiin viime viikolla kello 4 aamuyöllä tähän saliin, kyllä herätti vielä lisää epäilyksiä. Sen jälkeen, kun me halusimme tämän siirtää sellaiseen aikaan, kun ministeri oli paikalla, hallituspuolueet vielä äänestivät sitä vastaan. Joku onneksi jossain tuli järkiinsä ja voimme keskustella siitä nyt tässä ministerin läsnä ollessa, mutta tällaiset manööverit kyllä lisäävät vielä epäilystä. Toivon, että nyt me saamme avoimesti ja läpinäkyvästi tämän valmistelun eteenpäin.

21.08 Thomas Blomqvist r (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ministeri on tietysti oikeassa siinä, että eduskunta päättää tästä laista. Näinhän se tietysti on. Kysyn kumminkin vielä kerran ministerin omaa mielipidettä, tai ministeriön tai hallituksen, näistä saamelaiden oikeuksista. Eikö olisi ollut hyvä asia tuoda ne pykälät, mitkä olivat aikaisemmassa luonnoksessa, mukaan nyt tähän teidän ehdotukseenne? Mitä mieltä olette näistä aikaisemmassa luonnoksessa olleista pykäläistä?

21.08 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrän tämän edustaja Mustajärven kommentin ja pidän itsekkin äärettömän tärkeänä, että on oleellista, että kansallisuusomaisuus pysyy myös kansallisissa käsissä, kuten se tässä lakiesityksessä tekee. Enkä nyt oikein ymmärrä sitä perustelua, että sanotaan "mikä sitoo seuraavaa eduskuntaa". Mikä sitoo tätä eduskuntaa nyt? Kaikenlaiset muutokset ovat mahdollisia, sen takiahan täällä ollaan näitä lakeja säätämässä.

Jo aiemmalla kierroksella nousi esille tämä propaganda, jota lainvalmistelun yhteydessä on esitetty. Kyllä näin valitettavasti on. Demokraatti-lehti esimerkiksi on levittänyt hyvin voimakkaasti väitteitä siitä, että tässä ollaan nyt yhtiöittämässä kansallisuusomaisuutta, siellä on tulossa vaara, että siirtyy ulkomaisiin käsiin, pohjavedet ollaan myymässä milloin

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Nestlélle ja milloin minnekin. On erittäin sääli, että keskustelu viedään heti tälle tasolle eikä yhdessä pyritä rakentamaan hyvää ja toimivaa esitystä tästä Metsähallitus-laista.

21.09 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös minä sanon toistamiseen, että kyseessä ei ole propaganda, ja jos te ajattelette tämän propagandana, niin pidän sitä hyvin ikävänä. Nyt on ihan aitoja huolia: aitoja huolia tässä salissa, aitoja huolia järjestöissä, kuten sanoin, ja aitoja huolia myös yrityksissä.

Se, että meidän lainsäätäjien tehtävä on ennen kaikkea ottaa näitä huolia vakavasti ja tehdä hyvää, perusteltua työtä ja valmistelutyötä ennen kaikkea, on puuttunut. Toivon, että tästä eteenpäin ainakin parannetaan tältä osin näitä toimintatapoja. En usko, että kukaan pahitteekseen on ottanut meihin yhteyttä ja kertonut, kuinka huolissaan he ovat tästä lakiesityksestä, vaan ne ovat aitoja huolia, mitä meidän pitäisi täällä ennen kaikkea edustajina ja päättäjinä ottaa vakavasti. Eli toivon, että pääsette eroon tästä propaganda-ajattelusta. Se ei vie tätä asiaa lainkaan eteenpäin.

21.10 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on tullut keskustelussa esiin monenlaisia huolia tähän Metsähallitus-lakiin liittyen, ja täytyy tietenkin tunnustaa, että varmasti osittain ne huolet ovat ihan aiheellisia, ja niitä on hyvä varmasti käsitellä perusteellisesti valiokuntakäsittelyssä.

Haluaisin kysyä ministeriltä myös, että kun on esitetty tällaisia pelkoja, että nyt kun metsätalous yhtiöitetään, niin se jotenkin avaisi portin, että valtion omaisuudesta voitaisiin nykyistä helpommin luopua tai siirtää tämä metsäomaisuus jollekin yksityiselle toimijalle, niin minusta olisi tärkeää, että täällä kuulisimme: ovatko nämä pelot aiheellisia? Minulla on itselläni tietenkin tietty käsitys siitä. Se on selvää, että tätä yhtiöittämistä tietenkin ihan aiheellisesti pystyy kyseenalaistamaan, että onko se välttämätön, mutta sekin pitää tunnustaa, että tämä hankintalain tulo kyllä tuo ihan uuden ulottuvuuden tähän asian harkintaan, ja sekin on ymmärrettävä näkökulma. Itse en suhtaudu tähän yhtiöittämiseen mitenkään ideologisen vastustavasti vaan aika käytännönläheisesti.

21.11 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viittasin aikaisemmin debattipuheenvuorossani siihen, että saatamme piakkoin saada uutta tietoa Euroopan komissiosta, ja saimme tälle päivälle Margrethe Vestagerin komission puolesta antaman vastauksen kysymykseen, pakottaako EU-säädöstö tai Euroopan komission aiemmat päätökset muuttamaan Suomen Metsähallituksen organisaation nimenomaan yhtiömuotoon. Täällä vastataan, jos sen tiivistää, että "valtioneuvoston jäseniä sovelletaan yleensä yrityksiin eli julkisiin tai yksityisiin yhteisöihin riippumatta niiden yhtiömuodosta ja organisaatorakenteesta, jotka tarjoavat palveluita tai tavaroita tietyillä markkinoilla". Sitten todetaan Metsähallituksen toiminnan luonne: "Tämä merkitsee sitä, että valtiolla on oikeus tarjota näitä palveluja Metsähallituksen kautta, mutta se ei saa soveltaa etuuskohtelua Metsähallitukseen tai muihin tahoihin eikä suosia mitään tahoa. Näiden sääntöjen tarkoituksena on välttää kilpailun vääristyminen metsänhoitoa koskevilla markkinoilla, kuten hakkuutoiminnassa. Unionin oikeudessa kyseisiltä tahoilta ei vaadita erityistä yhtiömuotoa tai organisaatorakennetta." Tänä päivänä annettu komission vastaus.

21.13 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä nyt vielä kerran totean sen, että EU:n kilpailulainsäädäntö ei millään tavalla edellytä sitä omituista oliota,

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

mitä Metsähallitus-lakiesitys sisältää, että perustetaan Luontopalvelujen ja liiketoiminnan väliin tällainen tavallaan kolmas pyörä, kolmas jalka, joka ei ole sitten virallisesti kumpakaan. Tämä vain epäselventää hallintoa, vaikka yleisenä tavoitteena on sanottu, että hallintoa halutaan selkeyttää, ja se tekee myöskin rahankäytön valvonnan vaikeammaksi.

21.13 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä aikaisemmissa puheenvuoroissa kohdistettiin kritiikkiä perussuomalaisiin ja siihen, mitä Jari Lindström on viime kaudella sanonut. No, en tiedä, mitä hän tarkalleen on sanonut, mutta niin kuin ministeri täällä kertoi ja useassa puheenvuorossa on tullut esille, tämä ei ole sama lakiesitys. Tietääkseni me olemme nyt lähetekeskustelussa, ja nyt tuodaan esille ministerille ja valiokunnalle niitä huolia, joita voidaan ottaa esille. Olen ymmärtänyt itsekkin, että tässä hallintorakenteessa on ollut meidänkin ryhmässä jonkin verran keskustelua siitä, että on hyvä tietää, mihin tämä on menossa. Ja tosiaan, minä toivoisin vielä — ministeri ei varmaan äsken ehtinyt vastata, vaikka ne olivat aika yksinkertaisia huolia — vastausta juuri tähän pohjavesiasiaan, josta minäkin olen saanut palautetta. Minä olen henkilökohtaisesti ymmärtänyt, että näin ei voisi olla, mutta olisi kiva, että tästä tulisi vielä ministerin suulla.

Sitten minun on ihan pakko sanoa, kun täällä kysyttiin, että miten me voimme estää, että seuraava eduskunta ei tee jotain. Ihan samoin kuin täällä Kärnä sanoi: emmehän me voikaan täällä antaa lakia, että seuraava eduskunta ei saa tehdä lakeja, ei semmoista lakia voi antaa.

21.14 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin tuossa edellä kuultiin Markus Mustajärven sanovan, nyt me voimme ruveta tarkastelemaan sitä hallitusohjelman kirjausta, onko tämä todellakin tarkoituksenmukaista, kun nyt tämmöistä EU-kirjausta ei olekaan, joka edellyttäisi Metsähallituksen yhtiöittämistä. Tässä ollaan nyt sillä äärellä, että minä toivon oikeasti, että ministeri ottaa tämän näkemyksen huomioon ja hallitus voi rauhällisin hengenvedoin tarkastella tämän asian eteenpäinviemistä, koska nyt vasta luotsi on ottanut tämän laivan haltuunsa, ja minä toivon, että se luotsi on ministeri Tiilikainen, joka voi johdatella tämän takaisin avomerelle, ettei tätä tuodaan satamaan siten, että meillä valiokunnan — josta tiedän, että edustaja Leppä on valiokunnan puheenjohtaja — kuulemiset varmasti tulevat olemaan laajoja. Siihen uskon ja luotan todellakin, jos näin tulee käymään.

21.16 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty erittäin monta vakuuttavaa puheenvuoroa siitä, mitä EU meiltä vaatii. Esimerkiksi edustaja Ojala-Niemelän esitys on todella tärkeä selvittää tarkoin valiokunnassa.

Palaan vielä saamelaisten oikeuksiin, sillä mikäli meillä olisi alkuperäiskansojen oikeuksien ILO-sopimus 169 ratifioitu, niin tällaista muutosta, kuin mitä tähän luonnokseen on nyt tehty, ei olisi voitu toteuttaa. Lakiehdotuksessa ollaan siirtämässä saamelaisten kotiseutualueen maita liikelaitoksen alle ja tuottotaseisiin, mikä tarkoittaa, että porojen laidunmaita voitaisiin myydä, vuokrata tai käyttää porotaloudelle haitallisella tavalla esimerkiksi metsähakkuisiin tai soranottoon, jos lakiin ei sisällytetä saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoa.

Arvoisa puhemies! Vetoan, että lakiluonnoksessa aikaisemmin olleet pykälät lisättäisiin. Se on hyvin vahva viesti täältä eduskunnasta.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

21.17 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tämä ihan näin yksinkertainen asia ole. Totta kai me haluamme, myös lappilaiset edustajat ja Lapin ihmiset haluavat, että siellä on tätä maan monikäyttöä, siellä on perinteinen poronhoito, sitten matkailu, muut elinkeinot ja niin edelleen. Nämä pitää yhteensovittaa myös Metsähallituksen mailla. Ei tämä, että tänne pannaan tämä saamelaiden kulttuurin heikentämiskielto, ole ratkaisu tähän, tämä voidaan muutenkin hoitaa. Tämä on minusta laajempi kysymys, joka tarkoittaa, että pitää myös ottaa huomioon matkailun intressit siellä eri alueilla. Tästä on hyviä kokemuksia muun muassa Muoniosta, josta edustaja Ojala-Niemelä äsken puhui, että siellä Metsähallitus lähti paikallisten ja matkailijoiden kanssa sopimaan, mitkä alueet jätetään hakkaamatta, koska niillä on suuret intressit matkailun kannalta. Ehkä tämä on myös kysymys, jota on syytä valiokuntakäsittelyssä nyt pohtia, voidaanko se vahvemmin tuoda sinne myös tämän Metsätalous Oy:n henkilöstölle delegointipykälänä niin, että heillä on oikeus siellä sovittaa nämä eri maankäytön muodot yhteen.

Puhemies Maria Lohela: Täällä on vielä puheenvuoropyynnöt edustajilta Maijala, Kärnä, Ojala-Niemelä, Karimäki, Semi. Otetaan ne viisi ja sitten ministerin vastaus.

21.18 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Saamelaisasiat ovat tulleet tänään hyvin paljon esille. Te kaikki tiedätte viime vaalikauden jälkeen, että Lapissa tilanne on hyvin riitaisa johtuen ihan muutamista perusasioista, siitä, kuka on oikeutettu saamelaiskäräjien vaaliluetteloon ja kuka ei ole. Käsitellään sitä, kuka on oikea saamelainen ja kuka on vain mikäkin saamelainen. Niin kauan kuin tämä asia ei meillä Lapissa ole järjestyksessä ja kunnossa, minusta on ihan turhaa, että missään muualla tätä asiaa aletaan ratkomaan. Nyt on tärkeää se, että me siellä Lapissa saamme rakennettua rauhan ja yhteisymmärryksen näiden asioiden osalta, minkä jälkeen voidaan alkaa näitä muita asioita tekemään. Tämä riitatilanne ei ole todellakaan kenenkään etu. Minä ainakin teen kaiken sen eteen, että me saisimme Lapissa rauhan näitten asioiden suhteen ja voisimme sitten yhteisymmärryksellä saada myöskin meidän saamelaisasioittemme edistämisasiota tänne kaikkiin lakeihin matkaan. Kiitoksia siitä, että puhutte saamelaiden puolesta. Me kaikki varmasti haluamme tehdä parhaamme saamelaiden eteen, kunhan me siellä saisimme nämä muutamit riita-asiat sovittua.

21.19 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustajat Maijala ja Lohi käyttivät tässä kyllä erinomaiset puheenvuorot, ja on tietysti äärettömän tärkeää, että saamelaiskulttuuri turvataan siellä pohjoisessa, kuten tämä lakiesitys tekee. Tässä ei olla pyyhkimässä pois mitään sellaista, joka saamelaisille nyt tällä hetkellä kuuluu.

Edustaja Karimäki esitti tässä hivenen ehkä kapeahkon ymmärryksen siitä saamelaiskulttuurista. Te jollakin tavalla toitte asian esille niin, että saamelaiskulttuurista olisi vedettävissä yhtäläisyysmerkki poronhoitoon. Näinhän ei tietenkään ole. Saamelaiset harjoittavat mitä moninaisimpia elinkeinoja, ja kuten edustaja Lohi totesi, on äärettömän tärkeää, että me turvaamme kaikille pohjoisen elinkeinoille ne toimintaedellytykset. Nyt on myös hivenen ongelmallista se, että esimerkiksi saamelaiskäräjien äänestäjistä noin 65 prosenttia muistaakseni asuu saamelaisalueen ulkopuolella, ja ei mielestäni ole perusteltua osoittaa ainoastaan tällaiselle taholle niitä oikeuksia ja sitä neuvottelumandaattia Metsähallituksen kautta vaan neuvotella yhdessä niissä kuntakohtaisissa neuvottelukunnissa.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

21.20 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Merelle sanoisin sen verran, että kyllä tässä sama esitys on, metsätaloustoimintojen osakeyhtiöittämisestä on kysymys, ja tämä on se luu ja pihvi tässä esityksessä. Sitten on vähän semantiikkaa, mitä ovat nämä muut oheissäädökset tässä.

Sitä, että osakeyhtiömalli tullee rajoittamaan eduskunnan ohjausvaltaa, pidän erittäin hankalana asiana. Ja kun Tiilikainen kysyi, miksi niitä muutamaa pykälää ei ole sitten muutettu, niin selvää oli, että SDP:llä oli selkeä ero, ideologinen ero, kokoomuksen kanssa. Mutta sitä ihmettelen, miten keskusta lähti tähän matkaan. Esimerkiksi edustaja Lohi sanoi viime kaudella, että hän pitää Metsähallitus-uudistusta vihreiden ja kokoomuksen hankkeena. "Näyttää siltä, että kysymyksessä on kokoomuksen ja vihreiden poliittinen kauppa, jossa tosiasiallista suojelua pyritään lisäämään ilman avointa demokraattista päätöksentekoa. Puhevallan käyttö maa-alueista monimutkaistuu. Ja elinkeinojen osalta hyödyntäminen matkailuun, energiatoimintaan, malminetsintään ja muuhun elinkeinotoimintaan oleellisesti hankaloituu." Mikä tässä on, edustaja Lohi, muuttunut tähän esitykseen nähden?

21.21 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kärnälle: porotalous on osa saamelaiskulttuuria, kuten myös toki kieli- ja monet muut tärkeät perinteet.

Haluan vielä lukea sen lakipykälän, joka edellisessä luonnoksessa oli saamelaiskulttuurin heikentämiskiellosta, ja haluan kysyä ministeri Tiilikaiselta: miksi tätä pykälää ei voisi nyt sisällyttää lakiin?

"Saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevat tai vaikutuksiltaan sinne ulottuvat, valtion maa- ja vesialueilla toteutettavat Metsähallituksen suunnitelmat ja hankkeet on laadittava ja toteutettava siten, etteivät ne olennaisesti heikennä saamelaisten mahdollisuuksia käyttää heille alkuperäiskansana kuuluvia oikeuksia harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan taikka kolttien elinolosuhteita tai näiden mahdollisuuksia harjoittaa mainittuja elinkeinoja kolttialueella."

21.22 **Matti Semi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin vielä palata tähän yhtiöittämiseen ja sen vaikutukseen verotuloihin. Tällä hetkellä tässä lakimuutoksessa ei ole selvitetty yhteisöveron vaikutusta kuntien verotuloon ja tuottoon kunnille, kun tällä hetkellä Metsähallitus maksaa kunnille yhteisöveroa perusteena kunnittainen metsäerä ja siihen vaikuttavat puun myynti ja suojelualueet. Ja sitten jos yhtiöitetään, niin kuinka pystytään näille menettäville kunnille korvaamaan nämä verotulojen menetykset?

Puhemies Maria Lohela: Vielä edustaja Lohi, ja sitten ministerille.

21.23 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ojala-Niemelälle haluan todeta, että kyllähän tämä perusratkaisu tietenkin siinä, että metsätalous yhtiöitetään, on sama kuin viime kaudella. Kun tuossa siteerasitte allekirjoittaneen edellisen kauden puhetta, jossa sanoin, miltä se näytti silloin, niin varmasti näytti tuolta niin kuin olin sanonut. Nyt tätä hallituksen esitystä, mikä on tänne tuotu, on lähdetty kuitenkin siitä edellisestä mallista muokkaamaan, ja muokkaukset ovat menneet mielestäni hyvään suuntaan, niin että siellä on johtamisjärjestelmää pyritty selkiyttämään, yhteiskunnallisia velvoitteita ja paikallisten puhevaltaa pyritty korostamaan. Kaikilta osin välttämättä tämä ei

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

ole paras mahdollinen tilanne vieläkin, mutta eduskunnalla on mahdollisuus myös vai-
kuttaa valiokuntakäsittelyssä siihen, että jos siellä nähdään jotakin tarvetta, niin kuin mi-
nun mielestäni siellä on jonkun verran tarvetta säätää, niin sitä pystytään tekemään. Mutta
onhan tähän tehty muutoksia siitä edellisestä kaudesta. Ei tämä ihan sama ole sisällöltään
eikä perusteluiltaan, ja sekin pitää muistaa, että on tässä tilannekin muuttunut, kuten mi-
nisteri tuolla perusteli, tämän hankintalain tulon myötä, niin että tässä on jouduttu teke-
mään tiettyjä uudelleenarviointejakin.

Puhemies Maria Lohela: Sitten ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia.

21.24 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitoksia, rouva puhe-
mies! On mukava nähdä jo useampi puhemies tämän illan aikana. Ei taida olla enää reser-
vejä siellä puolella. — Mutta ei se mitään, nimittäin on suuri ilo käydä eduskunnan kanssa
tätä lähetekeskustelua. Pahoittelen omalta osaltani, että tuo Pariisin ilmastopimus vei
niin kauan aikaa, että minulla ei ollut mitään mahdollisuuksia silloin olla tässä. Ministeri-
nä haluan tuoda esityksen eduskuntaan ja varmistaa sen, että eduskunnalla lakia säätävänä
elimenä on riittävä aika käsitellä näin iso ja monia kiinnostava lakipaketti perusteellisesti.
Sen takia olisi ollut tietysti hyvä, että valiokunnat olisivat voineet aloittaa kuulemisen jo
nyt syksyllä, mutta hyvä, mennään näin. On voitu käydä hyvä ja monipuolinen lähetekes-
kustelu, ja se on ollut varmasti paikallaan. Ei ole pienintäkään epäilystä siitä, etteivätkö
maatalousvaliokunnan, ympäristövaliokunnan ja perustuslakivaliokunnan puheenjohtajat
varmista sitä, että tämä asia tulee perusteellisesti ja laajasti kuultua ja käsiteltyä.

Tässä on näitä ideologioita pohdittu, että kenellä se on minkäkinlainen ideologia. Mi-
nusta tässä on ainoastaan yksi kestävä ideologia, ja se on kestävä kehityksen ideologia.
Metsähallitushan on malliorganisaatio siitä, että se sama organisaatio on tuottanut suoma-
laisille jo pitkään ekologisia hyötyjä, sosiaalisia hyötyjä ja taloudellista hyvää. Tämä sama
kestävän kehityksen kokonaisuus halutaan säilyttää mutta muokata tätä rakennetta sillä ta-
valla, että ei ole riskejä, että se karahtaa lainsäädännön muutoksiin.

Tämä edustaja Mustajärven tuoma vastaus komissiosta: Kyllä varmasti tässä monia eri-
laisia vaihtoehtoja on sen vuoden 2007 päätöksen jälkeen selvitelty näitten eri valmistelusta
vastanneitten ministerien ja virkamiesten toimesta. Tämä on nyt se paras ratkaisu, mihin
olen itse tässä käytettävissä olevassa ajassa päätenyt, ja toivon, että eduskunta tämän nyt
sitten perusteellisesti läpi käy. Jos parempia löytyy, niin sehän on eduskunnan ihana vel-
vollisuus tehdä niitä korjauksia.

Edustaja Ojala-Niemelä oli aivan ytimessä muutamassa kommentissaan. Eli mikä nyt on
se keskeinen juttu, että tämä olisi mahdollisimman hyväksyttävä, turvallinen ja semmoi-
nen varmuutta luova laki pohjoisen asukkaiden mielissä? Kyllä se on just tämä paikallis-
ten intressien yhteensovitus, että se varmistetaan tässä eduskuntakäsittelyn aikana. Olen
pyrkinyt sitä näitten kuulemisten jälkeen tuntuvasti vahvistamaan siellä lain perusteluissa,
osittain pykälissä, ja uskon, että eduskunta tähän kiinnittää paljon huomiota. Toinen on just
tämä työllisyshoitovelvoite. Missä kaikissa laeissa siihen viitataan, eduskunta tehköön
siinä sen käsittelyn, että on varmuus, että myös työllisyshoito on yksi Metsähallituksen
keskeisiä vastuita ja tehtäviä myös jatkossa.

No, sitten näihin huoliin, että kun nyt yhtiöitetään, niin miten valtion omaisuus. Kerra-
taan vielä: Valtion maa- ja vesiomaisuus on jatkossakin suoraan valtion omistuksessa. Eli
pohjavedet ja pintavedet ja kaikki muutkin alueet — valtio ja viime kädessä eduskunta

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

päätää niitten omistuksesta. Sitten tämä yhtiöitys tarkoittaa sitä, että yhtiö saa käyttöoikeuden ja yhtiö ei voi sitä käyttöoikeutta siirtää kolmannelle osapuolelle. Kun olen kuunnellut nyt vuosien ajan tätä keskustelua, niin pikkuisen vaikealta tuntuu uskoa, että Suomeen tulisi semmoinen eduskunta, joka hyvin eri tavalla jostain syystä ajattelisi tästä Metsähallitus-kokonaisuudesta. Uskon, että eduskunnan pienistä voimasuhdevaihteluista huolimatta just tämän kestäväen kehityksen hengen ja kokonaisuuden ylläpito on semmoinen kantava ajatus, mikä meitä suomalaisia yhdistää.

Toivotan eduskunnalle tässä huolellista ja perusteellista käsittelyä. Olen tehnyt voitavani tämän lakiesityksen saamiseksi ajoissa eduskunnan käsiin, jotta sille käsittelylle on aikaa. Uskon, että eduskunta tämän oman työnsä tässä hoitaa.

Vielä palaan tähän saamelaiskysymykseen. Kuten täällä monet pohjoisen edustajat sitä keskustelua avasivat, se ei ole ihan simppeli juttu. Myös sen aikaisemman luonnoksen niin sanotut saamelaispykälät siellä lausuntokierroksilla saivat hyvin paljon kritiikkiä. Nyt vielä kertaalleen: tässä nykyisen lainsäädännön tilanne säilyy, ja näitten kunnallisten neuvotelukuntien kautta saamelaisten asema siltä osin jopa hivenen vahvistuu.

Näine hyvineni mielihyvin luovuttaisin tämän lakiesityksen eduskunnan aina viisaaseen ja hyvin harkitsevaan käsittelyyn. — Kiitoksia.

Puhemies Maria Lohela: Nyt täytyy siirtyä jo puhujalistan pariin.

21.30 Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Nyt on keskustelussa tämän vaalikauden kenties suurin luontopolitiikkaa, valtion maiden ja metsien hallintaa koskeva esitys eli Metsähallituksen uudelleenorganisointia koskeva lakiesitys. Tässä lakiesityksessä Metsähallituksesta muodostetaan valtion erityisliikelaitos, jossa julkiset hallintotehtävät on erotettu omaan yksikköön ja jonka markkinaehtoinen liiketoiminta on sijoitettu tytäryhtiöihin. Laissa ehdotetaan muutettavaksi Metsähallituksen johtamisjärjestelmää sekä perustettavaksi erillisellä lailla valtion Metsätalous Osakeyhtiö, joka vastaisi jatkossa valtion mailla tapahtuvasta metsätaloustoiminnasta.

Metsähallitus-laki oli eduskunnan täysistunnossa lähetekeskustelussa jo viime viikolla, mutta koska asianosainen ministeri ei tuolloin ollut paikalla, jätettiin asia pöydälle. On hyvä, että nyt asiaa on voitu ja voidaan käsitellä siten, että ympäristöministeri Tiilikainen on ollut salissa esittelemässä lakia ja vastaamassa kansanedustajien kysymyksiin. Haluan kiittää ministeriä siitä, että hän on ollut useita tunteja meidän kanssamme tässä salissa vastaamassa näihin kysymyksiin niin tämän asian osalta kuin myös sitten budjettiasioiden osalta. Haluan myös kiittää puhemiesneuvostoa siitä, että asia saatiin tämän päivän käsittelyyn siten, että ministeri pääsi olemaan läsnä tässä keskustelussa. Näin siksi, että esityksen matka eduskuntaan on ollut mutkikas ja valmisteluvaiheet ovat herättäneet perusteltua kritiikkiä. Tämä lain kokonaisuushan on laaja ja osin hyvinkin monimutkainen. Metsähallituksen uudelleenorganisoinnin prosessi on kokonaisuudessaan ollut pitkään monivaiheinen. Tällä hallituskaudella uudelleen käynnistetty lainvalmistelu asian osalta on ollut erittäin kiireistä. Juuri kiireeseen vedoten asia pyrittiin valmistelemaan aluksi ilman kunnollista kuulemiskierrosta, mutta kun tämä nosti muun muassa kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen osalta ymmärrettävästi kritiikkiä, suppea kuulemismenettelykierros lopulta järjestettiin.

Sosialidemokraatit ovat vastustaneet Metsähallituksen metsätaloustoimintojen yhtiöittämistä useista syistä. Ensinnäkin olemme nähneet, että valtion metsien monikäyttö vaarantuisi ja maankäytön ohjaus vaikeutuisi. Katsomme myös, että valtion metsien moni-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

muotoinen rooli on tärkeä säilyttää osana kansallisvarallisuuttamme. Metsähallitus onkin säilytettävä kokonaisuutena. Mielestämme Luontopalveluita ja jokamiehen- ja jokanaisen-oikeuksia on kehitettävä ja ne on turvattava myös tulevaisuudessa.

Metsäpolitiikkaa ja sen osana Metsähallitusta koskevista asioista päättäminen on säilytettävä kansallisissa käsissä niin, että eduskunnan rooli päätöksenteossa turvataan. Tätä uudistus ei takaa. Muutostarpeet eivät maa- ja metsätalousministeriön väitteistä huolimatta ole lähtöisin EU-komission vaateista. On muun muassa väitetty, että kilpailua vääristävät rakenteet, kuten konkurssisuoja ja veroedut, vaatisivat yhtiöittämistä. Näin ei kuitenkaan ole.

SDP esitti viime kaudella vaihtoehtoja, kuinka Metsähallituksen kilpailuneutraliteetin takaamisen voisi lakiteknisesti hoitaa ilman yhtiöittämistä. Myös sidosryhmissä on ihmetelty sitä, miksi ei toteuteta vain lakitekniisiä muutoksia kilpailuneutraliteetin takaamiseksi vaan tehdään isoja ja tarpeettomia muutoksia, joiden vaikutuksia ei tiedetä tarkasti. Uhkana on, että nyt suunnitteilla oleva uudistus johtaa uusiin muutoksiin, joissa pikkuhiljaa hiutetaan metsämaan ja vesistöjen omistusoikeus ja poliittinen ohjausvalta pois valtiolta. Suomalaisten kansallisomaisuus, valtion maat ja vedet, on oletetusti kiinnostava kohde ulkomaisille sijoittajille. Valtion maaomaisuuden ohjaaminen kansanvaltaisen päätöksenteon ulkopuolelle mahdollistaa pahimmassa tapauksessa maa- ja vesialueita koskevien omistusten ajautumisen myös spekulatiivisen sijoittamisen kohteeksi. Tälle tielle meidän ei pidä lähteä.

Metsähallituksen luontopalvelujen apulaisjohtaja Marja-Liisa Hintsanen kirjoitti Helsingin Sanomissa 15. joulukuuta seuraavasti: "Metsähallitus-lakiin liittyy kysymyksiä perustuslain toteutumisesta, eduskunnan päätäntävällä valtion budjettivarojen käytössä ja ministeriöiden ohjausvallasta kansalaisia kiinnostaviin kysymyksiin, kuten metsästyksen, kalastukseen, matkailuun ja retkeilyyn valtionmailla, siis kolmasosassa Suomesta. Tästä syystä lakiesitysten käsittelylle tulee antaa riittävä painoarvo ja aika. Tärkeää on, että lakiesitys käsitellään perustuslakivaliokunnassa."

Myös sosialidemokraatit katsovat, että asia on tärkeä lähettää perustuslakivaliokuntaan lausunnolle ja arvioitavaksi, ja on hyvä, että tämä on nyt toteutumassa.

21.35 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Metsähallitus-lakia on tehty pitkään ja hartaasti. Lakiesitys on edennyt eduskuntaan kovan kritiikin saattelemana. Nyt ollaan muuttamassa lakia, jolla on suuri merkitys suomalaisen kansallisomaisuuden, valtion metsien, maiden ja vesien, käytölle ja hoidolle. Sekä lain sisältö että valmisteluprosessi on herättänyt paljon kysymyksiä ja kritiikkiä.

Siitä olen tyytyväinen, että ministeri Tiilikainen tuli henkilökohtaisesti esittelemään tämän ristiriitaisen lain eduskunnalle. Sitä vastoin pidän outona, että kanssaedustajat joutuivat tätä viime viikolla aamuyön tunteina erikseen vaatimaan. On selvää, että monimutkaisen ja paljon kysymyksiä herättävän lain käsittelyyn tarvitaan ministeri vastaamaan moniin avoimiin kysymyksiin.

Lain muutostarve on syntynyt EU-lainsäädännön vaatimuksista säätää Metsähallituksen markkinoilla tapahtuva toiminta kilpailuneutraaliksi. Tämä toteutetaan yhtiöittämällä valtion mailla tapahtuva metsätaloustoiminta osakeyhtiöön ja antamalla osakeyhtiölle yksinoikeus harjoittaa valtion metsissä metsätaloutta. Toisin kuin on väitetty, EU ei vaadi yhtiöittämistä. Tämän myös edustaja Mustajärven tänään täällä sanoma vahvisti. Myös muita

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

vaihtoehtoja toteuttaa kilpailuneutraaliteetti on olemassa. Lisäksi on herännyt epäily, ettei yhtiöittäminen takaa EU-pykälien mukaista kilpailuneutraaliutta.

SDP vastusti viime kaudella ja vastustaa edelleen Metsähallituksen metsätaloustoimintojen yhtiöittämistä. Lakiesityksessä hajotetaan Metsähallituksen johtamisjärjestelmää niin, että on herännyt kysymyksiä myös esityksen perustuslaillisuudesta. Metsähallitus on yhdistelmä julkisia hallintotehtäviä sekä markkinaehtoista toimintaa, jolle tunnusomaista on laissa säädettyjen yhteiskunnallisten velvollisuuksien noudattaminen sekä valtion metsien monikäyttö. Samoilla alueilla yhdistetään siis useiden eri käyttäjäryhmien intressejä.

Olin itse paikalla Rovaniemellä järjestetyssä kuulemistilaisuudessa. Esimerkiksi Härmälä toi esille asian, että vielä tullaan näkemään sekin päivä, kun on oikeudessa Metsähallitus vastaan Metsähallitus. Tätäkö me toivomme?

Metsähallitukselle säädettyt yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet täytyisi lain tasolla saada koskemaan myös Metsätalous Osakeyhtiötä. On myös epäselvää, hyväksyykö EU:n kilpailuoikeus nyt viritetyn mallin kilpailuneutraaliksi tavaksi järjestää metsätaloustoiminnon valtion mailla vai seuraako tätä lakia pian vaatimus kilpailuttaa myös käyttöoikeussopimukset. Lapissa ollaan oltu aiheellisesti huolissaan. Metsähallitus on suuri työllistäjä, ja maankäytön yhteensovittaminen alueilla, joita käyttävät yrittäjät, matkailijat, saamelaiset, retkeilijät, porot ja kaivosyhtiöt, vaatii taitoa ja sopimista. Lapissa on kova huoli siitä, että hyvin toiminut keskusteluyhteys Metsähallituksen ja muiden alueiden käyttäjien välillä heikkenee tämän esityksen myötä.

Metsähallituksen uudistamisen kokonaisuus on monimutkainen. Lakia on tehty kauan, ja lainvalmistelu ei ole ollut niin avointa kuin olisi toivonut näin isossa asiassa. Kun suomalaisten kansallisuusomaisuutta, valtion maita, vesiä ja metsiä, ollaan siirtämässä liikelaitoskonsernin alle, siitä seuraa muun muassa eduskunnan ohjausvallan heikkeneminen, päällekkäistä hallintoa, viranomaisille säädetystä asiakirjojen julkisuusperiaatteesta luopuminen ja markkinatalousajattelun ulottaminen Metsähallitukseen.

Pidän lähtökohtaisesti ongelmallisena, jos valtion vesien tai maiden hallintaoikeuksia siirretään liikelaitoksen hallintaan pois ministeriön ja eduskunnan suorasta valvonnasta. Aiheellinen huoli on myös se, mitä tapahtuu seuraavaksi. Avaako järjestely ovet kansainvälisille yhtiöille päästä operoimaan valtion maa- ja vesialueilla? Se ainakin on selvää, että Suomen rikkaat luonnonvarat, metsät ja puhdas vesi, herättävät varmasti kiinnostusta ulkomailla. Sen vuoksi toivon, että järki voittaisi hallituksessa tässä asiassa ja muitakin vaihtoehtoja kuin metsätaloustoimintojen osakeyhtiöittämistä punnittaisiin vielä.

21.40 Timo V. Korhonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä Metsähallitus-laki aiheuttaa erittäin paljon tunteita. Tähän on monia syitä: Metsähallituksella on erittäin merkittävät taloudelliset ja elinkeinopoliittiset vaikutukset puualan näkökulmasta tai esimerkiksi myös matkailun näkökulmasta. Tähän vaikuttavat ympäristölliset ja luonnonsuojelulliset syyt, metsästyks ja virkistys. Merkitys kaiken kaikkiaan vaihtelee alueellisesti. Kuten kaikki tiedämme, pohjoisessa Metsähallituksen rooli on tietysti huomattavasti merkittävämpi suuren metsäomistuksen myötä kuin täällä etelässä.

Metsähallituksen rooli valtiontalouden näkökulmasta on myös korostunut, kasvaneet tuottovaateet näkyvät entistä nuorempien metsien hakkuina mutta myös alueellisesti esimerkiksi kohtuuttoman korkeina tienkäyttömaksuina. Merkittävää epäselvyyttä on ollut myös siitä, onko esitetyn tyyppiseen yhtiöittämiseen ja muutokseen todellakaan tarvetta. Itse ymmärrän sillä tavalla, että nämä muutokset ovat tarpeellisia. Nyt on hyvä, että tätä si-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

sältöä ja muutosten tarpeita päästään täällä eduskunnassa käsittelemään, ja tämän lain jatko ja säätäminen on ikään kuin sitten tästä talosta itsestään kiinni.

Muutama huomio:

Itse arvioin sillä tavalla, että lakiehdotus ei ole vielä tällä hetkellä selkeä johtamisen näkökulmasta. Hallitusohjelmassa on selkeä kirjaus siitä, että johtamisjärjestelmän nimenomaan pitää olla selkeä. Nyt tämän selkeyden osalta jää moniakkin kysymysmerkkejä. Metsätalous, Luontopalvelut ja riistatalous toimivat erillisinä, eikä pääjohtaja vastaa kaikesta hallitukselle. Eli pelkään, että esityksen mukainen johtamisjärjestelmä johtaa sekavaan ja jopa tehottomaan johtamisjärjestelmään nimenomaan kaksipäisyytensä takia. Näkisin niin, että kansallisella elinkeinolla pitää olla oikeus siihen, että valtio puhuu maistaan yhdellä äänellä. Nyt arvioin, että esityksellä syntyy ristiriitoja Metsähallituksen sisällä, ja kuulemiskierroksellahan tästä on selkeät esimerkit jo ollut.

Näyttää siltä, että julkisten hallintotehtävien yksikkö tulee todellisuudessa olemaan eriytetty, itsenäinen virasto ja myös eriytetty Metsähallituksen hallituksen ja toimitusjohtajan toimivallasta. Eli selkeästi tätä johtamisjärjestelmää on selkeytettävä. Omistajaohjauksen tulee toimia hallituksen kautta. Samoin on tärkeää, että valtion maa- ja vesiomaisuus pidetään yhtenä kokonaisuutena valtion suorassa omistuksessa. Ministeri on jo ehtinyt vakuuttaa, että näin tulee käymään. Ja on tietysti tärkeää, että uudistukset eivät saa heikentää metsästyksen ja kalastuksen edellytyksiä.

Lakiesitys jättää auki edelleen muitakin kysymyksiä, muun muassa sen, toteutuuko kilpailuneutraliteetti riittävästi, siten että kilpailuetu muihin toimijoihin häviää. Konkurssi-suoja poistuu, mutta on selvää, että pääomia ei saa olla rajattomasti käytössä, eli Metsähallituksen tytäryhtiöitten pääomittaminen ei saa estää kilpailua. Edelleen kysymyksiä: Onko yhteiskunnalliset velvoitteet kirjattu riittävästi lakiin? Miten uusi itsehallintoalueitten rooli huomioidaan? Miten uudistuksessa huolehditaan alueitten vaikutusmahdollisuuksista? Ja tähän liittyy myös se, ettei uudelleenorganisointi saa vaarantaa kuntien verotuloja.

On selvää, että Metsätalous Osakeyhtiön tulee olla sataprosenttisesti Metsähallituksen omistama, mutta on syytä selkeyttää se, että yhtiötä ei voi yksityistää missään olosuhteissa. Yksi kysymys on myös: eivätkö käyttöoikeuden ehdot Metsätalous Oy:lle tulisi säätää lailla eikä käyttöoikeussopimuksella? Tärkeää on myös, että Metsähallitusta koskeva eduskunnan ja valtioneuvoston ohjausvalta säilytetään ennallaan. Minä ymmärrän sillä tavalla, että nimenomaan tässä uudessa tilanteessa avoimuuden ja uskottavuuden kannalta tämä yhteiskunnan ohjausvalta tulee korostumaan, ja siitä on syytä huolehtia.

Arvoisa puhemies! Tässä laissa on vielä aika paljon jumpattavaa, ja tähän työhön eduskunnan on perusteellisesti paneuduttava.

21.45 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa rouva puhemies! Viikko sitten hallituksella oli tarkoitus tuoda yön tunteina eduskuntaan suurta huolta herättänyt Metsähallitus-laki ilman ministeri Tiilikaisen esittelyä ja läsnäoloa. Kiitos puhemiesneuvoston, saimme asian pöydälle ja olemme nyt käsittelemässä lakia ministerin esittelystä.

Suomalaisten yhteistä maa- ja vesiomaisuutta hallinnoi Metsähallitus. Lakihankkeen alkuperäisenä tavoitteena oli yhtiöittää metsätalous, mutta se heikentää vakavasti Suomen luontoa vaalivan Luontopalvelujen asemaa alistaen sen kaupallisten hyötyjen tavoitteille. Luontopalvelut on lähes itsenäinen toimija. Se huolehtii kansallispuistoista, kehittää luontomatkaailua ja vaalii luonnonsuojelua. Luontokeskus Haltia Espoossa Nuuksion kansallis-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

puiston kupeessa on yksi Suomen kansainvälisimpiä nähtävyyksiä. Luontopalvelut toimii myös aktiivisesti yhteistyössä monen luonto- ja retkeily-yrittäjän kanssa.

Hallituksen esityksessä maa-alueet ja jopa kansallispuistot siirretään pois julkisten hallintotehtävien taseesta. Lakiesityksessä heikennetään ympäristöministeriön asemaa ja kaivennetaan eduskunnan päätäntävaltaa. Esityksessä on lukuisia ongelmallisia pykäläitä. Metsähallitus-lakiin liittyy kysymyksiä perustuslain toteutumisesta, eduskunnan päätäntävaltalasta, valtion budjettivarojen käytöstä ja ministeriön ohjausvallasta metsästyksen, kalastukseen, matkailuun ja retkeilyyn valtion mailla eli kolmanneksella Suomen pinta-alasta. Kyseessä on kansallisomaisuutemme: arvokkaat metsät, suot ja vedet. Alistuvatko luontoarvot liiketoiminnan tavoitteille?

Saamelaisjärjestöiltä tulee hätäviestiä saamelaiskulttuurin, saamelaiselinkeinojen säilyttämisen puolesta. Lakiesityksestä on poistettu saamelaisten oikeuksia elinkeinoihin, kuten poronhoitoon, turvaavat pykälät. Jos alkuperäiskansojen ihmisoikeussopimus 169 olisi jo ratifioitu, tätä ei voisi tehdä. Hallituksen on viipymättä jatkettava ILO-sopimuksen ratifiointia, löydettävä sopuratkaisu saamelaiskiistoihin. Kehotan tutustumaan muun muassa viime kaudella perustuslakivaliokunnassa vihreiden kannattamaan kompromissiratkaisuun ja asettumaan neuvottelupöytään kaikkien osallisten kanssa.

Metsähallitus-lain uudistus vaikuttaa erityisesti saamelaisalueen paliskuntiin, jotka paimentavat porojaan luonnonlaitumilla ympäri vuoden. Saamelaisalueen laidunalueista suuri osa kuuluu valtion omistukseen, eli niitä hallinnoi Metsähallitus. Riittävät ja koskemattomat laidunalueet ovat ehto poronhoidon harjoittamiselle. Saamelaispaliskunnat vastustavat Metsähallitus-lain läpiviemistä ilman saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoa, joka pudotettiin lakiluonnoksesta pois. Lakiehdotuksessa ollaan siirtämässä saamelaisten kotiseutualueen maita liikelaitoksen alle ja tuottotaseisiin, mikä tarkoittaa, että porojen laidunmaita voitaisiin myydä tai vuokrata tai käyttää porotaloudelle haitallisella tavalla esimerkiksi metsähakkuisiin tai soranottoon, jos lakiin ei sisällytetä saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoa. Suomi sai tänään nuhteet YK:lta Metsähallitus-lain luonnoksesta siitä, että saamelaisten oikeudet on poistettu.

Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti asioita, joihin tarvitaan muutos eduskuntakäsittelyssä: Perustettavalle osakeyhtiölle on kirjattava velvollisuus noudattaa julkisuuslainsäädäntöä, jotta kansalaisten ja eduskunnan tiedonsaanti yhteistä omaisuuttamme koskevaan päätöksentekoon on jatkossakin turvattu. On varmistettava, että perustettava osakeyhtiö pysyy jatkossakin valtion omistuksessa eikä sitä voida yksityistää. Valtion maankäyttöä koskevien ristiriitojen vähentämiseksi tulisi siirtää julkisten hallintotehtävien taseeseen ne valtion alueet, joiden merkitys metsätaloudelle on vähäinen, esimerkiksi retkeilyalueet, vesialueet ja luontaistalouden alueet. Osallistavan luonnonvarasuunnittelun järjestelmä olisi kirjattava lakiin, jotta turvataan asukkaiden ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuus osallistua maankäytön suunnitteluun. Nykyisessä luonnonvarasuunnittelun järjestelmässä on tältä osin puutteita, mutta nyt lakiluonnoksesta on poistettu jopa kirjaus nykyisen luonnonvarasuunnittelun säilyttämisestä.

Arvoisa puhemies! Eduskunnan päätäntävaltaa, Luontopalvelujen asemaa ja luonnon-suojelua heikentävä Metsähallitus-laki on korjattava eduskuntakäsittelyssä.

21.50 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! "Metsän poika tahdon olla, sankar jylhän kuusiston. Tapiolan vainiolla karhun kanssa painii käyn, ja maailma unholaan jääköön."

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Suomalaiset ovat metsäkansaa, ja on täysin selvää, että senkin puitteissa Metsähallituslaki puhuttaa meitä. Tämä lakiesitys on kehittynyt lausuntokierroksella erittäin hyvään suuntaan, mutta pidän välttämättömänä, että valiokuntakäsittelyt suoritetaan erittäin tarkkaan. Kuten jo useissa puheenvuoroissa on tuotu esille, on erittäin oleellista kehittää Metsähallituksen johtamis- ja ohjausjärjestelmää siten, että Metsähallitus puhuu aina yhdellä äänellä. Kuten pääjohtaja Härmälä totesi, meidän tulee ponnistella sen eteen ja välttää sellaiset tilanteet, että syntyisi Metsähallitus vastaan Metsähallitus -oikeusjuttu, ja tämä on yksi sellainen tärkeä valiokuntakäsittelyssä katsottava asia.

Lakiesityksessä on myös paljon positiivista. Esimerkiksi tuottojen palautuminen kuntiin on sellainen asia, joka mahdollistaa Metsähallitukselle sosiaalisen toimiluvan niillä alueilla, joilla se toimii. Samaten on äärettömän tärkeää, että yhteiskunnalliset velvoitteet on kirjattu nyt tähän lakiesitykseen. Pidän positiivisena myös saamelaisalueen kuntiin perustettavia kuntakohtaisia neuvottelukuntia, ja on äärimmäisen tärkeää, että nyt ensimmäisen kerran Metsähallitus-laissa on mainittu matkailuelinkeino yhtenä elinkeinona, jonka toimintaedellytykset on sitouduttava turvaamaan. Aivan samalla tavalla on tärkeää, että poroelinkeino, luontaiselinkeinojen sekä metsästyksen ja kalastuksen toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa, ja näin tässä lakiesityksessä tapahtuu.

Itse en näe, että tämä yhtiöittäminen itsessään olisi se pahin uhka, mutta on äärettömän tärkeää varmistaa, että kansallisomaisuutemme pysyy kansallisissa käsissä, ja tervehdin kyllä ilolla ministerin ajatusta siitä, joka taitaa itse asiassa olla edustajakollega Markus Lohen alun perin esittämä, että tämän uuden metsätalousyhtiön kotipaikaksi osoitettaisiin siten Rovaniemi. Toivon todella, että tämä näin myös tapahtuu.

Tässä salissa on nyt keskusteltu paljon saamelaisten oikeuksista, ja keskustelu on ollut hivenen väritynyttä. On aivan selvää, että saamelaisilta ei olla poistamassa heidän kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksiaan, eikä Metsähallitus-laista olla poistamassa niitä saamelaispykäläitä, jotka sinne tälläkin hetkellä sisältyvät. Tämä on, totta kai, tärkeää, ja nyt näitten kuntakohtaisten neuvottelukuntien kautta olisi tärkeää, että kehitämme kansainväliseen biodiversiteettisopimukseen sisältyvää Akwé: Kon -menettelyä, jolla turvataan paikallisten yhteisöjen ja alkuperäiskansojen perinteinen tieto ja tietämys sekä luonnon biodiversiteetti siellä alueilla. Tämä lakiesitys antaa tähän kehittämistyöhön kaikki mahdollisuudet.

Arvoisa rouva puhemies! Vielä tähän puheeni loppuun, edustaja Korhosen ja allekirjoittaneen puolesta: oikein hyvää joulua!

21.54 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Metsähallitus-lain valmistelu on puhuttanut paljon, ja tänäänkin olemme siitä keskustelleet. Kuten näkyy, suomalaiset rakastavat metsiään ja luontoaan, ja siksi huoli on ollut niin suurta, mitä Metsähallitus-lain uudistamisessa tapahtuu. Oli hienoa, että me kävimme tämän lähetekeskustelun niin, että ministeri oli pitkään kuulemassa, sillä luottamusta ei herättänyt se tapa, jolla tämä laki tuotiin pikkutunneilla tänne viime viikolla. Mutta toivottavasti tästä otetaan opiksi ja lainvalmistelun loppusuora sujuu mallikkaasti.

Koska Metsähallitus hallinnoi kolmasosaa Suomen pinta-alasta, ei ole yhdentekevää, miten se tehdään. Suuri huoli on se, että nyt käsillä oleva lakiesitys vaarantaa Metsähallituksen toiminnan kansanvaltaisen ohjaamisen. Laissa tulisikin varmistaa se, että eduskunnalla on todellinen mahdollisuus ohjata sen toimintaa jatkossakin, ja uuden perustettavan liikelaitoksen tulee olla myös jatkossa sataprosenttisesti valtion omistama ja julkisuuspe-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

riaatetta noudattava yhtiö. Sen hallinnon pitää olla läpinäkyvää ja noudattaa hyvän hallinnon periaatteita.

Hallitusohjelmassa on kirjattu tämän lain kohdalla tavoitteeksi yksinkertaistaa organisaatiota, mutta kuitenkin tässä ollaan luomassa tällaista kolmatta tasetta, joka ei välttämättä sitä tee, vaan päinvastoin monimutkaistaa. Tähän kolmanteen taseeseen halutaan siirtää yleisiä vesialueita, luontaistalousalueita ja retkeilyalueita, vaikka näiden oikea paikka olisi siellä julkisten hallintotehtävien taseessa, ja sitten laittaa tähän toiseen taseeseen ne alueet, joilla on metsätaloudellista merkitystä ja joihin kohdistuu metsätaloudellisia tuottovaatimuksia.

Suuri kysymys on tämän lakiesityksen 33 §, jossa hämärrytetään Luontopalvelujen ja Metsähallituksen emokonsernin välistä rajaa. Tämä uusi tase emokonserniin irti Luontopalveluista mahdollistaa näitten yleisvesien ja kenties myöhemmin myös maa-alueiden hyödyntämisen kaupallisiin tarkoituksiin, ja kuitenkin näitä alueita ei ole tarkoitettu kaupallisiin tarkoituksiin, vaikka ne eivät olekaan suoraan suojelualueita. Sama pätee myös kirjanpitoon. Eduskunnan luonnonsuojeluun tarkoitettujen ympäristöministeriön varat voivat siirtyä konsernisiirtona ihan muihin käyttötarkoituksiin, eikä eduskunta voi siten valvoa, menevätkö rahat siihen, mihin on tarkoitus. Jo nyt Luontopalvelut maksaa konsernipalveluina paljon emokonsernille, ja vaarana on, että luontorahoja käytetään tehottomiin kaupallisiin seikkailuihin.

Me tiedämme, että Luontopalvelut on hoitanut todella hyvin oman osuutensa. Sillä on hyvin vahva luontomatkailuprofiili, ja se on hyvin pystynyt yhdistämään sekä luontomatkailua että luonnonsuojelua. Ei kannata hukata tätä hyvää brändiä, ja kannattaa myös miettiä, että jos viestintä jatkossa tulee yhdestä tuutista, niin me saatamme menettää tämän hyvän brändin.

Lisäksi tässä ovat paljon nousseet keskusteluun saamelaisien oikeudet, ihan aiheesta. Se on suuri huoli, koska näistä saamelaisalueen poronhoidon laidunmetsistä 90 prosenttia kuuluu valtion omistukseen ja niitä hallinnoi Metsähallitus. Ja jos nämä siirretään nyt tänne kolmanteen taseeseen, nousee kysymys siitä, voiko se sitten jatkossa tarkoittaa sitä, että porojen laidunmaata voitaisiin myydä, vuokrata tai käyttää porotaloudelle haitallisella tavalla, esimerkiksi metsähakkuuseen tai soranottoon. Sen takia tätä saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoa, joka edellisessä lakiesityksessä oli, on pidetty niin tärkeänä.

Toivon, että tästä eteenpäin todella valiokunnissa käydään laaja kuulemiskierros, sovitellaan erilaisia näkemyksiä niin, että emme hukkaa sitä hyvää toimintaa, mitä Metsähallitus nyt tekee, ja sitä tyytyväisyyttä, mitä noin yleisesti suomalaisilla on Metsähallitusta kohtaan, kuten ministerikin täällä alkupuheenvuorossaan kertoi.

21.59 Markus Lohi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty nyt erinomaista lähetekeskustelua valiokuntakäsittelyä varten tästä Metsähallitus-laista. Kun täällä on joissakin puheenvuoroissa arvosteltu sitä, että viikko sitten tämä hallituksen esitys tuotiin tänne aamuyöstä lähetekeskusteluun, niin täytyy todeta, että eihän hallitus tuonut sitä tiettyyn aikaan tänne eikä varmasti ministerinkään tavoite ollut se, että sitä käytäisiin aamuyöstä täällä, vaan meillä oli siinä sitä ennen pitkä keskustelu päivähoitokysymyksistä ja varhaiskasvatuksesta, taisi olla noin 10 tunnin keskustelu, ja se keskustelu vain venyi ja silloin tämän lain käsittely siirtyi tänne. Itsekin pidän sitä kyllä erittäin tärkeänä ja hyvänä, että tämä lopulta siirtyi tänne ja ministeri pystyy osallistumaan tähän. Varmasti se auttaa myös valiokuntakäsittelyä, että me saimme täältä selkeitä viestejä ministeriltä, ja se viesti oli myös se,

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

että kun tässä laissa on joitakin asioita, jotka vielä puhuttavat ja joita halutaan parantaa, niin valiokuntakäsittelyssä sille on myös mahdollisuus.

Sitten, arvoisa puhemies, tässä alkuun haluan todeta: Kun edustajat Karimäki ja Mikkonen täällä ovat ottaneet esille sen, että tämä saamelaiskulttuurin heikentämispykälä pitäisi ottaa sen takia, että uhkana on, että saamelaisalueella jotenkin näitä Metsähallituksen hallinnoimia maita käytettäisiin enenevässä määrin metsätalouteen tai johonkin muuhun, joka rasittaisi poronhoitoa, niin minusta nämä pelot eivät ole kovin suuria sen takia, että sillä alueella itse asiassa on hirveän paljon suojelualuetta ja toiseksi ei siellä Utsjoella kasvaakaan niitä puita kovin paljon, joita voitaisiin metsätalouteen käyttää. Koko kunnan pinta-alasta on 90 prosenttia suojeltu, ja siinä mielessä metsätalouden harjoittaminen siellä ei ole kyllä taloudellisestikaan järkevää eikä kovin paljon muuallakaan saamelaisalueella. Mutta varmasti joitain muita intressejä siellä alueella sitten on, joita pitää yhteensovittaa.

Tämä onkin yksi kysymys, joka on erittäin tärkeä tässä valiokuntakäsittelyssä nyt huomioida: se, että näitä erilaisia intressejä, mitä maankäyttöön liittyy, pystyttäisiin delegoimaan Metsätalous Oy:n paikallisille toimijoille niin, että he pystyvät siellä, kun ovat paikalla, hoitamaan nämä kysymykset aivan samalla tavalla kuin tänä päivänäkin ne on hoidettu. Sen takia tämä laaja puhevalta olisi hyvä ottaa tähän kyseisen lain 4 §:ään ihan pykälätasolle eikä vain sinne lain perusteluihin. Se selkeyttäisi kyllä sitä tilannetta huomattavasti, ja toivon, että tämä huomioidaan valiokuntakäsittelyssä.

Toinen keskeinen juttu, joka meitä Lapissa on puhuttanut ja epäilyttänyt tässä laissa ja joka kaipaa nyt tarkastelua ja parantamista, on se, että pitäisi varmistaa tämän lain käsittelyaikana se tavoite, mikä on hallitusohjelmaankin kirjattu, että meillä on Metsähallitus-organisaatiossa yhtenäinen johtamisjärjestelmä ja selkeä johtaminen, niin että tiedetään, mikä on Metsähallituksen linja, ja ei kävisi niin — mikä minusta on erittäin epätoivottava tilanne — että kun meillä on erilaisia hankkeita, niin niihin tulee Metsähallitus-organisaatiolta kaksi eri kannanottoa ja pahimmassa tapauksessa niistä valitetaan hallinto-oikeuteen. Kyllä se ideaali tilanne on se, että organisaatiota ja johtamisjärjestelmää saadaan selkeytettyä siten, että Metsähallituksessa on yksi johtaja, pääjohtaja, joka vastaa siitä, mikä on Metsähallituksen kanta soveltaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sovittaen yhteen niitä erilaisia intressejä, mitä liittyy tähän maankäyttöön. Tämä on kyllä meidän tavoitteemme, että nämä merkittävät yhteiskunnalliset hankkeet eivät sitä kautta venyisi, että valtion viranomaiset valittavat toisten valtion viranomaisten antamista lausunnoista eteenpäin.

Se täytyy sanoa tästä pitkästä prosessista, joka on lähtenyt todella vuosien varrelta, että ollaan tultu siihen pisteeseen, että nyt meillä on täällä hallituksen esitys käsittelyssä, ja voi sanoa, että vaikka tässä on ollut vaikea tämä prosessi ja monia epäilyjä siihen liittyy, niin matkan varrella kyllä on tapahtunut parannuksia, johtamisjärjestelmää on pyritty selkeyttämään, yhteiskunnallisia velvoitteita ja paikallista puhevaltaa on pyritty korostamaan. Vielä kuitenkin toivoisin, että laajan kuulemisen jälkeen näitä kysymyksiä avoimesti valiokuntakäsittelyssä katsottaisiin ja siltä osin, kuin on mahdollista vielä selkeyttää, sitä tehtäisiin. Se on aivan selvää, että me kukaan emme halua, että valtion maat karkaisivat meidän määräysvaltamme ulkopuolelle, mikä vaikeuttaisi muun muassa metsästysnäkökulmiakin tuolla pohjoisessa.

22.05 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Jatkan viime viikolla aloittamaani puheenvuoroa, sen takia en tuo kaikkia asioita läheskään tässä esille.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Ensinnäkin tuon esille sen, että kotikuntani Savukosken pinta-alasta valtio omistaa ja Metsähallitus hallinnoi 95 prosenttia. Kunnan verotuloista tulee 20 prosenttia suoraan Metsähallitukselta. Se on kunnan tärkein työllistäjä eri muodoissaan. Eli se on meidän kunnalle elämän ja kuoleman kysymys, miten tämä laki ja nämä asiat menevät eteenpäin. Emme me suotta täällä Mustajärven kanssa tinkaa tästä asiasta.

Nyt sitten nämä verotuloasiat. Niihin on tämän osakeyhtiömuodon muutoksen kautta tulossa muutoksia. Nyt näissä lain yleisperusteluissa lukee sillä tavalla, että "sitien lakimuutoksella on hyvin vähäinen taloudellinen vaikutus ja erityisesti vain niille kunnille, joilla metsäerän osuus yhteisövero-osuudesta on merkittävä". Eli tällä on meidän kunnalle merkittävä vaikutus. Tämän vuoksi me tulemme varmasti pyytämään ja toivomaan, että me saisimme tähän asiaan niin paljon täsmennystä ja tarkennusta, että Savukosken kunnan tulevaisuuskin saadaan varmistettua.

Sitten toinen kohta, mikä meidän perällä keskusteluttaa todella paljon, on nämä yhteiskunnalliset velvoitteet. On hyvä, että tähän lakitekstiin saatiin matkaan työllistäminen ja työllisyys ja sitten yleisperusteluihin saatiin matkailu. Nykytilanne Metsähallituksen kanssa toimimisessa on ihan ok, mutta yhteiskunnalliset paineet, varsinkin nytten, kun kaikki yritystoiminta ja kaikki muu on tullut vahvemmin esille, kasvavat. Yhä enemmän pitäisi olla kirjoitettuna lakitasolle, mihin me olemme todella oikeutetut näissä asioissa. Vain laki on sitovaa ja velvoittavaa oikeutta. Vain siihen me voimme oikeasti luottaa.

Seuraava asia, mikä näihin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin pitäisi saada matkaan, on Metsähallituksen teiden käyttö. Meillä on todellakin useita pieniä metsäpalstoja eri puolilla Savukoskea niin, että puitten kuljettamiseen käytetään valtion metsänhoitoteitä. Se on tähän asti ollut osa meidän yhteiskunnallista etuamme, mikä meille kuuluu. Sitä ei ole kukaan edes ehdollistanut, että siitä pitäisi alkaa maksamaan, koska tällä hetkellä ne hinnat, mitä me saamme metsästä kiinnolta, ovat todella huonoja. Nyt tänä syksynä tuli yhtäkkiä semmoinen tilanne, että kiinnosta pitää alkaa maksamaan 15 senttiä per kilometri per kuutiometri. Eihän tämä pahalta kuulosta, mutta meillä on metsäpalstoja, joilta pitää kuljettaa 40 kilometriä valtion teitä pitkin, että päästään yleisille teille. Meillä on metsäpalstoja, joista pahimmassa tapauksessa pitäisi alkaa kiinnolta maksamaan 6 euroa — 6 euroa pitäisi maksaa Metsähallituksellekin näitten teitten käytöstä. Meidän alueella pinokuutiometriltä ei todellakaan makseta paljoa, ja samalta alueelta, mistä pitäisi maksaa 6 euroa kiinnolta, oltiin valmiita maksamaan vähemmän kiinnolta. Elikkä jos tämä metsänomistaja haluaisi laittaa kuitupuuta myyntiin, hänen pitäisi maksaa, että hän saa puun markkinoille. Elikkä tässä tapauksessa Metsähallitus on tekemässä todellakin nollarajan nyt sitten yksityispuupuolelle. Tämä ei ole pelkästään meidän alueellamme, ja tämän vuoksi nämä yksityisten metsäteiden käyttömaksut pitäisi kohtuullistaa ja miettiä, mikä olisi järkevä muoto tässä matkassa. Minun mielestäni näissä yhteiskunnallisissa velvoitteissa tulisi mainita esimerkiksi seuraavalla tavalla: "Kirjataan muiden maaseutuelinkeinojen, kuten yksityismetsätalouden, edistämisvelvollisuus." Meidän täytyy miettiä ja työstää, hakea sitä sanamuotoa, millä tavalla nämä yksityismetsätalouden asiat otettaisiin tässä huomioon, että me pystyisimme elämään yhteistyössä Metsähallituksen toimintojen kanssa.

Sitten otan vielä lopuksi esille tämän Metsähallituksen tuloutusvaatimuksen. Se on tällä hetkellä 120—130 miljoonaa. Se on ehdottomasti aivan liikaa. Ehkä 10—20 vuoden päästä tämmöisiä summia pystyttäisiin maksamaan, mutta tällä hetkellä monin paikoin, esimerkiksi meillä Savukoskella, hakataan jo aivan liian nuorta metsää. Tarvitsisimme aikaa siihen, että se pääsisi pikkusen kasvamaan järeämmäksi ja saisimme suurempiakin tuottoja

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

aikaiseksi. Ei laiteta tälle osakeyhtiölle ainakaan alkuvuosina kovin pahoja tuottovaatimuksia. Olisin jopa valmis pienentämään sitä tuottovaatimusta, ettei esimerkiksi tarvitse alkaa myymään valtion maita, mihin on tällä hetkellä jouduttu sortumaan.

22.11 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva Metsähallitus-laki lienee Suomen kannalta yksi niitä tärkeimpiä lakeja, sehän käsittelee noin kolmasosaa Suomen pinta-alasta. Se kuvanee parhaiten sitä, mistä tässä on kysymys.

Tässä kilpailuneutraliteettia vaativassa esityksessä, jota nimenomaan nämä Euroopan unionin säännöt edellyttävät, on tärkeää, että tämä homma hoidetaan niin, että ei tarvitse jälkeinpäin sitten harmitella, miksi emme nyt toimineet. Minun lainopillinen tuntemukseni ei riitä, eikä ainakaan Euroopan unionin lain tuntemus, niin pitkälle, että olisiko sitten muita vaihtoehtoja tämän neutraliteetin hoitamiseen. Toivon, että eri valiokunnat omassa työssään tulevan talven ja alkukevään aikana kävisivät tästä hyvin perusteellisen keskustelun ja asiantuntijakuulemisen ja siitä syntyisi sitten tämä kyseisen ongelman ratkaisu.

Tärkeää on kuitenkin, että Metsähallituksen liiketoiminta, kun kerran se on nyt menossa siihen yhtiöön tai yhtiöitetään, on myös tarkkarajainen ja selkeä. Sellaisia systeemejä ei pidä laatia, joiden rajat eivät ole tarkat ja määräykset selvät. Viranomaistehtävät luonnostaan kuuluvat julkisen hallinnon piiriin, ja niissä ovat tietenkin virkamiehet sitä hoitamassa, kuten perustuslakimme edellyttää, ja sitten hallinnot ja muut tehtävät pantakoon erilleen. Kuten mainitsin tuossa aikaisemmassa puheenvuorossani, tässä on vaarana se, että kun toiminnot hajautuvat, ne etäännyvät toisistaan. Se on aito vaara, olkoonkin sitten, että pyrkimys on hyvä, mutta käytännössä näin on aina käynyt muissakin tapauksissa.

Tässä on muun muassa eräiden vihreiden kansanedustajien puheenvuoroissa vaadittu, että pitäisi laittaa erilaista maaomaisuutta eri tase-eriin. Ei missään tapauksessa. Koko maaomaisuuden pitää olla niin, että se on yhden johdon alla. Ei saa tällä keinolla tehdä, että laitetaan eri tase-eriin, erilaisten ääri liikkeiden temmellyskenttään, jossa metsätaloutta harjoitetaan yhdellä tase-erällä, toisessa änkrysuojelijat määräävät asioista ja pahimmillaan Greenpeace siellä hilluu tekemässä sitä sun tätä. Tässä asiassa pitää määräysvallan ja johtosuhteiden olla selvät ja omaisuusserien käytön selvää. Tällaista hallinnollista sekamelskaa ei pidä ruveta tekemään, kun kerran sitä tässä nyt ollaan torjumassa.

On luonnollista, että metsätalouden liiketoiminnan ja muun liiketoiminnan pitää olla kannattavaa. Se tuottovaatimus — en ota kantaa, mikä on oikea taso — minkä Metsähallitus on valtiolle tuottanut, sen reilu 100 miljoonaa vuodessa, on ihan hyvä tavoite. En sano, että sen pitää olla nouseva tai laskeva; pääasia on, että se on realistinen. Totta kai sen pitää kuvata myös tapahtumia, mitä tapahtuu Suomen puumarkkinoilla esimerkiksi. Jos hinnat laskevat, niin tuottovaatimuksenkin pitää laskea. Tähän bisnestoimintaan liittyy tietysti monta muuta asiaa, muun muassa kaivosoikeuksien myynti, sieltä saatavat tulot, maa-ainesten myynti, tonttikauppa ja niin edelleen. Tärkeää on kuitenkin, että nämäkin seikat tehdään selkeiksi, niin ettei jälkeinpäin tarvitse itkeä, että minkä virheen me teimme tähän nyt.

Ja mitä tulee sitten tähän kahden johtajan ongelmaan, mikä tällä hetkellä talossa ilmeisesti on, ja ihan ilmiselvästi on: Tämä asia pitää kerta kaikkiaan kirjoittaa lakiin niin, että hallintosäännöt ja johtosäännöt ovat selvät. Talossa ei saa olla kuin yksi johtaja. Ei voi olla tilannetta, jossa kaksi eri johtajaa vetää eri suuntiin, toinen kannattaa taloustoimintaa ja järkevää menoa ja toinen vie äärisuojeluun, jossa mitään ei saisi tehdä. Tällainen meno ei kerta kaikkiaan käy. Toivon, että tässä asiassa saadaan syntymään eduskunnassa hyvä mietintö ja saadaan kaikki osapuolet kuulluiksi ja sen jälkeen tehdään selvä laki ja sen perustelut.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Huom. lain perustelujen pitää olla niin selvät, että niitä sitten mahdollisesti tuomioistuinkäsittelyssä on helppo tulkita. Tämä yhden johtajan malli on se, jota lämpimästi kannatan, ja uskon, että kaikki valiokunnat, jotka antavat lausunnon, ottavat tähän kantaa omalta taholtaan ja mietinnön kirjoittava valiokunta tietenkin myös.

Lopuksi, arvoisa rouva puhemies: On tärkeää, että tämä Metsähallituksen tuotto, jonka se vuosittain tuottaa, jakautuu niin kuin tähänkin asti eri kuntiin tämän maan alueella, niin että esimerkiksi edustaja Maijalan kotikunnan Savukosken kunnanjohtajan ei tarvitse nähdä unettomia öitä tai pelätä, että koko kunnan tulokehitys romahtaa. Nimenomaan kun nämä tulot kerätään tuolta maakunnista pohjoisesta ja itäisestä Suomesta, sinne myös tulee niitä hedelmiä, mitä tämä Metsähallitus tuottaa.

Sitten tämä esitys siitä, että pääkonttori pitäisi siirtää Rovaniemelle, on erinomainen esitys, sitä lämpimästi kannatan, ja sillä ehdolla vielä, että pääkonttori kun on menossa ehkä Rovaniemelle, niin se ei ole sitten Senaatti-kiinteistöjen omaisuutta, joka rahoittaa siitä ihan järjettömän vuokran. Senaatti-kiinteistöt on semmoinen järjestelmä, joka pitäisi tsaarinvallan aikaisena tai neuvostovallan aikaisena järjestelmänä tästä maasta lopettaa. Eihän siinä ole mitään järkeä, että se ei edes markkinataloutta elä — nimimerkillä kokemusta on muutamissa Ilomantsin tapauksissa, että siellä pyydettiin Helsingin mittatason vuokraa, vaikka oltiin Ilomantsissa, Suomen itäisimmässä kunnassa. Tällainen meno älköön koskaan tulko Metsähallituksessa tulevan pääkonttorin paikkaa valittaessa.

22.16 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Metsähallitus hallinnoi valtavaa määrää valtion maita ja vesiä, kolmannesta koko Suomesta. Näillä valtion eli meidän kaikkien yhdessä omistamilla mailla sijaitsee hyvin paljon sitä, mikä on luonnossamme arvokkainta, niin luonnolle itselleen kuin siellä kulkevalle luonnonystäväälle. Meillä on käytössä myös jokamiehenoikeudet. Se on sellaista herkkua, josta monessa eurooppalaisessa maassa vain haaveillaan. Näihin jokamiehenoikeuksiin ei mielestäni tällä lakimuutoksella olla edelleenkaan puuttumassa. Jokamiehenoikeuksien säilyminen nykyisellään on suurimmalle osalle suomalaisista erittäin tärkeää.

Metsähallitus-lakia muutetaan, ja luonnonsuojelu- ja virkistyskäyttö näyttävät joutuvan ahtaalle. Tätä uudistusta on perusteltu myös EU:n kilpailusäädöksillä. Metsähallitus on merkittävä raakapuun myyjä. Sen katsotaan kilpailevan tässä muiden puunhankkijoiden kanssa. Lakiesityksen mukaan hakkuutoimintaa varten perustetaan valtion omistama yhtiö, työnimeltään valtion Metsätalous Osakeyhtiö. Yhtiölle annetaan yksinoikeus hakkuihin valtion talousmetsissä. Valtion Metsätalous Osakeyhtiö saisi pääomakseen liikelaitos Metsähallituksen puunmyyntitoiminnan nykyiset varat ja myös velat. Varoihin kuuluvat myös saatavat puukaupoista. Se saisi myös eduskunnan päätöksellä siirtokelvottoman oikeuden hakata valtion talousmetsissä. Metsien omistus ja hallinnointi säilyisi ennallaan.

Hallituksen kärkihankkeita on muun muassa biotalous. Tulevaisuudessa merkittävän biotalouden raaka-aineen puun käyttö tuleekin lisääntymään huomattavasti uusien tuotteiden raaka-aineena. Nykyinen taloutemme pakottaa meidät kohtaamaan reaalityuden. Jos Metsähallituksen tuotto on metsissä ollut huonoa sen arvoon nähden, tämän muutoksen jälkeen se lienee parempaa. Näin ainakin uskoa sopii. Tämäkin seikka ajanee Metsähallituksen kohti yhtiöittämistä ilman ulkopuolista kilpailutuspainetta. Useat yritykset haluaisivat varmasti päästä hyödyntämään tätä mahdollisuutta eli tekemään bisnestä.

Tähän liittyy myös yritys siirtää valtion omistuksessa olevat 2,7 miljoonaa hehtaaria yleisvesialueita Metsähallituksen liiketalouden käyttöön. Nykyään ne kuuluvat Metsähall-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

lituksen taseen siihen osaan, joka muodostaa Luontopalvelut. Yleisvedet siirrettiin Metsähallituksen hoiviin jo 20 vuotta sitten. Tällöin yleisvesillä ei nähty taloudellista merkitystä. Nyt niillä nähdään bisnesmahdollisuuksia esimerkiksi tuulimyllyalueina, hiekannostossa ja kalanviljelyssä. Mielestäni viimeistään nyt tulee laajentaa mahdollisuuksia nykyisin lähes hyödyntämättä oleviin vesistöreitteihin ja Metsähallituksen tuhansiin järviin ja jokiin. Metsähallituksen vesistöt kaipaavat hoitokalastusta. Tiedän Metsähallituksen maita ja vesistöjä käyttävänä aktiivikalastajana ja -metsästäjänä, että nämä maat ja erityisesti vesistöt ovat liian vähällä käytöllä. Suomeen tuodaan suurin osa käytössämme olevasta ruokakalasta rajojemme ulkopuolelta. Viime vuonna maahamme tuotiin kalaa yli 116 miljoonaa kiloa. Tässäkin Metsähallitus voisi olla suunnannäyttäjänä kotimaisen kalan arvonnostamisessa siihen arvoon, mikä sille kuuluu. Satsaukset Metsähallituksen vesiin ja maihin jäävät Suomeen, jolloin myös kaikkien kustannusten ennustettavuus on mahdollista.

Suomessa, myös Metsähallituksen vesissä, kalastus on liian vähäistä. Tämäkin on yksi syy vesistöjemme nopeasti huonontuneeseen kuntoon. Alikalastuksen ja ruokakalan hankinnan vain kalatiskailemista myötä vesiemme vähäarvoinen kala lisääntyy, vesistöjen sisäinen kuormitus kasvaa ja arvokala vähenee. Mikäli Metsähallitus vuokraisi vesistöjään luonnonravinnemenetelmää käyttävään kalankasvatukseen ja kalastusmatkailuyrittäjille, se mielestäni vähentäisi myös yhtiöittämisen paineita ja lisäisi tuottoja.

Maattomalle metsästäjälle helpoin ja monesti ainut tapa päästä metsästäämään on hankkia metsästyslupa valtion maille. Tätä mahdollisuutta ei saa muuttaa.

Arvoisa rouva puhemies! Mikäli Metsähallitus nyt yhtiöitetään ja toiminta rajataan niin, ettei myöhemminkään voida hävittää meille kallista ja rakasta kansallisuutta, niin tästä voi tulla entistä parempi ja monipuolisempi yritys. Tällä esityksellä Metsähallitus pysyy yhtenä kokonaisuutena, kuten jo ministeri aikaisemmin kertoi.

22.21 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Metsät ovat suomalaisten vanhin sielunhoitaja. Kun metsien yhteydessä puhutaan taloudesta, on totuttu ajattelemaan lähinnä puun ja maan kaupallista arvoa, ja näin on tässäkin keskustelussa ollut. On muistettava, että myös metsien virkistyskäyttö on taloudellisesti tärkeää sen lisäksi, että se on inhimillisesti erittäin tärkeää. Kaksi kolmasosaa suomalaisista liikkuu metsissä viikoittain, 96 prosenttia eli melkein jokainen vähintään kerran vuodessa. Myös metsiin liittyvällä terveyden edistämällä on taloudellinen arvo, vaikka se ei näykään Metsähallituksen taseissa. Suomen Latu -järjestö on muistuttanut, että metsätalouden tuotantotavoitteissa puhutaan kymmenistä miljoonista euroista, mutta liikkumisen lisäämisellä on mahdollisuus säästää sosiaali- ja terveysmenoissa 1—2 miljardia euroa eli noin satakertainen raha.

Monet ovat jo todenneet, että Metsähallitus omistaa kolmanneksen Suomen maa- ja vesialasta, eli Metsähallitus on Suomen suurin maanomistaja, ja kun Metsähallituksen asioita käsitellään, kyse on isänmaan ja yhteisen kansallisaarteemme luonnon kannalta erittäin merkittävistä asioista. Siihen nähden on hyvin erikoista, miten lyhyillä kuulemiskierroksilla tätä nimenomaista lakiversiota on valmisteltu. Debatissa jo tuotiin esille se, että muutosta perustellaan EU:n kilpailulainsäädännöllä, mutta suurin osa ehdotetuista muutoksista ei mitenkään liity EU-lainsäädäntöön. EU ei millään tavalla vaadi puuttumaan Luontopalveluihin eli julkisten hallintotehtävien päätösvaltaan eikä vaadi ratkaisuja, jotka myös vähentäisivät eduskunnan valtaa.

Hallituksen esitys kolmannelta tase-erästä hämärtää Luontopalvelujen ja liiketaloudellisen osan välistä eroa ja hämärtää myöskin sen kontrolloimista, että Metsähallituksen

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

luontopalveluihin myönnettyt rahat käytetään niihin tarkoituksiin, mihin eduskunta on ne myöntänyt. Pahimmassa tapauksessa tämä saattaa vaarantaa jopa Lapin metsärauhan, koska tätä kolmatta tase-erää on vaikea ymmärtää miksikään muuksi kuin yritykseksi avata uusia alueita, ennen kaikkea valtion vesialueita, kaupalliselle hyödyntämiselle. Tämä ei suinkaan yksinkertaistaisi Metsähallituksen organisaatiota eikä valtionohjausta, vaan aivan päinvastoin. Vihreiden mielestä Metsähallituksen retkeilyalueet tulee siirtää pois intensiivisestä metsätalouk käytöstä ja vesialueet tulee jatkossakin pitää kaikkien yhteisenä kansallisomaisuutena. Perustettavan yhtiön pitää jatkossakin olla kokonaan valtion omistama, ja se pitää laissa todeta selvästi.

Arvoisa puhemies! Myös saamelaisten oikeuksista on tässä jo puhuttu. Monet ovat todenneet, että tänään YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien erikoisraportoija Victoria Tauli-Corpuz on ilmaissut huolensa siitä, miten tämä lakiehdotus vaikuttaa saamelaisten oikeuksiin, koska siitä on pyyhitty pois edellisen hallituksen aikana huolellisesti valmistellut pykälät saamelaisten oikeudesta perinteisiin elinkeinoihinsa ja alueisiinsa. Tämä YK:n edustaja myös arvosteli sitä, että saamelaiskäräjillä on ollut vain rajoitettu mahdollisuus vaikuttaa lain valmisteluun, ja totesi, että tämä on vastoin YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen 19 artiklaa. Tämä on mielestäni hyvin valitettavaa, suorastaan käsittämätöntä. Näissä ylipyhityissä pykälissähän todettiin, että Metsähallituksen hankkeet eivät saa heikentää saamelaisten mahdollisuuksia harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan, ja myös annettiin saamelaisille oikeus hakea muutosta Metsähallituksen hallintopäätöksiin.

Hallitusta on paljon arvosteltu oudosta suhtautumisesta sivistykseen, tutkimukseen ja koulutukseen, ja tämä lakiesitys kertoo oudosta suhtautumisesta myös perustuslakiin ja vähemmistöjen oikeuksiin. Perustuslaki ja muukin lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset asettavat valtiovallalle sitovia velvoitteita kuulla saamelaisia heitä koskevien lakiesitysten valmistelussa. Tätä periaatetta hallitus rikkoo, ja toivon kovasti, että eduskuntakäsittelyssä korjataan tämä puute.

22.26 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Niin kuin edustaja Hassi totesikin, esimerkiksi metsissä ja luonnossa liikkuminen on mitä parasta liikuntaa, myös mitä parasta terapiaa, ja sitä varmasti voi suositella meille kaikille, jos ja kun nyt saamme tämän syksyn pakettiin ja pääsemme pienelle hengähdystauolle.

Mutta sitä ennen vielä muutama sana tästä Metsähallitus-laista, joka on lähetekeskustelussa ja paljon keskustelua herättänytkin. Paitsi että tänään täällä salissa on kuultu monia hyviä puheenvuoroja, niin keskustelu on ollut varsin vilkasta myös tässä valmistelun aikana. Totta tosiaan on niin, että oli erittäin hienoa, että ministeri Tiilikaisella oli mahdollisuus tänään viettää iltaa täällä eduskunnan täysistunnossa meidän kanssamme tämän merkittävän ja ison asian kanssa. Metsähallituksen hallinnoimana on yksi kolmasosa meidän rakkaan maamme pinta-alasta, kuten todettua, ja sen vuoksi tämä on hyvin merkittävä laki.

Kuten ministeri moneen otteeseen ilahduttavasti totesikin, lopullinen päätöksenteko tässä niin kuin muissakin lakimuutoksissa on aina eduskunnalla, ja nyt tämä lakiesitys siirtyy valiokuntiin käsittelyyn. On tärkeää ja tarkoituksenmukaista, että niitä huolia ja kysymyksiä, joita valmisteluun on liittynyt ja joita tänäänkin on kuultu, huomioidaan valiokuntien kuulemisissa ja käsittelyssä.

Muutamia evästyksiä tähän valiokuntatyöhön.

Lähtökohtana tulee ilman muuta olla nimenomaan se, että Metsähallitus on jatkossa selkeästi yhtenäinen kokonaisuus, ja tähän tämän lakiuudistuksen tulee pohjautua. Yhtiöittä-

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

minen sinällään ei mielestäni aiheuta suuria ongelmia, ja varmasti asia on perusteltua käsitellä juurikin nyt, kun tämä hankintalaki on uudistumassa. Yhtä mieltä ollaan varmasti myös siitä, että todellisen ohjauksvallan tulee säilyä edelleen kansan valitsemalla eduskunnalla, ja kun kysymys on meidän kansallisomaisuudestamme, niin sen omistajuuden täytyy säilyä siellä, mihin se kuuluu. Paljon kulminoituu Luontopalveluiden jatkoon, ja tässä tulee olla ihan yksiselitteinen kanta. Tämä toiminta on turvattava, ja Luontopalveluiden selkeän roolin täytyy myös lakiin olla selkeästi kirjattuna.

Mikä tämä malli lopulta onkaan, niin sen täytyy olla selkeä, rakenteen täytyy olla selkeä ja myös ohjauksen ja johtajuuden täytyy olla selkeää. Aivan keskeinen kysymys on se, miten tätä mallia johdetaan. Riitelylle ja vastakkainasettelulle ei tässäkään kokonaisuudessa ole sijaa. Kuten kestävän kehityksen periaatteisiin kuuluu, joihin ministerikin puheessaan viittasi, tässä kokonaisuudessa täytyy pyrkiä tasapainoon. Metsien taloudellinen hyötykäyttö ja Luontopalvelut eivät voi olla keskenään ristiriidassa eikä asetettuina vastakkain. Tämä tarkoittaa myös sitä, että uuden järjestelmän tulee tukea ministeriöiden välisen yhteistyön parantamista.

Vielä on valiokuntakäsittelyssä varmasti tarpeen selkiyttää varsin monimutkaiselta vaikuttavan liikelaitosjärjestelyn näitä tasekokonaisuuksia, mitä tehtäviä lopulta kuuluu julkisten hallintotehtävien taseeseen ja mikä rooli on tällä niin kutsutulla kolmannella taseella. Lukuisat järjestöt ovat ilmaisseet huolensa, ja nämä viestit huomioidaan totta kai normaalin tavan mukaisesti valiokuntakäsittelyssä asiantuntijakuulemisten kautta. Tänään olemme vielä kuulleet, miten YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto on antanut Suomelle nuhteita lakiesityksestä liittyen saamelaisien oikeuksiin. Mielestäni on aivan selvää, että tältä osin lakiesitystä täytyy ilman muuta tarkastella valiokuntakäsittelyn yhteydessä myös ihmisoikeusnäkökulmasta.

22.31 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! On todella tärkeää, että Metsähallitus pysyy kotimaisena toimijana, siitä on kaikilla yhteinen näkemys.

Meillä on onneksi nytten yhtä aikaa käsittelyssä myös selkeä laki koko osakeyhtiöstä, eli meillä on käsittelyssä laki valtion Metsätalous Osakeyhtiöstä. Nykyisellä järjestelyllä nykyisessä Metsähallituksessa on saatu aikaiseksi tilanne, että lähes kaikki työ saadaan teetettyä kotimaisella työvoimalla ja kotimaisilla yrityksillä. Esimerkiksi paikallisia nuoria saadaan työllistettyä. Meillä Savukoskellakin lähes kaikki nuoret ovat saaneet aina kesätyöpaikan Metsähallituksesta metsänistutuksessa. Tällä nykyisellä säädöskuviolla, miten tällä hetkellä toimitaan, on saatu hallittua, että töistä ei mene paljoa ulkomaalaisille toimijoille. Nyt tässä uudessa osakeyhtiössä on lähdetty varmasti samasta tilanteesta, ja mitä minä olen näitä säädöksiä tulkinnut, niin pyritään siihen, että tilanne ei muuttuisi nykytilasta kovinkaan paljoa, elikkä todellakin saataisiin töitä ennen kaikkea paikkakunnalle ja paikallisille toimijoille. Tietenkin kotimaisten toimijoiden pitää olla kilpailukykyisiä, emme me ala sitä varmastikaan huonontamaan.

On ollut pelko, että yrityksen osakkeita voidaan myydä esimerkiksi ulkomaalaisille, mutta se on eduskunnan päätettävissä, voidaanko myydä vai ei. Mutta jo nykyisinkinhän meillä on se tilanne, että tämä eduskunta voi päättää, että myymme huomattaviakin määriä valtion maita jollekin yksityiselle toimijalle, elikkä tämä pelkotila on olemassa jo nyt. Se on meidän päätettävissämme, hoidetaanko nämä asiat Suomessa valtion toimesta vai jonkun muun toimesta.

Pöytäkirja PTK 84/2015 vp

Lopuksi kiitos teille kaikille, että niin moni kokee tämän meille erittäin tärkeän lain yhteiseksi asiaksi. Tehdään tästä niin hyvä kuin nyt osaamme ja pystymme.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

6. Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan päätökseksi eduskunnan tilisäännön muuttamisesta

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2015 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 17/2015 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 17/2015 vp.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi puhemiesneuvoston ehdotukseen PNE 2/2015 vp sisältyvän eduskunnan tilisäännön muutosehdotuksen mietinnön mukaisena. Asian käsittely päättyi.

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 18.12.2015 klo 10.00. Täysistunto lopetettiin klo 23.27.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen